

กระบวนการสืบทอดจากสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม“ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ”
ไปสู่ความเชื่อศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ แบบมีจริยธรรมของ
ชุมชนชาวคริสต์(โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์
กรุงเทพมหานคร

ศิริพจน์ สกุลทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2546

ISBN 974-281-871-1

THE PATHS OF RESERVE BY SIGNS AND SYMBOLS IN THE HOLY LITURGY
“SEVEN SACRAMENTS” TOWARDS FAITH AND ETHICAL BUSINESS LIFE
OF CHRISTIAN [ROMAN CATHOLIC] COMMUNITY AT
OUR MOTHER OF PERPETUAL HELP CHURCH
BANGKOK

Siripotch Sakulthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts
Department of Business Communication Arts
Graduate School, Dhurakijpundit University
2003

ISBN 974-281-871-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กระบวนการสืบทอด จากสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ไปสู่ความเชื่อศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ แบบมีจริยธรรมของชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพมหานคร
ชื่อนักศึกษา	นายศิริพจน์ สกุลทอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์สุกัญญา สดบรรทัด
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการสืบทอดจากสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ไปสู่ความเชื่อศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ แบบมีจริยธรรมของชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาเพื่อรู้และเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่สำคัญในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ของชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่ความเชื่อศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ แบบมี จริยธรรมอันนำไปสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็งแบบชาวคริสต์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. ศึกษาประวัติความเป็นมา ของการใช้สัญลักษณ์ในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ”
2. ศึกษากระบวนการถ่ายทอดสัญลักษณ์ได้แก่ การใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทั้งนัยตรงและนัยแฝง ของบาทหลวง (พระสงฆ์คาทอลิก) ในฐานะผู้เข้ารหัส
3. ศึกษาชุมชนชาวคริสต์ ในฐานะผู้ถอดรหัส ได้ให้ความหมายและนำไปสู่การมีความเชื่อศรัทธาและส่งผลถึงการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม
4. ศึกษาเพื่อเข้าใจปัจจัยแวดล้อม ที่เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้เกิดความเหมือน และแตกต่าง ในการดำเนินชีวิต

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประวัติความเป็นมา ของการใช้สัญลักษณ์ในพิธีกรรม พร้อมทั้งความหมาย มีความเป็นมา
อย่างมีระบบระเบียบแบบแผน ที่เป็นหนึ่งเดียวของพิธีกรรม ในพระศาสนาจักร
โรมันคาทอลิก ซึ่งมีการถ่ายทอดอย่างเที่ยงตรงและการอธิบายความหมายไว้แล้ว
อย่างถูกต้อง โดยได้รับการรับรองจากพระศาสนจักร จนเป็นจารีตพิธีกรรมของศีล
ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
2. กระบวนการถ่ายทอดสัญลักษณ์ของบาทหลวง (พระสงฆ์คาทอลิก) ได้ให้ความหมาย
ทั้งนัยตรง และนัยแฝงที่เด่นชัด ตามความหมายแท้ของพิธีกรรมของแต่ละศีลศักดิ์สิทธิ์
อย่างถูกต้อง
3. ชุมชนชาวคริสต์ได้รับรู้และให้ความหมายดังกล่าวค่อนข้างสอดคล้องกับเจตนาของ
บาทหลวง อาศัยเครื่องหมายที่ชัดเจน พร้อมทั้งคำภาวนาที่อธิบายและ/หรือการ
อธิบายของบาทหลวง ซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อศรัทธาและมีการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ
แบบมีจริยธรรม ซึ่งเป็นการนำไปสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็งแบบชาวคริสต์ได้อย่างดี
4. ปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญที่ทำให้การดำเนินชีวิตมีความเชื่อ คือ ความสม่ำเสมอของการ
เข้าร่วมพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” คือ เวลาที่สามารถจัดให้กับการมาร่วม
พิธีกรรมมีมากน้อย สภาพที่แท้จริงของสถานภาพทางเศรษฐกิจของบุคคล ความ
พร้อมของบุคคลที่เข้าร่วม พิธีกรรม ทำให้เกิดความเชื่อความศรัทธาและมีการดำเนิน
ชีวิตแบบมีจริยธรรม คือ มีคุณธรรมด้านความรัก ความเมตตา ความยุติธรรม การให้
อภัย และการแบ่งปัน ซึ่งให้ผลอยู่ในระดับค่อนข้างดี

Thesis title	The transmission process of symbolic signs in the “Seven Sacraments” Holy Liturgy ritual that leads to the faith and business work ethic of Christian (Roman Catholic) community at Our Mother of Perpetual Help Church Bangkok
Name	Mr. Siripotch Sakulthong
Thesis Advisor	Professor Sukanya Sudbanthad
Department	Business Communication
Academic year	2003

ABSTRACT

This research, using qualitative methods, has the following objectives :

1. to study the history of the use of symbolic signs in the “Seven Sacraments” Holy Liturgy ritual;
2. to study the transmission process of the signs which includes both denotative and connotative use of the signs by the Catholic priest, in his capacity as encoder;
3. to study the decoding process by the Catholic community who gives meaning to the signs that lead to their faith, ethical way of life and their business work ethic;
4. to understand the surrounding factors that may affect the ethical way of life and business work ethic of people in the community who participated in the ritual;

The study has these findings :

1. The use of symbolic signs in the “Seven Sacraments” Holy Liturgy ritual has developed systematically as a tradition within the Roman Catholic Church from past to present. The transmission process is precise with accurate explanation of meaning that has been approved by the Church;
2. The transmission process of symbolic signs by the Catholic priest renders both denotative and connotative meanings that were interpreted clearly and correctly in accordance with the Holy Liturgy;
3. The Christians in the studied community learn and give meaning to the signs in the way as intended by the Catholic priest. The priest's words of prayers that explain the Liturgy create faith and lead to ethical way of life and business work ethic that is conducive to a strong Christian community;
4. Surrounding factors that affect the ethical way of life and business work ethic of the Christians in the studied community include: time allocated for the participation in the Holy Liturgy ritual; actual economic status of the person; and the preparedness of the person in attending the ritual. These factors positively affect their faith and their ethical way of life that have these attributes: virtue, love, mercy, justice, forgiveness, and sharing.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นพิเศษ สำหรับ ศาสตราจารย์
สุกัญญา สุตบรรทัด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่า ในการให้คำแนะนำตรวจ
แก้ไขวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้กำลังใจผู้เขียนเสมอมา และต้องขอขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำทางวิชาการ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีเนื้อหาที่มีคุณค่าและ
สมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ครอบครัวสกุลทอง และ มิสซังโรมันคาทอลิก กรุงเทพฯ พร้อมกับ
ทุกท่านที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมาในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย
ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ผู้เขียนจะได้พยายามใช้สิ่งที่ได้รับจาก
การเรียนรู้ ไปใช้ในการทำหน้าที่ต่างๆ ในพระศาสนจักรเพิ่มมากขึ้นตามความสามารถ

ขอพระเป็นเจ้า พระแม่มาเรีย พร้อมกับบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ในพระศาสนจักร ประทานพระพร
และอวยพรให้ทุกท่าน ให้ดำรงอยู่ในพระเมตตารักของพระเป็นเจ้าตลอดไป

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์นี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า ของผู้ที่สนใจ ผู้เขียน
ขอมอบส่วนดีๆ ให้กับผู้มีพระคุณทุกท่าน หากมีข้อผิดพลาดแต่ประการใด ผู้เขียนขออภัย ไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

ศิริพจน์ สกุลทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๙
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง.....	๙
สารบัญภาพ.....	๑๑
บทที่	
1. บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
หลักการและเหตุผลที่น่าสนใจในการทำวิจัย.....	6
ปัญหาคำถามวิจัย.....	11
จุดประสงค์ของการวิจัย.....	11
ขอบเขตการวิจัย.....	11
ข้อสันนิษฐาน.....	12
นิยามศัพท์.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
2. วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎีแนวความคิดเกี่ยวกับเอกสารที่ต้องใช้ในการทำการศึกษาวิจัย.....	19
หลักพระธรรมคำสอนจากหนังสือพระคัมภีร์.....	21
คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก.....	23
ข้อมูลสำคัญเบื้องต้นเกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ.....	28
ตาราง ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ.....	30
ทฤษฎีการสื่อสาร.....	34
การใส่รหัส และ การถอดรหัส.....	36
ทฤษฎีสัญญาวิทยา.....	37
ทฤษฎีความเชื่อเฉพาะกลุ่ม.....	41
ทฤษฎีจิตวิทยา.....	43

สารบัญ (ต่อ)

พฤติกรรมในการส่ง และในการรับข่าวสาร.....	44
ปัจจัย หรือตัวแปรที่มีอิทธิพล.....	45
ทฤษฎีที่น่าสนใจและใช้เป็นประโยชน์ในการสื่อสาร.....	45
การรับรู้.....	46
การโน้มน้าวใจ.....	47
งานวิจัยและแนวความคิดในพระศาสนจักร.....	51
ทฤษฎีการตีความ.....	51
3. ระเบียบวิธีวิจัย	
1. วิธีวิจัย	
1.1 การศึกษารวบรวมฐานข้อมูล ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ / ข้อมูลทุติยภูมิ.....	53
1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก [Depth Interview].....	53
บาทหลวง	
ชาวคริสต์ (คริสตชนเดิม คริสตชนใหม่)	
คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	54
1.3 การสังเกต [Observation].....	56
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
ตารางที่ 1 Coding Sheet 1.... Sacrament / Faith.....	57
ตารางที่ 2 Coding Sheet 2.... Ethical Life ชุดต้นฉบับ.....	58
ชุดสอบถาม.....	61
ตารางที่ 3 Coding Sheet 3 ความสัมพันธ์.....	63
ตารางที่ 4 Coding Sheet 4 คำถามประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	64
แบบสัมภาษณ์สดบุรุษ.....	65
3. ขั้นตอนในการทำวิจัย	
3.1 ศึกษาเอกสาร ชั้น 1 เอกสาร ชั้น 2.....	66
3.2 ศึกษาโดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	66

สารบัญ (ต่อ)

3.3 สร้าง Coding Sheet.....	66
3.4 สร้างตัวอย่างกรณีศึกษา.....	66
3.5 ทำ Pre - Test.....	68
3.6 ผู้ทำการวิจัยเริ่มออกสังเกตการณ์.....	68
3.7 ผู้วิจัยส่งตัวแทนออกไปสัมภาษณ์เชิงลึก.....	68
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
3.9 เขียนรายงานการศึกษาวิจัย และสรุปผลการศึกษาวิจัย.....	69
สรุป Conceptual Framework.....	70
4. ประวัติและที่มาของศิลปคดีสิทธิ์	
ผลการวิจัย.....	74
ส่วนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของการใช้สื่อสัญลักษณ์ในพิธีกรรม	
“ศิลปคดีสิทธิ์ 7 ประการของชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก)”	
1.1 ประวัติและที่มาของศิลปคดีสิทธิ์.....	75
ศิลปล้างบาป.....	77
ศิลปกัยบาป.....	84
ศิลปมหาสนิท.....	90
ศิลปกำลัง.....	95
ศิลปบวช.....	99
ศิลปสมรส.....	104
ศิลปเจิมคนไข้.....	110
ส่วนที่ 2 ข้อมูลของการใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ในพิธีกรรม ในด้านของ	
บาทหลวง (พระสงฆ์คาทอลิก) ในฐานะเป็นผู้เข้ารหัส (Encoder)	
2.1 ข้อมูลบาทหลวง (พระสงฆ์คาทอลิก) คนที่ 1.....	115
2.2 ข้อมูลบาทหลวง (พระสงฆ์คาทอลิก) คนที่ 2.....	116
2.3 ข้อมูลบาทหลวง (พระสงฆ์คาทอลิก) คนที่ 3.....	117

สารบัญ (ต่อ)

สรุปแบบสอบถามบาทหลวง (พระสงฆ์).....	118
ส่วนที่ 3 ข้อมูลการถอดรหัส (Decoder) ของชาวคริสต์ ในเรื่องพิธีกรรม	
ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	119
สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 24 คน	191
5. อภิปรายผลการวิจัย สรุป และข้อเสนอแนะ	
อภิปรายผลการวิจัย	198
5.1 ประวัติความเป็นมาของการใช้สัญลักษณ์ทางพิธีกรรม	
“ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ”	199
5.2. กระบวนการถ่ายทอดสัญลักษณ์ต่างๆ	
ในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ”	201
5.3 การรับรู้ความหมายศีลศักดิ์สิทธิ์ของชาวคริสต์	
และความเชื่อความศรัทธามีผลต่อการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ	203
5.4 ความแตกต่างของคริสตชน	
มีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต.....	204
ข้อเสนอแนะ	208
บรรณานุกรม.....	209
ภาคผนวก	215
คำย่อ.....	216
เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับของคำตอบในด้านต่างๆ	217
ตารางที่ 1.....	218
กรณีศึกษาที่ 1	222
กรณีศึกษาที่ 2	222
กรณีศึกษาที่ 3	223

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่ 2.....	224
สรุปผลการตอบแบบสอบถามความเชื่อศรัทธาและการดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรม	
คนที่ 1.....	233
คนที่ 2	234
คนที่ 3	235
สรุปผลการตอบแบบสอบถามรวม 1 – 2 – 3	236
ตารางที่ 3	237
สรุป Pre – test	238
ประวัติผู้เขียน	239

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	ตารางความหมายศีลศักดิ์สิทธิ์ (Malter - Form).....	30
2	Coding Sheet 1 Sacrament / Faith.....	57
3	Coding Sheet 2 Ethics Life (ของผู้ทำการวิจัย).....	58
4	Coding Sheet 2 Ethics Life (ของกลุ่มตัวอย่าง).....	61
5	Coding Sheet 3 ความสัมพันธ์ ความเชื่อ / จริยธรรม.....	63
6	Coding Sheet 4 ตาราง Decoder / Encoder.....	64
7	สรุปความคิด ปัญหา – ทฤษฎีแนวคิด – วิธีการวิจัย.....	71
8	ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรม คนที่ 1.....	119
9	การดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม คนที่ 1.....	120
10	ความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม คนที่ 1.....	120
11	ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรม คนที่ 2.....	122
12	การดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม คนที่ 2.....	123
13	ความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม คนที่ 2.....	123
14	ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรม คนที่ 3.....	125
15	การดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม คนที่ 3.....	126
16	ความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม คนที่ 3.....	126
17	ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรม คนที่ 4.....	128
18	การดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม คนที่ 4.....	129
19	ความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม คนที่ 4.....	129
20	ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรม คนที่ 5.....	131
21	การดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม คนที่ 5.....	132
22	ความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม คนที่ 5.....	132
23	ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรม คนที่ 6.....	134
24	การดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม คนที่ 6.....	135
25	ความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม คนที่ 6.....	135

สารบัญภาพ

ภาพที่

1	The Logie of Moral Argument (Potter Box).....	10
2	Berlo's S M C R model.....	34
3	Encoding – Decoding.....	36
4	A.H. Maslow Psychology Theory.....	50
5	Conceptual Framework ของงานวิจัย.....	70

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ศาสนาต่างๆ ของโลก เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่แรกเริ่มแล้ว ซึ่งเราพบว่ามนุษย์ทุกยุคทุกสมัยต่างมีความเชื่อความศรัทธา ในหลักธรรมคำสอนของศาสนา ซึ่งก่อตั้งโดยศาสดาต่างๆ มาโดยตลอดและอย่างต่อเนื่อง ผู้ทำหน้าที่สืบทอดความเชื่อความศรัทธา (Faith) ของแต่ละศาสนา ได้ทำการสืบทอดด้วยกระบวนการหรือวิถีทาง (Process / Path) ในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป โดยอาศัยบุคคลในระดับต่างๆ ทั้งนี้เพื่อบรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายของคำสอนของศาสนานั้นๆ ซึ่งมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้มนุษย์เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งมิติด้านชีวิตฝ่ายกาย (Physical Dimension) และชีวิตฝ่ายจิต (Spiritual Dimension) กล่าวคือ เป็นผู้ที่สมบูรณ์ครบครันตามหลักธรรมคำสอนขององค์ศาสนา โดยการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินชีวิตครบในสังคมโลกได้อย่างเป็นปกติสุข และบรรลุถึงเป้าหมายของการดำเนินชีวิตในโลกนี้ คือมีความสุขทั้งกายและใจ เนื่องจากว่า ศาสนานั้นหากพิจารณาถึงกรอบของคำจำกัดความแล้ว ก็มีความหมายโดยรวมดังที่วิลเลียม บี วิลเลียมสัน (William B. Williamson) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า

“ศาสนา คือ การยอมรับความเชื่อที่เหนือพ้นลักษณะธรรมดาของโลกให้เข้ามา มีส่วน ในชีวิตของตนเองในเชิงศีลธรรม ด้วยความมั่นใจเชิงจิตวิทยาที่ส่งเสริมให้ ความเชื่อ และศีลธรรมนั้นมีบทบาท ในการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมอันถาวร ของมนุษย์”¹

นั่นก็หมายความว่า คำสอนของศาสนานั้นจะเป็นเนื้อหาที่บรรยายถึงสิ่งที่อยู่เหนือพ้นความเป็นธรรมดาของโลกนี้ โดยมีความครบครันหรือความสมบูรณ์ที่สุดของความคาดหวังที่มนุษย์มีตาม

¹ William B. Williamson, “What is Religion” ใน *Decision in Philosophy of Religion*. (Ohio: Charles E. Merrill Publishing Company, 1976), หน้า 30-31.

หลักการทางด้านจิตวิทยาภายใต้กฎเกณฑ์ด้านศีลธรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหวังที่ความสุขและปราศจากความทุกข์เป็นเป้าหมายอันเป็นเรื่องพิเศษที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ไม่ว่าตามทัศนะของความเชื่อในศาสนา ดังที่ ลุดวิก ฟอยเออร์บัค (Ludwig Feuerbach) ที่ได้นำเสนอว่า “เป้าหมายของศาสนา เป็นสิ่งที่ได้รับการคัดเลือกแบบพิเศษที่แสนดีเลิศ (The most excellent, the first, the supreme being) จนเป็นเหมือนภาพลักษณ์อันครบครันของธรรมชาติมนุษย์² หรือในทัศนะของผู้ที่ไม่ยอมรับความเชื่อของศาสนาใดๆ เช่น พอล ทิลลิช (Paul Tillich) ก็ได้ให้ความเห็นว่าเป้าหมายของศาสนาเป็นสิ่งที่ดีเลิศซึ่งมนุษย์ได้สูญเสียไป และกำลังพยายามอย่างหนักหน่วงที่จะให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้นอันจะทำให้ชีวิตเขาได้ประสบความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง³

จะเห็นได้ว่า ศาสนาเป็นแนวความคิดของมนุษย์ซึ่งมุ่งที่จะทำให้ตัวเองมีความสุขอย่างที่สุดตามแนวคำสอนของศาสดาผู้ตั้งศาสนานั้นๆ จึงพอจะเห็นได้ว่าศาสนากับมนุษย์จะต้องไปด้วยกัน โดยที่ศาสนานั้นเป็นเครื่องมือที่จำเป็นอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์นั้น บรรลุถึงความดีบริบูรณ์ โดยอาศัยคำสั่งสอนของศาสดาของแต่ละศาสนา ซึ่งได้มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและนับถือสืบต่อกันมา และบรรดาผู้นับถือศาสนาแต่ละศาสนาต่างก็ยืนยันว่า หากได้ทำการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนานั้นๆ อย่างแท้จริงแล้ว บรรดาศาสนิกของศาสนานั้นๆ จะได้พบกับความสุขที่สมบูรณ์ที่สุดดังที่ศาสดาของศาสนานั้นประสบมาแล้ว เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องนี้ มุขนายก บุญเลื่อน หมั่นทรัพย์ ได้นำเสนอถึงความสำคัญของศาสนาไว้อย่างน่าสนใจว่า

“ศาสนา เป็นเรื่องคู่กันกับมนุษย์เช่นเดียวกันกับสังคมก็เป็นเรื่องคู่กันกับมนุษย์ เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ก็ต้องเข้าอยู่ในสังคมอย่างไร เมื่อเกิดเป็นมนุษย์ก็ต้องมีศาสนา ถือศาสนาเช่นกัน มนุษย์ไม่อาจอยู่คนเดียวได้ หรือถ้าไปอยู่เสียคนเดียวก็มีไม่ใช่มนุษย์บริบูรณ์ เช่นเดียวกับมนุษย์ไม่อาจอยู่โดยไม่มีศาสนา ถ้าอยู่โดยไม่มีศาสนา ไม่ถือศาสนา ก็ไม่ใช่มนุษย์บริบูรณ์”⁴

² ดูเพิ่มเติมใน Ludwig Feuerbach, “Religions as The Projection of Human Nature” เล่มเดียวกัน, หน้า 38.

³ ดูเพิ่มเติมใน Paul Tillich, “The Lost Dimension in Religion”, เล่มเดียวกัน, หน้า 41-47.

⁴ บุญเลื่อน หมั่นทรัพย์ ศาสนาพัฒนามนุษย์. (กรุงเทพฯ: สภาคาทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา, 2529), หน้า 67-68.

แล้วท่านเอง ก็ได้ฝากข้อคิดเชิงตั้งคำถามให้มีการไตร่ตรอง ถึงการดำเนินชีวิตของคนแต่ละคน และคนในสังคมซึ่งมีศาสนาอีกว่า

“เมื่อศาสนาเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับมนุษย์ และเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ถึงความดี บริบูรณ์เช่นนี้แล้ว คำถามที่น่าถามตัวเราเองแต่ละคนและทุกคนก็คือว่า เรารู้ศาสนาของเราหรือไม่ เพียงใด และเราถือศาสนาของเราจริงจังหรือไม่ เพียงใด”⁵

คำถามนี้มีนัยแห่งความเป็นสากล (Universality) และความเป็นปัจเจก (Particularity) ของความเข้าใจในคำสั่งสอนของศาสดาซึ่งเป็นเรื่องที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งการมีพิธีกรรมเพื่อให้บรรดาศาสนิกของศาสนานั้นๆ ได้ปฏิบัติในอันที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ อย่างลึกซึ้งซึ่งคำสั่งสอนนั้นภายใต้ความสัมพันธ์โดยไม่ขัดแย้งกันระหว่าง ความเป็นปัจเจกและ ความเป็นสากลของคำสั่งสอนนั้นๆ ที่สอดแทรกอยู่ในสื่อและสัญลักษณ์ต่างๆ ทางศาสนา เพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการสร้างความเข้าใจ อย่างชัดเจนและดีมีค่า อันเป็นเรื่องที่แน่นอนเหลือเกินว่าจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้ทำหน้าที่ชี้แจง และนำเสนอคำสั่งสอนนั้นๆ แก่บรรดาศาสนิกของศาสนานั้นๆ อย่างมีความสอดคล้อง ซึ่งบางครั้งบางคราวแล้ว ก็ยังเป็นเรื่องสงสัยอยู่ว่าคำแนะนำสั่งสอนนั้นๆ สอดคล้องกับบริบทของคำสั่งสอนขององค์ศาสดาของศาสนานั้นๆ อย่างแท้จริงหรือไม่⁶

ศาสนาคริสต์หรือคริสตศาสนา (Christianity) นิกายโรมันคาทอลิก (Roman Catholic) เป็นศาสนาหนึ่งที่มีผู้คนเลื่อมใสศรัทธาในหลักธรรมคำสั่งสอนและปวโรวาทนเป็นศาสนิกอย่าง เป็นทางการมากมายทั่วโลก และเป็นศาสนาที่กล่าวถึงองค์พระเจ้า (God) ว่าเป็นพระผู้ทรงสร้าง ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอยู่ด้วยพระองค์อย่างแท้จริง (ปฐมก. 1:2-2:25; ยน. 8:12 ข) พร้อมกับยอมรับว่าคำสั่งสอนของพระเจ้าได้ถูกถ่ายทอดมาถึงมนุษย์ ผ่านทางบรรดาประกาศก (Prophet) ในประวัติศาสตร์ของชาวยิว และคำสั่งสอนของพระเจ้านั้น ได้รับการถ่ายทอดอย่างสมบูรณ์ ที่สุดเพื่อให้มนุษย์ปฏิบัติด้วยความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยอาศัยการถ่ายทอด (หากทำความเข้าใจ เชิงประวัติศาสตร์) ผ่านทางชายที่ชื่อเยซู บุตรของยอแซฟและมารีอา ชาวนาซาเร็ธที่เป็นชาวยิว (มธ.1:1-25; ลก. 3:23-38) หรือ พระเยซูคริสต์เจ้า พระบุตรของพระเจ้าผู้มารับสภาพเป็นมนุษย์ (Incarnation) (หากพิจารณาในเชิงเทวศาสตร์) (มธ. 3:1-17; มก. 1:9-11; ลก. 3:21-22 แล้วบรรดา อัครสาวก (Apostle) และผู้ประกาศ (Preacher) ต่างๆ ก็ได้ทำการเผยแผ่คำสั่งสอนนั้นๆ ตามคำสั่ง ของพระเยซูเจ้า (มธ. 28:16-20; มก. 16:15-16; ลก. 24:47; ยน. 14:18-21;2:38) ด้วยวิถีทางต่างๆ

⁵ บุญเลื่อน หมั่นทรัพย์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁶ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน William P. Alston. *Religious Belief and Philosophical Thought*. (N.Y.: Harcourt, Brace & World, Inc., 1963), หน้า 4-15.

ตามยุคตามสมัย เพื่อมนุษย์จะได้เข้าใจถึงหลักธรรมคำสอนของพระเจ้าโดยการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อความศรัทธา มีชีวิตที่เข้มแข็งในการประกอบคุณงามความดี ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักและเสียสละ ขณะเดียวกันก็หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ความรุนแรง และการทำลายล้าง ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ทั้งในการดำเนินชีวิตของตนเองและบุคคลอื่น กล่าวคือ การมีจริยธรรม อันจะเป็นการสืบเนื่องไปสู่การสร้างชีวิตของตนเองและของสังคมรอบข้าง ให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง สมบูรณ์ จะได้ดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน

ในกระบวนการสืบทอดหลักพระธรรมคำสอน คริสตศาสนาคาทอลิกได้มีหลักการจากหนังสือพระคัมภีร์ (Bible) ทั้งพระธรรมเก่า (Old Testament) พระธรรมใหม่ (New Testament) และธรรมเนียมประเพณี (Tradition) เป็นรากฐานที่มั่นคงตลอดมา ซึ่งได้มีการรวบรวมคำชี้แจง แนะนำ เชิงปฏิบัติอย่างเป็นทางการ เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวไว้ในสังคายนาวาติกันครั้งที่สอง โดยใช้การเทศน์สอน พิธีกรรม และการดำเนินชีวิตเพื่อสอดคล้องกับความเชื่อความศรัทธา เพื่อเป็นการสืบทอดเจตนารมณ์ของพระธรรมคำสอนได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการสืบทอดหลักพระธรรมคำสอนที่สามารถบันดาความศักดิ์สิทธิ์ให้กับมนุษย์นั้น คือ พิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ ซึ่งมีกระบวนการและรูปแบบที่แน่นอน เป็นสากลสมกับชื่อ คือ คาทอลิก ซึ่งหมายความว่าความเป็นสากล หนึ่งเดียว และสืบเนื่องมาจากบรรดาอัครสาวกของพระเยซูคริสต์เจ้า⁷ กล่าวคือ มีการใช้กระบวนการของการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม เพื่อให้ความหมายและบันดาความศักดิ์สิทธิ์อย่างแท้จริง (SC. 8-14, 21-24) โดยมี Matter (วัตถุธาตุ) ซึ่งประกอบไปด้วย Matter (การกระทำ และวัตถุ) และ Form (รูปแบบการบรรยาย) ซึ่งเป็น “วาจาแห่งความเชื่อ”⁸ ที่แน่นอน 7 วิถีทาง เรียกว่า “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ”

ด้วยกระบวนการสืบทอดดังกล่าว เป็นหนทางนำให้มนุษย์ก้าวไปสู่ความเชื่อความศรัทธา (Faith) ได้อย่างมั่นคงและเข้มแข็ง และเมื่อมีความเชื่อความศรัทธาที่ดีและถูกต้องแล้ว มนุษย์ก็จะสามารถดำเนินชีวิต ให้สอดคล้องกับความเชื่อความศรัทธาของตนในแต่ละวัน จึงเรียกได้ว่าเป็นบุคคลที่มีจริยธรรม และเนื่องจากการดำเนินชีวิตทุกขณะเป็นการดำเนินไปเพื่อหวังผลด้วยกันทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นผลทางด้านกาย (Physical) หรือด้านจิตใจ (Spiritual) ก็ตาม ซึ่งก็รวมถึงมิติของการดำเนินชีวิตทางธุรกิจของชีวิตที่แต่ละคนมีด้วย

⁷ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน LG 7-8; CCC.1145-1155.

⁸ Aime Georges Martimort. *The Sign of the New Covenant*. (MN: The Liturgical Press, 1963), หน้า 18-

ชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ หมู่บ้านโซคชัย คลองจั่น กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนหนึ่งแห่งการสืบทอดความเชื่อศรัทธาในพระเจ้าของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยมาช้านานแล้ว กล่าวคือ เมื่อแรกเริ่มความเชื่อแบบคาทอลิกเข้ามาสู่ประเทศไทย (กรุงเทพฯ) ตั้งแต่ก่อนสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช คือ ช่วงรัชสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2⁹ บรรดาผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาคริสต์ ก็ได้ทำการสั่งสอนข้อความเชื่อของตนแก่ผู้คนรอบข้าง ซึ่งได้ยอมรับเอาคำสอนของคริสตศาสนาคาทอลิก เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนจึงเกิดเป็นชุมชนคาทอลิกกระจายอยู่ทั่วไป และโดยพระเมตตาของพระเจ้าแผ่นดินของไทยในแต่ละยุคสมัย ทำให้การดำเนินชีวิตทางด้านศาสนาของชาวคริสต์คาทอลิกไทย เป็นไปด้วยความราบรื่น อีกทั้ง พระเมตตาของพระเจ้าแผ่นดินหลายพระองค์ก็ปรากฏออกมาให้ประจักษ์เด่นชัด โดยที่โปรดเกล้าพระราชทานที่ดินหลายแห่ง เป็นต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กับชาวคริสต์คาทอลิกได้อยู่อาศัยรวมกันเป็นชุมชน เช่น ชุมชนวัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ (บ้านญวน) ชุมชนวัดคอนเซ็ปชัน (บ้านเขมร) ชุมชนวัดช่างดาครุฑ (กุฎีจีน) ซึ่งแต่ละชุมชนก็มีการสร้างโบสถ์ขึ้นในเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจ และประกอบศาสนกิจ พร้อมทั้งเผยแผ่คำสอนคาทอลิกให้แก่ผู้สนใจ ทำให้ความเชื่อความศรัทธานี้ได้แผ่ขยายออกไปและให้เกิดชุมชนคาทอลิกใหม่ๆ อีกหลายแห่ง รวมทั้งชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ด้วย ซึ่งตั้งอยู่ที่ แขวงบึงกุ่ม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่เป็นชุมชนคาทอลิกอย่างเป็นทางการเมื่อมีโบสถ์เป็นเครื่องหมายตั้งแต่ปี ค.ศ.1985 โดยมี "สัตบุรุษ" (คนในชุมชนที่มีความเชื่อความศรัทธาแบบคาทอลิก) ที่มีภูมิลำเนาตั้งเดิมจากหลายท้องที่ทั่วประเทศ แต่เพราะหน้าที่การงานจึงได้มารวมกลุ่มกันเป็นชุมชนใหญ่มีสมาชิกประมาณ 1,500 คน

บรรดา "สัตบุรุษ" ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ อาศัยอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ใกล้เคียงโบสถ์ ในพื้นที่ของเขตบางกะปิ กรุงเทพฯ โดยมีงานอาชีพที่แตกต่างกันออกไป คือประกอบธุรกิจ รับจ้าง นักเรียนนักศึกษา พ่อค้าแม่ค้า พ่อบ้านแม่บ้าน เป็นต้น แต่สิ่งที่ทำให้เป็นชุมชนได้คือความเชื่อ ความศรัทธาแบบคาทอลิก โดยมีโบสถ์เป็นศูนย์รวมจิตใจของทุกคนให้มีการดำเนินชีวิตไปในทิศทางเดียวกัน คือ คุณธรรมแห่งความรัก ความเมตตา การให้อภัย และการแบ่งปัน (มธ. 22:37-39; มก. 12:29-31; ลก. 10:27) อันเป็นหลักคำสอนแห่งพระศาสนจักรคาทอลิก

⁹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติม ใน อนุสรณ์วันเสด็จพระราชดำเนินงานฉลอง 300 ปี วัดคอนเซ็ปชันแห่งพระแม่เจ้า. (กรุงเทพฯ: บริษัท ประชาชน (แผนกการพิมพ์) จำกัด, 2517), หน้า ๙. และ Luigi Bressan. A Meeting of Worlds: The Interaction of Christian Missionaries and Thai Culture. (Bangkok: Assumption University Press, 2000), pp. 1-1.

โดยมีบาทหลวงประจำโบสถ์เป็นผู้ทำหน้าที่ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา ในลักษณะของการเป็นผู้ประกาศ (Preacher) คำสั่งสอนขององค์ศาสนาคือพระเยซูคริสต์เจ้า ด้วยกระบวนการต่างๆ ในการถ่ายทอดความหมายของความเชื่อทางด้านศาสนาผ่านสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม พร้อมกับคำอธิบายข้อความเชื่อด้านต่างๆ ที่ส่งเสริมและทำให้ชุมชนมีการดำเนินชีวิตทุกรูปแบบ รวมทั้งทางธุรกิจด้วยมีจริยธรรมที่แฝงไว้ด้วยความรัก อันเป็นกฎของท้องคัสศาสนาได้มอบไว้ให้กับบรรดาคริสตชนคาทอลิกผู้มีความเชื่อศรัทธาทั้งหลาย นำไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ตามแบบของชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ ซึ่งเป็นส่วนย่อยของพระศาสนจักรโดยรวม เรียกว่า พระศาสนจักรท้องถิ่นก็ได้

2. หลักการและเหตุผลในการทำวิจัย

จุดประสงค์หลักที่ต้องงานวิจัยฉบับนี้ต้องการศึกษานั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการสืบทอดผ่านทางพิธีกรรมโดยใช้สื่อสัญลักษณ์ของ “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ของคริสตศาสนาคาทอลิกที่มีความเชื่อว่า โดยอาศัยการมีส่วนร่วมและการรับรู้ความหมายของสื่อในพิธีกรรมต่างๆ ของพระศาสนจักรคาทอลิกซึ่งผู้ประกอบพิธีต่างๆ คือมีบาทหลวงเป็นประธานในพิธีได้กระทำ อาศัยกระบวนการสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” โดยใช้สื่อสัญลักษณ์ของศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการที่มี FORM และ MATTER โดยเฉพาะเจาะจง (Specific) แล้ว มนุษย์จะสามารถได้รับการบันดาล ความศักดิ์สิทธิ์ คือ การได้รับพระพรของพระเจ้า เพื่อเป็นพลังสนับสนุนในการดำเนินชีวิตตามความเชื่อความศรัทธาได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น สามารถต่อสู้กับความชั่วร้ายทั้งภายในจิตใจของตนและสิ่งแวดล้อมต่างๆ นอก ตนเองได้อย่างดี เพื่อมีชีวิตที่ประกอบด้วยความดีความงามมากขึ้น กล่าวคือเป็นการดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรมของชาวคริสต์

ตั้งแต่แรกเริ่ม ในสมัยของพระเยซูคริสต์เจ้าศาสดาของคริสตศาสนา พระองค์ทรงตั้ง “ศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ” อันเป็นเส้นทางแห่งความสมบูรณ์ของประวัติศาสตร์แห่งความรอด¹⁰ ของมนุษยชาตินี้ไว้แล้วและตรัสสั่งบรรดาอัครสาวกของพระองค์ด้วยว่า ให้ปฏิบัติกิจการดังกล่าวเพื่อทั้งผู้ประกอบพิธีและผู้ร่วมพิธีจะสามารถรับพระพรของพระด้วยวิถีทางดังกล่าว ซึ่งการตั้งพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการก็ได้เกิดขึ้นในต่างวาระกัน¹¹ ซึ่งเมื่อแรกที่บรรดาอัครสาวกได้ออกไปประกาศ “พระวรสาร” คือข่าวดีของพระคริสต์เจ้าแก่ชนชาติต่างๆ กระบวนการสืบทอดพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการ ได้มีการใช้สัญลักษณ์และการสื่อความหมายที่แตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่า

¹⁰ สําราน วรศเลียม. **พิธีกรรม 1**. (นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2529), หน้า 26; ดูเพิ่มเติมใน SC. 7.

¹¹ ดูข้อมูลทั่วไปใน สําราน วรศเลียม **พิธีกรรม 3**, 4.

เข้าประสงค์อันเดียวกัน แต่กระบวนการอาจแตกต่างกันไปบ้าง บรรดาอัครสาวกจึงได้กลับมา
รวมตัวกันเพื่อประชุมปรึกษาหารือ กำหนดแนวทาง กระบวนการและสัญลักษณ์ที่ใช้ให้เป็นหนึ่ง
เดียวกัน และได้มีการพัฒนามาเป็นระยะๆ จนถึงการประชุมอย่างเป็นทางการครั้งสุดท้ายของบรรดา
ผู้สืบทอดหน้าที่ของบรรดาอัครสาวก คือบรรดามุขนายก (Bishops) โดยมีสมเด็จพระสันตปาปา
(Pope / Bishop of Rome) เป็นประธาน ซึ่งเรียกว่าการประชุมสังคายนาวาติกันที่ 2
[Vatican Council II] (ค.ศ.1963-1965) ได้กำหนดจารีตและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของพระศาสนจักร
คาทอลิก เกี่ยวกับเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์¹² โดยกำหนดให้ใช้เป็นกระบวนการเดียวกันทั่วโลกใน
พระศาสนจักรโรมัน คาทอลิกสากล โดยผู้ประกอบพิธี ต้องเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ
(Official Celebrant) ซึ่งส่วนมากก็เป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้อยู่ในสถานภาพบาทหลวง (Priest) และใช้
รูปแบบการบรรยาย (Form) และวัตถุธาตุ (Matter) หลัก ๆ ที่สำคัญอันเดียวกัน ส่วนประกอบย่อย
อาจดัดแปลงได้บ้างแต่ยังต้องให้ความหมายเดิม (SC 22-24) ทั้งนี้เพราะเป็นการรับรู้ของ
วัฒนธรรมกลุ่มชนในแต่ละชาติแต่ละภาษาด้วย ซึ่งเป็นพระศาสนจักรท้องถิ่น (SC 37) ตัวอย่างเช่น
ก่อนสังคายนาวาติกันที่ 2 การประกอบพิธีถวายมิสซา หรือพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ ในปัจจุบัน
บาทหลวง ผู้ประกอบพิธีจะใช้สือภาษาประกอบพิธีเป็นภาษาลาติน แต่หลังจากสังคายนาวาติกัน
ที่ 2 ประเทศไทยของเราก็เริ่มเปลี่ยนมาใช้ภาษาไทย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจความหมายของ
พิธีกรรมแต่ละพิธีได้ดี ถูกต้องและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น แต่ก็ยังคงความหมายเดิมของพิธีกรรมนั้นๆ ไว้
ตามเจตนารมณ์ของผู้ถ่ายทอด ซึ่งตามหลักการทางเทววิทยา (Theology of Liturgy) ผลของพิธีกรรม
ศักดิ์สิทธิ์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอำนาจของผู้ประกอบพิธี (*es opere operanto*) แต่จะเป็นความศักดิ์สิทธิ์ของ
ศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละศีลเองที่ทำให้ผู้รับมีความเป็นพระ (Divinization) ในด้านหนึ่ง และจะเกิดผลอย่าง
แท้จริงในชีวิตอย่างครบบริบูรณ์ ก็ต่อเมื่อผู้รับมีความพร้อม ทั้งด้านร่างกายและจิตใจคือรู้คุณค่า
ความหมายและวิธีการในการที่จะรับศีลศักดิ์สิทธิ์ด้วย (*es opere operantis*)

อย่างไรก็ตาม ควรอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิดความประสานสัมพันธ์กันระหว่างผู้ให้และผู้รับ
อันจะทำให้เกิดประสิทธิผลที่สมบูรณ์กับชีวิตอย่างแท้จริง จึงเป็นที่น่าสังเกตว่ากระบวนการสืบทอด
จากการใช้สัญลักษณ์ทางพิธีกรรมใน “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” หรือการประกอบพิธีที่บันดาล
ให้บุคคลผู้รับมีความศักดิ์สิทธิ์ ตามแต่เอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละพิธีกรรมนี้ มีการเปลี่ยนแปลง
ความหมายของผู้ส่งสาร และผู้รับสารไปมากหรือน้อยจากบริบทเดิมของพิธีกรรมแห่งศีลศักดิ์สิทธิ์
แต่ละประการนั้น จำเป็นต้องพิจารณาจากสองประเด็นใหญ่ คือการถ่ายทอดความหมายของ
พิธีกรรมนั้นๆ ทั้งผ่านทางเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่ถูกกำหนดโดยพระศาสนจักรคาทอลิก

¹² หลังจากการสังคายนาครั้งนี้ซึ่งหลักเกณฑ์โดยทั่วไปในการปรับปรุงพิธีกรรมต่างๆ ได้ถูกกำหนดไว้แล้ว ก็ได้มีการ
พิจารณาปรับปรุงให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Austin Flannery. (ed.) Vatican Council
II. (MN: Liturgical Press, 1975), pp.1-282.

สากล ไม่ว่าจะเป็นวัตถุธาตุ (Matter) และแบบแผนพิธีกรรมที่รวมทั้งคำพูด [Form] และการแสดงออกในการประกอบพิธีของผู้ประกอบพิธีเอง ซึ่งโดยหลักการแล้วผู้ประกอบพิธีหรือศาสนบริกร (Minister: Bishop, priest and deacon) จะต้องนำเสนอข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจในพิธีกรรมแต่ละอย่างแก่ผู้ร่วมพิธี ทั้งผ่านการอธิบายในขณะประกอบพิธีโดยอาศัยการเทศน์สอน รวมทั้งการให้การอบรมนอกเวลาประกอบพิธีเพื่อสร้างความเข้าใจอันถูกต้องต่อข้อความเชื่อต่างๆ ที่พระเจ้าได้ ชี้แนะไว้ เพื่อให้ผู้เชื่อได้รับรู้โดยผ่านทางของพระศาสนจักรคาทอลิกในการที่จะเป็นสื่อพยานถึงความรักที่พระมีต่อมนุษย์ ผ่านทางพระเยซูเจ้าอาศัยศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ และความพร้อมทั้ง ทางด้านจิตใจ ตลอดจนสภาพทางด้านกายภาพของผู้รับซึ่งจะต้องเปิดจิตใจของตนเองให้พร้อมรับ ข้อมูลที่ถูกนำเสนอโดยเครื่องหมายในพิธีกรรมและผู้ประกอบพิธีกรรม อีกทั้งความช่วยเหลือทางด้านเหนือธรรมชาติจากพระเป็นเจ้า ผ่านการดลใจ (Inspiration) ด้วย ดังนั้นผลของพฤติกรรมของ ผู้เชื่อศรัทธาในศาสนาคาทอลิกที่เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าการดำเนินธุรกิจแห่งชีวิตอันมีความหมายกว้างกว่าธุรกิจที่เป็นเพียงธุรกรรม จะต้องมาจากความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของเขาเองในฐานะผู้ร่วมพิธีและผู้รับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ที่สามารถนำเอาความเข้าใจนั้นๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้มากน้อยเท่าใดด้วย ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยพิจารณาถึงบรรยากาศของความสงบสุขและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในรูปแบบต่างๆ โดยที่มีความขัดแย้งกันน้อยที่สุด หรืออาจจะไม่มีเลยก็ได้ ซึ่งบรรยากาศแบบนี้คนทั่วไปเรียกกันว่าชุมชนเข้มแข็ง ที่จะต้องมีการสร้างขึ้นจากสมาชิกของ ชุมชนเอง โดยที่สมาชิกของชุมชนแต่ละคน ต้องเรียนรู้และซึมซับถึงแก่นแท้ของความรักที่พระเป็นเจ้ามีต่อมนุษย์ผ่านทางองค์พระเยซูเจ้า ในประวัติศาสตร์แห่งความรอดของมนุษยชาติ ตามความเชื่อของคาทอลิก จนถึงขั้นที่สามารถแสดงออกมาในชีวิตจริงโดยไม่แตกแยกจากธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ที่คนแต่ละคนควรจะต้องเป็นเช่นนั้น

เพื่อให้มีความเข้าใจถึงสภาพ กระบวนการสืบทอดจากการใช้สัญลักษณ์ในพิธีกรรม "ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ" ไปสู่ศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ของชุมชนชาวคริสต์คาทอลิกของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ หมู่บ้านโชคชัย คลองจั่น กรุงเทพฯ ผู้วิจัยมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาและค้นคว้าองค์ประกอบอื่นๆ เพื่อจะได้สามารถรู้และเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่สำคัญ ในพิธีกรรม "ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ" ที่ชาวคริสต์ต้องรับหรือร่วมพิธีอย่างละเอียดดังต่อไปนี้

1) ศึกษาประวัติความเป็นมาของพิธีกรรมดังกล่าว รายละเอียดเนื้อหา ความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการ ตลอดจนผลทางด้านเหนือธรรมชาติที่พระเจ้าทำให้ผู้รับพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์นั้นมีสถานภาพของพระอยู่ในตนเอง เพราะตามความหมายทางด้านเทววิทยาของพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์แล้ว ศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละศีลนั้นจะทำให้ผู้รับเปลี่ยนสภาพ (Transfiguration) จิตใจหรือสถานภาพเหนือธรรมชาติของผู้รับ (Spirituality) คล้ายกับพระเจ้ามากขึ้นไปเรื่อยๆ โดยการพัฒนาสภาพชีวิตของผู้เชื่อไปตามสภาพทางด้านจิตใจและร่างกาย ภายใต้อาณัติของพระเยซูเจ้าอย่างต่อเนื่องของวุฒิภาวะ (Maturity) ของแต่ละคน (SC 5-8) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่ "ความรัก" ที่พระเจ้ามีต่อมนุษย์และมนุษย์ควร

มีต่อพระเจ้า ผ่านทางแสดงความรักต่อคนอื่น อันเป็นการสรุปรวบยอด บัญญัติสิบประการ (The Ten Commandments)¹³

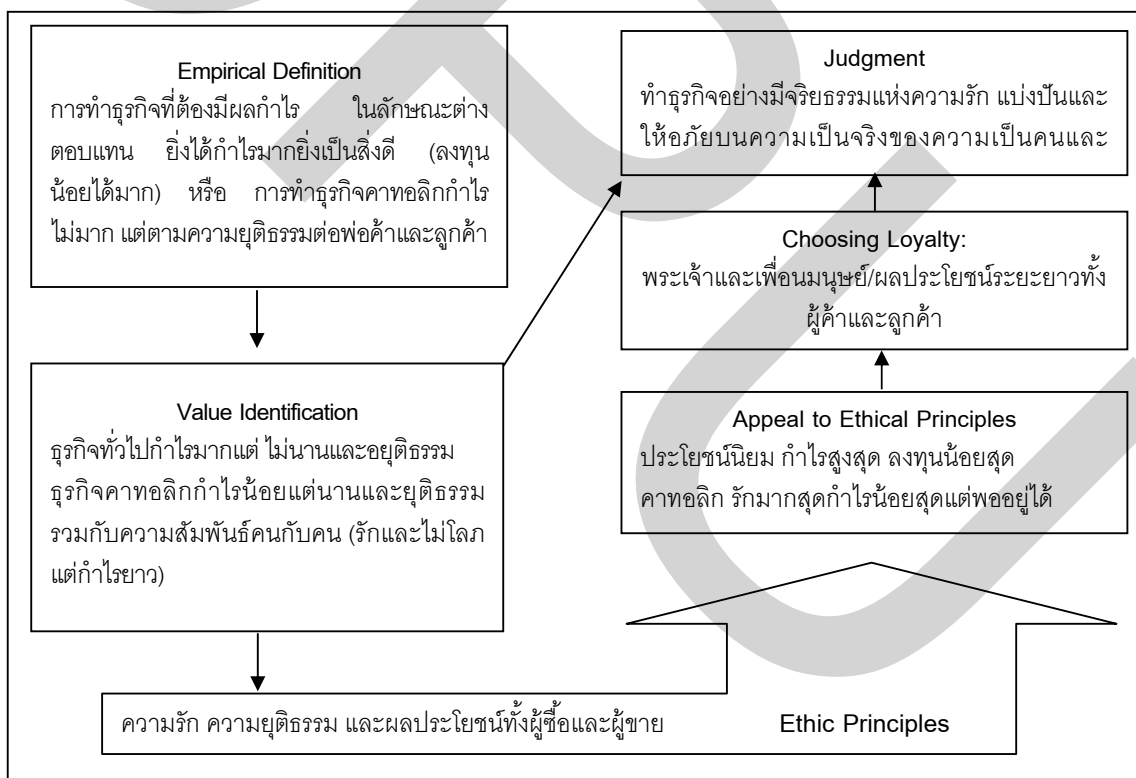
2) กระบวนการถ่ายทอดความหมายเชิงเทววิทยาผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ดังกล่าว ซึ่งได้แก่ การใช้สื่อ การใช้สัญลักษณ์ทั้งแบบวัจนะ (Verbal) และอวัจนะ (Nonverbal) ในการถ่ายทอดจากผู้กระทำ (Sender/ Encoder) ผ่านสื่อสัญลักษณ์ และการสื่อสาร (Symbolic / Means) ไปสู่ผู้รับรู้ (Receiver / Decoder) เป็นไปอย่างไร

3) การรับรู้ของผู้รับรู้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้สื่อความหมาย ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักการเหล่านั้นได้มากน้อยเพียงใด มีปัจจัยอะไรที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับลักษณะตัวแปรของความรู้ความเข้าใจ เพื่อว่าการรับรู้ การถ่ายทอดด้วยกระบวนการดังกล่าวสามารถนำชีวิตมนุษย์ ก้าวไปสู่ความเชื่อความศรัทธาที่ถูกต้องแบบชาวคริสต์ อันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรมของชาวคริสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ คือ การมีการติดต่อสัมพันธ์กันทางธุรกิจต่างๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการดำเนินชีวิตอยู่รอดในสังคมโลกปัจจุบัน

การเรียนรู้ถึงกระบวนการดังกล่าวที่เข้ามาในชีวิตของชาวคริสต์คาทอลิก หากว่ามีความเป็นไปอย่างเหมาะสม ถูกต้องและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผู้สืบทอดตามบริบทอย่างชัดเจน และลึกซึ้ง ซึ่งจะมีพื้นฐานทางด้านเทววิทยาเป็นหลักเกณฑ์แล้ว ก็จะทำให้ชุมชนซึ่งเป็นส่วนย่อยของสังคมใหญ่ สามารถเป็นแบบอย่างและสร้างความเข้มแข็งให้กับชีวิตโดยส่วนตัวและส่วนรวมด้วย ยิ่งศึกษาอย่างละเอียดลึกซึ้งมากเท่าใด ก็จะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ความเข้าใจใหม่กว้างยิ่งขึ้น อันจะนำประโยชน์มาสู่ทุกคนที่ศึกษาเรื่องนี้ยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน เนื่องจากการเป็นผู้เชื่อศรัทธาในคริสตศาสนาคาทอลิกนั้น ไม่ได้ทำให้ผู้เชื่อมีความแปลกแยกจากคนอื่น ๆ ในสังคม แต่จะทำให้คนนั้นๆ มีคุณค่าต่อสังคมมากขึ้นหากผู้นั้นสามารถนำเอาความเชื่อของเขามานำมาประยุกต์เพื่อการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นในการดำเนินชีวิตของเขา เพราะเขาต้องรู้ว่าการดำเนินชีวิตของเขานั้นคือการลงทุน ทั้งที่สามารถตรวจสอบได้โดยผัสสะทางปริมาณของเวลาและวัตถุต่างๆ ที่หามาได้ และไม่สามารถตรวจสอบได้โดยผัสสะแต่รับรู้ด้วยความเข้าใจภายในถึงความช่วยเหลือที่พระเจ้ามีต่อเขา ผ่านทางพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ที่เขาได้รับตามวุฒิภาวะของเขาพร้อมกับความสมัครใจของเขาตามเงื่อนไขที่พระศาสนจักรคาทอลิกได้วางไว้ ยิ่งกว่านั้น หากเขาดำเนินชีวิตของตนเองในเส้นทางด้านทำธุรกรรมเชิงพาณิชย์ เขาจะสามารถประยุกต์เอาคำสอนของศาสนาคาทอลิกผ่าน

¹³ เนื้อหามวลรวมของบัญญัติสิบประการสามารถประมวลเข้าสู่ “กฎทอง” สำหรับคริสตชนซึ่งพระเยซูเจ้าได้กล่าวไว้ในพระวรสารเมื่ออุปาริสคนหนึ่งถามถึงบัญญัติที่สำคัญที่สุดว่า “ท่านต้องรัก พระเจ้าของท่านด้วยหัวใจทั้งหมด วิญญาณทั้งหมดและจิตใจทั้งหมด นี่คือนบัญญัติใหญ่และแรกสุด บัญญัติที่สองซึ่งเท่าเทียมกันคือ ท่านต้องรักเพื่อนบ้านดังตัวท่านเอง” (มธ 22:34-39; มก 12: 28-31; ลก 10: 25-28) โดยสรุปคือ บัญญัติประการที่หนึ่งถึงประการที่สามนั้นกล่าวถึงความรักต่อพระเจ้า และบัญญัติประการสี่ถึงประการสิบนั้นกล่าวถึงความรักต่อคนอื่น หรือ เพื่อนมนุษย์อันเป็นศัพท์ที่ชาวคริสต์ใช้โดยทั่วไป ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน John Paul II. *Catechism of the Catholic Church*. (London: Geoffrey Chapman, 1994), หน้า 447-542.

ทางการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ อันจะเป็นการตอกย้ำให้เกิดความเข้าใจถึงความรักที่พระมีต่อมนุษย์และมนุษย์จะต้องมีต่อพระ ผ่านทางการติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ เมื่อมีการทำธุรกรรมด้วยความซื่อสัตย์สุจริตภายใต้ความยุติธรรมแห่งการแลกเปลี่ยนที่ก่อให้เกิดผลกำไร ด้วยการลงทุนทั้งด้านวัตถุและพลังงานที่ผู้ประกอบการได้ หากว่าความเข้าใจที่มีต่อคำว่าธุรกิจนั้นไม่ได้มุ่งที่การทำกำไรเกินควรหรือเล็งผลเฉพาะกำไรเฉพาะหน้าอย่างเดียว โดยไม่คิดถึงผลกำไรระยะยาวที่แผ่เร้นอยู่ในการทำธุรกรรมที่ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนสองกลุ่ม คือผู้จำหน่ายสินค้ากับผู้บริโภคสินค้า ซึ่งเป็นกำไรระยะยาวที่ไม่มีวันหมดไปทั้งในมิติของวัตถุและมิติด้านจิตใจแทนการแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้ากับเงินตราเท่านั้น ซึ่งจะต้องกลายเป็นการเอาเปรียบกันที่สุดในที่สุด เนื่องจากจะไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ อันควรจะมีคุณค่ามากกว่าสินค้าและเงินตราหรือผลกำไรที่ถูกคำนวณซึ่งเป็นเพียงวัตถุเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งๆ ที่มนุษย์เป็นผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด และความจริงแล้วการทำธุรกรรมเป็นการเกี่ยวข้องกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์โดยมีสินค้าและเงินตราเป็นสื่อกลาง จึงความทำความเข้าใจถึงความหมายของคำว่าธุรกิจ กำไร และมนุษย์หรือคน แทนที่จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับเงินตราเท่านั้น¹⁴ หากพิจารณาโดยอาศัยโครงสร้างของ **Potter Box** ก็พอจะนำเสนอเป็นแนวได้ดังต่อไปนี้

(Source: Ralph Potter, "THE LOGIC OF MORAL ARGUMENT" in "TOWARD A DISCIPLINE OF SOCIAL ETICS" , ed.Pau; Deats, Boston University Press,

ภาพที่ 1

¹⁴ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมถึงการวิจัยเกี่ยวกับการทำธุรกิจเชิงจริยธรรมได้ใน Mayot, Charn. **Corporate Responsibility: Social Contract-Based-Stakeholder Theory**. Unpublished Master Degree's Thesis, Bangkok: Assumption University, 1997, โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทที่ 4-5.

3. ปัญหาวิจัย

3.1 การใช้สัญลักษณ์ในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ของชาวคริสต์ มีอะไรบ้าง และมีประวัติความเป็นมาอย่างไร

3.2 กระบวนการถ่ายทอดสัญลักษณ์ต่างๆ ในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ได้แก่ การใช้สื่อ การใช้สัญลักษณ์ ทั้งวัจนภาษา (Verbal) และอวัจนภาษา (Non-Verbal) ป็นอย่างไร [Encoder]

3.3 ชุมชนชาวคริสต์ได้รู้ความหมายศีลศักดิ์สิทธิ์อย่างไร และนำไปสู่ การมีความเชื่อ ความศรัทธา การมีจริยธรรม และส่งผลถึงการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ หรือไม่ อย่างไร [Decoder]

3.4 ความแตกต่างของคริสตชนเดิม คริสตชนใหม่ ช่วงอายุ เพศ การศึกษา ภูมิหลัง สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ของสัตบุรุษกลุ่มตัวอย่าง มีผลต่อ การตัดสินใจดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมหรือไม่ อย่างไร (กรณีศึกษา)

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.1 รู้และเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่สำคัญในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ของชาวคริสต์

4.2 ตรวจสอบการรับการถ่ายทอดสัญลักษณ์ในพิธีกรรมดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่ตรงกับเจตนาของบาทหลวงในการสื่อความหมาย และนำไปสู่ความเชื่อความศรัทธาและการมีจริยธรรม

4.3 รับทราบผลจากการรับการถ่ายทอด ด้วยกระบวนการดังกล่าวว่า ได้นำไปสู่ความเชื่อศรัทธาแบบมีจริยธรรม และก้าวไปสู่การดำเนินชีวิตทางธุรกิจของชาวคริสต์คาทอลิกอย่างดีมากน้อยด้วยปัจจัยบางประการที่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาวิจัยเฉพาะชุมชนคาทอลิกที่ โบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ หมู่บ้านโชคชัยคลองจั่น ถนนนวมินทร์ เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

6. ข้อเสนอพื้นฐาน

6.1 กระบวนการสืบทอดจากการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ระหว่างบาทหลวงซึ่งเป็นผู้ส่งสาร (sender/encoder) ผ่านทางสัญลักษณ์ (Means) กับสัตบุรุษในชุมชนซึ่งเป็นผู้รับสาร (receiver / decoder) มีความสอดคล้องกัน

6.2 มาตรการที่ใช้วัดความเชื่อศรัทธา และการมีจริยธรรม (สามารถได้ด้วยกฎพื้นฐานของสังคมศาสนา) ซึ่งมีพื้นฐานจากพระบัญญัติ 10 ประการ (กฎบัญญัติรักของพระเยซูคริสตเจ้า) และธรรมเนียมของพระศาสนจักรคาทอลิก โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมการดำเนินชีวิต และการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งด้านบาทหลวงและสัตบุรุษกลุ่มตัวอย่าง โดยมี Coding sheet เป็นหลัก นำเชื่อถือได้

7. นิยามศัพท์

พระคัมภีร์ [Holy Bible] คือพระวาจาของพระเจ้า ที่ถูกบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรโดยบุคคลที่พระเจ้าทรงเผยแสดง [Inspiration] ให้ทราบในแต่ละยุคแต่ละสมัย และนำมารวบรวมกันโดยพระศาสนจักรคาทอลิกเป็นผู้รับรอง โดยแยกออกเป็น

พระคัมภีร์ (Bible)พระธรรมเก่า [Old Testament] จำนวน 46 เล่ม

พระคัมภีร์ (Bible)พระธรรมใหม่ [New Testament] จำนวน 27 เล่ม

ธรรมเนียมประเพณี (Tradition) หมายถึง ประเพณีของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก เป็นประเพณีทางด้านศาสนาที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของบรรดาคริสตชน (สัตบุรุษ) ในการดำเนินชีวิตของชุมชนที่มีความเชื่อในพระเจ้า และพระศาสนจักรคาทอลิกให้การรับรองว่าถูกต้อง

พิธีกรรม (Liturgy) ในภาษาไทย เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าเป็น “การบูชา” หรืออีกนัยหนึ่ง “การสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์” (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493) ในวงการคาทอลิกใช้คำนี้ เพื่อความหมายถึง ศัพท์ “Liturgia” (อังกฤษ Liturgy) เป็นการประกอบพิธีทางด้านศาสนาของศาสนาหนึ่ง ๆ ซึ่งมีวิธีการ รูปแบบที่กำหนดตามความเชื่อของกลุ่มชนในศาสนา นั้น ๆ พระศาสนจักรคาทอลิก ได้สรุปความหมายของพิธีกรรมว่า เป็นการประกอบหน้าที่สงฆ์ขององค์พระเยซูคริสตเจ้า ในพิธีกรรมการกระทำให้มนุษย์ศักดิ์สิทธิ์นั้นแสดงออกโดยอาศัยเครื่องหมายแสดงที่ประสาทรับรู้

แลเห็นได้และบังเกิดผลตรงตามเครื่องหมาย ที่แสดงออกในแต่ละอย่างนั้น ในพิธีกรรมพระกายทิพย์ของพระเยซูคริสต์เจ้า กล่าวคือ องค์พระผู้เป็นศิระะกับบรรดาผู้เป็นส่วนต่าง ๆ แห่งพระกายของพระองค์ เป็นผู้ประกอบประชากรภารกิจทั้งครบ (SC.7)

ความเชื่อศรัทธา (Faith) คือ ความยึดมั่นอย่างหนักแน่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยสิ้นสุดจิตใจโดยปราศจากข้อสงสัย ทำให้เกิดความเชื่อมั่น ความมั่นใจ ส่งผลถึงความรู้ความนึกคิด และการกระทำของบุคคลเป็นการ “ติตใจ” และไว้วางใจอย่างไม่มีข้อสงสัย

สัญลักษณ์ทางพิธีกรรม คือ สัญลักษณ์ / สัญลักษณ์ / รูปหมาย (Symbol / Sign) ซึ่งมักประกอบด้วย Form / Matter หรืออีกนัยหนึ่งคือการสื่อความหมายในพิธีกรรม อาจมีรูปแบบวิจนาษา (Verbal language) หรือ อวิจนาษา (Non-verbal language) ก็ได้ซึ่งคริสตศาสนาคาทอลิกใช้ในการประกอบพิธีกรรมของ “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ”

พิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ [Liturgy of Sacrament] ศักดิ์สิทธิ์การ/การบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ (Sanctification) เป็นการทำให้มนุษย์มีความศักดิ์สิทธิ์ด้วยพระพรของพระเจ้าผ่านทางพิธีกรรมในศาสนาคริสต์ (โรมันคาทอลิก) โดยการสืบทอดอย่างต่อเนื่องจากพระเยซูเจ้า ผ่านทางพระศาสนจักร มีอยู่ 7 ประการ เรียกว่า ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ ได้แก่

1. ศีลล้างบาป (Baptism)

ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่แสดงเจตนาของผู้ขอรับศีลฯ (หรือผู้แทนในกรณีเด็กเล็ก ๆ) เพื่อขอรับความเชื่อในศาสนาคริสต์ (โรมันคาทอลิก) โดยศาสนบริกรของพระศาสนจักร เทน้าบนศิระะของผู้รับศีลฯ (Matter) แล้วผู้ประกอบพิธีก็กล่าวคำภาวนาขณะเทน้าบนศิระะ (Form) ว่า “ข้าพเจ้าล้างท่าน เดชะพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิต” ซึ่งก่อให้เกิดการชำระล้างบาปและมลทินทั้งสิ้นตั้งแต่เกิดจนปัจจุบัน แล้วก่อให้เกิดผลต่อผู้รับคือการเป็นบุตรของพระเป็นเจ้าหรือมีฉายาของพระในวิญญานของตนเอง เป็นสมาชิกของพระศาสนจักรคาทอลิกอย่างเป็นทางการและสามารถรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ได้

2. ศีลอภัยบาป (Reconciliation)

เป็นพิธีกรรมที่กระทำเพื่ออภัยบาปแก่ผู้รับศีลฯ ซึ่งก่อให้เกิดการคืนดีระหว่างพระกับผู้ที่ทำบาป หลังจากได้รับศีลล้างบาปมาแล้ว โดยที่ผู้รับศีลฯ ต้องรู้สำนึกถึงความผิดที่ตนเองได้กระทำ และตั้งใจจะไม่กระทำอีก แล้วไปสารภาพความผิดของตน (Matter) กับบาทหลวงซึ่งจะทำหน้าที่อภัยบาปให้ โดยบาทหลวง (Priest) ปกมือเหนือผู้สารภาพผิด อันเป็นสัญลักษณ์การอภัยบาป ในนามของพระ พร้อมกับกล่าวคำอภัยบาป (Form) ว่า “พระเป็นเจ้าพระบิดา ผู้ทรงพระเมตตา ได้ทรงทำให้โลกคืนดีกับพระองค์ อาศัยการสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพของพระบุตร และทรงส่งพระจิตมาเพื่ออภัยบาปมนุษย์ ขอพระองค์ประทานพระเมตตาและสันติสุขแก่ท่าน อาศัยศาสนบริกรของพระศาสนจักร ข้าพเจ้าจึงอภัยบาปทั้งสิ้นของท่าน เดชะ พระนามพระบิดา และพระบุตร และพระจิต”

3. ศีลมหาสนิท (Eucharist)

เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่บรรจพระกายและพระโลหิต ของพระเยซูคริสตเจ้า เพื่อแสดงถึงความเป็นหนึ่งเดียวระหว่างพระกับมนุษย์และนำเสนอความหมายของความรักและการไถ่ให้รอดของพระเยซูเจ้าที่มีต่อโลก โดยมีสัญลักษณ์คือ แผ่นปังไร้เชื้อและเหล้าองุ่น [Matter] และคำกล่าวอภิเษก (Consecratio) ซึ่งเป็น Form ของผู้ประกอบพิธีว่า “รับปังนี้ไปกินให้ทั่วกัน นี่เป็นกายของเราที่จะมอบเพื่อท่าน....” และ “รับถ้วยนี้ไปดื่มให้ทั่วกัน นี่เป็นถ้วยโลหิตของเรา โลหิตแห่งพันธสัญญาใหม่อันยืนยง โลหิตซึ่งจะหลั่งออกเพื่ออภัยบาปสำหรับท่านและมนุษย์ทั้งหลาย จงทำการนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด” เป็นการประกอบพิธีศีลมหาสนิทในพิธีกรรม พิธีมิสซาบูชาของพระคุณซึ่งชาวคริสต์ไปร่วมพิธีในทุกๆ วันอาทิตย์ เป็นการแสดงออกถึงความรักของพระโดยประทับอยู่ในรูปปรากฏของปังและเหล้าองุ่น ที่อภิเษกโดยศาสนบริกร คือบาทหลวง (Priest) เพื่อเป็นอาหารฝ่ายจิต (Spiritual / Soul) คริสตชน เพื่อดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมที่เข้มแข็งถูกต้องตามคำสอนของพระ

4. ศีลกำลัง (Confirmation)

เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ประทานพระจิตเจ้าพร้อมกับพระคุณพิเศษ 7 ประการให้กับผู้รับ ทำให้เขาเป็นผู้มีพลังทางจิตใจที่เข้มแข็งในการต่อสู้กับปีศาจและความชั่วร้ายต่างๆ ในการดำเนินชีวิตของตน พระจิตเจ้าประทับกับผู้รับโดยการเจมน้ำมันคริสมาบนหน้าผากซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการประทานพระจิตเจ้าพร้อมกับพระคุณ และด้วยการปกมือเหนือศีรษะของผู้รับของผู้ประกอบพิธี (Matter) พร้อมกับกล่าวคำภาวนาเพื่อมอบพระจิตเจ้าพร้อมทั้งพระคุณ ที่เป็นรูปแบบ (Form) ว่า “จงรับพระจิตเจ้า และพระคุณของพระองค์ซึ่งพระบิดาประทานให้”

5. ศีลบวช [Holy Orders]

เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ทำการอภิเษกให้ผู้ได้รับเลือกสรรให้เป็น ศาสนบริกรอันศักดิ์สิทธิ์ ของพระเจ้า และของพระศาสนจักร โดยมีสัญลักษณ์การอภิเษกที่มองเห็นภายนอก (Matter) คือ การปกมือของมุขนายก (Bishop) เหนือผู้รับอภิเษก และคำกล่าวอภิเษก (Form) ที่เป็นรูปแบบว่า “บัดนี้ โปรดหลั่งพลังจากพระองค์ คือพระจิต ผู้ทรงศักดิ์านุภาพนี้ มายังผู้เลือกสรรของพระองค์ พระจิตซึ่งพระองค์ได้โปรดประทานให้แก่พระบุตรเยซูคริสตเจ้า พระจิตซึ่งพระบุตรเองได้ประทานแก่บรรดาอัครสาวก ผู้สร้างพระศาสนจักร ณ ที่ต่างๆ เพื่อสรรเสริญถวายเกียรติแด่พระนามของพระองค์ โดยไม่หยุดหย่อน”

6. ศีลสมรส (Marriage)

เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ประกอบขึ้น เพื่อเป็นการแต่งงาน ของชายและหญิงที่เป็นคาทอลิก โดยมี (Matter) การแสดงความสมัครใจของคู่แต่งงานที่จะใช้ชีวิตในฐานะสามีภรรยาจนตลอดชีวิตต่อหน้าพระศาสนจักรและชุมชนคริสตชน โดยการจับมือขวาของกันและกันแล้วแสดงความสมัครใจต่อหน้าศาสนบริกรของพระศาสนจักร กล่าวว่ (Form) “ข้าพเจ้า.....ขอรับคุณ.....เป็น (สามี/ภรรยา) และขอสัญญาว่าจะถือซื่อสัตย์ต่อคุณ ทั้งในยามทุกข์และยามสุข ทั้งในเวลาสบายดีและป่วยไข้ และจะรักยกย่องให้เกียรติคุณจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เฉพาะพระนามพระบิดา และพระบุตร และพระจิต” ทำให้คู่แต่งงานเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยสายสัมพันธ์แห่งความรัก ได้รับพระคุณพิเศษในการดำเนินชีวิตครอบครัวคริสตชนคาทอลิกที่ดี

7. ศิลเจิมคนไข้ (Anointing of the Sick)

เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่กระทำต่อผู้ป่วยในกรณีอันตรายเป็นอันตรายใกล้จะตาย ประทานพระคุณทั้งด้านร่างกายและวิญญาณให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อช่วยเหลือนำใจคนป่วยให้ยอมรับสภาพธรรมชาติของร่างกาย ภายใต้ความหวังในความเชื่อ ว่าเมื่อได้รับศีลศักดิ์สิทธิ์นี้แล้วเขาจะได้รับความบรรเทา โดยบาทหลวงจะเจมน้ำมันเจิมคนไข้ บนหน้าผาก ฝ่ามือ ของคนป่วย (Matter) เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการให้กำลังใจและการประทับอยู่ของพระเจ้า พร้อมกับคำภาวนา (Form) ว่า “อาศัยการเจิมอันศักดิ์สิทธิ์นี้ อาศัยพระเมตตาอันล้นพ้นของพระองค์ ขอพระเป็นเจ้าทรงช่วยท่านด้วยพระหรรษทานของพระจิต, ขอพระองค์ทรงช่วยท่านให้พ้นบาป อีกทั้งทรงพระกรุณาบรรเทาทุกข์และช่วยให้รอด” เป็นการประทานพระคุณแห่งความบรรเทาทางกาย (เพื่อรักษาความเจ็บป่วย หากเป็นที่พอพระทัยของพระ) และพระคุณฝ่ายจิตวิญญาณ ให้นั่นคงในพระสัญญาแห่งชีวิตนิรันดร์ที่มีสันติสุขกับพระ

จริยธรรม (Ethics)

ในทัศนะของ ส.สุตบรรทัด (การบรรยายปี 2544 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต) หมายถึงปรัชญาระบบที่เกี่ยวข้องด้วยศีลธรรม เป็นหลักปฏิบัติของคนในสังคม ว่าประพฤติเช่นนั้นดีหรือไม่ดี เป็นสิ่งที่ใครจะประพฤติ คือก็ได้ไม่ประพฤติก็ได้ ต่างจากกฎหมายที่ต้องประพฤติปฏิบัติทุกคนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ให้ความหมายว่า “ธรรมะที่เป็นข้อปฏิบัติเกี่ยวกับศีลธรรม และกฎศีลธรรม” ในทัศนะของ William H. Shaw และ Vincent Barry (Shaw, William H. and Vincent Barry, 1992: 3) หมายถึง อุบนิสัยของปัจเจกบุคคลที่มีคุณลักษณะของคนดี รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ควบคุมและจำกัดซึ่งการกระทำของคนเรา และขยายไปถึงหลักธรรมอันสูงสุดที่เกี่ยวกับความผิดหรือความถูกที่เรียกว่า “ศีลธรรม” ด้วยคำสอนของ คาทอลิก ให้คำจำกัดความว่าการปฏิบัติกิจการต่างๆ ในการดำเนินชีวิตอย่างสอดคล้องกับพระธรรม คำสอนของคริสตศาสนา ซึ่งมีแนวทางโดยสรุปที่เน้นทางแห่งความรัก ความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย และการแบ่งปัน คือ ทำความดี หลีกหนีความชั่วร้าย ตามคำสอนของพระเจ้า

คริสตศาสนามาคาทอลิก

หมายถึง ศาสนาที่พระคริสตเจ้าพระบุตรพระเจ้าทรงสถาปนาขึ้นในโลกและ ศิษย์ของพระองค์ได้สืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า พระศาสนจักรคาทอลิก ชาวคริสต์ (Catholics) คริสตชน / คริสตังค์ หรือ “สัตบุรุษ” หมายถึงคนที่ยอมรับนับถือพระเจ้าเที่ยงแท้มีพระเยซูคริสตเจ้า

	เป็นองค์ศาสดา พร้อมกับรับเอาคำสอนของพระองค์ มาปฏิบัติในชีวิต และเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการของพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งมีผู้แทนพระเจ้าที่แลเห็นได้คือ องค์สมเด็จพระสันตปาปาที่สืบทอดจากอัครสาวกของพระเยซูเจ้า เป็นประมุขของพระศาสนจักร
คริสตชนเดิม	คือ คนที่ยอมรับนับถือ มีความเชื่อความศรัทธาพระเจ้าในพระศาสนจักรคาทอลิก ตั้งแต่แรกเกิด โดยมีบิดามารดาเป็นผู้ยืนยันยอมรับแทนตั้งแต่เกิดอย่างเป็นทางการ และมีการรื้อฟื้นการยืนยันความเชื่อด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่งในเวลาที่เหมาะสม คือ เมื่ออายุรู้ความ
คริสตชนใหม่	คือ คนที่ยอมรับนับถือพระเจ้าในพระศาสนจักรคาทอลิกในภายหลัง คือเรียนรู้ และเข้าใจในพระธรรมคำสอนตามสมควร จนเกิดความเชื่อความศรัทธา และมีการยืนยันยอมรับอย่างเป็นทางการ
การดำเนินชีวิตทางธุรกิจ	คือการดำเนินชีวิตปกติของบุคคลในแต่ละวัน เพราะการกระทำ (action) ล้วนมีการลงทุนและการหวังผลตอบแทน ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ทั้งเล็กและใหญ่ในทุกระดับของกิจการนั้นๆ โดยทั่วไป เป็นที่เข้าใจว่าการดำเนินชีวิตทางธุรกิจคือ การลงทุนในการประกอบการเพื่อการธุรกิจ (เป็นการหวังผลกำไรจากการลงทุนด้วยทรัพย์สินของ ปัญญา และอื่นๆ) แล้วได้ผลกำไรเป็นการตอบแทนสำหรับการลงทุนนั้นๆ ทั้งการประกอบกิจการเล็กหรือใหญ่ก็ตาม ภายใต้งบเงื่อนไขและเวลาที่กำหนดตามจุดประสงค์ของกิจการ ในอีกมิติหนึ่ง ด้านศาสนา ชีวิตเป็นการลงทุนเช่นกัน คือ มีมิติของจิตวิญญาณ (Spiritual) ซึ่งทางศาสนาถือว่าการดำเนินชีวิตในเวลาเป็นการเริ่มต้นและการลงทุนอย่างต่อเนื่อง (ลงทุน) การดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย (ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง) ได้รับผลของการดำเนินชีวิตในแต่ละช่วงเวลา คือ ผลตอบแทน (กำไร) เช่นเดียวกันกับการทำธุรกิจแบบการค้าขายทั่วไป
มุขนายก	หมายถึง มุขนายก (Bishop) ผู้เป็นประมุขของคณะสงฆ์ในเขตการปกครอง
บาทหลวง	หมายถึง บาทหลวง (Priest) คือ พระสงฆ์คาทอลิก
อนุบาทหลวง (Decon)	หมายถึง อนุบาทหลวง (Decon) คือผู้ช่วยบาทหลวง (Priest) และมุขนายก (Bishop)

ชุมชนเข้มแข็ง

หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวอาศัยอยู่ร่วมกัน อาจเล็กหรือใหญ่ก็ได้ตามปัจจัยแวดล้อม เช่น เชื้อชาติ วัฒนธรรม ความเชื่อ เป็นต้น โดยมีชีวิตที่ดำเนินไปอย่างเป็นปกติสุข มีความพอเพียงในด้านร่างกาย [Physical] และ จิตใจ [Spiritual] คือการดำเนินชีวิตตามความเชื่อศรัทธาในศาสนาและมีจริยธรรมก่อให้เกิดสุขและสันติในชุมชนนั้นๆ

นอกนั้นยังหมายถึง กลุ่มชนหรือชุมชนที่ดำเนินชีวิตร่วมกัน เมื่อมีอุปสรรคปัญหา ก็รวมตัวกันหรือหาหนทางแก้ปัญหาาร่วมกัน

เราสามารถวัดได้ว่าบุคคลหนึ่งๆ สามารถดำเนินชีวิตตามความเชื่อ ความศรัทธาที่ตนได้รับไว้ ในลักษณะของการมีจริยธรรมในการตัดสินใจเลือกและดำเนินการในกิจการต่าง ๆ ของช่วงชีวิตของตน คือตามวุฒิภาวะ อย่างมีจริยธรรมโดยใช้เกณฑ์ของพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งพิจารณาได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความรัก และความเมตตา
2. ความยุติธรรม
3. การให้อภัย
4. การแบ่งปัน

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ผู้ศึกษาได้รู้รายละเอียดสำคัญ ของกระบวนการสืบทอดจากการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” แล้วเข้าใจความหมาย ความสำคัญของพิธีกรรมอย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

8.2 เข้าใจถึงความสำคัญของการรับ การถ่ายทอดดังกล่าว อย่างสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของบาทหลวง ทำให้นำไปสู่การมีความเชื่อความศรัทธา มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิตมากขึ้น อันความก้าวหน้าให้แก่ตนเองและประเทศชาติ เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง

เป็นแนวทางการคิดของผู้ศึกษาวิจัยในอนาคต ในอันที่จะศึกษาเฉพาะเรื่องเฉพาะประเด็นให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อเกิดองค์ความรู้ใหม่ในส่วนต่างๆ ทางด้านศาสนาที่มีส่วนสำคัญในการทำให้ชีวิตบุคคลในชุมชนมีจริยธรรม และความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมที่ดีและมั่นคงต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง [Literature Theory and Research]

ทฤษฎีแนวความคิดเกี่ยวกับเอกสารที่ต้องใช้ในการทำการศึกษาวิจัย

ในการทำการศึกษาวิจัยกระบวนการสืบทอดจากสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ไปสู่ความศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรมของชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพมหานครนี้ ได้ใช้แนวความคิดจากหลักพระธรรมคำสอนจากพระคัมภีร์ (Bible) พระธรรมเก่าและพระธรรมใหม่ คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ทฤษฎีต่าง ๆ และผลงานวิจัยของบุคคลในพระศาสนจักร มาประกอบวิธีวิจัยดังนี้

1. หลักพระธรรมคำสอนจากหนังสือพระคัมภีร์ (Bible) (Biblical Teaching)
2. คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก (Ecclesiastical Teaching)
3. ทฤษฎีสื่อสารสื่อสาร (Communication Theories)
4. ทฤษฎีสัญญะวิทยา (Semiology)
5. ทฤษฎีและแนวคิดความเชื่อเฉพาะกลุ่ม (Community Faith Theory and Thinking)
6. ทฤษฎีจิตวิทยา (Psychology Theory)
7. งานวิจัยและแนวความคิดในพระศาสนจักร (Research)

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการต่างๆ เป็นไปอย่างไม่หยุดยั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร และระบบสารสนเทศ จนก่อให้เกิดสภาวะของกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ [Globalization] ซึ่งมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง ที่ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ตัวอย่างเช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเร็วๆ นี้ ก็มีการกล่าวถึงการดำเนินการทางด้านธุรกิจที่เกิดขึ้นแบบไม่ตรงกับความเป็นจริง (Fact) กรณีหนึ่งคือ มีการตกแต่งบัญชีของบริษัท เพื่อทำให้เกิดภาพพจน์ที่ดีว่าธุรกิจต่างๆ ดำเนินไปได้ด้วยดีตามสมควร จนความจริงปรากฏออกมาผ่านสื่อสารมวลชนต่างๆ ในด้านตรงกันข้าม ทำให้ผู้นำประเทศคือ ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช ก็ได้ออกมากล่าวว่า ผู้ที่กระทำการเหล่านี้ควรต้องมีจริยธรรมที่ดีและถูกต้องกว่านี้ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้น ในการกระทำดังกล่าวส่งผลเสียต่อสภาวะธุรกิจและระบบเศรษฐกิจของประเทศและของโลกด้วย

เป็นเรื่องที่น่าคิดที่ว่าทั้งๆ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสังคมที่มีการสืบทอดความเชื่อ ความศรัทธาจากพระเจ้า (God) มีการสืบทอดด้วยกระบวนการทางพิธีกรรมของชาวคริสต์ (คาทอลิก) อย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งว่าแม้บนถนนบัตรของประเทศสหรัฐอเมริกา มีข้อความเขียนไว้ว่า “IN GOD WE TRUST” นี่ก็น่าจะแสดงได้ว่าทฤษฎีและหลักการต่างๆ นั้น หาได้เป็นเครื่องมือที่แน่นอนในการที่จะชี้แนะให้คนเรามีการดำเนินชีวิตที่เพียบพร้อมด้วยจริยธรรมตลอดไปไม่ได้ แต่ได้มีปัจจัยหลายอย่างเข้ามามีผลกระทบ ทำให้การดำเนินชีวิตทางธุรกิจของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไป จากที่ควรจะเป็น ทำให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่ควรต้องมีความสอดคล้องกับความเชื่อศรัทธา หากพิจารณาในหลักการ หรือที่เรียกว่าการมีจริยธรรมนั้น ได้ถูกปรับเปลี่ยนไปสู่แนวทางที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลในสังคมโดยทั่วไปว่าคนที่รู้หลักการทางจริยธรรมเหล่านั้น ได้มีกระบวนการสืบทอด โดยผ่านสื่อและสัญลักษณ์ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พิธีกรรมทางคริสต์ศาสนา ที่เรียกว่า “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” แบบไหน ดี ถูกต้อง เหมาะสม และมากน้อยเพียงใด รวมทั้ง การรับรู้และเข้าใจของมนุษย์ ในพิธีกรรมดังกล่าวเป็นอย่างไร และมีปัจจัยอะไรบ้างที่เข้ามาทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตตามจริยธรรมแบบชาวคริสต์ ซึ่งพระเยซูเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้ และ พระศาสนจักรคาทอลิก ก็ได้มีกรอบแห่งหลักการของการดำเนินชีวิตของสมาชิกตามฐานันดร (Hierarchy of Personal Status) อย่างชัดเจน ด้วยคาดหวังอย่างมั่นใจว่า เมื่อบรรดาผู้ที่เปี่ยมสมาชิกของ พระศาสนจักรคาทอลิกจะได้ดำเนินชีวิตตามหลักการที่วางไว้แล้ว บุคคลผู้นั้นจะได้รับชีวิตนิรันดร์ (John Paul II, 1994: 3; อ้างถึง ยน. 8:32 1 คร. 1:12; 2 คร. 5:6-8)

ในประเทศไทยของเราก็เช่นกัน มีประชาชนคนไทยจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความเชื่อ ความศรัทธาแบบชาวคริสต์คาทอลิกรวมอยู่ด้วย โดยรวมตัวกันเป็นชุมชนกระจัดกระจายกันอยู่ทั่วไป และได้มีกระบวนการสืบทอดเกี่ยวกับการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ของชาวคริสต์คาทอลิก (คริสตชน) เช่นเดียวกัน โดยมีโบสถ์เป็นศูนย์กลาง มีบาทหลวงเป็นผู้ดำเนินการกระบวนการดังกล่าว คริสตชนเป็นผู้รับกระบวนการแห่งความหมายของการสืบทอด ความเชื่อ ดังกล่าวโดยคาดหวังว่าเขาเหล่านั้นจะได้มีความเชื่อความศรัทธา และมีการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ แบบมีจริยธรรมของชาวคริสต์ สามารถทำให้เกิดการดำเนินชีวิตที่ดี มีจริยธรรม เพื่อสร้างความ เข้มแข็งมั่นคงให้กับชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป เพื่อการดำเนินไปของประชาชน โดย ส่วนรวม ซึ่งมีความเชื่อศรัทธาที่หลากหลายหลากหลายในประเทศไทยของเรานี้ จะได้เป็นไปอย่างดี และปกติสุข อันจะยังความมั่นคงและก้าวหน้าไม่ว่าในด้าน เศรษฐกิจ สังคมหรือการเมือง

จึงเป็นที่น่าสนใจว่า การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ในประเทศไทยของเรา โดยผู้วิจัยเลือกทำ กรณีศึกษาที่ชุมชนชาวคริสต์คาทอลิกที่สังกัดเป็นสมาชิกของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ หมู่บ้านโชคชัย คลองจั่น กรุงเทพมหานคร โดยทำการตรวจสอบว่า กระบวนการสืบทอด จาก การสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ไปสู่ศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ

แบบมีจริยธรรม ของชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างไร กระบวนการสืบทอดตั้งแต่ต้น จนก่อให้เกิดผลของการดำเนินชีวิต ของชุมชนคริสตชนชาวคริสต์นี้ บังเกิดผลเป็นอย่างไรในสถานที่ เวลา ปัจจัยแวดล้อมแบบสังคม โลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีรายละเอียดของทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักพระธรรมคำสอนจากหนังสือพระคัมภีร์ (Bible) (Biblical Teachings)

พระเยซูคริสต์เจ้า องค์ศาสดาผู้ก่อตั้งพระศาสนจักรคาทอลิก ได้แต่งตั้งและมอบหมายภารกิจหน้าที่ และอำนาจ ในการสืบทอดความจริงเกี่ยวกับพระเจ้า เป็นพระธรรมคำสอน ให้กับบรรดา อัครสาวก และผู้สืบทอดตำแหน่งในระดับต่างๆ คือมุขนายก (Bishop) หรือ บาทหลวง (Priest) ฯลฯ โดยใช้กระบวนการการสื่อความหมาย ด้วยกระบวนการที่มีการ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนา ให้สามารถเป็นเครื่องมือ ที่คงไว้ซึ่งความจริง หน้าที่ ความหมายและคงอยู่ร่วมยุคร่วมสมัยควบคู่กับ ความก้าวหน้าทางสังคมที่มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาและตลอดไป แต่ทว่า เนื้อหาสาระ (Content) ของ พระธรรมคำสอนในเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พิธี “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ยังคง อยู่เสมออย่างถูกต้อง และเกิดประสิทธิผลตามเงื่อนไขที่พระศาสนจักรคาทอลิกกำหนด เพื่อสานต่อซึ่ง เจตนารมณ์ของพระเจ้าในการบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ให้กับมนุษย์ด้วยวิธีการ และกระบวนการดังกล่าว โดยมีหลักการและคำสอนที่มาจากหนังสือพระคัมภีร์ (Bible) ทั้งพระธรรมเก่า [Old Testament] และ พระธรรมใหม่ [New Testament] เป็นพื้นฐานในการสร้างความมั่นใจ กับข้อความเชื่อเกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 7 ประการนั้น

กระบวนการสืบทอดต่าง ๆ ของพิธีกรรมเกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการในชุมชนชาวคริสต์ คาทอลิกนั้น บรรดาบาทหลวงเป็นผู้ประกอบพิธีกรรม จึงมีหน้าที่เป็นผู้ส่งสารที่สำคัญที่ต้องตระหนัก ถึงความจริงที่เกิดขึ้น มั่นคงและถูกต้องในการถ่ายทอดด้วยการใช้สื่อสัญลักษณ์ที่พระศาสนจักร คาทอลิกได้กำหนดเป็นพิเศษในเรื่องของศีลศักดิ์สิทธิ์ เพื่อนำไปสู่ความเชื่อความศรัทธาที่ถูกต้อง และ มีการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรมของชาวคริสต์ ในชุมชนชาวคริสต์และสังคมที่ตนเองมีชีวิตรอยู่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทั่วโลก เพื่อการดำเนินชีวิตของทุกๆ คนในทุกระดับจะสามารถเป็นไปอย่างดี ถูกต้อง มีสันติสุข มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ดังนั้น กระบวนการสืบทอด จากการสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ ของชาวคริสต์ การมีชีวิตแห่งความเชื่อ ความศรัทธา และมีจริยธรรม ต้องเทียบเคียงกับพระคัมภีร์ (Bible) และธรรมเนียมประเพณี (Tradition) ของพระศาสนจักร เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าความจริงว่า การดำเนินชีวิตของคริสตชน ถูกต้อง ดีมากน้อยเพียงใด โดยมีการเทียบเคียงกับบทบัญญัติ ของพระเจ้า

หากพิจารณาเนื้อหาของพระคัมภีร์ (Bible) พระธรรมเก่าและพระธรรมใหม่ ที่ถูกบันทึกไว้ในรูปแบบของภาษาไวยากรณ์ซึ่งเป็นสื่อและสัญญาอย่างหนึ่งแล้ว เนื้อหาของทั้งสองส่วนในคัมภีร์นั้นต่อเนื่องกันเกี่ยวกับชีวิตของมนุษยชาติ ที่มีเนื้อหาแห่งการเปิดเผยของพระเจ้า โดยที่มีใจความเกี่ยวเนื่องกับประวัติศาสตร์แห่งความรอด (History of Salvation) ของมนุษยชาติ โดยมีมุมมองจากผู้เขียนหลายคน ซึ่งพระเจ้าทรงเลือกสรรให้เป็นเครื่องมือของพระองค์ ในการที่จะถ่ายทอดวิถีแห่งความรอด ในบริบทของประวัติศาสตร์อันยาวนานของชนชาวยิวหรือประชาชาติอิสราเอล ที่ได้รับเลือกสรรจากพระเป็นเจ้า ให้เป็นประชากรของพระองค์และเป็นตัวแทนของมนุษยชาติทั้งมวล แล้วคำสอนของพระเจ้าเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อจะได้รับซึ่งชีวิตนิรันดร์ ก็ได้รับการถ่ายทอดออกมาผ่านทางสื่อและสัญญาต่างๆ ทั้งในรูปแบบที่มีอยู่ในธรรมชาติและเกิดขึ้นแบบเหนือพ้นธรรมชาติ¹⁵ อย่างต่อเนื่องตลอดมาตามเส้นทางแห่งประวัติศาสตร์ของชาวยิวที่เกี่ยวข้องกับกาลเวลา โดยที่มีสัญญานแห่งกาลเวลา (Sign of Time) ที่จะมีผู้พระผู้ช่วยให้รอดมากระทำการไถ่กู้ได้รับการเฝ้าคอยอยู่เสมอ แล้วก็มาสำเร็จบริบูรณ์อยู่ในช่วงประวัติศาสตร์ของชายที่ชื่อ เยชู บุตรของยอแซฟ และมารี ชาวเมืองนาซาเร็ธ ผู้ทำหน้าที่ประกาศข่าวดีของ พระเจ้าและพยายามทำให้สังคมชาวยิวเห็นว่า เขาเป็นบุตรของพระเจ้าผู้ได้ทรงสัญญาว่า จะทำให้ ประชากรที่ได้รับเลือกสรรคือชาวยิวหรือชนชาวอิสราเอลได้รับความรอด แต่ต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนและปฏิบัติตามอย่างบริสุทธิ์ใจ “จงกลับใจและเชื่อข่าวดี เพราะพระอาณาจักรสวรรค์ใกล้เข้ามาแล้ว” (มก.1:15; มธ. 4:12-17; ลก. 4:14-15).

หลังจากการตายเพราะถูกตรึงบนกางเขนของชายชื่อเยชูนี้ และในวันที่สามก็มีพยานหลายคน ได้รับรู้ถึงการกลับฟื้นคืนชีพของเขา ทำให้หลายคนนอกจากสานุศิษย์และคนใกล้ชิดแล้ว ยอมรับอย่างสนิทใจเขาว่าเป็น พระผู้ไถ่ (Messiah) คำสอนของพระองค์ได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อยๆ และสาวกของเขาก็ได้บันทึกคำสั่งสอนต่างๆ ที่พระองค์ได้กล่าวไว้ตามบริบทของแต่ละคน ซึ่งก็ล้วนนำเสนอเรื่องราวต่างแล้วไม่ว่าในทัศนะของนักบุญมารโก ซึ่งนำเสนอความคิดที่เกี่ยวกับการแสดงองค์ของพระเมสสิยาห์ หรือพระผู้ไถ่ ผู้เป็นบุตรพระเจ้าที่ถูกตรึงกางเขน (มก. 1:34; 2:10; 5:43; 7:24; 9:30) ซึ่งเรื่องนี้ Daniel J. Harrington ได้ให้ข้อคิดว่าเทวศาสตร์ ของพระวรสารนักบุญมารโกคือ ความลับของพระเมสสิยาห์ (NJBC, 1990: 597) หรือทัศนะของนักบุญมัทธิว ที่บรรยายถึงอาณาจักรสวรรค์ที่กำลังมาถึง (มธ. 4:17ff; 5:17) แล้ว Benedict T. Viviano ก็ได้นำเสนออย่างยิ่งถึงความเป็นพระคริสต์ของคนชื่อเยชู (NJBC, 1990: 631) อีกด้วย และแม้แต่นักบุญลูกา ที่เน้นถึงความศักดิ์สิทธิ์ของนครเยรูซาเล็ม ซึ่งเป็นทั้งเยรูซาเล็มของชนชาวยิวและเยรูซาเล็มแห่งสวรรค์ (ลก. 9:31; 13:33; 18:31; 19:11) แล้ว Robert J. Karris ก็ขยายความอีกว่า ลูกาได้พยายามนำเสนอแนวคิด แก่ผู้เชื่อในพระคริสต์ที่ไม่ได้เป็นยิวว่า พระเจ้าจะต้องปกป้องคุ้มครองให้ทั้งเมืองและคนที่อาศัยอยู่ข้างในเมื่อนั้นอยู่รอดปลอดภัย

¹⁵ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหนังสืออพยพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อพย. 7:8-34:35; Martimort. 1963: 29-31

จนได้เป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ในเมืองสวรรค์ (NJBC, 1990: 676) หรือของนักบุญยอห์น ที่มีเนื้อหา
ค่อนข้างซับซ้อนเชิงสัญลักษณ์ ที่พยายามนำเสนอความสมบูรณ์ของการดำเนินการไถ่บาปของมนุษย์
โดยบุตรของพระเจ้าที่มีความรุ่งโรจน์ (Glorification of Jesus) ผ่านการเชื่อมโยงความคิดเห็นในพระธรรม
เก่า ที่สิ่งเรื่องให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของการไถ่บาปในพระธรรมใหม่ (ยอห์น 5:27, 12:41, 19:37; NJBC,
1990:947) ก็ล้วนมุ่งสนับสนุนความสำคัญของการตายเพื่อไถ่กู้ และการกลับคืนชีพของคนผู้นี้ ซึ่งเป็น
บุตรพระเจ้าโดยให้ความเห็นว่าเหตุการณ์นี้ เป็นทั้งความเป็นจริงที่เกิดผลตลอดไป และเป็นทั้งเครื่องมือ
และเครื่องหมาย ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เชื่อในคำสอนของพระองค์ ได้อาเป็นแบบอย่างในด้าน
อุดมคติผ่านการดำเนินชีวิตส่วนตัวของแต่ละคน โดยผ่านการทำซ้ำในพิธีกรรมของ ศีลศักดิ์สิทธิ์
7 ประการ ที่แต่ละปัจเจกบุคคลซึ่งยอมรับความเชื่อคริสตศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต
จะได้รับผลของศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ตนกำลังมีส่วนร่วมอยู่นั้น ทำให้ตนเองได้รับความรอดตลอดนิรันดร์
บทบัญญัติที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่พระเยซูเจ้า หรือเยซูชานาซาเร็ธ ได้นำเสนอให้แก่ผู้ติดตามคือ “จงรักพระเจ้า
ด้วยสิ้นสุดหัวใจ สิ้นสุดวิญญาณ สิ้นสุดกำลัง และสิ้นสุดจิตใจ และเพื่อนมนุษย์ดังตัวท่านเอง” (ลก. 10: 27;
มก.12:28-31; มธ. 22:34-40) จากแนวความคิดนี้เอง พระเยซูเจ้าในพระวรสารทั้งหลาย ของพระธรรมใหม่
ก็ได้กระทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ซึ่งหากพิจารณาในทัศนะของเทวศาสตร์ด้าน
ศีลศักดิ์สิทธิ์ก็ต้องยอมรับว่า พระเยซูเจ้าเป็นบ่อเกิดแห่งศีลศักดิ์สิทธิ์ และพระองค์เองคือผู้ที่ทำให้
ผู้รับศีลศักดิ์สิทธิ์นั้น ๆ ศักดิ์สิทธิ์ไป โดยมีข้อความที่กล่าวถึงเหตุการณ์อันพอที่จะถือว่าเป็นบ่อเกิด
ของศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการ ดังต่อไปนี้คือ ศีลล้างบาป (ยอห์น.3:5) ศีลอภัยบาปหรือศีลแห่งการคืนดี
(มธ.18:15-17) ศีลมหาสนิท (1คร.11:23-25; ลก. 22:1-20 มก.14:16-25; มธ. 26:19-29) ศีลกำลัง
(กจ.2.1-4) ศีลบวช (ยอห์น. 10:16) ศีลสมรส (มธ. 5: 31-33; 19: 4-6, 8; ลก. 16:18) และศีลจีมนคนไข
(มธ. 4:23-24; ลก. 6: 17-18; มก. 3: 7-11; ยอห์น. 5:14-16)

ดังนั้นศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ จึงไม่ใช่พิธีกรรมที่พระศาสนจักรจัดทำขึ้นโดยพลการและไม่มี
ความต่อเนื่อง แต่ได้รับการสถาปนาโดยพระเยซูเจ้า เพื่อให้ผู้ที่เชื่อในพระองค์ได้คงไว้ซึ่งความสัมพันธ์
กับพระองค์ผ่านการกระทำดังที่พระองค์สอน โดยมีศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ซึ่งเป็นทั้งเครื่องมือ เครื่องหมาย
และบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ ที่ทำให้ผู้เชื่อเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์และสนิทสัมพันธ์กับพระเยซูเจ้าตลอดไป

2. คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก (Ecclesiastical Teachings)

เป็นความจริงที่ว่า พระศาสนจักรคาทอลิกได้รับพันธกิจจากพระเยซูเจ้า ให้ทำหน้าที่เป็น
พยานและถ่ายทอดความเชื่อความศรัทธาในพระองค์ไปสู่มนุษย์ทุกคน ดังคำสั่งของพระเยซูคริสต์เจ้าที่ได้
มอบให้แก่บรรดาอัครสาวกก่อนที่จะเสด็จสู่สวรรค์ว่า “พวกท่านจงไปทั่วโลก ประกาศพระวรสารแก่สิ่งสร้าง
ทั้งหลาย ผู้ใดก็ตามที่เชื่อและได้รับศีลล้างบาปก็จะได้ถูกช่วยให้รอด บรรดาผู้ไม่เชื่อทั้งหลายก็จะได้รับ

การประณาม นี่คือการหมายที่จะช่วยเหลือผู้ที่เชื่อ ในนามของเราพวกเขาจะขับไล่มารร้ายได้ พวกเขาจะสามารถพูดภาษาต่างๆ ได้ พวกเขาจะจับงูไว้ในมือได้ แม้แต่หมาพิซก็ไม่ได้รับอันตราย พวกเขาจะปกมือคนป่วยซึ่งจะมีอาการดีขึ้น...” (มก. 16:15-18; มธ. 28: 18-20) ซึ่งก็หมายถึงคำมั่นสัญญาที่พระเยซูเจ้าจะคงอยู่ และช่วยเหลือบรรดาผู้ที่เชื่อตลอดไป แล้วแนวความคิดนี้ก็ได้รับการพัฒนามาสู่ความรู้ความเข้าใจ และอธิบายความเกี่ยวกับ ศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ เครื่องหมาย เครื่องมือและความจริงในเวลาเดียวกันถึงธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้มีความเชื่อและบ่อเกิดแห่งความเชื่อ ซึ่งเสริมสร้างความครบบริบูรณ์แห่งการเป็นสิ่งสร้างอย่างต่อเนื่องในชีวิตของผู้ที่มีความเชื่อแต่ละคน ดังนั้นในการสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับพิธีกรรมทุกครั้งของผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับจารีตพิธีกรรมของพระศาสนจักรคาทอลิก จะมีการเน้นย้ำและชี้ให้เห็นถึงความหมายและประสิทธิผลอันสมบูรณ์ที่มีต่อผู้รับของพิธีกรรมต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเริ่มตั้งแต่ผู้ประกอบพิธี กระบวนการที่ใช้ในแต่ละแห่ง เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ที่ใช้ประกอบพิธีกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการอย่างถูกต้องทั้งในด้านรูปแบบการใช้ภาษา (Form) ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นบทสวดเท่านั้น แต่เป็นแนวคิดทางด้านเทววิทยาเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ และ วัสดุอุปกรณ์ (Matter) ที่ใช้เป็นสื่อ และขณะเดียวกันก็เป็นสิ่งนั้นด้วยอำนาจเหนือธรรมชาติตามความเชื่อของคาทอลิกโดยที่พระศาสนจักรกำหนดชัดเจนส่วนวิธีการ การมีส่วนร่วมในพิธีกรรมนั้นๆ ก็ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและความรู้รวมทั้งความเข้าใจอันดี ถูกต้องของผู้ร่วมพิธี หรือผู้ขอรับศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนั้นๆ ด้วย อีกทั้งพิจารณาให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Local culture) ด้วย เพื่อทำให้การประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ นั้นๆ บังเกิดผลอย่างแท้จริง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมพิธีกรรมของผู้รับศีลศักดิ์สิทธิ์ที่เหมาะสมตามเงื่อนไข และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผู้ประกอบพิธีคือบาทหลวง จะทำให้กระบวนการถ่ายทอดผ่านสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการ นำพระพรพระพรหรรษาความศักดิ์สิทธิ์ไปสู่ผู้รับการถ่ายทอด อันยังผลไปสู่ความเชื่อศรัทธา (Faith) ซึ่งนำไปสู่การดำเนินชีวิตทุกด้านรวมทั้งชีวิตทางธุรกิจ แบบมีจริยธรรมแบบชาวคริสต์ คือการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความเชื่อความศรัทธาที่ได้รับ

ดังนั้น ทั้งผู้ประกอบพิธีคือบาทหลวง ซึ่งอยู่ในฐานะผู้ส่งสาร ผู้เข้ารหัส [Sender/Encoder] ด้วยสัญลักษณ์ตามกระบวนการของการใช้สื่อสัญลักษณ์ซึ่งเป็นช่องทาง (channel) ของการสื่อสารและบุคคลผู้ขอรับหรือเข้าร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นผู้รับสารหรือผู้ถอดรหัส [Receiver / Decoder] ต้องได้รับความรู้และความจริงที่เกิดขึ้นจากพิธีกรรมดังกล่าวที่มาจากความเชื่อศรัทธาที่ถูกต้องอันจะทำให้เกิดความดีงามแก่ทุก ๆ ฝ่าย ส่งผลถึงการดำเนินชีวิตที่ดีของบุคคลในสังคมต่อไป

เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ต้องพิจารณาให้อยู่ในแนวทางของการอธิบายในกรอบแห่งคำสอนของพระศาสนจักรสากลด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดูแลเอาใจใส่ ชี้นำให้คำแนะนำตามประกาศของผู้ปกครองท้องถิ่น คือมุขนายกท้องถิ่น (Local Bishop) ผู้มีอำนาจอย่างเป็นทางการ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องความหมายอันล้ำลึกซึ่งเชื่อมโยงระหว่าง วัตถุ (Matter) ที่ถูกใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่นำสู่ความเข้าใจในสภาพเหนือธรรมชาติ ภายใต้ความเชื่อคาทอลิกอย่างลึกซึ้ง รวมทั้ง รูปแบบ (Form) ที่สื่อก่อให้เกิดความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ และคำสอนทางเทวศาสตร์อันถูกต้องตามแนวทางของพระศาสนจักรคาทอลิก ผู้วิจยจึงนำเสนอหลักการของพระศาสนจักรคาทอลิกที่เกี่ยวข้องกับศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้งในมิติของผู้ประกอบพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์ ผู้รับศีลศักดิ์สิทธิ์ และลักษณะทั่วไปของศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละอย่างดังต่อไปนี้

ในทัศนะของสังคายนาว่าติกันที่สองที่ว่าด้วยพิธีกรรม พระสังฆธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (The Constitution on The Sacred Liturgy) ได้นำเสนอว่า

“พิธีกรรมคือการประกอบหน้าที่สงฆ์ของพระเยซูคริสตเจ้าในพิธีกรรม การกระทำให้นุชนศักดิ์สิทธิ์ แสดงออกโดยเครื่องหมายแสดงที่ประสาทรับรู้แลเห็นได้และบังเกิดผลตรงตามเครื่องหมายที่แสดงออกแต่ละอย่างนั้น ในพิธีกรรม พระกายทิพย์ของพระเยซูเจ้า-กล่าวคือ องค์พระผู้เป็นศิระกับบรรดาผู้เป็นส่วนต่างๆ แห่งพระกายของพระองค์-เป็นผู้ประกอบประชากรวกิจทั้งครบ” (SC 7)

นั่นก็หมายความว่าพิธีกรรมแต่ละอย่างนั้น โดยเนื้อแท้แล้วเป็นการประกอบหน้าที่สงฆ์ของพระเยซูเจ้าโดยผ่านทางผู้ประกอบพิธี ซึ่งได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการผ่านทางศีลศักดิ์สิทธิ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ที่มีความเชื่อซึ่งกำลังร่วมพิธีอยู่นั้นมีความศักดิ์สิทธิ์ (Sanctified) โดยใช้เครื่องหมายภายนอกที่พระศาสนจักรกำหนดไว้ อาศัยความเกี่ยวเนื่องด้านความหมายกับประวัติศาสตร์แห่งความรอดซึ่งสำเร็จสมบูรณ์ในสมัยเยชูชาวนาซาเร็ธ ก่อให้เกิดผลต่อผู้รับตรงตามความหมายของเครื่องหมาย ภายใต้การร่วมจิตใจเป็นหนึ่งเดียวของชุมชนที่มีความเชื่ออย่างเดียวกัน

กฎหมายพระศาสนจักรคาทอลิกก็ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าพิธีกรรมไว้อย่างชัดเจนอีกว่า

“พระศาสนจักรคาทอลิก ดำเนินพันธกิจของการทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างศักดิ์สิทธิ์ได้อย่างครบถ้วนด้วยทางพิเศษทางพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วเป็นการปฏิบัติภารกิจแห่งความเป็นสงฆ์ของพระคริสตเจ้า โดยศีลศักดิ์สิทธิ์นั้นผ่านทางเครื่องหมายที่สัมผัสได้ การทำให้มนุษยชาติศักดิ์สิทธิ์ก็สร้างความหมายและก่อให้เกิดผลตามลักษณะ อันถูกต้องของแต่ละสัญลักษณ์ที่ถูกใช้ และ

ประชากรภารกิจของพระเจ้าทั้งมวล ก็ถูกดำเนินไปโดยพระกายทิพย์ ของพระเยซูคริสต์ นั่นคือ ทั้งผู้นำและสมาชิกทั้งมวล ประชากรภารกิจนี้เกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำในนามของพระศาสนจักร โดยบุคคลที่ได้รับการมอบหมายอย่างเป็นทางการและผ่านกิจกรรม ที่ได้รับการรับรองจากอำนาจของพระศาสนจักร”(C 834)

เมื่อเป็นเช่นนี้ ทั้งผู้รับและผู้ประกอบพิธีจึงต้องรู้และเข้าใจถึงความหมายและผลที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงของศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละอย่าง โดยพร้อมที่จะนำเอาความเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองได้รับแต่ละศีลนั้นมาทำให้ตนเองศักดิ์สิทธิ์ โดยการดำเนินชีวิตตามคำสอนของพระเยซูเจ้าดังที่คำจำกัดความของคริสตชนคาทอลิกซึ่ง กฎหมายพระศาสนจักรคาทอลิกข้อที่ 204 วรรคแรกกำหนดไว้ว่า

“คริสตชนผู้มีความเชื่อคือผู้ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของพระกายของพระคริสตเจ้าอย่างมากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยได้รับการสถาปนาเป็นสมาชิกของประชากรของพระเป็นเจ้า ด้วยเหตุนี้ เนื่องจากเขาได้กลายเป็นผู้มีส่วนร่วมในความเป็นสงฆ์ ประกาศ และกษัตริย์ของพระคริสตเจ้าในสถานภาพของเขา เขาก็ได้ถูกเรียกให้ดำเนินพันธกิจที่พระเป็นเจ้าได้มอบหมายไว้กับพระศาสนจักรคาทอลิกให้สำเร็จไปบนโลกนี้ภายใต้เงื่อนไขอันเหมาะสมของแต่ละคน” (C 204)

จึงเป็นหน้าที่ของคริสตชนคาทอลิกแต่ละคน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพของการเป็นผู้มีสิทธิประกอบพิธี หรือผู้ร่วมพิธีในการที่จะทำตนเองให้เป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์และเหมาะสม ในการที่จะเข้าเป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ของพระคริสตเจ้าตามสถานภาพของตน และในส่วนของผู้ประกอบพิธีซึ่งต้องเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสงฆ์อย่างเป็นทางการ ต้องทำความเข้าใจอย่างทอ้งแท้ ถึงข้อความเชื่อเกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ดังที่กฎหมายพระศาสนจักรคาทอลิกข้อที่ 836 กำหนดไว้ว่า

“เพราะภารกิจของคริสตชนคาทอลิก ซึ่งสถานภาพของความเป็นสงฆ์โดยพื้นฐานของบรรดาผู้มีความเชื่อได้ถูกนำออกมาใช้ เป็นกิจกรรมที่แสดงออกจากความเชื่อศรัทธาและมีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อศรัทธานั้น ศาสนบริกรอันศักดิ์สิทธิ์จำเป็นต้องมุ่งมั่นอย่างมุนานะ ในการที่จะปลูกเร้าและทำให้ความเชื่อนั้นกระจำแจ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพันธกิจแห่งการสั่งสอนซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อขึ้นอีกทั้งเลี้ยงบำรุงความเชื่อนั้นด้วย” (C 836)

นั่นก็หมายความว่า “ศาสนบริกรผู้ทำหน้าที่ส่งสาร (Sender/Encoder) คือบาทหลวง ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อพันธกิจแห่งการสั่งสอนพระวาจาของพระเจ้า (Ministry of the Word) อย่าง เป็นทางการจำเป็นต้องประมวล ขยายความ และเพิ่มพูนความเข้าใจในคำสอนของพระคริสตเจ้า (Message) อย่างถูกต้องไม่ว่าจะเป็นการเทศน์สอน หรือการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริม ความเชื่อทั้งของตนเองและผู้ร่วมพิธีกรรม (Receiver/Decoder) นั้นให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น” (CCC, 1985: 601)

ด้วยความเข้าใจอย่างชัดเจนถึงความสำคัญในหลักการของการสื่อสาร พระศาสนจักรคาทอลิก จึงได้ออกฤษฎีกาว่าด้วยสื่อของการสื่อสารมวลชนตั้งแต่มีการประชุมสังคายนาวาติกันที่ 2 ชื่อ Inter Mirifica (IM) และประกาศใช้เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 1963 ยิ่งกว่านั้น ก็ได้ประกาศคำสอนเชิงอภิบาลเกี่ยวกับ สื่อของการสื่อสารมวลชน ชื่อ Communio et Progressio (CP) เมื่อวันที่ 29 มกราคม ค.ศ. 1971

ถึงแม้ว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ จะกล่าวถึงหน้าที่อันเหมาะสมของสื่อมวลชน แต่อีกด้าน หนึ่ง ทั้งกฤษฎีกาและคำสอนเชิงอภิบาลนั้นก็ได้มองเห็นความสำคัญของสื่อต่างๆ ว่าเป็นท่าธารที่นำ ข้อมูลและข่าวสารต่างๆ อันเป็นเครื่องมือแห่งการสร้างความรู้เข้าใจสู่จิตใจของมนุษย์ (IM 1) และก็เป็นพระพรของพระเจ้า ซึ่งได้รับการออกแบบมาเพื่อรวมมนุษย์ในความเป็นพี่น้องกัน และเพื่อ ช่วยเหลือมนุษย์ ในการร่วมมือกับแผนการของพระองค์เพื่อความรอดของพวกเขา (CP 1) พร้อมทั้ง เห็นว่า ถ้าสื่อต่างๆ ได้รับการใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว ก็เป็นประโยชน์ในการที่จะขยายและ เพิ่มพูนความเข้าใจของมนุษย์ รวมทั้งช่วยเหลือการประกาศและการสร้างความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งอาณาจักรของพระเจ้า (IM 2) กฤษฎีกาฯ ได้กล่าวถึงแนวทางที่สื่อต่างๆ มีส่วนร่วมในการส่งเสริม และเพิ่มพูนความเชื่อของบรรดาคริสตชนคาทอลิกไว้ว่า

“ผู้อภิบาลฝ่ายวิญญาณ ควรมีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษในการมีส่วนร่วม การใช้สื่อสารให้เป็นประโยชน์ต่องานอภิบาล เพราะสื่อต่างๆ นั้นถูกนำเข้า ไป เชื่อมโยงต่องานเทศน์สอนพระวาจา บรรดาผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับสื่อมวลชน ก็ควร มานะในการทำตัวเป็นพยานถึงองค์พระคริสตเจ้า” (IM 1)

“ยิ่งกว่านั้นพระศาสนจักรคาทอลิก ยกย่องความสำคัญของการสื่อสารว่าเป็น เหมือนองค์พระเยซูเจ้า ผู้เป็นองค์สื่อสารที่นำพระวาจาของพระเจ้ามายังมนุษย์ และพระองค์เองก็เป็นสื่อที่ทำให้มนุษย์เข้าใจแผนการแห่งความรอดที่ พระเป็นเจ้าประทานให้พวกเขา” (CP 11)

สรุปความแล้ว ทศนะของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับการสื่อสารนี้เป็นไปในทางที่ดีงามเพราะมีความเข้าใจถึงหน้าที่ของการสื่อสารเป็นอย่างดี โดยเอาพระเยซูคริสต์เป็นมาตรฐานในความเป็นสื่อได้อย่างไม่เคอะเขิน อย่างไรก็ตามแนวความคิดเกี่ยวกับความไม่ดีของสื่อ ก็ได้รับการพิจารณาว่าเป็นเพราะผู้ใช้สื่อนั้นใช้สื่อแบบผิดจุดประสงค์และไม่ตรงตามหน้าที่ของตัวเอง (IM 9)

ข้อมูลสำคัญเบื้องต้นเกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

นักปราชญ์ของพระศาสนจักรคาทอลิกตั้งแต่เริ่มแรก ได้พยายามสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง เกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ ทั้งในด้านความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ งานอภิบาล และเทวศาสตร์

เกี่ยวกับเรื่องต้นกำเนิดของศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายนั้น ทุกคนก็ยอมรับว่ามีต้นกำเนิดมาจากพระเยซูคริสต์เจ้าและสามารถสืบหาต้นตอได้จากบันทึกในพระคัมภีร์ (Bible) พระธรรมใหม่ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ซึ่งจากปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้เกิดขึ้นแล้ว แนวคิดหลักทางเทวศาสตร์ที่เกิดขึ้นตามมาก็ล้วนสรุปถึงความสำคัญของศีลศักดิ์สิทธิ์ว่าเป็น “ธรรมล้ำลึกแห่งปัสกาของพระเยซูคริสต์เจ้า” หรือเป็นข้อความเชื่อ เกี่ยวกับธรรมล้ำลึกแห่งการตายและการกลับคืนชีพของพระคริสตเจ้า ซึ่งถูกรื้อฟื้นด้วยการกระทำของพระศาสนจักรซึ่งเป็นประชากรวิกิจแห่งความเชื่อที่ก่อให้เกิดการไถ่กู้ เพื่อจะได้บรรลุถึงชีวิตนิรันดร์ (CCC 1114-1114) โดยที่พิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์นั้นเป็นงานของพระคริสตเจ้าเพราะ

“ธรรมล้ำลึกแห่งการช่วยให้รอดของพระองค์ ได้ถูกกระทำให้เป็นปัจจุบันด้วยอาศัยอำนาจของพระจิตเจ้า เพราะพระกายของพระองค์คือพระศาสนจักรเป็นเช่นเดียวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ (เครื่องหมายและเครื่องมือ) ที่พระจิตเจ้าได้ธรรมล้ำลึกแห่งการไถ่กู้ไว้ และเพราะโดยผ่านทาง การแสดงออกเกี่ยวกับพิธีกรรมนี้ พระศาสนจักรผู้กำลังเดินทางไปสู่เป้าหมายแห่งความรอดได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมแห่งสวรรค์ดังได้เคยบรรยายไว้” (CCC 1111)

และงานเช่นนี้ก็เป็นกรพบปะกัน ระหว่างประชากรของพระเจ้า หรือบรรดาคริสตชนคาทอลิก กับพระคริสตเจ้า เพื่อทำให้งานไถ่กู้ของพระคริสตเจ้าเป็นปัจจุบัน และมีชีวิตชีวาด้วยพลังที่ได้รับการถ่ายทอดจากองค์พระคริสตเจ้าเอง

มนุษย์ มี 2 ชีวิต คือ

- ชีวิตตามธรรมชาติ ที่ร่างกาย [Physical body] และวิญญาณ [Soul / Spiritual body] ร่วมสนิทกันเป็นหนึ่งเดียว
- ชีวิตเหนือธรรมชาติ คือการที่ วิญญาณ [Soul / Spiritual body] ร่วมสนิทกับพระเพื่อก่อให้เกิดผลแห่งความศักดิ์สิทธิ์ยิ่งขึ้นในพระศาสนจักร ตามแต่ลักษณะของศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการ ซึ่งพอจะเข้าใจความหมายได้ตามลักษณะของสัญลักษณ์ที่ใช้ พอสรุปสำคัญได้ดังนี้ (ดูจากตารางรายละเอียดหน้าถัดไป)

ตารางที่ 1

ศีลศักดิ์สิทธิ์	สัญลักษณ์ / สัญลักษณ์ และรูปแบบที่สำคัญ	สิทธิหรือลักษณะพิเศษ	ผลทางด้านวิญญาณ
ศีลล้างบาป (ยน.3.5)	สัญลักษณ์ (Sign / Matter) - การเทน้ำบนศีรษะ 3 ครั้ง โดยแต่ละครั้งให้กล่าวคำพูดตามรูปแบบ รูปแบบ (Form) - “ข้าพเจ้าล้างท่าน เดชะพระนามพระบิดาและพระบุตรและพระจิต”	- เป็นสมาชิกของพระศาสนจักร อย่างเป็นทางการ คือการเป็นคริสตังค์ (คริสตชนคาทอลิก) - มีสิทธิในการรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ได้	- ลบล้างบาปและโทษบาปทั้งหมดโดยสิ้นเชิง - พระพรที่พระเจ้าให้ในการเป็นบุตรของ พระเจ้า
ศีลอภัยบาป (มธ.16.13-19)	สัญลักษณ์ (Sign / Matter) - การสารภาพบาปของผู้ขอรับการอภัยบาป - การปกมือเหนือผู้สารภาพบาป รูปแบบ (Form) - การสวดคำอภัยบาปว่า “พระเป็นเจ้าพระบิดาผู้ทรงพระเมตตา ได้ทรงทำให้โลกดีขึ้นกับพระองค์ อาศัยการสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพของพระบุตรและทรงส่งพระจิตมาเพื่ออภัยบาปมนุษย์ ขอพระองค์ประทานพระเมตตาและสันติสุขแก่ท่าน อาศัยศาสนบริการของพระศาสนจักร ข้าพเจ้าจึงอภัยบาปทั้งสิ้นของท่าน เดชะพระนามพระบิดาและ พระบุตรและพระจิต	- นำแสดงถึงการคืนดีระหว่างบุคคลนั้นกับพระเจ้าและพระศาสนจักร - การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้น	- ได้รับการอภัยบาปที่ได้กระทำหลังแต่ได้รับศีลล้างบาป - การกลับคืนสู่สภาพการเป็นบุตรของพระเจ้า - การได้รับพระพรของพระเจ้า

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ศีลมหาสนิท (มธ.26.26-28)	สัญลักษณ์ (Sign / Matter) -แผ่นปัง และเหล้าองุ่น รูปแบบ (Form) -“รับปังนี้ไปกินให้ทั่วกัน นี่เป็นกายของเราที่จะมอบเพื่อท่าน” -“รับถ้วยนี้ไปดื่มให้ทั่วกัน นี่เป็นถ้วยโลหิตของเรา โลหิตแห่งพันธสัญญาใหม่อันยืนยง โลหิตซึ่งจะหลั่งออกเพื่ออภัยบาป สำหรับท่านและมนุษย์ทั้งหลาย จงทำการนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด”	-การประทับอยู่ของพระเยซูคริสต์เจ้า ภายใต้อารมณ์ รูปปรากฏของ ปังและเหล้าองุ่น	-หล่อเลี้ยงวิญญาณด้วยอาหารทิพย์ซึ่งเป็นการแสดงถึงความรักของพระต่อเรา -การมีความเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักร -พระคริสต์เจ้าประทับอยู่กับเราเสมอไป
ศีลกำลัง (กจ.8.14-17)	สัญลักษณ์ (Sign / Matter) -การปกมือเหนือศีรษะของผู้รับศีล -และเจมน้ำมันคริสมา เป็นรูปกางเขน ที่หน้าผากของผู้รับ รูปแบบ (Form) - “โปรดประทานพระจิตลงมาเหนือข้ารับใช้ของพระองค์เพื่อจะได้มีกำลังเข้มแข็งในการประกาศความเชื่อ” - “จงรับเครื่องหมายของพระจิตเจ้าซึ่งพระบิดาประทานให้”	- เป็นคาทอลิก (คริสตังค์) บริบูรณ์ -การเป็นพยานถึงองค์พระเยซูคริสต์เจ้า -การเป็นทหารของพระเยซูคริสต์เจ้า และพระศาสนจักร	-พระพรของพระจิตเจ้า 7 ประการ พระดำริ สติปัญญา ความคิดอ่าน กำลัง ความรู้ ความศรัทธา ความยำเกรงพระเจ้า

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ศิลป์วช (มก.16.15-18)	สัญลักษณ์ (Sign / Matter) -การปกมือมอบอำนาจเหนือผู้ได้รับเลือกสรร รูปแบบ (Form) -คำภาวนาอภิเษกตามจารีตพิธีกรรม “บัดนี้ โปรดหลังพลังจากพระองค์ คือพระจิตผู้ทรงศักดิ์นาภานี้มายังผู้เลือกสรรของพระองค์พระจิต ซึ่งพระองค์ได้โปรดประทานให้แก่พระบุตรเยซูคริสต์เจ้า พระจิตซึ่งพระบุตรเองได้ประทานแก่บรรดาอัครสาวก ผู้สร้างพระศาสนจักร ณ ที่ต่างๆ เพื่อสรรเสริญถวายเกียรติแด่พระนามของพระองค์โดยไม่หยุดหย่อน.”	ก.อำนาจในการทำหน้าที่ “สงฆ์” ศาสนบริกรของพระเจ้ามีหน้าที่บันดาลความศักดิ์สิทธิ์ให้กับประชากรของพระ เช่นถวายมิสซา โปรดศีลศักดิ์สิทธิ์ ข.มีหน้าที่ “ประกาศ” ประกาศพระวาจา เทศน์สอน ค.มีหน้าที่ “กษัตริย์” เป็นผู้ปกครองสัตบุรุษดูแลโบสถ์	-บวช เสด็จบุคคล ให้เป็นบาทหลวง (บาทหลวง / Priest) และมอบอำนาจพร้อมด้วยพระหรรษทานที่จะทำหน้าที่ศักดิ์สิทธิ์ โดยดี เพื่อบำเพ็ญกรณียกิจอย่างเดียวกับพระเยซูคริสต์เจ้า เพื่อพระสิริมงคลของพระเจ้า และเพื่อความสุขของวิญญานมนุษย์
ศีลสมรส (มธ.19.3-12)	สัญลักษณ์ (Sign / Matter) -การประกาศให้คำมั่นสัญญามอบตัวให้แก่กันและกัน รูปแบบ (Form) -คู่แต่งงานกล่าวปฏิญาณว่า “ข้าพเจ้า.....ขอรับคุณ.....เป็น (สามี/ภรรยา) จะใช้ชีวิตพร้อมทุกข์ร่วมสุขกับเธอทั้งในเวลาเจ็บป่วยและเวลาสบาย รักและยกย่องให้เกียรติเธอจนกว่าชีวิตจะหาไม่”	-เป็นสามี ภรรยาคาทอลิก ที่ได้รับพระหรรษทานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตครอบครัวคริสตชนคือ การเสริมสร้างความรัก ต่อกันตลอดชีวิต การบังเกิดบุตร และอบรมเลี้ยงดูให้เติบโตในความเชื่อ	-พระพรของชีวิตครอบครัวคาทอลิกที่ดี -ภาพลักษณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างพระศาสนจักรกับพระคริสต์เจ้า

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ศีลเจมคนไข	สัญลักษณ์ (Sign / Matter) -การเจมน้ำมันเจมคนไข้ที่หน้าผาก - ฝ่ามือ รูปแบบ (Form) -การทำให้ศักดิ์สิทธิ์ โดยผู้โปรดศีลกล่าวว่า “อาศัยการเจมอันศักดิ์สิทธิ์นี้ อาศัยพระเมตตาอันล้นพ้นของพระองค์ ขอพระเป็นเจ้าทรงช่วยท่านด้วยพระหรรษทานของพระจิต, ขอพระองค์ทรงช่วยท่านให้พ้นบาป อีกทั้งทรงพระกรุณาบรรเทาทุกข์และช่วยให้รอด”	-การรื้อฟื้นความเข้าใจถึงการทรมานของพระเยซูคริสต์เจ้าและความหมายเพื่อมีกำลังเข้มแข็งทั้งกายและวิญญาณ	-การบรรเทาฝ่ายวิญญาณ คือชำระบาป ทั้งช่วยให้มีสติกำลังสามารถต่อสู้กับปีศาจ(ความชั่ว)ได้ จนถึงที่สุด -การบรรเทาฝ่ายกาย คือการบรรเทาความเจ็บไข้ให้น้อยลง บาปที่ถึงกับให้หายโรคก็มี ในเมื่อพระทรงเห็นว่า จะเป็นประโยชน์ยิ่งแก่วิญญาณของผู้รับศีลฯ
-------------------	--	--	--

3. ทฤษฎีการสื่อสาร [Communication Theory]

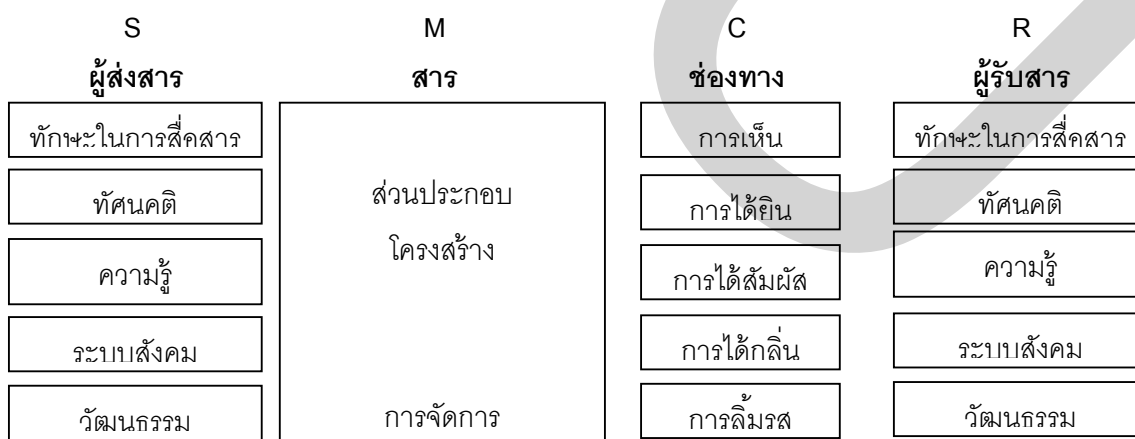
การสื่อสารมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ในทุกด้านรวมทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี การที่เราจะเข้าใจกระบวนการของการสื่อสารที่มีหลายรูปแบบและระดับต่าง ๆ ในสังคม ทั้งการสื่อสารในบุคคล (Intrapersonal communication) การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือการสื่อสารปัจเจกชน (Interpersonal communication or Face to face communication) การสื่อสารระหว่างบุคคลกับกลุ่มชน (Public communication)

เดวิด เค เบร์โล [David K. Berlo] ได้เสนอแบบจำลองการสื่อสารไว้เมื่อปี พ.ศ. 2503 โดยอธิบายว่า การสื่อสารประกอบด้วยพื้นฐานสำคัญ 6 ประการ คือ

1. แหล่งต้นสาร	Communication source
ผู้เข้ารหัส	Encoder
สาร	Message
ช่องทาง	Channel
ผู้ถอดรหัส	Decoder
ผู้รับสาร	Communication receiver

จากแบบจำลองการสื่อสารดังกล่าว เขาจึงได้เสนอ “แบบจำลองของ S M C R ของ เบร์โล” (Berlo’s S M C R model) ซึ่งประกอบด้วย

S	คือ	Sender	เป็นการรวบรวมต้นแหล่งสารกับผู้เข้ารหัส ในฐานะผู้ส่งสาร
M	คือ	Message	คือ สาร
C	คือ	Channel	ช่องทางการสื่อสาร
R	คือ	Receiver	ผู้รับสาร

ภาพที่ 2

อีกแนวความคิดหนึ่งคือการสื่อสารจะมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการดังกล่าวว่า มีประสิทธิภาพเพียงใด และประสิทธิภาพขององค์ประกอบแต่ละประการ ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

1. **ผู้ส่งสาร** ปัจจัยสำคัญคือ

1.1 ทักษะในการสื่อสาร	[Communication Skill]
1.2 ทักษะคติ	[Attitude]
1.3 ความรู้	[Knowledge]
1.4 ระบบสังคม	[Social System]
1.5 วัฒนธรรม	[Culture]

2. **สาร** ปัจจัยสำคัญคือ

2.1 รหัส	[Code]
2.2 เนื้อหา	[Content]
2.3 การจัดเสนอ	[Treatment]

ทั้งรหัส เนื้อหา และการจัดเสนอ ประกอบด้วยส่วนประกอบ [element] และโครงสร้าง [structure]

3. **สื่อ** เบอร์โบกกล่าวว่า สื่อมีความหมาย 3 ประการ

3.1 การเข้ารหัสและการถอดรหัส	[Encoding and Decoding]
3.2 สิ่งที่น่าสาร เช่น คลื่นแสง คลื่นเสียง วิทย์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	[Message – Vehicle]
3.3 พาหนะของสิ่งที่น่าสาร เช่น อากาศ เป็นต้น	

สื่อในความหมายที่ 2 และ 3 เป็นเรื่องของทางเทคนิค วิศวกร และนักวิทยาศาสตร์ ในกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ สื่อตามความหมายของ เบอร์โด คือ ช่องทางที่จะนำสารไปสู่ประสาทสัมผัส [Sense Mechanisms] หรือการถอดรหัสของผู้รับสาร ได้แก่ การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การได้กลิ่น และการลิ้มรส

4. **ผู้รับสาร** ปัจจัยที่สำคัญคือ

4.1 ทักษะในการสื่อสาร	[Communication Skill]
4.2 ทักษะคติ	[Attitude]
4.3 ความรู้	[Knowledge]
4.4 ระบบสังคม	[Social System]
4.5 วัฒนธรรม	[Culture]

การสื่อสาร สามารถจำแนกตามทิศทางได้ 2 แบบ คือ

1. การสื่อสารแบบทางเดียว (One-way Communication)

เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารถ่ายทอดข่าวสาร ให้ผู้รับสารลักษณะเป็นเส้นตรง ไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารเป็นฝ่ายให้การสื่อสารแลกเปลี่ยนกัน ไม่มีการย้อนกลับไปดูปฏิกิริยาของผู้รับสาร ทำให้ข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) ที่จะไปถึงผู้ส่งสารนั้นมีน้อย หรือไม่มีเลย หรือไม่มีผู้ให้การสื่อสารไม่ใส่ใจกับปฏิกิริยาสะท้อนกลับ

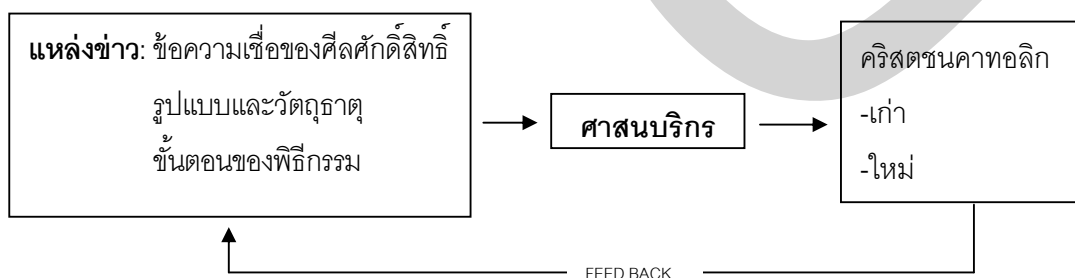
2. การสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication)

เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถส่งข่าวสาร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้ การสื่อสารสองทางนี้ผู้ส่งสารจะให้ความสนใจกับปฏิกิริยาโต้กลับของผู้รับสาร (feedback) ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการบริหาร

ทฤษฎีตามแบบจำลองการสื่อสาร ที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นหลัก ๆ คือ

การเข้ารหัส และการถอดรหัส [Encoding - Decoding]

S. Hall นักคิดและนักวิจัยในกลุ่มนิยามทฤษฎีพาภาษ (Critical Theory) (กาญจนา แก้วเทพ) การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีพาภาษ, โรงพิมพ์ภาพพิมพ์,ครั้งที่ 2,2544 กรุงเทพฯ) ได้สนใจค้นคว้าเรื่องกลยุทธการการเข้ารหัส และการถอดรหัส ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการถ่ายทอดอุดมการณ์สู่สังคม โดยมองการสื่อสารว่าการถ่ายทอดทางการสื่อสารกับมวลชนสนใจเรื่อง การสื่อสารแบบทางเดียวจากกลุ่มผู้ส่งจำนวนเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่งไปยังผู้รับสารจำนวนมาก ซึ่งผู้ส่งสารทำหน้าที่เป็น ผู้เฝ้าประตู (Gate keeper) ตามทฤษฎีผู้ปิด – เปิดประตูข่าวสาร หรืออีกนัยหนึ่งคือผู้กรองข่าวสาร เพื่อที่จะส่งผ่านข่าวสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งแนวความคิดของ เค เลวิน [K. Lewin 1947] (ศุภรัศมิ์ นิติกุลเจริญ 2540: 195) ได้ถูกนำเสนอออกมาในลักษณะที่ว่า บาทหลวง เป็นประจักษ์ ผู้เฝ้าประตู ที่คอยกรองข่าวสารซึ่งได้รับจากพระศาสนจักรแล้วถ่ายทอดไปให้ผู้รับข่าวได้รับทราบเท่าที่มีความจำเป็นผ่านทาง การประกอบพิธีกรรมแห่งศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ภาพที่ 3

และกลยุทธ์ที่ผู้ส่งสารเลือกนำมาใช้ในการเข้ารหัส [Encoder] มีความสำคัญทำให้ผู้รับสาร [Decoder] มีพฤติกรรมตามการโน้มน้าวของผู้ส่งสาร และเมื่อผู้รับสารได้รับและถอดรหัสแล้ว สามารถมี Feedback กลับไปยัง ผู้ส่งสาร และแหล่งสารเพื่อปรับความเข้าใจอันดีต่อกันให้มากขึ้น ซึ่งเป็น การให้อำนาจแก่ผู้รับสารในการแสดงความคิด ซึ่งเป็นลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง [Two way communication] เป็นการให้ความหมายร่วมกันจากทั้ง Encoder และ Decoder

การศึกษาวิจัยในหัวข้อกระบวนการการสืบทอด จากสื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ไปสู่ศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรมของชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพมหานคร เป็นกระบวนการส่งสาร ชัดเจน คือใช้การเข้ารหัส [Encode] และการถอดรหัส [Decode] โดยตลอดจึงต้องนำเอาหลักทฤษฎี พื้นฐานของการสื่อสารมาใช้

4. ทฤษฎีสัญญะวิทยา [Semiology]

กาญจนา แก้วเทพ (กาญจนา แก้วเทพ, 2542, หน้า 80) ได้ให้คำจำกัดความแก่ว่า สัญญะวิทยาว่าเป็นศาสตร์แห่งสัญญาณ (Science of sign) สำหรับคำว่าสัญญาณ (Sign) หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้มีความหมาย (meaning) แทนของจริง / ตัวจริง (object) ในตัวบท (text) หรือบริบท (context) หนึ่งๆ ซึ่งในบริบทหนึ่งๆ ของสังคมอาจให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไป สิ่ง ที่นำมาใช้เป็นสัญญาณนั้นอาจจะเป็น วัตถุสิ่งของ เช่น รูปภาพ แต่สัญญาณที่เรารู้จักมากที่สุดก็คือ ภาษา เราจะเห็นความสำคัญและพลาณภาพของสิ่งที่เราเรียกว่าสัญญาณ ดังที่ปรากฏในวรรณกรรม ตำนาน คัมภีร์ทางศาสนา มากมาย

ทฤษฎีสัญญะวิทยา มีเอกลักษณ์อยู่ตรงที่จะสนใจเรื่องการสร้างสรรค์ และการแปรเปลี่ยน ความหมายที่ดำรงอยู่ในสัญญาณต่างๆ นักวิชาการที่ควรได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิกวางรากฐาน ของทฤษฎีสัญญะวิทยา คือ

F. De Saussure นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ ชาวสวิส ไม่ได้มีงานเขียนเป็นของตนเอง แต่บรรดาศิษย์รวบรวมคำบรรยายของท่านมาพิมพ์รวมเล่ม เขายอมรับว่า ภาษา เป็นสัญญาณอย่างหนึ่ง แต่ขยายและเสนอว่า ยังมีระบบสัญญาณรูปแบบอื่นๆ ที่สามารถจะแสดงความหมายและความคิดของผู้ส่งสารได้ ไม่ว่าจะเป็นภาษาใบ้ พิธีกรรม สัญลักษณ์อาหาร ฯลฯ กล่าวคือ ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถจะ เป็นสัญญาณได้หากถูกนำมาใช้แสดงความหมายได้

ดังนั้นสัญญาณวิทยา (Semiology) จึงเป็นศาสตร์ที่ศึกษาธรรมชาติของสัญญาณที่อยู่ในบริบท หนึ่งๆ (Life of Sign) เพื่อต้องการหาความหมายอันแท้จริงของสัญญาณนั้น คำถามที่นักสัญญาณวิทยา จะตั้งก็คือ อะไรเป็นตัวสถาปนาสัญญาณ (Constitute) มีกฎอะไรบังคับอยู่ และสัญญาณนั้นผกผันไปได้

อย่างไร (สิ้นสุดความหมายหนึ่ง หรือแปรเปลี่ยนไปสู่อีกความหมายหนึ่ง) [De Daussure, 1974, p. 191)

ในกระบวนการถ่ายทอด พระศาสนจักรคาทอลิกได้ถ่ายทอดพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ด้วยสัญลักษณ์ และ สัญลักษณ์ [Sign / Symbol] เพื่อให้ความหมาย ซึ่งเป็นทั้งวัจนภาษา อวัจนภาษา ภาษาท่าทาง ฯลฯ เพื่อเป็นสื่อความรู้ ความเข้าใจ และการอธิบายความหมายที่ถูกต้อง เพื่อทำให้เกิดความเชื่อศรัทธา และการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมตามคำสอนของศาสนาคริสต์ (โรมันคาทอลิก)

C. Peirce [1931] มีความคิดว่าสัญลักษณ์ ๗ มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified) เช่นเมื่อเรายกมือขึ้นพนมระหว่างอก (Signifier) ก็มีความหมายถึงการแสดงความรัก (Signified) และจากองค์ประกอบทั้งสองนี้ เราได้นำเอาระยะห่างระหว่าง Signifier กับ Signified มาจัดประเภทของ Sign ได้เป็น 3 ประเภท

1. Icon คือ รูปหมายถึง มีความคล้ายคลึง เช่น ภาพถ่าย มองเห็นได้
2. Index คือ การมีความเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผล [Causal connection] เช่น ควันไฟ อากาศของโรค ทำให้ต้องคิดหาเหตุผล (figure out)
3. Symbol คือความเชื่อมโยง เกิดจากข้อตกลง (convention) เช่น คำ ตัวเลข ขวเลข ต้องเรียนรู้

หากมีการทำความเข้าใจธรรมชาติของสัญลักษณ์แต่ละชนิดที่ถูกใช้ในแต่ละบริบท แล้วทำให้เราสามารถใช้อนุสัญญได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะสัญลักษณ์ คือสิ่งที่มีความหมายมากกว่าตัวของมันเอง (Sign is something which stands to somebody for something in some respect) เช่น รูปผู้หญิง ผู้ชาย ที่ติดอยู่หน้าห้องน้ำ ไม่เพียงเป็นรูปหมายถึง ผู้หญิง ผู้ชายเท่านั้น แต่มีความหมายว่า ห้องน้ำสำหรับผู้หญิง / ห้องน้ำสำหรับผู้ชาย

ยิ่งกว่านั้น C. Peirce มองเห็นว่าสัญลักษณ์วิทยาต่างจากภาษาศาสตร์ คือขยายขอบเขตของภาษาให้กว้างขวางออกไป ทุกสิ่งทุกอย่างหากใครเข้ามาอยู่ในแวดวงของการทำให้เกิดความหมายแล้ว จะมีคุณสมบัติเป็นสัญลักษณ์ได้ ดังนั้นการวิเคราะห์ สัญลักษณ์ และ รหัส จึงขยายขอบเขตและความสำคัญออกไปอย่างกว้างขวางมาก สิ่งที่เรานำมาศึกษาทั้งหมดเรียกว่า “ตัวบท” (Text) และเพื่อที่จะรู้ความหมายของสัญลักษณ์อย่างถูกต้องนั้น คำถามหลักของการศึกษาสัญลักษณ์ที่ควรตั้งไว้คือถามว่า ความหมายที่อยู่ในสัญลักษณ์ได้ถูกสร้างสรรค์ (Generate) ขึ้นมาอย่างไร และ ผู้สร้างสัญลักษณ์นั้นมีวิธีการถ่ายทอดความหมาย (Convey) ไปยังผู้รับสารอย่างไรบ้าง ส่วนในฝ่ายผู้รับสารถอดความหมายออกมาจากสัญลักษณ์ดังกล่าวได้อย่างไร ดังที่ทราบแล้วว่า การใช้สัญลักษณ์แต่ขึ้นมิใช่

กระบวนการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หากแต่ต้องเรียนรู้ เราจึงสามารถศึกษาได้ว่าผู้รับสารเรียนรู้ได้อย่างไร คำตอบเบื้องต้นขณะนี้ก็คือ สิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ที่เอื้ออำนวยให้กระบวนการส่งและรับความหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ก็คือ ทั้งสองฝ่ายจะต้องมี “รหัส” (Code) อันเดียวกัน แต่ไม่จำเป็นเสมอไปมีเหตุผลยกเว้นได้ (Peirce C.S. 1931, p. 34)

Berger (1982) กล่าวว่า รหัส เป็นแบบแผนขั้นสูงที่ซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณต่าง ๆ

B. Bernstein ได้นำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับรหัสว่า รหัสเป็นกรอบแห่งความแน่นอนในการจัดวางโครงสร้างทางสังคมของความหมาย¹⁶

กระบวนการในการเข้ารหัส (Encoding) และกระบวนการถอดรหัส (Decoding) นั้น นักสัญญาณวิทยามีสมมติฐานว่า ผู้ส่งและผู้รับสารนั้นไม่จำเป็นต้องถือรหัสเล่มเดียวกันก็ได้ แต่เท่าที่ยังสื่อสารกันได้เพราะมีความคล้ายกัน ดังนั้น U. Eco. จึงกล่าวว่า “การถอดรหัสเพี้ยนไปเป็นกฎของการสื่อสาร ไม่ใช่ข้อยกเว้นเนื่องจากฝ่ายผู้รับเองก็มีกรอบที่อ้างอิง (Reference) ซึ่งนำมาสร้างรหัสต่าง ๆ มากมาย เพราะฉะนั้นจึงไม่มีการถอดรหัสที่ผิดพลาด มีเพียงการถอดรหัสที่แตกต่างกันออกไปจากฝ่ายผู้ส่งเท่านั้น”¹⁷ ในการทำการศึกษาวิชาญฉบับนี้ ผู้วิจัยพยายามชี้ให้เห็นถึงการใช้สัญญาณ และสัญลักษณ์ [Sign / Symbol] จากผู้ส่งสาร ด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งทาง เครื่องหมาย รูปแบบ ซึ่งมีทั้ง วจนภาษา [Verbal] และอวจนภาษา [Non-Verbal] เข้ามาเป็นช่องทางสาร [Channel] ในการส่งต่อซึ่งความหมายทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการของชาวคริสต์ ให้กับชาวคริสต์ ซึ่งหากมีการนำเสนอและการเข้าใจความหมายอย่างถูกต้องตามกระบวนการแล้วความเชื่อพื้นฐานที่เป็นธรรมลัทธิของศาสนานั้นก็จะได้รับการถอดรหัสอย่างถูกต้องและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสมทั้งในการดำเนินธุรกิจโดยทั่วไปหรือการใช้ชีวิตส่วนตัวในครอบครัวตามฐานะ

Gay และ Donal Lumsden ได้นำเสนอแนวคิด เกี่ยวกับสัญญาณวิทยาทงด้านภาษาว่า อวจนภาษา เป็นการสื่อสารชนิดหนึ่ง ที่ช่วยเหลือหรือแทนที่ หรือแม้แต่ทำการบรรจุข้อความของ วจนภาษาซึ่งบางครั้งก็แสดงออกซึ่งความหมาย ในลักษณะตรงข้ามกับข้อความที่นำเสนอออกไป ในแบบวจนภาษาด้วยด้วย อวจนภาษานี้ประกอบไปด้วย น้ำเสียง วิธีการพูด การแสดงออกทาง

¹⁶ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Bernstein B. “Elaborated and restricted codes: their social origins and some consequences” in *Communication and Culture*.

¹⁷ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Eco U. *A Theory of Semiotics*, Indiana University press 1976 และ Eco U. *The Role of Reader*, Indiana University Press, 1979.

สายตา สีหน้า ท่าทาง ตลอดจนวิธีการอื่น ที่ทำให้คนเข้าใจความหมายตามบริบทที่ผู้แสดงออก ซึ่งอวัจนภาษานั้นต้องการ นอกจากเป็นการรื้อฟื้นแนวความคิดต่างๆ เน้นย้ำข้อความที่ผู้นำเสนอให้สำคัญ และชัดเจนยิ่งขึ้น ยังสามารถควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการนำเสนอข้อมูลในขณะนั้นๆ ด้วย ทั้ง Gay และ Donal Lumsden ได้ให้ข้อคิดไว้เพิ่มเติมว่า ภาษาพัฒนาสำนึกส่วนบุคคลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของตนเอง และก็สร้างภาพลักษณ์ของโลกในทัศนะของตนเอง ภาษาของมนุษย์นั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจของเขาเกี่ยวกับชีวิตพร้อมทั้งกำหนดเอกลักษณ์ของตนเองออกมาด้วย

เกี่ยวกับการพัฒนาการใช้อวัจนภาษา Gay และ Donal Lumsden ให้คำแนะนำว่า อย่ารีบด่วนสรุป พร้อมกับสังเกตบริบทของการที่คนอื่นใช้อวัจนภาษา โดยการพยายามค้นหาความหนักแน่นหรือความไม่หนักแน่นของเนื้อหาที่มีการนำเสนอขึ้นมา รวมทั้งทำการทดลองวิธีการใหม่ๆ เพื่อตรวจสอบการตอบสนองจากคนอื่น ตลอดจนการแสวงหาความชัดเจนของข้อมูลและหลักการต่างๆ ด้วย เพราะอวัจนภาษาก็เป็นสื่ออันหนึ่งที่สร้างความน่าเชื่อถือ (Credibility) และความไว้วางใจ (Confidence) แก่ตัวเองด้วย

วิธีการวิเคราะห์สัญลักษณ์

ซึ่งแยกประเภทและระดับความหมายได้ 2 ประเภทคือ¹⁸

1. การตีความหมายนัยตรง (Denotation) คือการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวหมายกับตัวหมายถึงในสัญลักษณ์ และความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์กับสิ่งที่กล่าวถึง เป็นความหมายที่เข้าใจอย่างชัดเจน ตามตัวอักษร
2. การตีความหมายนัยแฝง (Connotation) คือการอธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์กระทบกับความรู้สึกหรืออารมณ์ และค่านิยมของผู้รับสาร เกิดขึ้นจากการตีความโดย อัตตวิสัย ซึ่งก็มีความแตกต่างกันจากสาเหตุหลัก 3 ประการ
 - ความเชื่อดั้งเดิม โดยการเล่าเรื่องราว หรือทำให้เข้าใจธรรมชาติหรือความจริง (Reality) โดยอาศัยวัฒนธรรม
 - สัญลักษณ์ (Symbolic) แสดงถึงประเพณีนิยม และให้ความหมายแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 - การให้ส่วนหนึ่งแทนส่วนทั้งหมด (Metonymy) เป็นการถ่ายทอดความโดยที่หยิบเอาส่วนเล็ยวเล็กๆ ส่วนหนึ่งของสัญลักษณ์ (part) มาแทนความหมายของส่วนรวมทั้งหมด (whole)

¹⁸ ระบบการเข้ารหัสและถอดรหัสความหมายของ “สัญลักษณ์ตราสินค้าไทย” , เกศยุคนธ์ โพธิ์มาศ หน้า 8-12

5. ทฤษฎีและแนวคิดความเชื่อเฉพาะกลุ่ม [Community Faith Theory and Thinking]

เป็นทฤษฎีและแนวคิดที่กล่าวถึงการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของความเชื่อความศรัทธา (Faith) ไม่ได้หมายถึง การเชื่อถือ (Believe) การเกิดขึ้นของความเชื่อในลักษณะนี้ เกิดขึ้นได้จากภาวะของการเป็นผู้นำในกลุ่มชนนั้นๆ ทั้งในด้านกายภาพ (Physical) และจิตวิญญาณ (Spiritual) คริสตศาสนาก็เช่นกันมีกำเนิดมาจากกลุ่มชนชาวยิวในสมัยของพระเยซูเจ้า และมีกระบวนการสืบทอดพระธรรมคำสอนไปยังทั่วโลก

ความเชื่อศรัทธาจึงหมายถึงการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ที่คล้อยไปในแนวทางหรือทิศทางเดียวกันโดยมีหลักการใดหนึ่งเป็นมาตรการและแนวทางโดยปราศจากข้อสงสัยแม้จะไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาของหลักการนั้นทั้งหมดก็ตาม ซึ่งนับได้ว่าเป็นการตัดสินใจ การตัดสินใจทำให้คนในกลุ่มชนฟังและเชื่อ ดำเนินชีวิตตามมากกว่าแบบอื่นๆ

หากพิจารณาในความหมายของวัฒนธรรมของกลุ่มชน [Culture] ดร. เอ็ดวาร์ด เฮช (จูเลียส พาสท์, 2538, หน้า 39) ได้สรุปความคิดและเสนอว่า วัฒนธรรมที่ต่างกัน ก็จะทำให้การสื่อความหมาย ทางกาย อาจมีความหมายที่แตกต่างกันออกไปด้วย วัฒนธรรมกลุ่มจึงเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของการสื่อความหมายด้วย

ฉลาตชาย รมิตานนท์ (สุโขทัยธรรมธิราช, 2535, 352-3) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ ของผู้คนในแต่ละสังคม-วัฒนธรรมไว้ว่า สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากการปรับตัวทางสังคม วัฒนธรรมของผู้คนเหล่านั้นต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การที่จะเข้าใจความเชื่อและพิธีกรรมของผู้คน ต้องศึกษาภายในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมของคนเหล่านั้น เช่นนั้นจะไม่สามารถเข้าใจอะไรได้เลย และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจว่าความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ นั้นย่อมสัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิต ยิ่งกว่านั้น วิถีการดำเนินชีวิตกับพิธีกรรมนั้นสร้างความเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกบุคคลกับผู้คนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นๆ ในสถานภาพต่างๆ และในระดับต่างๆ ด้วย

โรคิช [Rokeach, 1973] ได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะค่อนข้างถาวร และเชื่อในวิถีปฏิบัติบางอย่าง หรือเป้าหมายบางอย่างนั้น เป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นสมควรที่จะยึดถือหรือปฏิบัติ มากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น ค่านิยมหรือความเชื่อเฉพาะกลุ่ม จึงเป็นความสำคัญที่บุคคลนั้นให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และว่าสิ่งนั้นมีคุณค่า พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามความเชื่อนั้น โดยเฉพาะบุคคลที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความเชื่อความศรัทธาของเขา

นอกจากนี้ โรคิช (1973) ยังอธิบายต่อไปด้วยว่า ค่านิยมหรือวัฒนธรรมกลุ่มนี้ มีลักษณะ สม่ำเสมอ และคงที่ คือไม่เปลี่ยนแปลงง่าย เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลิกภาพของกลุ่มคนในสังคมหนึ่ง แตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่ง ทำให้มีลักษณะประจำกลุ่ม และที่สำคัญในเรื่องค่านิยมที่มีลักษณะเป็น ความเชื่อ มี 3 รูปแบบ คือ

ก. ความเชื่อแบบพรรณนา [Descriptive Belief] ความเชื่อที่สามารถทดสอบได้ว่า ถูกต้องหรือไม่

ข. ความเชื่อแบบประเมิน [Evaluative Belief] ความเชื่อที่ประเมินว่าสิ่งใดดีหรือไม่

ค. ความเชื่อแบบกำหนดการ [Prescriptive Belief] คือความเชื่อที่มีทิศทางและ เป้าหมายของการกระทำที่ถูกตัดสินว่าเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่

การกำหนดความเชื่อ มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ เป็นความรู้ความเข้าใจ [Cognitive] ความรู้สึกด้านอารมณ์ [Affective] และ พฤติกรรม [Behavioral] โดยมีคำอื่นๆ ที่เข้ามาใช้ร่วมกัน คือ จุดมุ่งหมาย [Goal] ซึ่งหมายถึงสิ่งที่กำหนดเส้นทางแห่งการดำเนินชีวิตของแต่ละคนว่าจะไปใน แนวทางใด จุดมุ่งหมายในชีวิตจะช่วยสร้างค่านิยมในทางปฏิบัติ เจตคติ [Attitude] เป็น ความโน้มเอียงของจิตใจที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยที่มีความรู้สึกเกิดขึ้น และ ความรู้สึก [Feeling] เป็นเครื่องบ่งชี้ค่านิยมอย่างหนึ่งของบุคคล มักแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ตามค่านิยมที่ยึดถือ คือค่านิยมด้านจริยธรรม สุขทรียภาพ และสังคมการเมือง¹⁹

ในมุมมองอีกด้านหนึ่งที่ควรคำนึงถึงเมื่อเกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นซึ่งก็พอจะพิจารณาได้ว่า แนวความคิดของแต่ละฝ่ายไม่ตรงกัน เพื่อแก้ไขความขัดแย้งหรืออีกนัยหนึ่งคือการสร้างความเข้าใจ ซึ่งกันและกันของแต่ละกลุ่มซึ่งความเชื่อของแต่ละฝ่ายมี มันก็จะคล้ายกับแนวความคิดของ Rudolph F. Verderber และ Kathleen S. Verderber นำเสนอสาเหตุของการขัดแย้งว่า มาจากการคิดเอาเอง ข้อเท็จจริง หรือมาจากค่านิยม ตลอดจนทัศนคติส่วนตัว ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน เมื่อ ยอมรับความเป็นจริงของกันและกัน ขณะเดียวกันก็พยายามอธิบายถึงเนื้อหาพื้นฐานของข้อขัดแย้ง ต่างๆ พร้อมกับหลีกเลี่ยงการประเมินค่าแรงผลักดันที่คนอื่นมีอยู่ โดยมีความมั่นใจว่าคนอื่นก็เข้าใจ ปัญหาของเราด้วย และคำนึงถึงสิ่งที่ตนเองจะสื่อให้คนอื่นรับรู้ก่อนที่จะทำการปฏิสัมพันธ์กับคนๆ นั้น โดยมีความเข้าใจสิ่งต่างๆ แบบพื้นๆ ตามธรรมชาติ

¹⁹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ จิตวิทยาการศึกษา บริษัทพิมพ์ดีจำกัด พิมพ์ ครั้งที่ 2, 2543.

คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ไม่ว่าจะเป็นประกาศจากสันตสำนักโดยผ่านทาง กระจกทรงพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ หรือประกาศ แนวทางของคณะกรรมการพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ในประเทศไทย ก็ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ต้องใช้สื่อสัญลักษณ์ที่ถูกต้องและให้ความหมายที่สามารถนำคริสตชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และนำความศักดิ์สิทธิ์คือมีความเชื่อศรัทธาที่ถูกต้องตามความหมายเดิม ที่ถูกต้อง และประพัตติตนให้สอดคล้องกับความเชื่อแบบมีจริยธรรม ยังผลไปสู่ความดีงามทั้งปวงของ ชีวิตมนุษย์อันสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมของชาวคริสต์ ที่ได้รับการสืบทอดกันมา ตามแบบฉบับ ของพระเยซูเจ้า ซึ่งเป็นชาวยิว และอยู่ในการปกครองของชาวโรมันด้วย

6. ทฤษฎีจิตวิทยา [Psychology Theory]

จิตวิทยาการสื่อสาร คือวิชาว่าด้วยกลไกและระบบทางกายภาพ ชีวภาพ จิตใจ และ พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการเก็บ การส่ง และการรับข่าวสาร เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ เกี่ยวเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ในชีวิตและสังคม ให้มี ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบทางจิตวิทยาการสื่อสาร [Elements in Communication Psychology]

1. ระบบข่าวสารทั่วไป

ระบบข่าวสารเชิงกายภาพ	[Physical Information]
ระบบข่าวสารเชิงพันธุกรรม	[Genetic Information]
ระบบข่าวสารของสมอง	[Brain Information]
ระบบข่าวสารนอกร่างกาย	[Extrasomatic Information]

2. ระบบการเก็บข่าวสาร

การรู้และความรู้	[Cognition and Knowledge]
ความจำและการจดจำ	[Memory and retention]
ทัศนคติ ความเชื่อและความคิดเห็น	[Attitude, Belief and Opinion]
การคิดและความคิด	[Thinking and Thought]
กรอบของการอ้างอิงและสนามประสบการณ์	[Frame of Reference and Field of Experience]

3. ระบบการส่งข่าวสาร

การเข้ารหัส	[Encoding]
การสร้างสาร	[Message – Making]
การส่งสาร	[Message – Sending]
การใช้สื่อธรรมชาติและสื่อประดิษฐ์	

4. ระบบการรับข่าวสาร

คลอง	[Channels]
การรับรู้	[Perception] ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5
ผล	[Effect] ต่อความรู้ ทศนคติ พฤติกรรม มีการรับรู้และสู่การเรียนรู้
การเรียนรู้	[Learning] ด้วยตนเอง / ประสบการณ์ หรือโดยสังคม การสอนจากผู้อื่น / สื่อมวลชน

5. ระบบการป้อนกลับและอันตรกิริยา [Feedback and Interaction]

ผล และ ปฏิกริยา	[Effect and Reaction]
มนุษย์สัมผัส	[Human Touch]
มนุษย์สัมพันธ์	[Human Relation]
กลไกการป้อนกลับและอันตรกิริยา	[Feedback and Interactive Mechanism]

แนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา เรื่องความแตกต่างระหว่างความต้องการพื้นฐาน และความต้องการทางจิตวิทยา

แนวความคิดเดิมมักจะเชื่อว่า จิตวิทยา คือ วิชาที่ว่าด้วยเรื่องจิตใจ [Mind or Soul] และต่อมาก็ครอบคลุมถึงพฤติกรรม แต่แนวคิดปัจจุบัน มักจะมองจิตวิทยารวมไปถึงโครงสร้างทางสรีรวิทยา และชีววิทยาด้วย เพราะไม่สามารถแยกออกไปได้ ดังเช่นที่มีการค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างกาย และจิตวิญญาณ [Body and Soul / Spirit] (Newsweek, November 1988, หน้า 39)

ความต้องการพื้นฐานกับความต้องการทางจิตวิทยา จึงเป็นสิ่งที่ซ้อนกันอยู่เป็นความต้องการทั้งกายและทางใจควบคู่กันไป ไม่สามารถแยกออกได้

ส่วนในด้านพฤติกรรมในการส่ง และในการรับข่าวสาร ควรจะหมายถึง พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เพราะพฤติกรรม คือ การกระทำที่ปรากฏให้ตนเอง หรือผู้อื่น รู้ โดยประสาททางใดอย่างหนึ่ง (หู ตา จมูก ลิ้น กาย) เป็นข้อมูลทางจิตวิทยาที่มีค่าเหนือจิตใจ หรือจิตสำนึก (Mind or Consciousness) ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่ไม่มีความหมาย

ตามแนวคิด BEHAVIORISM พฤติกรรมศาสตร์ ของ John B. Watson (Watson, 1918) นั้นพฤติกรรมในตัวของมันเอง จึงเป็นสาร (Message) ที่มีผู้รับสาร และก่อให้เกิดผลของการสื่อสาร

(communication Effects) ผลจะเกิดขึ้นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ของผู้รับสาร (ซึ่งอาจจะหมายถึงตนเองก็ได้ในกรณีการสื่อสารภายในบุคคล)

ปัจจัยหรือตัวแปรทางด้านผู้รับสารทางจิตวิทยา

1. สารนิเทศหรือข่าวสารในสมองของผู้รับเอง
 - ความรู้
 - ความคิด
 - ความเชื่อ
 - ทักษะ

เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์และถ่ายทอดมาทางพันธุกรรม
2. อารมณ์ (Brain + Body + สภาพแวดล้อม)
3. ความต้องการพื้นฐานและความต้องการในขณะนั้น (Actually – Conceived Needs)
4. สภาวะทางกายของผู้รับสาร (ความสะอาด ความสะอาด ความสบาย ความสดชื่น)
5. สภาวะแวดล้อม (เสียง ภาพ อุณหภูมิ ขนาดห้อง จำนวนของผู้คน เวลา)
6. ความสัมพันธ์ในเชิงปฏิกริยาและอันตรกิริยา ระหว่างพฤติกรรมกับปัจจัยต่างๆ ข้างต้น

ทฤษฎีที่น่าสนใจและใช้เป็นประโยชน์ในการสื่อสารทางจิตวิทยา

ทฤษฎีความต้องการพื้นฐาน	(Basic Needs)
ทฤษฎีการชักจูงและการใช้แรงจูงใจ	(Persuasion & Motivation)
กลุ่มทฤษฎีสมดุลย์	(Balance Theory)
การสื่อสารระหว่างบุคคล	(Interpersonal)
การสื่อสารกลุ่ม	(Group)
การสื่อสารมวลชน	(Mass)
ทฤษฎีประโยชน์และความพึงพอใจ	(Uses and Gratifications)
กระบวนการรับรู้	(Perception Process)
ทฤษฎีบุคลิกภาพ	(Personality Theory)
กระบวนการเรียนรู้	(Learning Process)

จากการรวบรวมของพัชนี เขยจรรยา และ เมตตา ถิรนนท์ (2541, 50) ทฤษฎีจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการถอดรหัสและเข้ารหัสอย่างถูกต้องตามบริบทของสารนั้น จำเป็นที่จะต้องรู้สิ่งที่เกี่ยวข้องกับความคิดความเข้าใจของมนุษย์ดังต่อไปนี้คือ

การรับรู้ (Perception) คนเรามีการรับรู้ที่ต่างกัน การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจ เป็นกระบวนการการเลือกรับสาร การจัดสารเข้าด้วยกัน และการตีความสารที่ได้รับ ตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง และการรับรู้เป็นกระบวนการที่เรียนรู้ได้ การรับรู้สารเดียวกันแต่ต่างกัน เกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง [Filter] บางอย่างคือ

- แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ (Motive)
- ประสบการณ์เดิม (Past experience)
- กรอบอ้างอิง (Frame of reference)
- สภาพแวดล้อม (Environment)
- สภาวะจิตใจและอารมณ์ (Spiritual Situation and Mood)

การรับรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้ของเขาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมประชาชน เป็นลักษณะที่สามารถมองเห็น ยืนยันในความเป็นจริงได้ ผลที่จะได้รับคือ ความรู้ของเขาเกี่ยวกับสิ่งนั้นจะมีความเปลี่ยนแปลงไป

การรับรู้การรู้.....เก็บไว้เป็นความรู้.....สั่งสม.....การเรียนรู้ [Learning process] โดยอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้ทางสังคม

การรับรู้ คือการสัมผัสที่มีความหมาย การรับรู้เป็นกระบวนการหรือตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับ ออกเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย คนเราจะต้องใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมที่มีมาก่อน²⁰

เพจ และ โทมัส (Page, T.G. and J.B. Thomas, 1977) อธิบายว่าการรับรู้หมายถึงกระบวนการซึ่งแต่ละบุคคลจัดและทำให้มีความหมายในการรับประสบการณ์จากการสัมผัส เป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความหมายโดยกระบวนการรับรู้ ดังนั้น การรับรู้จึงควรเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นแทรกระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง

สิ่งเร้า.....การรับรู้.....การตอบสนอง

²⁰ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Hilgard E.R. and G.H. Bower, Theories of learning. 4th ed. New York: Appleton Century Crofts, 1975.

โดยกระบวนการของการรับรู้เกิดขึ้นจากส่วนประกอบดังนี้

1. อากาสัมผัส คือสิ่งเร้าเข้ามาสัมผัสเพื่อให้คนเรารับรู้ภาวะแวดล้อมรอบตัว และจำแนกตามประสบการณ์เดิมที่ตนมีอยู่ ซึ่งการแปลความหมายต้องอาศัย เซอร์วิญญา การสังเกต พิจารณา ความสนใจ คุณภาพจิตขณะนั้น
2. การแปลความหมายจากอากาสัมผัส ซึ่งขึ้นอยู่กับความชัดเจนในการดำรงชีวิต รู้ได้ โดยดูจากกริยาท่าทาง ลักษณะคำพูดนั้นได้
3. ความรู้ประสบการณ์เดิม มีความสำคัญต่อการตีความหมาย ประสบการณ์เดิมที่สะสมไว้ต้องเป็นความรู้ที่แน่นอน มีปริมาณมาก จึงจะช่วยให้แปลความหมายได้ดีและถูกต้องมากขึ้น

George Boeree²¹ ได้สรุปแนวความคิดของ Gestalt Psychology เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ว่า การรับรู้เป็นเหมือนการให้กำเนิดความคิด ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์ภายในรองรับโดยมีหลักการของการเกี่ยวเนื่องระหว่างแนวความคิดเก่า และประสบการณ์ใหม่โดยมีสภาพของความคล้ายคลึงกันเป็นตัวแปรสำคัญในการสร้างความเข้าใจส่วนตัว ซึ่งแนวความคิดนี้เป็นประเด็นที่ช่วยเสริมให้ทำความเข้าใจถึงความหมายของสื่อที่ถูกส่งออกมาจากแหล่งได้อย่างถูกต้องตามศักยภาพของผู้รับข้อมูลนั้นๆ

จำเนียร ช่างโชติและคณะ (2516) ได้อธิบายความหมายและกระบวนการรับรู้ ดังนี้

การรับรู้ [Perception] หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลจากการได้รับประสบการณ์ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การรับรู้มีผลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และบุคลิกภาพของ คนนั้น ก็เป็นผลของการเรียนรู้ [Learning] แทบทั้งสิ้น การรับรู้เป็นกระบวนการที่คนเรารับรู้สิ่งต่างๆ โดยผ่านการสัมผัส [Sense] และมีการใช้ประสบการณ์เดิม เพื่อช่วยในการแปลความหมายของ สิ่งนั้นๆ ออกมาเป็นความรู้ ความเข้าใจ

การรับรู้และการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน ถ้าไม่มีการรับรู้ การเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะคนเราไม่มีประสบการณ์เดิมอยู่เลย การเรียนรู้มีขอบเขตกว้างขวางและซับซ้อนมาก ซึ่งต้องเกี่ยวพันกับกระบวนการทางจิตใจ การจัดระเบียบความคิด ความคิดรวบยอด ทักษะคติ และอื่น ๆ อีกมากมาย การรับรู้จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดความคิดรวบยอดและทัศนคติของมนุษย์เรา

การโน้มน้าวใจ (Persuasion) เป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของการสื่อสารซึ่งผู้ส่งสาร ย่อมต้องการชักจูงให้ผู้รับสาร คิด เชื่อ หรือปฏิบัติตาม กล่าวคือเพื่อทำให้ผู้รับสารมีทัศนคติ

²¹ดูเพิ่มเติมใน <http://www.psychology.org>

ความเชื่อพฤติกรรม ไปในแนวทางเดียวกับเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารต้องมีกลยุทธ์ของการสื่อสาร เพื่อโน้มน้าวใจ คือ การเสนอซ้ำๆ (repetition) การเชื่อมโยง (association) การแต่รูปโฉมของสาร (composition) นอกนั้นยังต้องมีจุดจูงใจในสาร (Message appeals) ด้วยคือ ความกลัว อารมณ์ ความโกรธ อารมณ์ขัน รางวัล แรงจูงใจ เพื่อเป็นการเร้าอารมณ์ เพื่อการโน้มน้าวใจ แต่อย่างไรก็ดี มีงานวิจัยของ Hovland ได้ศึกษาพบว่า อำนาจการโน้มน้าวใจนั้น ขึ้นอยู่กับตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยอีกเป็นจำนวนมาก เช่นแหล่งสาร ผู้ส่งสาร ตัวสาร ช่องทางสาร ผู้รับสาร เป็นต้น เป็นขบวนการแห่งความร่วมมือ ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย การจูงใจย่อมต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ คือเป็นศาสตร์ด้านจิตวิทยาสังคม เป็นศิลป์คือเป็นการเกลี้ยกล่อม โน้มน้าวจิตใจ ด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติและให้ตัดสินใจปฏิบัติตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้

การโน้มน้าวใจเป็นเรื่องยากที่จะให้ความหมายที่ครอบคลุมได้ทั่วถึงเพราะแทรกซึมอยู่ในหลายวงการทั้งทางตรงและทางอ้อม การโน้มน้าวใจมีความหมายถึงการชักจูงให้คนเปลี่ยนแปลงความคิด หรือทัศนคติ หรือมีคำอื่นที่ใกล้เคียงกับการโน้มน้าวใจ เช่น การโฆษณาชวนเชื่อ การประชาสัมพันธ์ซึ่งแต่ละคำก็มีความหมายเกี่ยวข้องกับการโน้มน้าวใจจนยากที่จะแยกออกได้

การโน้มน้าวใจเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารของมนุษย์ซึ่งมีความสำคัญมาก มนุษย์พยายามที่จะพัฒนาการสื่อสารไปเรื่อย ๆ การสื่อสารมักมีการโน้มน้าวใจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ลักษณะของการสื่อสาร เพื่อการโน้มน้าวใจจึงเกี่ยวข้องกับความพยายามอย่างแน่วแน่ ของบุคคลที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อและพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลโดยผ่านทาง การสื่อสาร การโน้มน้าวใจไม่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทั้งหมด แต่การสื่อสารหลายประเภทเกี่ยวข้องกับการโน้มน้าวใจ

วิธีการที่ใช้ในการโน้มน้าวใจนั้น แบ่งจุดประสงค์ออกเป็น 4 ลักษณะ

- 1) การโน้มน้าวจิตใจจะต้องสร้างให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจในสาร
- 2) การเร้าความสนใจของผู้รับสารจะมีข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร
- 3) ความพึงพอใจและการเข้าใจของผู้รับสารจะถูกสร้างขึ้นด้วยกรรมวิธีของการโน้มน้าวจิตใจ
- 4) สร้างให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบที่น่าพึงพอใจ

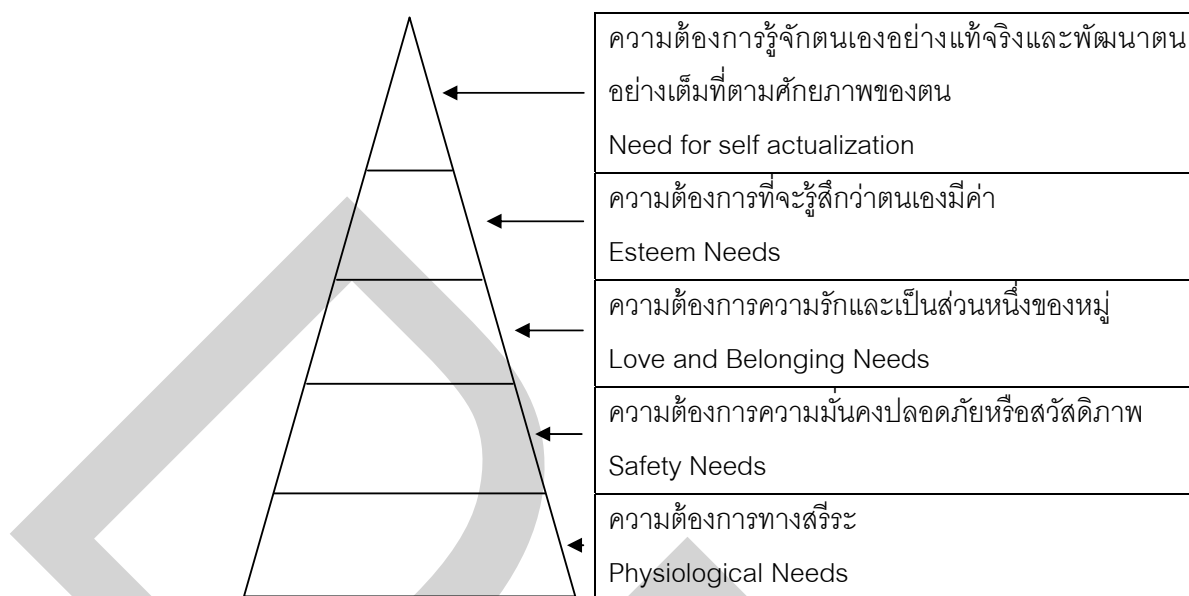
ดังนั้น จุดประสงค์ของการโน้มน้าวใจจะมีลักษณะคาบเกี่ยวกันอยู่ ผู้โน้มน้าวจิตใจที่ประสบผลสำเร็จส่วนใหญ่ จะพยายามวิเคราะห์ถึงความเชื่อและทัศนคติของผู้รับสารของเขา เพื่อจะได้นำมาเป็นฐานในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การโน้มน้าวใจ

A.H. Maslow นักสื่อสารมวลชนทางด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ กล่าวถึงความ

ต้องการของมนุษย์โดยสรุป คือ

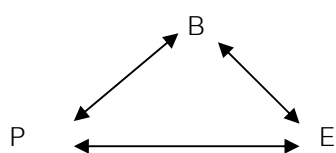
- Physiological need คือด้านสรีระวิทยา รวมถึงความต้องการอาหาร ที่พัก
- Safety need ด้านความปลอดภัยตามสภาพธรรมชาติ การพักผ่อนและการออกกำลังกาย กล่าวคือความมั่นคง ปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ
- Affection needs / Love and belonging ความต้องการความอบอุ่น ด้านสังคม คือต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคมและบุคคลอื่น ตลอดจนได้รับความรักและการติดต่อกับผู้อื่น
- Self Esteem / Esteem needs ความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านความมั่นใจ อิศรภาพ ความก้าวหน้า การแข่งขัน ความรู้และสิ่งทดแทนอื่นๆ คือ ได้รับความพึงพอใจของตนเอง เข้าใจถึงความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน เป็นลักษณะความคิดสร้างสรรค์ เป็น ความพึงพอใจ ลักษณะส่วนตัว ความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่า
- Self Actualization ด้านความต้องการความสำเร็จที่ดีที่สุด คือการรู้จักตนเองอย่างแท้จริง และพัฒนาตนเองที่ตามศักยภาพของตน

จากความต้องการพื้นฐาน อาจกลายเป็นความละโมภ [Greed] เพราะความต้องการเผื่อไว้ หรือ ให้มากไว้ [redundancy] ในชีวิตมนุษย์ มีพลัง แรงขับ [Drive] ซึ่งเป็นการสื่อสารที่มีพลัง การสื่อสารนำเอา พลัง [Drive] นี้มาเป็นแรงจูงใจ [motivate] ก่อให้เกิดการใช้แรงจูงใจ [motivation] โดยนำเข้าไปในข้อความต่างๆ ก็จะได้ผลที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำขึ้น

ภาพที่ 4

บันดูรา [Bandura] วิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้จากการสังเกต หรือการเลียนแบบ ซึ่งเขาได้ให้ความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ของอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม และถือว่าการเรียนรู้ก็เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อกันและกัน บันดูราถือว่าทั้งบุคคลที่ต้องการจะเรียนรู้และสิ่งแวดล้อม เป็นสาเหตุของพฤติกรรม และได้อธิบายการปฏิสัมพันธ์ ดังนี้

B คือ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล

P คือ บุคคล (ตัวแปรเกิดจากผู้เรียน)

E คือ สิ่งแวดล้อม

(สุรางค์ โค้วตระกูล จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 5, 2544 หน้า 238)

ในแนวความคิดข้างต้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการใช้สื่อต่างๆ ที่ขึ้นอยู่กับผู้ส่งสาร วิธีการ ช่องทางสาร ผู้รับสาร และสภาพแวดล้อมในการรับสาร ทำให้เกิดการรับรู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ และยังใช้สำหรับการสังเกตพฤติกรรมของผู้ส่งสารและผู้รับสารในงานวิจัยนี้ได้

7. งานวิจัยและแนวความคิด ในพระศาสนจักร (Research)

ในพระศาสนจักรคาทอลิกได้มีการรวบรวมงานเขียนของบรรดานักปราชญ์พระศาสนจักรไว้มากมาย มีการศึกษาค้นคว้าละทำการแยกแยะ ตีความ และอธิบายความหมายของข้อความ เป็นต้นจากหนังสือพระคัมภีร์ (Bible) ไว้มากมาย แต่ที่จะนำมาเป็นหลักในการศึกษาวิจัยในหัวข้อนี้ ผู้ศึกษาได้นำเอาหนังสือหลัก คือหนังสือ THE JEROME BIBLICAL COMMENTARY ที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า เป็นหนังสือที่นักเทววิทยาหลายท่านในพระศาสนจักรได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องต่างๆ และได้นำมารวบรวมกันขึ้นเป็นหนังสือเล่มนี้ และได้พิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1968 ทำให้เกิดแนวความคิดตามหลักเทววิทยาของพระศาสนจักรคาทอลิกที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในเรื่องต่างๆ สำหรับเรื่องกระบวนการสืบทอดผ่านสื่อพิธีกรรมที่กำลังทำการศึกษาวิจัยนี้ งานเขียนเล่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญของความรู้ ความเข้าใจ การตีความหมายของพระคัมภีร์ (Bible) ซึ่งช่วยให้การสื่อความหมายที่ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการของชาวคริสต์ เป็นไปอย่างถูกต้องในความหมายและสอดคล้องกับเทววิทยาของงานเขียนพระคัมภีร์ (Bible)

งานวิจัยเกี่ยวกับการศีลอภัยบาปของสำราญ วงศ์เสงี่ยมเรื่อง “ความเข้าใจเกี่ยวกับศีลอภัยบาป” เมื่อปี 1976 โดยสุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2597 ราย จากทั่วทุกภาคของประเทศซึ่งพอสรุปได้ว่า คริสตชนคาทอลิกไทยไม่เข้าใจแก่นของศีลอภัยบาปเท่าที่ควร²²

ทฤษฎีการตีความ (Hermeneutic Interpretation)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่จะทำความเข้าใจถึงความหมายของศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ รวมทั้งปรากฏการณ์ของสภาพสังคมทางด้านการดำเนินชีวิตตามคำสอนของศาสนา ในเขตโบสถ์พระมารดา นิจจานูเคราะห์ หมู่บ้านโซคชัยคลองจั่น ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการสืบทอดสัญญาของศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของเขาได้อย่างชัดเจนนั้น ผู้ศึกษาวิจัยจะใช้แนวความคิดของนักปราชญ์แห่งการตีความชื่อ พอล ริคเกอร์ (Paul Ricoeur) ซึ่งได้ให้ความหมายการตีความว่า เป็นการนำเสนอความหมายซึ่งเปิดเผยความตั้งใจของผู้สร้างสารนั้นขึ้นมา โดยมองข้ามความลำบากทางด้านวัฒนธรรมและสถานที่ โดยเชื่อมโยงผู้อ่านกับสารที่ถูกสร้างขึ้นมานั้นภายใต้ปรากฏการณ์ปัจจุบันของผู้ที่ทำการตีความเผชิญอยู่ เป็นการที่ความคิดของผู้ศึกษาทำการดึงเอาความหมายที่ถูกซ่อนไว้อยู่ออกมาสู่ความเข้าใจอันแจ่มแจ้ง โดยใช้วิธีการลอกคราบความลึกลับ (Demythologization) ซึ่งมีโครงสร้างดังนี้

²² ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน สำราญ วงศ์เสงี่ยม. **พิธีกรรม 3.** (นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2535), หน้า 91-101.

1) การทำความเข้าใจตามตัวอักษร ผู้ตีความต้องดูความหมายที่เขียนไว้ตามตัวอักษรว่า หมายถึงอะไรโดยอาศัยการอธิบายทางความหมายทั่วไป

2) การทำความเข้าใจตามความคิดเห็นของผู้ตีความ ซึ่งผู้ตีความพยายามนำเอา ประสบการณ์ในอดีตของผู้ตีความมาทำความเข้าใจสิ่งที่ตนเองกำลังตีความอยู่

3) การทำความเข้าใจเชิงปรัชญา ผู้ตีความใช้หลักการวิเคราะห์เชิงปรัชญาสืบหาต้นตอของการใช้ข้อความเพื่อจะได้พบความเป็นไปได้โดยอาศัยทัศนะของผู้รู้มาสนับสนุนความเข้าใจของตน

4) การตีความตามบริบทคือ การพยายามสืบค้นหาต้นตอของการใช้ข้อความรวมทั้ง พิจารณาองค์ประกอบทั้งหมดที่อยู่รอบกรณีเหล่านั้น แล้วหาทางสรุปความหมายให้ได้ตามข้อมูล ที่เราสืบได้ การกระทำเช่นนี้จะทำให้ผู้ตีความสามารถเข้าใจความหมายของสารตามบริบทได้อย่าง ถูกต้อง [Existence and Hermeneutics. Ricoeur 1974 pp.3 – 24, 189 – 190]

ในการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารของความเข้าใจในคำสอนของพระศาสนจักร ที่เกี่ยวเนื่อง กับวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่ง ไทยวัฒน์ นิลเขต (Nilkhet, 1998) ได้ทำการวิจัยในเรื่อง “คุณค่าของความเชื่อ ในผีปู่ตาสำหรับคริสตชนคาทอลิกอีสาน” ได้พบว่าการสื่อความหมายของคำสอนพระศาสนจักร เป็นการทำให้แบบสากลโดยไม่พิจารณาบริบททางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ทำให้การทำความเข้าใจ คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกเป็นไปอย่างไม่ชัดเจน เพราะผู้รับไม่สามารถถอดรหัสของคำสอน จากพระศาสนจักรส่วนกลางได้อย่างถ่องแท้ ทำให้การดำเนินชีวิตด้านศาสนา จึงเป็นเพียง ปฏิบัติตามตัวอักษรเท่านั้น แต่ไม่ได้ลงไปถึงแก่นของคำสอนที่พระเยซูเจ้าทรงสั่งสอนไว้อย่างแท้จริง

เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้วิจัยจึงจะใช้แนวคิดต่างๆ เหล่านี้เพื่อทำการวิเคราะห์ กระบวนการสืบทอด จากการสื่อสารสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ไปสู่ศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ แบบมีจริยธรรม ของชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ว่าจะเป็นอย่างไร

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย [Methodology]

งานวิจัยเรื่อง “กระบวนการสืบทอด จากการสื่อสารสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ ไปสู่ศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรมของชุมชนชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ของโบสถ์พระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ [Qualitative Research] ซึ่งจากการประเมินองค์ประกอบต่างๆ เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยมีความเป็นว่าสามารถดำเนินการวิจัยไปได้จนบรรลุผล ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

I. วิธีวิจัย [Methodology]

1. การศึกษาเก็บรวบรวมฐานข้อมูล ทั้งฐานข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources of Data) และฐานข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources of Data) สามารถ ศึกษาค้นคว้าเชิง วิชการ ได้ผ่าน หนังสือพระคัมภีร์ (Bible)พระธรรมเก่าและใหม่ งานเขียนของนักปราชญ์พระศาสนจักร การสัมภาษณ์เชิงลึกจากบาทหลวงคาทอลิก โดยเฉพาะบาทหลวงที่ทำหน้าที่ประจำวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพฯ ทั้งนี้ เพราะเนื้อหาแท้ที่สำคัญ (Main Pattern) ขององค์ประกอบสื่อสารสัญลักษณ์ ในกระบวนการสืบทอดผ่านพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ คือ MATTER (วัตถุ) และ FORM (รูปแบบการบรรยาย) เป็นอย่างเดียวกันทั่วพระศาสนจักรสากล

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก [Depth Interview]

2.1 กลุ่มประชากรเป้าหมาย ในการให้ข้อมูลด้านกระบวนการการสื่อสารด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) และการสังเกต (Observation) บุคคลต่อไปนี้

- ก) บาทหลวง (Priest) คือบาทหลวงเจ้าอาวาส บาทหลวงผู้ช่วยเจ้าอาวาส บาทหลวงที่มาช่วยงานอภิบาลเป็นครั้งคราวที่โบสถ์ รวมจำนวน 3 ท่าน ในเรื่องกระบวนการถ่ายทอดสัญลักษณ์ คือการใช้สื่อ การใช้สัญลักษณ์ ทั้งนัยตรงและนัยแฝงเป็นอย่างไร พร้อมกับเจตนารมณ์ของการสื่อสารด้วย
- ข) ชาวคริสต์ (Christian Catholic) ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่าง เพราะบุคคลแต่ละระดับอายุ วุฒิภาวะการรับรู้ และการตอบสนองการรับรู้ ตลอดจนประสบการณ์ความคุ้นเคยที่มีในพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการ เพื่อให้มีความเข้าใจตามบริบทของศีลศักดิ์สิทธิ์ แต่ละศีลจะมีความแตกต่างกัน ด้วยภาวะดังกล่าว ดังนี้

คริสตชนเดิม

ชาย - หญิง อายุระหว่าง 16 – 25 ปี จำนวนกลุ่มละ 2 คน รวม 4 คน

ชาย - หญิง อายุระหว่าง 26 - 45 ปี จำนวนกลุ่มละ 2 คน รวม 4 คน

ชาย - หญิง อายุระหว่าง 46 – 60 ปี จำนวนกลุ่มละ 2 คน รวม 4 คน

คริสตชนใหม่

ชาย - หญิง อายุระหว่าง 16 – 25 ปี จำนวนกลุ่มละ 2 คน รวม 4 คน

ชาย - หญิง อายุระหว่าง 16 – 45 ปี จำนวนกลุ่มละ 2 คน รวม 4 คน

ชาย - หญิง อายุระหว่าง 46 – 60 ปี จำนวนกลุ่มละ 2 คน รวม 4 คน

หมายเหตุ : ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้คัดเลือก บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำธุรกิจ เช่น เจ้าของโรงงาน
ผลิตสินค้า เจ้าของโรงเรียน เจ้าของกิจการค้าส่ง เจ้าของกิจการค้าปลีก เจ้าของกิจการ
ส่งออกสินค้า กิจการรับเหมาก่อสร้าง เจ้าของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (ขายอาคาร
ที่ดิน รถยนต์)

2.2 คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก [Depth Interview]

บาทหลวง [Priest]

ภูมิหลัง [Background]

ประวัติส่วนตัว

การศึกษา

การทำงานในพระศาสนจักรคาทอลิกมานาน้อยเพียงใด

อุดมการณ์และเป้าหมายการดำเนินชีวิตสงฆ์ [Priesthood]

ในฐานะผู้ใส่รหัส [Encoder]

ท่านใช้สื่อนอกเหนือจากข้อกำหนด ของพระศาสนจักร ในการสื่อ
ความหมาย ในแต่ละพิธีกรรมบ้างหรือไม่

ท่านมีเจตนาในการใช้สื่อดังกล่าวเพื่ออะไร

ท่านกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการใช้สื่ออย่างไร และคาดหวังอะไรหรือไม่

ท่านต้องการให้สัตบุรุษเข้าใจพิธีกรรมแต่ละอย่างอย่างไร

ท่านคิดว่าสัตบุรุษควรนำเอาความหมายของ แต่ละพิธีกรรมไปประยุกต์
เข้ากับการดำเนินชีวิตอย่างไร เน้นศีลศักดิ์สิทธิ์ประการใดเป็นพิเศษ
หรือไม่

ท่านคิดว่าสัตบุรุษเข้าใจกระบวนการใช้สื่อนั้นอย่างไร

ท่านเห็นว่าสัตบุรุษนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร
 ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการใช้สื่อนี้หรือไม่ อย่างไร
 ท่านเห็นว่าควรมีการปรับปรุงพิธีกรรมแต่ละอย่างหรือไม่
 ท่านเห็นว่าสภาพแวดล้อม เช่น ตัวโบสถ์ การตกแต่งสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ มีผลต่อการใช้สื่อศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ อย่างไร
 ท่านเห็นว่าปัญหา / อุปสรรค ในกระบวนการใช้สื่อ มีหรือไม่ อย่างไร
 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ในการใช้สื่อ เพื่อเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีอย่างไร การใช้สื่อมีการทำซ้ำ ๆ หรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด

ตัวสาร [Message]

ท่านใช้สาร (message) อะไรเพื่อให้ความหมายต่อความเชื่อศรัทธา และจริยธรรม
 ท่านมีเกณฑ์ในการวัดความเชื่อ ความศรัทธา และการดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรมของคริสตชนคาทอลิกที่ท่านใช้คืออะไร
 ท่านคิดว่า สื่อที่ใช้มีผลต่อการดำเนินชีวิตของสัตบุรุษอย่างไร

สัตบุรุษ [Christian Catholics]

ภูมิหลัง [Background]

ประวัติส่วนตัว
 การศึกษา
 เป็นคริสตชนนานเท่าใด
 การทำงานแบบมีส่วนร่วมพิเศษในโบสถ์หรือองค์กรธุรกิจคาทอลิก

ในฐานะผู้ถอดรหัส [Decoder]

เข้าใจกระบวนการใช้สื่อในพิธีกรรมอย่างไร
 เข้าใจความหมาย ในพิธีกรรมต่างๆ อย่างไร
 ให้ความหมายของการมีความเชื่อศรัทธาอย่างไร
 ให้ความหมายของจริยธรรมอย่างไร
 พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ทำให้ท่านมีความเชื่อศรัทธา หรือไม่อย่างไร
 ท่านดำเนินชีวิตสอดคล้องกับกับความเชื่อศรัทธาคือมีจริยธรรมมากน้อย เพียงใด
 ท่านดำเนินชีวิตสอดคล้องกับความเชื่อศรัทธาเพราะอะไร
 ท่านมีความเห็นกับการใช้สื่อในพิธีกรรมของศักดิ์สิทธิ์แต่ละอย่างหรือไม่

ท่านคิดว่า สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม ที่ท่านได้รับ มีผลต่อการดำเนินชีวิตหรือไม่อย่างไร

ในชีวิตจริง ท่านสามารถปฏิบัติได้ตามแนวความคิดที่ท่านเห็นว่าควรเป็นมากน้อยเพียงใด เพราะสาเหตุใดที่อาจทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตจริยธรรมที่ดีได้

ในกรณีนี้ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหการปฏิบัตินี้ได้มากน้อยเพียงใด อย่างไร

3. การสังเกต [Observation]

สังเกตกระบวนการใช้สื่อในพิธีกรรม ของศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการของพระศาสนจักรคาทอลิก โดยภาพรวม

สังเกตเจตนาของบาทหลวงในโบสถ์พระมารดานิจจานูเคราะห์ ผู้ประกอบพิธีในการให้ความหมายและความคาดหวัง

สังเกตพฤติกรรมการรับการใช้สื่อของสัตบุรุษ ที่สังกัดโบสถ์พระมารดานิจจานูเคราะห์ และการนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตธุรกิจแบบมีจริยธรรม

มีแบบเพื่อบันทึก [Coding Sheet] ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตในประเด็นต่าง ๆ

ช่วงระยะเวลา ประมาณ 3 เดือนคือ ตุลาคม – ธันวาคม 2002

II. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 : Coding Sheet 1 [Sacrament / Faith]

Decoder คนที่

SACRAMENT / FAITH

ตารางที่ 2

ศีล	ศรัทธาในการถ่ายทอดศีล 7 ประการ ของพระ																								ฯลฯ
	พระเจ้ามีอยู่จริง					พรที่พระเจ้าให้ สัมฤทธิ์ผลได้จริง					พรที่พระเจ้าให้ ช่วยเหลือชีวิต ฝ่ายจิตวิญญาณ					เชื่อในประสิทธิภาพ ของศีลศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนินชีวิต เป็นคนใหม่อยู่เสมอ									
	สูง		กลาง		ต่ำ	สูง		กลาง		ต่ำ	สูง		กลาง		ต่ำ	สูง		กลาง		ต่ำ					
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1					
ศีลล้างบาป																									
ศีลอภัยบาป																									
ศีลมหาสนิท																									
ศีลกำลัง																									
ศีลบวช																									
ศีลสมรส																									
ศีลเจิมคนไข้																									

เกณฑ์คะแนน

เมื่อรับศีลแต่ละประการ มีความเชื่อศรัทธาดังกล่าว สูง กลาง ต่ำ

(มาก ปานกลาง น้อย) โดยสามารถคิดเป็นร้อยละ

5	คือ	100 - 81
4	คือ	80 - 61
3	คือ	60 - 41
2	คือ	40 - 21
1	คือ	20 - 0

หมายเหตุ : หน่วยคิดเป็น ร้อยละ / เปอร์เซนต์

ตารางที่ 2 : Coding Sheet 2 [Ethics Life]

(ชุดต้นฉบับของผู้ทำการศึกษา)

แบบสอบถามสัตบุรุษ

ขอความร่วมมือผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้งสามกรณี โดยอาศัยหลักการของคริสตศานาคาทอลิกเป็นมาตรการ

ระดับของการแสดงความคิดเห็นในตาราง

- ⑤ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ④ เห็นด้วย
- ③ ไม่แสดงความเห็น
- ② ไม่เห็นด้วย
- ① ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 3

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
กรณีศึกษาที่ 1 ด้านความรัก ความเมตตา 1. ท่านเห็นว่า นายมหาลาภ สุขเกษม ปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี 2. ท่านเห็นว่านายเจริญ งามการค้า ดำเนินปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี ด้านความยุติธรรม 3. นายมหาลาภ สุขเกษม ควรให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า 4. การที่นายมหาลาภ สุขเกษมไม่ให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้าเพราะว่าทุกอย่างเป็นไปอย่างยุติธรรม ด้านการให้อภัย 5. ท่านคิดว่านายเจริญ งามการค้าสมควรทำการฟ้องร้องนายมหาลาภ สุขเกษม 6. นายเจริญ งามการค้าคิดว่าการให้อภัยกับนายมหาลาภ สุขเกษมเป็นสิ่งดี					

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านการแบ่งปัน 7. การที่นายเจริญ งามการค้าไม่ฟ้องร้องนายมหาลาภ สุขเกษมเพราะนายเจริญ งามการค้า มีคุณธรรมความรัก 8. นายมหาลาภ สุขเกษม ควรให้การช่วยเหลือนายเจริญ งามการค้า เรื่องค่าใช้จ่ายบ้างตามสมควร			
กรณีศึกษา ที่ 2 ด้านความรักความเมตตา 9. ท่านคิดว่านายวิชาญเห็นฐานะการเงินในครอบครัวสำคัญที่สุด 10. ท่านเห็นว่านายวิชาญ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับการเป็นคริสตชนที่ดีในฐานะหัวหน้าครอบครัว ด้านความยุติธรรม 11. ถ้าท่านเป็นวิภาจะเข้าใจพ่อซึ่งต้องหาเงินเลี้ยงครอบครัวในยุคปัจจุบัน 12. ท่านคิดว่านายวิชาญ ควรให้ความรักกับวิภา และใช้หลักของศาสนา ให้มากกว่านี้ ด้านการให้อภัย 13. การที่วิภาคบเพื่อนออกเที่ยวมั่วเมา สาเหตุเกิดจากครอบครัว 14. ถ้าท่านเป็นวิชาญจะให้โอกาสในการแก้ไข ปรับปรุงตัว และหาสาเหตุของปัญหามากกว่าการไล่ลูกออกจากบ้าน ด้านการแบ่งปัน 15. ท่านคิดว่าการที่นายวิชาญให้ทรัพย์สิน เงินทองกับวิภาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง 16. นายวิชาญควรจัดสรรเวลาระหว่างงานกับครอบครัวอย่างเหมาะสมกว่านี้			
กรณีศึกษาที่ 3 ด้านความรักความเมตตา 17. ท่านเห็นด้วยกับการตัดสินใจของหมอริษา เมตาจิตที่แนะนำให้นางรุ่งอรุณ รับการผ่าตัดเพื่อตนเองจะได้รับรายได้พิเศษ 18. การที่สามีของรุ่งอรุณสนับสนุนให้เธอรับการผ่าตัดเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านความยุติธรรม					
19. ท่านเห็นว่าหมอรักษา เมตตาจิตดำรงตนเป็นคริสตชนที่ดีอยู่แล้ว					
20. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณ รักษา ด้วยวิธีอื่นที่ไม่ต้องทำลายเด็กในครรภ์					
ด้านการให้อภัย					
21. ถ้าท่านเป็นนางรุ่งอรุณท่านจะรับการผ่าตัดตามคำแนะนำของหมอ					
22. ท่านเห็นว่านางรุ่งอรุณตัดสินใจผิดพลาดที่ไม่ทำการผ่าตัด					
ด้านการแบ่งปัน					
23. บาทหลวงไม่ควรโปรยศีลเจมคนไข้ให้นางรุ่งอรุณ เพราะเธอกำลังจะร่วมมือ กับหมอฆ่าลูกของเธอจากการผ่าตัดนั้น					
24. ถ้าท่านเป็นสามีของรุ่งอรุณ ท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาเด็กไว้จน คลอดเสียก่อนจึงทำการผ่าตัด					

แบบสอบถามสัตบุรุษ

ขอความร่วมมือผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้งสามกรณี โดยอาศัยหลักการของคริสตศานาคาทอลิกเป็นมาตรการ

ระดับของการแสดงความคิดเห็นในตาราง

- ⑤ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ④ เห็นด้วย
- ③ ไม่แสดงความเห็น
- ② ไม่เห็นด้วย
- ① ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>กรณีศึกษาที่ 1</u> 1. ท่านเห็นว่า นายมหาลาภ สุขเกษม ควรปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดีกว่านี้ 2. ท่านเห็นว่านายเจริญ งามการค้า ดำเนินปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี 3. นายมหาลาภ สุขเกษม ควรให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า 4. การที่นายมหาลาภ สุขเกษมไม่ให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า เพราะทุกอย่างเป็นไปอย่างยุติธรรม 5. ท่านคิดว่านายเจริญ งามการค้า สมควรทำการฟ้องร้องนายมหาลาภ สุขเกษม 6. นายเจริญ งามการค้าคิดว่าการให้อภัยกับนายมหาลาภ สุขเกษม เป็นสิ่งดี 7. การที่นายเจริญ งามการค้าไม่ฟ้องร้องนายมหาลาภ สุขเกษม เพราะนายเจริญ งามการค้ามีคุณธรรมความรัก 8. นายมหาลาภ สุขเกษม ควรให้การช่วยเหลือนายเจริญ งามการค้า เรื่องค่าใช้จ่ายบ้างตามสมควร					

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กรณีศึกษาที่ 2 9. ท่านคิดว่านายวิชาญเห็นฐานะการเงินในครอบครัวสำคัญที่สุด 10. ท่านเห็นว่านายวิชาญ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับการเป็นคริสตชนที่ดีในฐานะหัวหน้าครอบครัว 11. ถ้าท่านเป็นวิภาจะเข้าใจพ่อซึ่งต้องหาเงินเลี้ยงครอบครัวในยุคปัจจุบัน 12. ท่านคิดว่านายวิชาญ ควรให้ความรักกับวิภา และใช้หลักของศาสนาให้มากกว่านี้ 13. การที่วิภาคบเพื่อนออกเที่ยวมั่วเมา สาเหตุเกิดจากครอบครัว 14. ถ้าท่านเป็นวิชาญจะให้โอกาสในการแก้ไข ปรับปรุงตัว และหาสาเหตุของปัญหามากกว่าการไล่ลูกออกจากบ้าน 15. ท่านคิดว่าการที่นายวิชาญให้ทรัพย์สิน เงินทองกับวิภาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง 16. นายวิชาญควรจัดสรรเวลาระหว่างงานกับครอบครัวอย่างเหมาะสมกว่านี้ กรณีศึกษาที่ 3 17. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณ รับการผ่าตัดเพื่อรักษาชีวิตตนเองและพร้อมกันนั้นก็ได้รับรายได้พิเศษด้วย 18. การที่สามีของรุ่งอรุณสนับสนุนให้เธอรับการผ่าตัดเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง 19. ท่านเห็นว่าหมอรักษา เมตตาจิตดำรงตนเป็นคริสตชนที่ดีอยู่แล้ว 20. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาด้วยวิธีอื่นที่ไม่ต้องทำลายเด็กในครรภ์ 21. ถ้าท่านเป็นนางรุ่งอรุณท่านจะรับการผ่าตัดตามคำแนะนำของหมอ 22. ท่านเห็นว่าการตัดสินใจของนางรุ่งอรุณลาที่ไม่ทำการผ่าตัดเป็นสิ่งที่ดี 23. บาทหลวงไม่ควรโปรยศีลเจมคนไข้ให้นางรุ่งอรุณ เพราะเธอกำลังจะร่วมมือกับหมอฆ่าลูกของเธอจากการผ่าตัดนั้น 24. ถ้าท่านเป็นสามีของนางรุ่งอรุณ ท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาเด็กไว้จนคลอดเสียก่อนจึงทำการผ่าตัด					
---	--	--	--	--	--

ตารางที่ 4 : Coding Sheet 4

(ตาราง Decoder / Encoder)

ตารางที่ 6

คำถาม	ระดับความเห็น				
	5	4	3	2	1
1. บาทหลวงได้ใช้การแสดงออกทางสีหน้าในการประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์					
2. บาทหลวงได้ใช้น้ำเสียงขึ้นลงเพื่อเน้นถึงความสำคัญของรูปแบบและเนื้อหาของศีลศักดิ์สิทธิ์					
3. บาทหลวงเพียงแต่ปฏิบัติตามกฎของพิธีกรรมเมื่อประกอบพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์					
4. บาทหลวงพยายามหาองค์ประกอบอื่นๆ ให้ผู้ร่วมพิธีกรรมเข้าใจในความหมายอันแท้จริงของพิธีกรรม					
5. บาทหลวงคำนึงถึงข้อกำหนดของกฎพิธีกรรมมากกว่าความเข้าใจของผู้ร่วมพิธี					
6. บาทหลวงเห็นว่าพิธีกรรมให้ความศักดิ์สิทธิ์แก่ผู้เข้าร่วมพิธีโดยไม่ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ร่วมพิธี					
7. บาทหลวงเห็นว่าขั้นตอนของพิธีกรรมทุกอย่างจะเป็นสิ่งที่ละเอียดไม่ได้					
8. บาทหลวงเห็นว่าเมื่อประกอบพิธีกรรมผู้ประกอบพิธี ต้องมีการเตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อม					
9. บาทหลวงเห็นว่าพิธีกรรมทำให้ชีวิตผู้ร่วมพิธีอยู่ในศีลธรรมของคริสตศาสนาโดยอัตโนมัติ					
10. บาทหลวงเห็นว่าความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิตคริสตชนจะต้องแสดงออกในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย					

แบบสัมภาษณ์สัตบุรุษเพิ่มเติม

1. ความเชื่อความศรัทธาหมายถึง.....
2. จริยธรรมหมายถึง.....
3. ดำเนินชีวิตสอดคล้องกับความเชื่อเพราะ.....
4. ความเห็นทางด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม.....
.....
5. ท่านปฏิบัติตามแนวคิดที่ว่าควรจะเป็นได้มาก / น้อย เพียงใด
.....
.....
เหตุผล.....
แนวทางแก้ไข.....

III. ขั้นตอนในการทำวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ชั้น 1 และเอกสารชั้น 2
2. ศึกษาโดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง และสร้างคำถามนำ
3. สร้าง Coding Sheet ให้สอดคล้องกับปัญหานำวิจัย
4. สร้างตัวอย่างกรณีศึกษา [Case] 3 กรณี โดยสร้างสมมติเหตุการณ์จำลอง (case study) เพื่อทดสอบการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม คือ บุคคลจะตัดสินใจอย่างไรในกรณีนั้น โดย กรณีศึกษาโดยสมมติ สถานการณ์ปัจจัยแวดล้อม ปัญหาทางศีลธรรมที่เกิดขึ้น บุคคลได้ใช้หลักการ (แนวความคิดของศีลศักดิ์สิทธิ์ประการใดมาใช้หรือไม่ บุคคลภักดี (Loyal) ต่อหลักศาสนาหรือธุรกิจ (ผลประโยชน์ส่วนตน) แล้วเขาได้ตัดสินใจอย่างไร (อ้างอิง, การสร้างกรณีศึกษาของนายวิโรจน์ ศรีหิรัญ, ภาควิชาวารสารสนเทศ, นิเทศฯ จุฬาฯ) ซึ่งกรณีศึกษาดังกล่าวนี้นี้เป็นเพียงแนวทางลักษณะ Prescriptive มากกว่าเป็น Normative

โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับของคำตอบในด้าน ความรัก ความเมตตา / ความยุติธรรม / การให้อภัย / การแบ่งปัน ดังนี้

5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้สูงมาก
4	เห็นด้วย	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้ค่อนข้างสูง
3	ปานกลาง	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้ในระดับปานกลาง
2	ไม่เห็นด้วย	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้ค่อนข้างน้อย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้น้อยมาก

*** หมายเหตุ

การมีคุณธรรมในแต่ละด้านมีพื้นฐานมาจากพระคัมภีร์ (Bible) (Holy Bible) และ
ธรรมเนียมประเพณี (Tradition)

ความรักความเมตตา	ลก.6.27 – 36	จงรักศัตรู / ยกโทษให้ทุกครั้งไป
ความยุติธรรม	อสย. 11.4	พระเจ้าเป็นแบบอย่างความยุติธรรม
การให้อภัย	ลก.23.34	ให้อภัยบนกางเขน (ลก.17.4)
การแบ่งปัน	มธ.5.42	ให้แก่ผู้ขัดสนขาดแคลน ใครขอจงให้

กรณีศึกษาที่ 1

นายมหาลม สุขเกษม เป็นนักธุรกิจคาทอลิกซึ่งได้รับศีลล้างบาป รวมทั้งศีลฯ อื่นๆ ที่มรณวาส ครอบรับทั่วไป ประสบความสำเร็จจากการค้าขายสินค้าชนิดหนึ่งประเภทเฟอร์นิเจอร์ จนไม่สามารถบริหารงาน ซึ่งกำลังเจริญเติบโตขึ้นทุกวันได้ จึงได้ว่าจ้างนายเจริญ งามการค้า ซึ่งเป็นคาทอลิกเมื่อตอนแต่งงาน เข้ามาช่วยในการบริหารงานของบริษัท หน้าที่ของนายเจริญ คือ เป็นผู้รับผิดชอบที่มีอำนาจเต็มในการเบิก จากเงินให้กับคู่ค้าและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทฯ แห่งนี้โดยที่นายมหาลม สุขเกษม ไม่ได้เข้ามา มีส่วนในการเซ็นจ่ายเช็คแต่อย่างใดเพราะความไว้วางใจต่อกัน แต่นายมหาลม สุขเกษม จะเป็น ผู้เก็บรวบรวมรายได้ทั้งหมดไว้ เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้กิจการของนายมหาลม สุขเกษม ดำเนินไปไม่ดีเท่าที่ควร ต่อมานายเจริญ งามการค้า ถูกตำรวจจับดำเนินคดี เรื่องจ่ายเช็คฉ้อฉล จนถูกฟ้องล้มละลายเพราะเซ็นจ่ายเงินให้คู่ค้าของนายเจริญ งามการค้า โดยที่นายมหาลม สุขเกษม ไม่ได้สนใจเรื่องราวของนายเจริญแม้แต่น้อย เขาก็ยังพาภรรยาและลูกๆ ไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์และวันฉลอง สำคัญ อย่างไรก็ตาม นายเจริญ งามการค้า ก็ไม่ได้คิดโกรธแค้นประการใด ยังดำรงตนเป็นคนดีในแวดวง คาทอลิกต่อไป

กรณีศึกษาที่ 2

นายวิชาญ ทรัพย์มาก เป็นคาทอลิกตั้งแต่เกิดประกอบอาชีพทางธุรกิจ ด้วยการเปิดร้านขาย อะไหล่เครื่องยนต์ ขณะเดียวกันก็รับจ้างซ่อมเครื่องยนต์ทุกชนิดทั้งในและนอกสถานที่ เขาคิดว่าเขาต้อง หาเงินมากๆ ชีวิตของเขาและครอบครัวจะได้สบาย ในด้านครอบครัวเขามีลูกสาวกับภรรยาเดิม 1 คนชื่อ วิภา นายวิชาญแต่งงานใหม่กับนางสาวนุชนารถ ซึ่งนับถือคนละศาสนา ด้วยความที่ต้องทำมาหากินแข่ง กับเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้นายวิชาญไม่ค่อยมีเวลาให้กับครอบครัวมากนัก เขาจึง มอบการอบรมเลี้ยงดูลูกสาวให้กับนุชนารถ ถึงจะมีเวลาน้อยเท่าไรก็ตามในวันอาทิตย์ เขาจะพาภรรยา และลูกสาวมาโบสถ์เป็นประจำ วิภาเกิดความรู้สึกว่าเหวทุกครั้งทีกลับบ้านหลังเลิกเรียนจะไม่พบพ่อ เมื่อวิภาเรียนอยู่ในชั้น ม.3 การเรียนเริ่มมีปัญหา ผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ทำให้นายวิชาญเกิดความรู้สึก ไม่พอใจ ทุกครั้งที่พอกับลูกพบหน้ากันก็จะเกิดปากเสียงกันทุกครั้ง วิภาเล่าให้เพื่อนฟังว่าเธอเธอไม่ชอบ พ่อ เพราะพ่อไม่เคยเข้าใจความรู้สึกของเธอเลย พ่อให้ทุกอย่างทั้งเงินทอง ข้าวของ แต่ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น วิภาหาทางออกโดยการเที่ยวเตร่ กลับบ้านมีดๆ ค่ำๆ นายวิชาญโกรธมากถึงกับออกปากได้ วิภาออกจากบ้าน

กรณีศึกษาที่ 3

นางสาวรุ่งอรุณ ร่ำรวยเป็นคาทอลิก ได้แต่งงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายของศาสนาคาทอลิก กับนายเศรษฐี มีทรัพย์สิน จนนั่งเครื่องบินได้หกเดือนจึงไปตรวจครรภ์กับหมอคาทอลิกชื่อรักษา เมตตาจิต จากการตรวจสภาพร่างกายโดยทั่วไป แล้วหมอบอกว่านางรุ่งอรุณเป็นมะเร็งที่มดลูก ซึ่งถ้าจะรักษา ก็ต้องได้รับการผ่าตัด ที่ส่งผลให้เด็กในครรภ์ต้องแท้งออกมา หมอรักษา เมตตาจิต จึงให้คำแนะนำกับนางรุ่งอรุณว่า ให้ตัดสินใจรับการผ่าตัดในทันที โดยที่ในความเป็นจริง เพราะหมอก็กำลังต้องการเงิน เพื่อเอาไปใช้จ่ายสำหรับรักษาภรรยาตัวเองที่เป็นมะเร็งในมดลูกเลือด สำหรับนายเศรษฐีซึ่งเป็นสามีของนางรุ่งอรุณ ต้องการรักษาชีวิตของภรรยาให้นานที่สุด ก็มีความเห็นเดียวกันกับหมอ แต่ตัวนางรุ่งอรุณ กลับจะตัดสินใจไม่ทำการผ่าตัด จนกว่าลูกจะคลอดออกมาเสียก่อน

โดยพิจารณาตัวอย่างกรณีศึกษาในด้าน

1. ด้านความรัก ความเมตตา
2. ด้านความยุติธรรม
3. ด้านการให้อภัย
4. ด้านการแบ่งปัน

ซึ่งการให้คะแนน จะใช้เกณฑ์ตัดสินจากหนังสือพระคัมภีร์ (Bible) [Bible] และธรรมเนียมประเพณี [Tradition]

1. **ทำ Pre-Test** เพื่อทดสอบความเหมาะสมของคำถาม โดยใช้วิธีการ Coding Sheet และ Cases (หลังการทำ Pre-Test แล้วโดยให้ผู้แทนเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อเปิดพื้นฐานของผู้วิจัยที่เป็นบาทหลวง ซึ่งอาจทำให้เกิดการให้คำตอบเพื่อความพึงพอใจหรือเกรงใจผู้ทำการศึกษาวิจัย พบว่า คำถามเหมาะสมใช้ได้ รายละเอียด เป็นเอกสารประกอบ)

2. **ผู้ทำการศึกษาวิจัย เริ่มออกสังเกตการณ์** ด้วยตนเอง เป็นเวลาประมาณ 1 เดือน ในแต่ละแห่งที่ศึกษา โดยใช้ Coding Sheet

3. **ผู้วิจัยส่งตัวแทนออกไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึก** กับกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจาก ผู้ศึกษาวิจัยเป็นบาทหลวง คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากผู้ที่ถูกสัมภาษณ์เชิงลึก อาจไม่ตรงกับความจริง เพราะผู้ให้สัมภาษณ์อาจเกิดความเกรงใจหรือตอบเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ศึกษาวิจัย

โดยผู้ศึกษาวิจัย ได้ทำการฝึกซ้อมวิธีการ สอบถาม และการเก็บข้อมูล ให้แก่ ตัวแทน เป็นอย่างดี เพื่อความเข้าใจจุดประสงค์ที่ตรงกับการศึกษาวิจัย และทำการบันทึกคำตอบด้วย เทป และการบันทึกด้วยการเขียนคำสัมภาษณ์

8. การวิเคราะห์ข้อมูล [Data Analysis]

หลังจากมีการจัดระเบียบหมวดหมู่ของสื่อพิธีกรรมที่ถูกใช้ในแต่ละศีลศักดิ์สิทธิ์ของการศึกษาค้นคว้าที่เป็นเอกสาร หลักฐาน ประวัติศาสตร์ศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการและดำเนินการเรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์สารโดยใช้ Coding sheet ภายใต้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เฉพาะกลุ่ม โดยทำตามกระบวนการต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต ฝ่ายบาทหลวง ประกอบกับศึกษาจากคำเทศน์สอนในโบสถ์ประจำวันอาทิตย์ และโอกาสประกอบพิธีกรรมต่างๆ รวมทั้งบทความที่เจ้าอาวาสและผู้ช่วยเจ้าอาวาสเขียนลงในสารวัดทุกอาทิตย์
2. วิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต ฝ่ายสัตบุรุษ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำเอาคำสอนทางศาสนา ซึ่งได้รับจากสื่อในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบธุรกิจให้ดีขึ้นและทำให้ชุมชนคาทอลิกมีความเข้มแข็งอย่างมีจริยธรรมอย่างไร
3. รวบรวม จัดระเบียบแนวความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้มาจาก Coding Sheet ต่าง ๆ ว่ามีความเชื่อมโยงกันมากน้อยเพียงไร เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล เกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว
4. เกณฑ์ที่นำมาเป็นหลักในการวัด การใช้สื่อที่เสริมสร้างความเชื่อศรัทธาและความมีจริยธรรม และความสำเร็จทางด้านธุรกิจคือ พระคัมภีร์ (Bible) ธรรมประเพณีพระศาสนจักร ตลอดจนคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกที่เกี่ยวข้อง

9. เขียนรายงานการศึกษาวิจัย และ สรุปผลการศึกษาวิจัย

โดยมีข้อมูลดังนี้

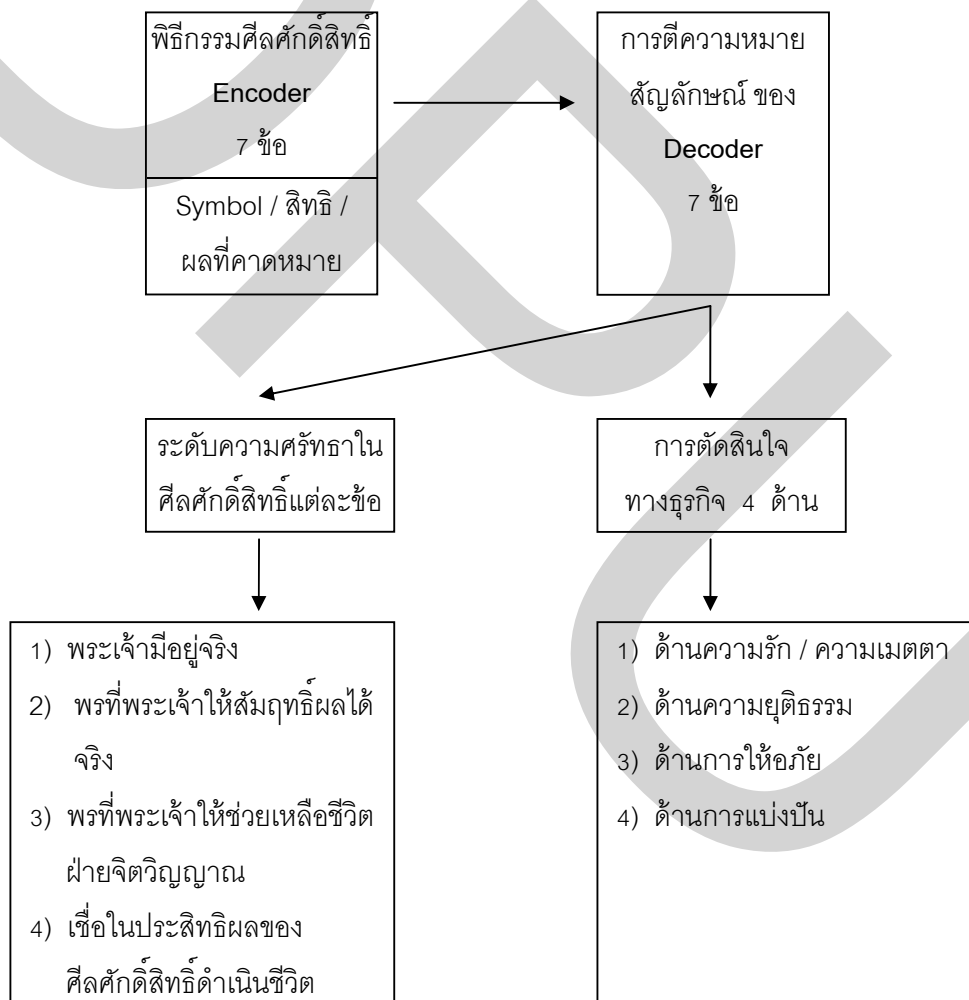
1. **ข้อมูลปฐมภูมิ** [Primary data source]
เป็นข้อมูลที่ได้มาจากพระคัมภีร์ (Bible) คาทอลิก และกฎหมายพระศาสนจักร ซึ่งเป็นเอกสารชั้นหนึ่ง
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ บาทหลวง และสัตบุรุษ
ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต บาทหลวง และสัตบุรุษ
2. **ข้อมูลทุติยภูมิ** [Secondary data source]
เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาวิจัยและงานเขียนต่างๆ ของนักปราชญ์พระศาสนจักร เป็นเอกสาร ชั้นสอง
ผู้ทำการศึกษาวิจัย ใช้การนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ [Descriptive analysis]

สรุป Conceptual Framework ดังนี้

1. พิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 7 ประการ เป็น ENCODER
2. การให้ความหมาย (การตีความ) ของการสื่อความหมายในพิธีกรรมทั้ง 7 DECODER
3. ระดับความเชื่อศรัทธา ในศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละข้อ
4. การตัดสินใจการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ ด้านความรักและเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย

การแบ่งปัน

Conceptual Framework

ภาพที่ 5

ดังนั้น.

ตารางที่ 7

ปัญหานำวิจัย ข้อที่	ทฤษฎีและแนวคิด	วิธีการวิจัย
1. สัญลักษณ์ในพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ	1.ประวัติความเป็นมา 2.คำสอนพระศาสนจักร 3.การตีความ Semantic	1. เอกสารชั้น 1 พระคัมภีร์ (Bible) [Holy Bible] 2. เอกสารชั้น 2 คำสอนพระศาสนจักร [Teaching] 3. การอธิบายตีความของปิตาจารย์พระศาสนจักร
2. การถ่ายทอดด้วยโดยใช้สื่อ สัญลักษณ์ทั้งในด้าน วัจนภาษา และ อวัจนภาษา	1.ทฤษฎีสัญญวิทยา 2.ทฤษฎีการสื่อสาร 3.Encode – Decode 4. ความเชื่อเฉพาะกลุ่ม	1. เอกสาร ชั้น 1 - 2 [Bible & Teaching] 2. สัมภาษณ์เชิงลึก บาทหลวง [Depth Interview] Coding Sheet...4..... 3. การสังเกต [Observation]
3. ชาวคริสต์รับรู้ ให้ ความหมาย นำไปสู่ ความเชื่อและการมี ชีวิตทางธุรกิจอย่าง มีจริยธรรม	1.ทฤษฎีการรับรู้ 2.ทฤษฎี Encode / Decode 3.การตีความ Semantic 4. Potter Box	1. สัมภาษณ์เชิงลึกชาวคริสต์ (คริสต์ชนเดิม / ใหม่) วัยรุ่น - กลางคน - อาวุโส ที่ทำธุรกิจ 2. ใช้แบบสอบถาม ให้ decoder ประเมินตนเองทั้งในด้านความเชื่อศรัทธา และการตัดสินใจด้านชีวิตจริยธรรม Coding Sheet...1 และ 2 กรณีศึกษา 3 กรณี ทุกกรณีมีการวัดคุณธรรม ความรัก-เมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย และการแบ่งปัน กรณีละ 2 คำถามทุกกรณีที่ยกมา และใช้ Coding Sheet 4 3. ดูความสัมพันธ์ของความเชื่อศรัทธา-จริยธรรม ใช้ Coding Sheet...3 4. ใช้การสังเกต [Observation] โดยลงพื้นที่ เพื่อบันทึกการดำเนินชีวิตทางธุรกิจของชาวคริสต์
4. ปัจจัยแวดล้อม ต่อ การตัดสินใจ	1.ความเชื่อเฉพาะกลุ่ม 2.ทฤษฎีจิตวิทยา	1. สัมภาษณ์เชิงลึก และ แบบสอบถาม 2. ใช้การสังเกต [Observation]

สรุปแนวคิดการทำการศึกษาวิจัย

1. เริ่มต้นด้วยการศึกษาค้นคว้า ประวัติ ความเป็นมา ของพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 7 ประการ คือ

ศีลล้างบาป	Baptism
ศีลอภัยบาป	Reconciliation
ศีลกำลึง	Confirmation
ศีลมหาสนิท	Eucharist
ศีลบวช	Holy Orders
ศีลแต่งงาน	Marriage
ศีลเจิมคนไข้	Anointing of the Sick

ในด้านการใช้ สัญลักษณ์ / เครื่องหมาย [Sign / Symbol] ในการประกอบพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ ที่สำคัญในแต่ละศีลศักดิ์สิทธิ์ พร้อมทั้งความหมายที่ถูกต้องของการประกอบพิธีของการใช้ สัญลักษณ์ ตามที่พระคัมภีร์ (Bible) หมายถึง และคำสอนของพระศาสนจักร คาทอลิกในเรื่องดังกล่าว พร้อมทั้งการให้ความหมายทั้งนัยตรงและนัยแฝงของการอธิบายเพิ่มเติมของบรรดาปิตาจารย์ ของพระศาสนจักร

2. ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกต [Depth Interview and Observation] บาทหลวงคาทอลิก ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ภูมิหลังของท่านเอง พร้อมทั้งความคิดเห็นในฐานะผู้เฝ้าหัด การใช้สื่อ เจตนา กลุ่มเป้าหมาย วิธีนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในพิธีกรรม การนำเข้าไปสู่การดำเนินชีวิตตามความหมาย การใช้สื่อจามข้อกำหนด พิธีกรรมประกอบปัจจัยแวดล้อมของการประกอบพิธี ปัญหา อุปสรรค การแก้ไขเชิงแนะนำ กลยุทธ์ที่ใช้เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารมากขึ้น

การนำเสนอสารผ่านสื่อสัญลักษณ์ ทำให้เกิดความเชื่อศรัทธา และการนำสัตบุรุษไปสู่การดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม มีเกณฑ์การวัดอย่างไร มีผลมากน้อยเพียงใด

3. ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้การสังเกต [Depth Interview and Observation]

สัปดาห์ ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ในด้านภูมิหลัง ความรู้ความเข้าใจ ความหมายของสัญลักษณ์ ในพิธีกรรม เพื่อนำไปสู่ความเชื่อศรัทธาและการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมี จริยธรรม โดยใช้กรณีศึกษา 3 กรณี และใช้แบบเก็บข้อมูล [Coding Sheet 1 2 และ 4] เพื่อเก็บบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำมาวิเคราะห์เชิงบรรยาย [Descriptive] ในรูปตารางวิเคราะห์ผล พร้อมทั้งนำมาเปรียบเทียบ พิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในด้านความสัมพันธ์ และไม่สัมพันธ์ระหว่างความเชื่อศรัทธาและการดำเนิน ชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม

นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์พิจารณาข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้รับมาในการเก็บข้อมูล ในเรื่องที่ได้ นอกเหนือจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยแวดล้อม ของการมีความรู้ความเข้าใจผ่านสัญลักษณ์ ต่างๆ ในพิธีกรรม ศีลศกดิ์สิทธิ์ 7 ประการ การมีความเชื่อศรัทธา การดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมี จริยธรรม และอื่นๆ ที่พบ

4. ทำการสรุปผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นแนวทางในการทำการศึกษาวิจัยในเรื่องต่อไป ที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเพื่อความเข้าใจ และแยกข้อมูลรวมทั้งสรุปผลการวิจัย เรื่อง “กระบวนการสืบทอด จากสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” จึงขอสรุปข้อมูลเป็นส่วนๆ คือ

- ส่วนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของการใช้สื่อสัญลักษณ์ในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการของชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก)” (พร้อมทั้งความหมายของนัยตรง / นัยแฝง)
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลของการใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ในพิธีกรรม ในด้านของบาทหลวง (Priest) ในฐานะเป็นผู้เข้ารหัส (Encoder) มีเจตนาอย่างไรในการใช้สื่อดังกล่าว พร้อมทั้งความคาดหวังในการสื่อความหมาย
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลการถอดรหัส (Decoder) ของชาวคริสต์ ในเรื่องพิธีกรรมดังกล่าว
- ด้านการนำไปสู่ความเชื่อ ความศรัทธา
 - ด้านการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม
 - ด้านการเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อความศรัทธา และการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ แบบมีจริยธรรม
 - ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อความศรัทธา การมีจริยธรรม
 - ด้านการดำเนินชีวิตสอดคล้องจริงๆ กับความเชื่อความศรัทธา หรือไม่ อย่างไรของกลุ่มคริสตชนตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 24 คน พร้อมทั้งสรุปผลในด้านต่างๆ

ส่วนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของการใช้สื่อสัญลักษณ์ในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ ของชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก)” (พร้อมทั้งความหมายของ นัยตรง/นัยแฝง)

1. ประวัติและที่มาของศีลศักดิ์สิทธิ์

เรามี 2 ชีวิตคือ **ชีวิตเหนือธรรมชาติ** ที่กายและวิญญาณร่วมสนิทกัน และ **ชีวิตเหนือธรรมชาติ** คือการที่วิญญาณร่วมสนิทกับพระเป็นเจ้า

ชีวิตธรรมชาติเมื่อเราเกิด.....ศีลล้างบาปบันดาลชีวิตเหนือธรรมชาติ
ต่อมาเราเติบโตแข็งแรง.....ศีลกำลังทำให้เราเข้มแข็ง
เรากินอาหาร.....เราไปรับศีลมหาสนิท
เรากินยาเมื่อป่วย.....ศีลแก้บาปรักษาโรคฝ่ายวิญญาณ
ที่สุดเราจะตาย.....ศีลเจมคนไข้ชำระเศษบาป และช่วยเราจนวาระสุดท้าย
ศีลศักดิ์สิทธิ์คือ ลำคํายานอกอันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งพระเยซูเจ้าทรงตั้งขึ้นเพื่อโปรดประทาน

พระพรประทานแก่เรามนุษย์ (ลำคํายานอกก็คือสิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน หรือแตะต้องได้ และทำให้เรารู้จักสิ่งอื่นที่ไม่อาจเห็น ได้ยิน หรือแตะต้องได้) ศีลศักดิ์สิทธิ์แบ่งออกเป็น 3 หมวดใหญ่ๆ คือ

ศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเข้าเป็นคริสตชน [Sacraments of Christian Initiation]

- ศีลล้างบาป
- ศีลกำลัง
- ศีลมหาสนิท

ศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเยียวยา [Sacramen of Healing]

- ศีลอภัยบาป
- ศีลเจมคนไข้

ศีลศักดิ์สิทธิ์ที่เสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน [Sacraments of Mission]

- ศีลบวช
- ศีลสมรส

ศีลศักดิ์สิทธิ์ที่พระเยซูเจ้าทรงตั้งขึ้นมีอยู่ 7 ประการแต่ในวิทยานิพนธ์นี้จะขอกล่าวตามวุฒิภาวะของผู้ที่จะรับศีลดังต่อไปนี้

1. ศีลล้างบาป (Baptism)
2. ศีลอภัยบาป (Reconciliation)
3. ศีลมหาสนิท (Eucharist)

4. ศีลกำลัง	(Confirmation)
5. ศีลบวช	(Holy Orders)
6. ศีลสมรส	(Marriage)
7. ศีลเจิมคนไข้	(Anointing of the Sick)

ศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7¹ นี้ถูกตั้งขึ้นโดยมีความมุ่งหมายไม่เหมือนกัน ฉะนั้นศีลแต่ละศีลจึงให้พระพรแตกต่างกัน คือพระพรที่สำคัญภายนอกของแต่ละศีลจะ หมายถึง ผู้รับศีลศักดิ์สิทธิ์จะได้รับพระพรทุกครั้งที่ แต่มีศีลศักดิ์สิทธิ์อยู่ 3 ประการที่สามารถรับได้ครั้งเดียว คือ

- 1) ศีลล้างบาป
- 2) ศีลกำลัง
- 3) ศีลบวช

เพราะทั้ง 3 ศีลนี้ผลิตเครื่องหมายไม่รู้เลือนในวิญญานเรียกว่า “ตราประทับ”

ถ้อยคำต่างๆของพระเยซูเจ้า ได้บอกถึงพระอานุภาพของธรรมล้ำลึกปัสกาของพระองค์ สิ่งเหล่านั้นประกาศและเตรียมสิ่ง ซึ่งพระองค์ได้ประทานให้พระศาสนจักรเมื่อทุกสิ่งได้ทำเสร็จสมบูรณ์แล้ว ธรรมล้ำลึกต่างๆ ของชีวิตพระคริสตเจ้าเป็นพื้นฐานของสิ่งซึ่งบัดนี้พระองค์ทรงแจกจ่ายในศีลศักดิ์สิทธิ์ โดยอาศัยศาสนบริกรของพระศาสนจักร เนื่องจากว่า “สิ่งซึ่งแลเห็นได้ในองค์พระผู้ไถ่ของเรานั้นได้ผ่านไปสู่อธรรมล้ำลึกของพระองค์”²

ศีลศักดิ์สิทธิ์เป็น “ฤทธิ์อำนาจที่ออกจาก” พระกายของพระคริสตเจ้า³ ย่อมทำให้ชุมชนและมีชีวิตชีวา ศีลศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้เป็นกิจการของพระจิตเจ้า ผู้ปฏิบัติการในพระกายของพระองค์ซึ่งเป็นพระศาสนจักร ศีลศักดิ์สิทธิ์นั้นเป็นผลงานชิ้นเอกของพระเจ้าในพันธสัญญาใหม่ที่คงอยู่นิรันดร์

¹ เทียบสังคายนาลีซีองค์ II (1274) DS 860

² นักบุญเลโอ, บทเทศน์ 74,2: PL 54,398

³ เทียบ ลก. 5:17 ; 6: 19 ;8 :46

1.1 ศีลล้างบาป

ศีลล้างบาป คือศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ประทาน พระพรหมทาน ให้เราเกิดใหม่ในพระคริสต์เจ้า คือชีวิตเหนือธรรมชาติ ทำให้เราเป็นบุตรบุญธรรมของพระองค์ เราจะได้รับฤทธานุภาพเหนือธรรมชาติ ทำให้เราสามารถดำรงชีวิตคริสตังและสร้างบุญกุศลสำหรับสวรรค์ได้ ศีลล้างบาปยังทำให้เราสามารถรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆได้ ส่วนตราของศีลล้างบาปนันได้ทำให้เราเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของพระศาสนจักร โดยมีองค์พระเยซูคริสต์เจ้าเป็นศีรษะโดยศาสนบริกรของพระศาสนจักร เทน้านบนศีรษะของผู้รับศีล แล้วผู้ประกอบพิธีก็กล่าวคำภาวนาขณะเทน้ำบนศีรษะว่า “ข้าพเจ้าล้างท่าน เดชะพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิต” ซึ่งก่อให้เกิดการชำระล้างบาปและมลทินทั้งสิ้น ตั้งแต่เกิดจนปัจจุบัน แล้วก่อให้เกิดผลต่อผู้รับคือการเป็นบุตรของพระเป็นเจ้าหรือมีฉายาของพระในวิญญูณของตนเอง

1.1.1 ประวัติและที่มา

จากพระวรสารโดยนักบุญยอห์น กล่าวว่าไว้ว่า “มีชายคนหนึ่งเ็นพวกฟาริสี ชื่อนิโคเดมัสเป็นขุนนางของพวกยิว ชายผู้นี้ได้มาหาพระเยซูเจ้าในเวลากลางคืน ทูลพระองค์ว่า ‘ท่านอาจารย์เจ้าข้า พวกข้าพเจ้าทราบอยู่แล้วว่าท่านเป็นครูที่มาจากพระเจ้า เพราะไม่มีใครกระทำหมายสำคัญ ซึ่งท่านได้กระทำนั้นได้ นอกจากว่า พระเจ้าทรงสถิตอยู่ด้วย’ พระเยซูตรัสตอบเขาว่า ‘เราบอกความจริงแก่ท่านว่า ถ้าผู้ใดไม่ได้บังเกิดใหม่ ผู้นั้นจะเห็นแผ่นดินของพระเจ้าไม่ได้’ นิโคเดมัสไม่เข้าใจ พระองค์จึงตรัสว่า ‘เราบอกความจริงแก่ท่านว่า ถ้าผู้ใดไม่ได้บังเกิดใหม่ จากน้ำและพระจิตเจ้าผู้นั้นจะเข้าในแผ่นดินของพระเจ้าไม่ได้ เหตุว่าสิ่งใดเกิดจากเนื้อก็เป็นเนื้อ สิ่งใดเกิดจากจิตก็เป็นจิต ท่านจงอย่าประหลาดใจ เมื่อเรากล่าวว่า ท่านต้องเกิดเสียใหม่’ “⁴

1.1.2 สมัยแรกเริ่ม

ในสมัยเริ่มแรกนั้น บรรดาอัครสาวกได้ถือองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. การชำระตัวด้วยน้ำ
2. การยืนยันศรัทธา
3. การสำนึกกลับใจ⁵

นักบุญเปาโล ยังเสริมความหมายของศีลล้างบาปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นว่า พิธีสำนึกกลับใจนี้ รวมเราเข้าในพระคริสต์เจ้า และทำให้เรามีส่วนในการสิ้นพระชนม์และการกลับคืน พระชนม์ชีพของพระองค์⁶

⁴ (ยน. 3:1-8)

⁵ ดู มก. 16:15-16 , มธ. 28:19-20 , กจ. 2:38

มีที่น่าสังเกตว่า ที่นักบุญมัทธิวเขียนไว้ว่าพิธีล้างด้วยน้ำนี้กระทำในพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิตนั้น ท่านไม่ได้ประสงค์จะชี้ให้เห็นว่าเป็นแบบแผนพิธีกรรมในสมัยนั้น แต่ต้องการชี้ถึงจุดที่พุ่งเล็งถึง (object) ของศรัทธาที่ผู้รับศีลจะต้องยืนยัน เช่นเดียวกับที่นักบุญเปาโลใช้อีกสำนวนหนึ่งบ่อยๆ ในจดหมายของท่านว่า “รับพิธีล้าง เดชะพระนาม พระคริสตเจ้า ” นั้นก็เช่นกัน ความจริง จุดพุ่งเล็งถึง (object) ของศรัทธา ไม่หยุดอยู่เฉพาะพระคริสตเจ้าเท่านั้น แต่มีความสัมพันธ์กับพระบิดาและพระจิตด้วย⁷

การเตรียมตัว สำหรับพิธีล้างบาปในสมัยอัครสาวกนั้น ไม่ได้ใช้เวลาอันยาวนาน เพียงเรียกร้องเงื่อนไขบางประการจากผู้รับเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากการถือปฏิบัติในการล้างบาปคนหนุ่มมากในวันพระจิตเสด็จ และการล้างบาปชั้นที่ชาวเอธิโอเปียโดยนักบุญฟิลิป

การเตรียมตัวหรือเงื่อนไขที่เรียกร้องจากผู้รับศีลล้างบาปมี 3 ประการดังต่อไปนี้คือ

- 1) สำนึกถึงบาปที่ได้กระทำและกลับใจ รวมทั้งปฏิบัติตามพระบัญญัติของพระผู้เป็นเจ้า⁸
- 2) ศรัทธา และการยืนยันศรัทธา ซึ่ง
- 3) อัครสาวกได้ประกาศสอนล่วงหน้าก่อนแล้ว

1.1.3 การถือปฏิบัติในสมัยต่อมา

ในสมัยต่อมา เนื่องจากมีผู้มาขอรับศีลล้างบาปกันมากขึ้น แต่มีพื้นฐานความเชื่อที่ยังไม่มั่นคง พระศาสนจักรจึงให้มีการเตรียมตัว เรียนคำสอน จัดอบรม ฝึกหัดและอดอาหารเป็นเวลานาน มีการนำพระวาจาของพระเจ้ามาอ่านก่อนจะประกอบพิธี และเทศนาเตือนใจผู้มาขอรับศีลล้างบาปด้วย การเตรียมตัวรับศีลล้างบาปเป็นไปอย่างมีกฎเกณฑ์แน่นอนยิ่งขึ้นกว่าเดิม และมีบ่งไว้ในหนังสือ *Traditio Apostolica*⁹

การเตรียมตัวนั้น มีพิธีเป็นขั้นๆ ก่อนที่จะถึงขั้นได้รับศีลล้างบาป ซึ่งมีอยู่ 2 ระยะด้วยกันคือ

- 1) การเตรียมระยะยาวหรือที่เรียกว่า Catechumenate ตามความหมายอันแท้จริงที่ Catechumens (ผู้สมัครเรียนคำสอนเพื่อรับศีลล้างบาป หรือ “คริสตังสำรอง”) จะต้องถือตาม
- 2) การเตรียมระยะสั้น ซึ่งถือเป็นขั้นที่ 2 ของการเตรียมตัวก่อนรับศีลล้างบาปไม่นาน

ระยะเตรียมตัวทั้งสองระยะอันยาวนานนี้ไม่ได้กำหนดตายตัวแน่นอน สุดแล้วแต่สภาพความพร้อมของแต่ละคนๆ ไป แต่จะไม่เกิน 3 ปี

⁶ รม. 6:2-11 , กท. 3:27 , 1คร. 12:13 , อฟ. 5:26 , คส. 2:11-13

⁷ กจ. 2:33

⁸ ตามพระวรสารนักบุญมัทธิว 28:19-28

⁹ Ed. Botte, Munster 1963, esp. 15-21

การเตรียมตัวระยะยาวนั้น ประกอบด้วยการเรียนรู้ทางด้านพระศาสนาและศีลธรรม ซึ่งครูคำสอนที่เรียกว่า Catechist เป็นผู้อบรม นอกนั้นมีการภาวนา (ซึ่งแยกตัวภาวนาต่างหาก จากกลุ่มคริสตชน) มีการปกมือเหนือศีรษะผู้สมัครรับศีลล้างบาปพร้อมด้วยคำภาวนาโดยครูคำสอน เพื่อขับไล่วิญญาณชั่วร้าย หรือจิตชั่วออกไป¹⁰

การเตรียมตัวระยะสั้นนั้น รวมไปถึงการพิจารณาชีวิตของผู้สมัครรับศีลล้างบาป พร้อมด้วยคำรับรองของผู้ที่นำเขาเข้ามารับการอบรม (guarantor) ซึ่งต้องรับรองเขาต่อไปในอนาคตด้วย นอกนั้นมีการพิจารณาถึงการสอนตามพระวรสาร และการขับไล่วิญญาณชั่วร้ายและการปกมือเหนือ ศีรษะผู้รับศีลล้างบาปในแต่ละวันด้วยว่าได้กระทำครบถ้วนหรือไม่

เมื่อใกล้จะถึงกำหนดรับศีลล้างบาป จะมีพิธีขับไล่วิญญาณชั่วร้าย (Exorcism) อย่างสง่า โดยมุขนายก (Bishop) ด้วย ในวันพฤหัสบดี ก่อนถึงวันรับศีลล้างบาป ผู้สมัครรับศีลล้างบาป จะอาบน้ำชำระตัวอย่างดี จำศีลอดอาหารวันศุกร์และวันเสาร์ ในวันเสาร์จะมีการประชุมพร้อมหน้ากัน โดยมีมุขนายก (Bishop) เป็นประธาน ในการนี้ มีพิธีปกมือเหนือศีรษะผู้สมัครรับศีลล้างบาป เป่าลมเหนือผู้สมัครรับศีลล้างบาป และเจิมหู หน้าผาก และจมูก ตลอดวันเสาร์นี้เป็นวันเตรียมรับศีลล้างบาปในเวลากลางคืนมีการอ่านบทอ่านจากพระคัมภีร์ (Bible) และการอบรม เมื่อเริ่มวันใหม่คือวันอาทิตย์ที่ประชุมคริสตชนทั้งหมดก็จะไปที่ล้างบาป ผู้สมัครรับศีลล้างบาป ถอดเสื้อผ้าและถูกจุ่มตัวลงในน้ำรับศีลล้างบาป ในพิธีนี้มีการกล่าวคำสาบานละทิ้งปีศาจของผู้รับศีลล้างบาปด้วย และได้รับการเจิมด้วย “น้ำมันไล่วิญญาณชั่วร้าย” (oil of exorcism)

ในสมัยก่อนๆ การล้างบาปมักกระทำในวันอาทิตย์ใดๆ ก็ได้ แต่ต่อมาไม่นาน ได้กลายเป็นพิธีที่กระทำเฉพาะในคืนวันเสาร์ปัสกาเท่านั้น

เครื่องหมายที่สำคัญก็คือพิธีล้างบาป ซึ่งได้มีบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏไว้ว่า ดังนี้ “กล่าวถึงการล้างบาป ให้ล้างบาปดังนี้ หลังจากได้บรรยายมาทั้งหมดแล้ว”¹¹ ‘ให้ล้างบาป ในพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิต’ ในน้ำที่ มีกระแสน้ำ) ไหล หากไม่มีน้ำที่ไหล ก็จงล้างในน้ำแบบอื่น หากไม่สามารถล้างในน้ำเย็น ก็จงล้างในน้ำอุ่น และหากไม่มีน้ำ ทั้งสองแบบ ก็จงใช้น้ำรดศีรษะ 3 หัน ‘ในนามของพระบิดา และพระบุตร และพระจิต’ และก่อนที่จะล้าง ให้ผู้ทำพิธีล้างและรับศีลล้าง ตลอดจนคนอื่นๆ ด้วยถ้าเป็นไปได้ จำศีลอดอาหาร และ ท่านต้องสั่งผู้รับศีลล้างให้จำศีลอดอาหารเป็นเวลา 1 หรือ 2 วันก่อนพิธี”¹²

¹⁰ ผู้สมัครรับศีลล้างบาปต้องต่อสู้กับจิตชั่วเป็นระยะๆ

¹¹ คือการอบรมสั่งสอนคนสมัครรับศีลล้างบาป ,Cf. I-VI

¹² (Didache, VII, 1-4)

เนื่องจากมีทารกมาขอรับศีลล้างบาปกันมากขึ้น แต่เด็กเหล่านั้นยังไม่สามารถตัดสินใจหรือเข้าร่วมพิธีเองได้ พระศาสนจักรจึงให้มีพ่อแม่ทูนหัว เพื่อที่จะให้คำมั่นสัญญาจะดูแลเด็กให้เติบโตขึ้นในความเชื่อ เป็นคริสตชนที่ดี

1.1.4 สมัยปัจจุบัน

ในปัจจุบัน ผู้มาขอรับศีลล้างบาป จะมีการให้คำมั่นสัญญาว่าจะละทิ้งปีศาจและการโอ้อวดของมนุษย์ และจะถือตามคำสั่งสอนของพระเยซูเจ้าตลอดชีวิต

พิธีศีลล้างบาปสามารถแบ่งออกได้ 2 ระดับคือ ล้างบาปทารกและล้างบาปผู้ใหญ่ พิธีล้างบาปทารก¹³ อาจสรุปเป็นตอนๆ ดังต่อไปนี้

- ก) - การต้อนรับเด็กและคณะที่มาร่วมพิธีโดยศาสนบริกร
 - การถามบิดามารดาถึงคำมั่นสัญญาที่จะอบรมเลี้ยงดูบุตรตามศรัทธาคาทอลิก
 - การทำเครื่องหมายไม้กางเขนบนหน้าผากของทารกโดยศาสนบริกร บิดา มารดาของเด็ก และพ่อแม่ทูนหัว
- ข) - วจนพิธีกรรม ซึ่งได้แก่การอ่านบทอ่าน หนึ่งในหรือ สองบทจาก พระคัมภีร์ (Bible), การเทศน์เตือนใจ, และบทภาวนาเพื่อมวลชน
- ค) - บทภาวนาขับไลปีศาจและเจิมเด็ก (ที่หน้าอก) ด้วยน้ำมันแห่งศีลล้างบาป (The Oil of Catechumens) ซึ่งการเจิมนี้ สภามุขนายก (Bishop Conference) อาจวินิจฉัยให้ละเว้นก็ได้
- ง) พิธีแห่งศีลศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งได้แก่
 - การเสกน้ำที่จะล้างบาป
 - การประกาศละทิ้งบาปและยืนยันความศรัทธา (ของบิดามารดา และพ่อแม่ทูนหัว)
 - การล้างบาป
 - การเจิมน้ำมันคริสมาบนศีรษะเด็ก
 - การสวมเสื้อขาวให้แก่เด็ก
 - การมอบเทียนที่จุดสว่างให้หัวหน้าครอบครัวหรือพ่อทูนหัว
 - พิธีสัมผัสและปากของเด็ก (ถ้าสภามุขนายก(Bishop Conference) เห็นสมควร รักษาพิธีแก่นี้ไว้)

¹³ Rituale Romanum ex decreto...Pauli PP. VI promulgatum : Ordo Baptismi . Parvulorum. Ed. Tupica, Tyupis Poluglottis Vaticanis 1969 พิธีล้างบาปทารก, คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ พ.ศ.2514 ศีลล้างบาปเด็กและผู้ใหญ่, คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ ค.ศ.1984

๑) ปิดพิธีซึ่งได้แก่

- การแห่ไปยังพระแท่น
- การภาวนาบท “ข้าแต่พระบิดา”
- การอวยพรแก่มารดาที่กำลังอุ้มทารกแก่บิดาและแก่ทุกคน
ที่มาร่วมพิธี

พิธีล้างบาปผู้ใหญ่ นั้น ปัจจุบันกลายเป็นพิธีเรียบง่าย ไม่เหมือนแบบเดิมซึ่งสลับซับซ้อน และบางตอนก็ไม่กระจำ เพราะได้นำเอาพิธีการต่างๆ ในภาค พิธีเตรียมตัวเป็นขั้นๆ เพื่อรับศีลล้างบาป (Catechumenate) มาไว้ในบทภาวนา และการกระทำต่างๆ ในพิธีล้างบาปเองมากมาย ซึ่งถ้ามองดูตลอด “รายการ” ของพิธีแล้ว ก็ไม่มีความหมายปัจจุบัน ภาคพิธีเตรียมตัวเป็นขั้นๆ ก่อนรับศีลล้างบาป ได้ถูกนำมาปฏิบัติอีกหน (แม้ว่ามุขนายก (Bishop) ผู้ปกครองสังฆมณฑลจะมีอำนาจกำหนดให้ยกเลิกภาคนี้ หรือใช้พิธีล้างบาปแบบสั้นก็ได้ – พิธีเข้าเป็นคริสตศาสนิกชน จึงทำให้พิธีศีลล้างบาปเองเป็นไปอย่างเรียบง่าย และไม่สลับซับซ้อนดังกล่าว

พิธีศีลล้างบาปผู้ใหญ่ หรือพิธีเข้าเป็นคริสตศาสนิกชนของผู้ใหญ่¹⁴ เริ่มหลังการเทศน์ในบูชามิสซาโดยก่อนหรือในระหว่างขบวนบทรำวงวอนนักรบญทั้งหลายนั้น ผู้สมัครรับศีลล้างบาปต่างรวมกันในที่ที่จะล้างบาป ก่อนจะเริ่มบทรำวงวอนนักรบญทั้งหลายนักรบญ ศาสนบริกรประกาศรับต่อที่ประชุมสัตบุรุษท่านองนี้ว่า “ให้เราวิงวอนพระบิดาผู้ทรงสรรพานุภาพเพื่อ....ข้ารับใช้ (เหล่า) นี้ที่มาขอรับศีลล้างบาป พระองค์ทรงเรียกและนำเขามาจนถึงบัดนี้ โปรดประทาน ความสว่าง และพลกำลังให้เขายึดมั่นในองค์พระคริสตเจ้า ด้วยใจกล้าหาญ และประกาศความเชื่อของพระศาสนจักร ขอพระองค์บันดาลให้เขาเป็นคนใหม่เดชะพระจิต ผู้ซึ่งในไม่ช้านี้ ข้าพเจ้าทั้งหลายจะเรียกร้องพระองค์ให้เสด็จลงเหนือท่านนี้” แม้ว่าคำปราศรัยนี้จะไม่ซับซ้อนตายตัว ว่าจะต้องอ่านทุกคำ¹⁵ แต่ก็มีสาระที่สำคัญมาก เพราะทำให้เราเห็นแนวเทววิทยาในด้านนี้ได้ชัดเจนว่าศีลล้างบาปทำให้คริสตศาสนิกชน เข้าเป็นสมาชิกในองค์พระคริสตเจ้า และมีหน้าที่ยืนยันศรัทธา และเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ทำให้เราเกิดใหม่ด้วยน้ำและพระจิต

หลังบทรำวงวอน มีการเสกน้ำล้างบาป บทภาวนาเสกน้ำล้างบาปมีให้เลือก 3 บท (เหมือนในพิธีล้างบาปทารก)

¹⁴ Rituale Romanum ex decreto...Pauli PP.VI promulgatum : Ordo Initiationis Christianae Adultorum. Ed. Typica, Tupis Poluglottis Vaticanis 1972 ศีลล้างบาปเด็กและผู้ใหญ่, คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ ค.ศ.1984

¹⁵ หนังสือพิธี “ศีลล้างบาปผู้ใหญ่” บอกว่า “ บาทหลวงปราศรัย...ด้วยถ้อยคำต่อไปนี้ หรือที่คล้ายคลึงกัน” (213)

ต่อจากนั้นเป็นการประกาศละทิ้งปีศาจและยืนยันศรัทธา พิธีนี้ซึ่งมีอยู่แล้วในภาคต่างๆ ของ พิธีเตรียมตัวเป็นขั้นๆ เพื่อรับศีลล้างบาป (Catechuminate) เมื่อนำมากระทำซ้ำอีก หลายท่านอาจเห็นว่าเป็นเรื่องเกินความจำเป็น หนังสือพิธีเองอธิบายเรื่องนี้ว่า “การละทิ้งปีศาจและการประกาศยืนยันศรัทธาถือเป็นพิธีเดียวกัน เกิดผลอย่างเต็มที่ ในการล้างบาปของผู้ใหญ่ เพราะเมื่อศีลล้างบาปเป็นศีลแห่งศรัทธาและต้องอาศัยศรัทธา ผู้เตรียมตัวรับศีลล้างบาปจึงต้องสนิทกับพระผู้เป็นเจ้าและเกิดใหม่จากพระองค์ในเวลาเดียวกัน ที่ทำพิธีละทิ้งปีศาจและประกาศยืนยันศรัทธาก่อนล้างบาปนั้นเหมาะสมแล้ว เนื่องด้วยสัมพันธไมตรี (ระหว่างพระผู้เป็นเจ้า) กับบรรดาอัครทูตในสมัยแรก เป็นรูปแบบหมายถึงฉันใด บัดนี้ เขาก็ละทิ้งบาปและปีศาจ ฉันนั้น ด้วยประการนี้... ผู้รับศีลล้างบาปแสดงความตั้งใจอันได้ไตร่ตรองแล้วเป็นอย่างดีในระหว่างเตรียมตัวล้างบาป”

หลังจากนั้น เป็นพิธีล้างบาปเอง ซึ่งกระทำโดยการจุ่มผู้รับศีลลงไปในน้ำหมด ทั้งตัว (immersion)¹⁶ หรือโดยหลังน้ำรดศีรษะ (affusion) สำหรับกรณีแรก ศาสนนบวรใช้มือ ต้องตัวหรือศีรษะของผู้รับศีลจุ่มลงไปในน้ำ 3 หน และยกขึ้นมา 3 หน พลาออกพระนาม พระตรีเอกภาพว่า “...ข้าพเจ้าล้างท่าน เดชะพระนามพระบิดา (จุ่มลงไปในน้ำครั้งที่หนึ่ง) และพระบุตร (จุ่มลงไปในน้ำครั้งที่สอง) และพระจิต (จุ่มลงไปในน้ำครั้งที่สาม)”

หลังพิธีล้างบาปแล้ว มีพิธีสวมเสื้อขาว¹⁷ (ซึ่งอาจงดเว้นได้ ถ้าเห็นสมควร) และพิธีมอบเทียนที่จุดสว่าง แก่ผู้รับศีลล้างบาปใหม่โดยพ่อแม่ทูนหัว คำที่ศาสนนบวรกล่าวเมื่อ พ่อแม่ทูนหัว ยื่นเทียนที่จุดสว่างแก่ผู้รับศีลล้างบาปใหม่นั้นลึกซึ้งจับใจมาก ดังนี้

“พวกท่านได้กลายเป็นแสงสว่างในพระคริสตเจ้าแล้ว ขอให้ดำเนินชีวิตเยี่ยง บุตรแห่งความสว่างทุกเวลา และยึดมั่นอยู่ในความเชื่อ ท่านจะได้ต้อนรับพระคริสตเจ้าเมื่อพระองค์เสด็จ มาแก่นักบุญทั้งหลายในวิมานสวรรค์ ”

ต่อจากพิธีล้างบาป ถ้าหากพิธีศีลกำลังประกอบพร้อมกับศีลล้างบาปไม่ได้ เพราะมีเหตุจำเป็น ศาสนนบวรก็จะเจิมน้ำมันคริสมาให้ผู้รับศีลล้างบาปใหม่ ตามที่เคยปฏิบัติกันมา แต่ถ้ามีการประกอบศีลกำลังต่อเนื่องกันไปตามปกติ ก็จะมีการเจิมน้ำมันคริสมา หลังรับ

¹⁶ พึงสังเกตว่า หนังสือพิธีพูดถึงวิธีเป็นอันดับแรก

¹⁷ กรณีเสื้อขาว พระศาสนจักรในประเทศไทย ยังไม่มีกำหนดตายตัว จึงเป็นระยะทดลองไปก่อน ปัจจุบันทางยุโรปหลายแห่งนิยมใช้เสื้อคล้ายๆแบบอัลลา ของบาทหลวง(เสื้อขาวทั้งยาวไปถึงข้อเท้า) ซึ่งเหมาะสำหรับทั้งชายและหญิง

ศีลล้างบาปนี้เสีย¹⁸

หลังพิธีศีลล้างบาปและศีลกำลัง มีการถวายอนุชนามิสซาต่อไป งดสวดบท “ข้าพเจ้า เชื่อ ” (เพราะได้มีการประกาศยืนยันก่อนหน้านี้แล้วในพิธีล้างบาป) การรับศีลมหาสนิท ควรให้ผู้รับศีลล้างบาปใหม่ได้รับทั้งพระกายและพระโลหิต รวมทั้งพ่อแม่ทูนหัว และพ่อแม่ญาติ พี่น้อง ของเขาด้วย¹⁹

ในกรณีปกติ บาทหลวง (Priest) ประจำวัดมีหน้าที่โปรดศีลล้างบาป แต่ในกรณีจำเป็น ใครๆ ก็มีอำนาจและถือเป็นหน้าที่ของเขาด้วย ที่จะต้องโปรดศีลล้างบาป โดยจะต้อง

- 1) มีความตั้งใจจะโปรดศีลล้างบาป
- 2) เทน้ำด้วยตัวเองลงบนศีรษะของผู้รับศีล และ
- 3) ในขณะเดียวกัน ต้องกล่าวว่า “ฉันล้างเธอ เดชะพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิต”

ข้อความสำคัญในพระคัมภีร์ (Bible) ที่บ่งชี้ เกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์กับศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้คือ

- การจำเป็นในการเกิดใหม่ (ยน. 3:5)
- การแต่งตั้งโดยพระคริสตเจ้า (มธ. 28:18-20)
- คริสตชนในยุคแรกเริ่ม (กจ. 8:26-39, 16:16, 19:1-7)
- เทววิทยาของท่านนักบุญเปาโลที่เกี่ยวข้องกับศีลล้างบาป (รม. 6:3-11; กท. 2:19-20, 3:14,26-29; อฟ 1:3-5 , 2:4-10; คส 1:14, 2:9-1, 3:1-3; 1ปต. 1:3-5)

ศีลล้างบาป (ยน. 3:5) มีสัญลักษณ์ภายนอกของการใช้สื่อนิพิตกรรม คือ การเทน้ำเหนือผู้รับศีล/การเจมน้ำมันบนร่างกาย/คำภาวนา

นัยตรง น้ำชำระให้เกิดความสะอาด เจมน้ำมันเป็นเครื่องหมาย (การหมาย) การให้กำลัง
นัยแฝง ยกบาปทั้งสิ้น กำหนดให้เป็นบุตรพระเจ้า

¹⁸ การเจมน้ำมันนี้ ซึ่งในสมัยดั้งเดิม คือสมัยของ Hippolytus มีการเจมทั้งหลังรับศีลล้างบาปและขณะรับศีลกำลังนั้น บัดนี้พระศาสนจักรให้งดเจมหลังรับศีลล้างบาป ถ้ามีการรับศีลกำลังต่อเนื่องและให้เจมเฉพาะรับศีลกำลัง แสดงให้เห็นว่าพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกไม่ถือว่าการเจมน้ำมันศักดิ์สิทธิ์เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของศีลศักดิ์สิทธิ์

¹⁹ ก่อนส่งศีลมหาสนิทคือ ก่อนบาทหลวง (Priest) ฐุแผ่นศีลกล่าวว่า “ นี่คือลูกแกะพระเจ้า....” เป็นการดีที่ท่านจะพูดสั้นๆ ถึงความยิ่งใหญ่ของธรรมเนียมลัทธิแห่งศีลมหาสนิท ซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งพิธีเข้าเป็น คริสตศาสนิกชน และชีวิตคริสตชนเอง (พิธีล้างบาปผู้ใหญ่, 234)

สรุป

1. ศีลล้างบาปทำให้เกิดชีวิตใหม่ในพระคริสต์เจ้า ศีลล้างบาปจำเป็นเพื่อความรอดตามน้ำพระทัยขององค์พระผู้เป็นเจ้าเช่นเดียวกับที่เราเข้าไปในพระศาสนจักรนั่นเองโดยอาศัยศีลล้างบาป
2. ผลของศีลล้างบาปหรือพระหรรษทานแห่งศีลล้างบาปคือ การยกบาปกำเนิดและบาปส่วนตัวทุกประเภท เมื่อบังเกิดชีวิตใหม่นี้ มนุษย์กลายเป็นบุตรบุญธรรม ของพระบิดา สมาชิกของพระคริสต์เจ้าพระวิหารของพระจิตเจ้า เพราะศีลนี้ ผู้รับศีลล้างบาปก็เป็นสมาชิกของพระศาสนจักร พระกายของพระคริสต์เจ้า และมีส่วนร่วมสังฆภาพกับพระคริสต์เจ้า
3. ศีลล้างบาปประทับตราฝ่ายจิตที่ลบล้างไม่ออกลงในวิญญาณ ซึ่งตรานั้นทำให้ผู้รับศีลล้างบาปได้รับการแต่งตั้งให้เข้าสู่อการถวายเครื่องบูชาของศาสนาคริสต์ ศีลล้างบาป ไม่สามารถรับซ้ำได้อีกอันเนื่องมาจากลักษณะที่พิมพ์ตรานั้นไว้แล้ว²⁰

1.2 ศีลอภัยบาป

ศีลอภัยบาป คือ ศีลศักดิ์สิทธิ์ซึ่งยกบาปที่เราได้กระทำลงตั้งแต่รับศีลล้างบาปแล้ว เป็นการคืนดีระหว่างผู้ที่ได้หลงลืมตัวกระทำผิดกับพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ โดยที่ผู้รับศีลฯ ต้องรู้สำนึกถึงความผิดที่ตนเองได้กระทำและตั้งใจจะไม่กระทำอีกแล้วไปสารภาพความผิดของตน กับบาทหลวง (Priest) ซึ่งจะทำหน้าที่อภัยบาปให้ โดยปกมือเหนือผู้สารภาพผิดอันเป็นสัญลักษณ์การอภัยบาป โนมนของพระ พร้อมกับกล่าวคำอภัยบาปว่า “พระเป็นเจ้าพระบิดาผู้ทรงพระเมตตา ได้ทรงทำให้โลกเป็นดีกับพระองค์ อาศัยการสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพของพระบุตรและทรงส่งพระจิตมาเพื่ออภัยบาปมนุษย์ ขอพระองค์ประทานพระเมตตาและสันติสุขแก่ท่าน อาศัยศาสนบริการของพระศาสนจักร ข้าพเจ้าจึงอภัยบาปทั้งสิ้นของท่าน เดชะพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิต”

1.2.1 ประวัติและที่มา

พระเยซูเจ้าทรงตั้งศีลอภัยบาป เวลาที่พระองค์ทรงกลับเป็นขึ้นมาจากความตายว่า “จงรับพระจิตเจ้าเถิด ถ้าท่านจะยกความผิดบาปของผู้ใด ความผิดบาปนั้นก็จะถูกยกเสีย และถ้าท่านจะให้ความผิดบาปติดอยู่กับผู้ใด ความผิดบาปนั้นก็จะติดอยู่กับผู้นั้น”²¹

²⁰ DS 1609,1624

²¹ (ยน. 20:22-23)

1.2.2 สมัยแรกเริ่ม

จากหลักฐานในพระวรสารเอง เราพอจะมองเห็น การถือปฏิบัติ คือลอบบาปในสมัยแรกเริ่ม²² พระศาสนจักรในสมัยอัครสาวกได้รับรู้ว่าตัวเองทำบาป และมี การอภัยให้แก่ พี่น้องคริสตชนที่ทำผิด การรู้ตัวเช่นนี้การทำให้บรรดาสมาชิกต่างพยายาม ประพฤติตนห่างจากบาปโดยตั้งใจเป็นตัวอย่างดีแก่กันและกัน ตักเตือน และภาวนาให้แก่กัน การกลับใจ และการ “คืนดี” ของคริสตชนที่กระทำผิดในสมัยนั้น มีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอยู่ 2 แบบคือ แบบที่หนึ่ง เป็นการว่ากล่าวตักเตือนแบบพี่น้อง การภาวนาในที่ประชุมและ การสารภาพผิดต่อพี่น้อง²³ แบบที่สอง ซึ่งใช้ถือปฏิบัติในกรณีที่เป็นความผิดขั้นอุกฉกรรจ์ และ เป็นบาปประเภทที่เรียกกันว่าบาป “อื้อฉาว” (ฆาตกรรม – ผิดประเวณี – ละทิ้งศาสนา) มีการปฏิบัติ ที่เป็นพิธีตรองมากกว่าแบบแรก ประกอบด้วย 2 วาระคือ วาระแรก แยกคนบาปออกจาก สังคมคริสตชน ด้วยกลั้วว่า เขาอาจทำให้สังคมคริสตชนทั้งกลุ่มเสียหาย พร้อมกันนั้นก็แก้ไขและ ตักเตือนให้กลับใจ²⁴ วาระต่อมาคือ “คืนดี” (กับพระเจ้าและพระศาสนจักร) พร้อมกับรับเข้ามาอยู่ใน สังคมคริสตชนเสียใหม่ เมื่อแน่ใจว่า เขาผู้นั้นกลับใจอย่างจริงจังแล้ว²⁵

ต่อจากสมัยอัครสาวก พระศาสนจักรในสมัยแรกๆ คือคริสต์ศตวรรษที่ 1 – 2 เราพบ หลักฐานในหนังสือ Didache ว่า

“ในวันพระเจ้า ทุกคนต่างมาร่วมชุมนุมกัน บิชนมปังและกล่าวคำขอบพระคุณพระเจ้า (ร่วมถวายบูชามิสซา – ผู้เขียน) หลังจากที่พวกท่านสารภาพผิดแล้ว การถวายบูชาของท่าน จึงสะอาดบริสุทธิ์ ใครก็ตามที่มีข้อผิดพ้องหมองใจกับพี่น้อง อย่าให้มาร่วมในที่ประชุมกับ พวกท่าน จนกว่าจะคืนดีเสียก่อน เพื่อมิให้การถวายบูชาของท่านมีราศี”²⁶

เห็นได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งสอนและวิธีการของอัครสาวกนั่นเอง²⁷ ว่า “การคืนดี” หรือคือลอบบาปเป็นเงื่อนไขจำเป็นข้อแรก เพื่อให้คำภาวนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธี ศีลมหาสนิท เป็นไปอย่างเหมาะสม และแท้จริง

²² Cf. J. MURPHY-O'CONNOR, “Pêche et Communauté dans le N.T.” in : Rev. Bib., 74 (1967) 161-193

²³ Cf. มธ. 18:15-17 , 19-20 , กท. 6:1-6 , ยก. 5:16-20 , 1 ยน. 5:16

²⁴ Cf. 2ธส. 3:6-15 , 1 ทธ. 1:20 ฯลฯ

²⁵ Cf. 2 คร. 5:2-11

²⁶ F.X. FUNK, Patres Apostolici, Tubingen 1901, XIV-1, 2 ,pp. 3-57

²⁷ 1 คร. 11:28 , มธ. 5:23-24 ใน Epistula Barnabee (จดหมายของบาร์นาบา “สันนิษฐานว่า เขียนที่ปาเลสไตน์ ราวต้นคริสต์ศตวรรษที่ 2) ก็มีคำสอนแนวเดียวกับใน Didache ดังนี้ “เจ้าต้องใส่

การถือปฏิบัติของคริสตชนในสมัยดั้งเดิมคือคนบาปต้องเป็นทุกข์เสียใจ และรับรู้ว่าตนเป็นคนบาป เฉพาะพระพักตร์พระเป็นเจ้า และต่อหน้าชุมชนพระศาสนจักรทั้งครบ ไม่ว่าผู้มีอำนาจปกครองหรือสัตบุรุษต่างภาวนาพร้อมกัน ต่อจากนั้นเป็นการร่วมมือจากทั้งสองฝ่ายในการแก้ไขความผิดพลาด และการอภัยบาปจากสมณะเป็นครั้งสุดท้าย

1.2.3 การถือปฏิบัติในสมัยต่อมา

ในคริสต์ศตวรรษที่ 2-3 นี้ เป็นสมัยแห่งการเปียดเบียนพระศาสนจักรอย่างรุนแรงและโหดเหี้ยมที่สุด คริสตชนบางคนทนถูกทรมานไม่ไหว ได้ละทิ้งพระศาสนาไป (อาโปสตาตา) พระศาสนจักรพยายามหาวิธีการอภัยบาปขึ้น แต่ก็ยังไม่มีแบบแผนที่แน่นอนตายตัว หลักฐานที่พออ้างอิงได้คือหนังสือ Didascalia Apostolorum²⁸ สรุปได้ดังนี้

- 1) บาปทุกประการมีทางแก้ไข และรับการอภัยได้ (2, 16, ss)²⁹
- 2) มุขนายก (Bishop) ปกมือเหนือคนบาป (เพื่ออภัยบาป)

มีอนุบาทหลวง (Decon) ใกล้ชิด (2, 28 ss)

- การปฏิบัติต่อคนบาป ให้ถือแบบ บิดา ตอบุตร
- บัพพานียกรรม (ถูกตัดขาดจากสังคมพระศาสนจักร /

Excommunicate) ถือว่าเป็นการ “เยียวยา” จนกว่าจะเห็นว่าคนบาปเป็นทุกข์เสียใจ และใช้โทษบาปมานานพอสมควร

ในคริสต์ศตวรรษที่ 3-4 มีมิชญาทิซึ (เฮเรติก) เกิดขึ้นมากมาย เช่น ลัทธิ Donatism, Arianism, Montanism, Novatianism เป็นต้น พระศาสนจักรก็ยังเข้มงวดกับคนบาปมากขึ้น การอภัยบาป ย่อมให้เป็นทางการต่อหน้าสาธารณชน และการ “คืนดี” ย่อมกระทำอย่างเป็นพิธีทองเสมอ (Canonical penitence) แม้ว่าบางกรณีคนบาปจะมีสภาพผิดต่อมุขนายก (Bishop) เป็นการส่วนตัวแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อป้องกัน หรือ “เยียวยา” บาปประเภทมิชญาทิซึนี้ เป็นต้น พระศาสนจักรเคร่งครัดถึงกับหลังจากคนบาปกลับใจแล้ว ยังถูกจำกัดสิทธิหลายอย่างไปจนตลอดชีวิต เช่น ทำงานประเภทบริการประชาชน (Public service) ไม่ได้

ใจในการคืนดี มีสันติภาพ กับอีกฝ่ายหนึ่ง และอย่าได้ไปภาวนาโดยมีมโนธรรมที่เปดเปื้อน” (c. 19,12)

²⁸ เขียนที่ซีเรียเหนือ รวบรวม ค.ศ. 220 Ed. FUNK

²⁹ ในอัฟริกา Tertullian สมัยยังเป็น montanist ซึ่งเป็นลัทธิถือเคร่งครัดมาก สอนว่า คนบาปไม่ควรได้รับการอภัยโทษ เพราะจะทำให้คนอื่นถือเป็นเยี่ยงอย่าง และถือหลักว่าการไม่ยอมอภัยโทษให้คนบาปนั้น จะทำให้คนอื่นกลัวไม่กล้าทำบาป

ฝ่ายสามีหรือภรรยาตายแล้ว จะแต่งงานอีกไม่ได้ ศีลมหาสนิทในเวลามิสซาไม่ได้ ดังนี้ เป็นต้น ผลที่ตามมาคือ หลายคนหมดความอดทน พังวัดไปเลยก็มี

ในคริสต์ศตวรรษที่ 5-6 วิธีการปลดเปลื้องบาปมีแบบแผนอย่างเป็นพิธีตรอง กล่าวคือในวันพุธศักดิ์สิทธิ์คนบาปบางประเภทบาป “อื้อฉาว” (ฆาตกรรม ผิดประเวณี ละทิ้งศาสนา) จะถูกนำตัวออกจากคุก เพื่อทำพิธี “คืนดี” กับพระศาสนจักร³⁰ ในวันพฤหัสบดี-ศักดิ์สิทธิ์ คนบาปจะถูกนำตัวมากราบจรดพื้นต่อหน้ามุขนายก (Bishop) อนุบาทหลวง (Decon) จะกล่าวนำพิธีว่าเป็นวัน เวลาแห่งความรอด, ความตาย-ชีวิต, ความยินดีของพระศาสนจักร ที่มีคนกลับเข้ามาใหม่ นับได้ว่าเป็นความเจริญของพระศาสนจักรเอง กล่าวถึงการคืนดี ซึ่งเกี่ยวข้องกับศีลล้างบาป ต่อจากนั้นมุขนายก (Bishop) กล่าวตักเตือน ให้มีความสุภาพให้ระลึกถึงความเมตตาของพระเจ้า ให้มีความหวัง และกล่าวคำภาวนา

สำหรับคนบาป จะต้องกระทำการดังต่อไปนี้

- ภาวนา
- พิจารณาบาป
- เป็นทุกข์เสียใจ
- สาราภาพบาปกับศาสนบริกร และรับกิจใช้โทษบาป
- ขอโทษและขอคืนดี เข้าไปอยู่ในสังคมคริสตชนใหม่
- ไม่แต่เพียงขอให้พระศาสนจักรอภัยบาปให้แต่ยังขอภาวนาอุทิศให้แก่ตนด้วย

ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 7-8 ได้มีวิธีการแก้บาปแบบ “ส่วนตัว” (ทีละคน หรือตัวต่อตัวกับบาทหลวง (Priest) เกิดขึ้นในพระศาสนจักร อันมีกำเนิดมาจากกฎที่ยกเว้นสำหรับพวกนักพรต (ฤๅษี) ว่าไม่ต้องถือตามกฎการอภัยบาป “อื้อฉาว” สำหรับสามัญชนทั่วๆ ไป³¹

น่าสังเกตอีกประการหนึ่งว่าเมื่อพวกนักพรตทำบาปหนัก กิจใช้โทษบาปก็ไม่เหมือนกับคนอื่น เช่นว่ามีการถอดถอนตำแหน่งหน้าที่ (ตัวอย่างจากรองเจ้าอธิการมาเป็นคนทำสวน ดังนี้ เป็นต้น)³² นอกจากพวกนักพรตแล้ว ยังมีพวกที่เรียกกันว่า “ผู้กลับใจ” (conversi) พวกนี้แม้ไม่อยู่ในอารามนักพรต แต่ก็ดำเนินชีวิตแบบนักพรตคือถือเพศพรหมจรรย์และบำเพ็ญตบะ พวกเหล่านี้ได้รับการยกเว้นเช่นกัน ไม่ต้องถือตามกฎการอภัยบาป ในที่สาธารณะอย่างเป็นทางการ (Canonical penitence) การอภัยบาปและการใช้โทษบาป แบบส่วนตัวในอาราม

³⁰ เห็นได้ว่าในสมัยนั้น การเมืองกับศาสนายังปะปนกันอยู่

³¹ Ad monachos, De Paenitentia ; PL 58,875-876

³² Siricius, Ep. 167 , inquisitio

นักพรต ได้ค่อยๆ แพร่หลายนอกอาราม สืบเนื่องมาจากบรรดานักพรตธรรมที่เป็นนักพรตนำวิธีการอภัยบาปของตนนี้ไปใช้ในดินแดนที่ประกาศสอนศาสนา และเรียกการอภัยบาปแบบนี้ว่า *Tariff penitence*³³ ซึ่งพิธีการนี้ประกอบด้วย

- 1) คนบาปสารภาพบาปส่วนตัว ตัวต่อตัว กับบาทหลวง (Priest) ไม่ใช่กับมุขนายก (Bishop) และอย่างเปิดเผยแบบ Canonical penitence
- 2) บาทหลวง (Priest) ให้กิจใช้โทษบาปตามความหนักเบาของบาป กิจใช้โทษบาปแบบนี้ปกติมีการภาวนา ขอมิสซาเพื่อรับการอภัยบาป
- 3) เมื่อคนบาปทำกิจใช้โทษบาปดังกล่าวข้างต้นแล้ว กิจใช้โทษบาปหนักๆ แบบอื่น ตามวิธีอภัยบาปแบบ Canonical Penitence เช่นห้ามทำงานประเภทบริการประชาชน รับศีลมหาสนิทในเวลามิสซาไม่ได้ ยืนเท้าเปล่าในฤดูหนาวหน้าวัดเวลามีการประกอบพิธีกรรม เป็นอันยกเลิก
- 4) เมื่อคนบาปพลาดพลั้งตกในบาปอีก ก็มาทำพิธีปลดปล่อยบาปแบบนี้ได้อีก (ซึ่งจะยากมากถ้าเป็นกรณีอภัยบาปแบบ “อื้อฉาว” หรือ Canonical Penitence)

ในคริสต์ศตวรรษที่ 9 เป็นต้นมา วิธีอภัยบาปมีอยู่ 2 แบบตามประเภทของบาป คือถ้าบาปประเภท “อื้อฉาว” (ฆาตกรรม ผิดประเวณี ละทิ้งศาสนา) ก็ใช้วิธีอภัยบาป “เปิดเผย” หรือ Canonical Penitence หากเป็นบาปประเภท “ลับเฉพาะ” หรือนอกเหนือไปจากบาป “เปิดเผย” ก็ใช้วิธีอภัยบาปแบบเฉพาะส่วนตัว หรือตัวต่อตัวกับบาทหลวง (Priest)

ในคริสต์ศตวรรษที่ 10 วิธีอภัยบาปแบบ “เปิดเผย” หรือ Canonical Penitence มีผิดแผกกับแบบในคริสต์ศตวรรษที่ 5-6 อยู่บ้าง เช่นว่าทำพิธีที่หน้าประตูโบสถ์ มุขนายก (Bishop) เป็นผู้เรียกคนบาปให้เดินเข้าไปหาท่าน เป็นเครื่องหมายแสดงถึงการเรียก และพระเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้า และมุขนายก (Bishop) พร้อมกับคนบาป ต่างก้มกราบจรดพื้นดินเพื่อสารภาพต่อพระผู้เป็นเจ้า (ความสุภาพถ่อมตัวของมุขนายก (Bishop) แม้ว่าจะอยู่ในฐานะหัวหน้า ผู้แทนของชุมชนพระศาสนจักร ก็ตาม)³⁴

ในศตวรรษที่ 13 วิธีการอภัยบาปแบบ Canonical Penitence เป็นไปอย่างสลับซับซ้อน แต่ว่าพิธีรองกายนอกเหล่านี้นั้น เน้นถึงบาปและเทววิทยาว่าด้วยศีลอภัยบาปอย่างมาก (พระเมตตาการุณาของพระผู้เป็นเจ้า, การร่วมมือของคนบาปกับพระผู้เป็นเจ้า ในการกลับใจ, แสงสว่างแห่งปัสกา ซึ่งเป็นความหวัง และความยินดี ที่จะได้กลับคืนชีพ ในองค์พระคริสตเจ้า ฯลฯ)³⁵

³³ tariff = พิภักดิ์อัตราภาษี tariff penitence เป็นการใช้โทษบาปตาม “อัตรา” ความหนักเบาของบาปที่บาทหลวง (Priest) จะวินิจฉัยให้คนบาปทำ “กิจใช้โทษบาป” ตามนั้น

³⁴ ดูรายละเอียดใน Pontif. Rom. Germanicum, Vol II, pp. 58-71, nn. 225 ss.

³⁵ ดูรายละเอียดใน Pontificale ของ G.Durand, pp. 560-568

1.2.4 สมัยปัจจุบัน

พิธีศีลกายบาปตามการปรับปรุงของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 ซึ่งเป็นการปรับปรุงที่ต้องใช้เวลานานหลายปีทีเดียว จนต้องออกมาช้ากว่าพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ทั้งหมด คือในปี ค.ศ.1974³⁶ นั้น ได้พยายามยึดหลักของสังคายนาวาติกันที่ 2 ดังเช่นพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ฉบับแก้ไขปรับปรุงอื่นๆ ซึ่งอาจสรุปหลักการใหญ่ๆ ดังนี้

- 1) พิธีกรรมเป็นการปฏิบัติของพระศาสนจักร กล่าวคือ ของประชากรที่ร่วมประชุมกัน “ไม่ใช่พิธีที่กระทำโดยการส่วนตัว” (สังฆธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรม = SC, 26 b)
- 2) จะต้องมีการอ่าน (ประกาศ) พระวาจาของพระเจ้า (หรือภาควจนพิธีกรรม)
- 3) พิธีเองจะต้องทำให้เห็นเด่นชัด เพราะนั่นเป็นคุณลักษณะของพิธีกรรม (SC, 7)
- 4) จะต้องเป็นแบบที่สัตบุรุษในฐานะผู้มาร่วมประชุมร่วมกัน สามารถมีส่วนร่วมได้เต็มที่

ถ้าเราศึกษารายละเอียดในหนังสือพิธีกรรมศีลกายบาปปัจจุบัน ซึ่งมีพิธีอยู่ 3 แบบจะเห็นว่าคณะกรรมการแก้ไขปรับปรุงพิธีกรรม ได้พยายามทำตามหลักการของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 อยู่แล้ว มากบ้างน้อยบ้าง แต่ก็นับว่าเป็นความ “พยายาม” ที่ดีกว่าแบบเดิมมาก

ข้อความสำคัญในพระคัมภีร์ (Bible) ที่บ่งชี้ เกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์กับศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้คือ

- ในเย็นวันนั้น วันแรกของสัปดาห์ พระเยซูเจ้าทรงแสดงองค์แก่สาวกและตรัสกับเขาว่า “จงรับพระจิตเจ้าเถิด ท่านทั้งหลายอภัยบาปของผู้ใด บาปของผู้นั้นก็ได้รับการอภัย ท่านทั้งหลายไม่อภัยบาปผู้ใด บาปของผู้นั้นก็ไม่ได้รับการอภัยด้วย” (ยน. 20:19, 22-23)
- คนเจ็บต้องการหมอ คนสบายไม่ต้องการ เรามีได้มาเพื่อจะเรียกคนที่เห็นว่าตัวชอบธรรม แต่มาเรียกคนที่พวกท่านเรียกว่านอกรีต” (มก. 2:17)
- ท่านมิได้จูบเรา แต่หญิงผู้นี้มิได้หยุดจูบเท้าเรา ท่านมิได้เอาน้ำขมิ้นศีรษะของเรา แต่นางเอาน้ำหอมขมิ้นเท้าของเรา เหตุฉะนั้นเราบอกท่านว่า ความบาปผิดของนางซึ่งมีมากได้โปรดยกเสียแล้ว เพราะนางรักมาก แต่ผู้ที่ได้รับการยกน้อย ผู้นั้นก็รักน้อย (ลก. 7:47-50)

³⁶ Rituale Romanum ex decreto. ... Pauli PP. VI promulgatum: ORDO PAENITENTIAE Ed. Typica, Tupis Polyglottis Vaticanis 1974. (กฤษฎีกา) (Decretum) ที่ประกาศใช้: วันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ.1973

ศีลอภัยบาป (มธ. 16: 13-19) มีสัญลักษณ์ภายนอกของการใช้สื่อในพิธีกรรม คือ การปกมือเหนือผู้รับศีล/คำภาวนาอภัยบาป

นัยตรง การส่งอำนาจของผู้มีอำนาจ

นัยแฝง การได้รับอภัยบาปของบุคคลนั้น/อำนาจของพระที่ผ่านทางศาสนบริกร (บาทหลวง (Priest))

สรุป

1. การอภัยบาปที่ทำภายหลังศีลล้างบาปนั้น ได้รับการให้โดยทางศีลศักดิ์สิทธิ์ ที่เรียกว่า ศีลแห่งการกลับใจ ศีลแห่งการสารภาพบาป ศีลอภัยบาปหรือศีลแห่งการคืนดี
2. ผู้ซึ่งทำบาปก็ทำลายเกียรติของพระเจ้าและความรักของพระองค์ ศักดิ์ศรีแห่งการเป็นมนุษย์ของตน ที่ถูกเรียกให้มาเป็นบุตรพระเจ้า และชีวิตฝ่ายจิตของพระศาสนจักร ซึ่งคริสตชนทุกคนเป็นศิลาที่มีชีวิต
3. ศีลอภัยบาป ประกอบด้วยสามกิจการที่ทำไปพร้อมกัน โดยผู้สารภาพบาป และโดยการยกบาปจากฝ่ายบาทหลวง (Priest) กิจการของผู้สารภาพบาปนั้นได้แก่ การสำนึกผิด การสารภาพบาป หรือการบอกบาปกับบาทหลวง (riest) ความตั้งใจที่จะแก้ไข และ ประกอบกิจใช้โทษบาป
4. บาทหลวง (Priest)เท่านั้นที่ได้รับอำนาจของพระศาสนจักรให้มีความสามารถ ยกบาป สามารถอภัยบาปในนามของพระคริสตเจ้า
5. ผลทางจิตใจของศีลอภัยบาปได้แก่
 - การคืนดีกับพระเจ้า ซึ่งโดยทางนี้ผู้ใช้โทษบาปได้รับพระหรรษทานคืนมา
 - การคืนดีกับพระศาสนจักร
 - การยกโทษถวายเป็นอันได้รับเนื่องจากบาปหนัก
 - การยกโทษชั่วคราวอย่างน้อยเป็นบางส่วนที่เป็นผลตามมาของบาป
 - สันติสุขและความสบายใจของมโนธรรมและความบรรเทาทางจิตใจ
 - การเพิ่มพลังทางจิตเพื่อการรับรู้แบบคริสตชน

1.3 ศีลมหาสนิท

ศีลมหาสนิท คือ ศีลศักดิ์สิทธิ์ซึ่งบรรจุพระกาย, พระโลหิต, พระวิญญาณ และ พระเทวภาพของพระคริสตเจ้า ภายใต้รูปรูปราภฏของปังและน้ำองุ่น เพื่อแสดงถึง ความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างพระกับมนุษย์ และเสนอความหมายของความรัก และการไถ่ให้รอด

ของพระเยซูเจ้าที่มีต่อโลกโดยมีสัญลักษณ์คือแผ่นปังไร้เชื้อและเหล้าองุ่น โดยที่พระองค์ตรัสว่า “รับปังนี้ไปกินให้ทั่วกัน นี่เป็นกายของเราที่จะมอบเพื่อท่าน....”และ “ รับประทานนี้ไปดื่มให้ทั่วกัน นี่เป็นโลหิตของเรา โลหิตแห่งพันธสัญญาใหม่อันยืนยง โลหิตซึ่งจะหลั่งออกเพื่ออภัยบาปสำหรับท่าน และมนุษย์ทั้งหลาย จงทำการนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด” เป็นการประกอบพิธีศีลมหาสนิทในพิธีกรรม พิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณซึ่งชาวคริสต์ไปร่วมพิธีในทุก ๆ วันอาทิตย์ เป็นการแสดงออกถึงความรักของพระ โดยประทับอยู่ในรูปปรากฏของปังและเหล้าองุ่น ที่อภิเษกโดย ศาสนบริกร คือบาทหลวง (Priest) เพื่อเป็นอาหารฝ่ายจิต (Spiritual / Soul) คริสตชน เพื่อดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามคำสอนของพระ

1.3.1 ประวัติและที่มา

พระเยซูคริสต์เจ้าทรงตั้งศีลมหาสนิท เวลาค่ำวันพฤหัสบดีศักดิ์สิทธิ์ คือวันก่อนที่ พระองค์จะสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน

“ค่ำวันพฤหัสบดีศักดิ์สิทธิ์ ก่อนวันสิ้นพระชนม์ขณะรับประทานอาหารมื้อสุดท้ายกับคณะอัครสาวก พระองค์ตรัสว่า ‘ เรามีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะกินปังสักกับพวกท่าน’ ขณะรับประทานอาหาร พระองค์ทรงหยิบปัง และหลังจากกล่าวขอบพระคุณแล้ว พระองค์ทรงเสก และบิออกส่งให้อัครสาวก พลาตัสว่า ‘ จงรับเอานี้ไปกินทั่วกัน นี่เป็นการของเรา กายที่จะถูกมอบเพื่อท่าน’ แล้วพระองค์ทรงหยิบถ้วยเหล้าองุ่น และหลังจากกล่าวขอบพระคุณแล้ว ก็ยื่นให้บรรดา อัครสาวกพลาตัสว่า ‘ จงรับถ้วยนี้ไปดื่มให้ทั่วกัน เหตุว่านี่เป็นโลหิตของเรา โลหิตใหม่แห่งพันธสัญญาอันสถาพร โลหิตนี้จะหลั่งออกเพื่อท่าน และคนจำนวนมาก เพื่อชำระบาป...

จงทำดังนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด ‘”³⁷

พระเยซูเจ้าทรงตั้งศีลมหาสนิทเพื่อ

- 1) ถวายพระองค์เองเป็นเครื่องบูชา แต่พระบิดาเจ้าบนสวรรค์
- 2) เป็นอาหารเลี้ยงวิญญาณเรา
- 3) ประทับอยู่ท่ามกลางเราเสมอไป

1.3.2 สมัยแรกเริ่ม

เอกสาร 4 ฉบับในพระคัมภีร์ (Bible) ภาคพันธสัญญาใหม่ ได้เล่าถึงการกระทำของพระเยซูคริสต์เจ้าขณะรับประทานอาหารค่ำครั้งสุดท้ายของพระองค์ เอกสารฉบับแรก

³⁷ (ลก. 22:13-20)

ที่เก่าแก่กว่าทั้งหมดคือ **จดหมายของนักบุญเปาโล ฉบับแรกถึงชาวโครินธ์**³⁸ เล่าว่า “เหตุว่าเรื่องที่ข้าพเจ้าบอกให้ท่านทราบนั้น ข้าพเจ้าได้รับจากพระเจ้า คือในคืนที่พระเยซูเจ้า ถูกทรมาน พระองค์ทรงหยิบขนมปังเมื่อ (ภาวนา) ขอบพระคุณแล้ว ทรงบีบออก ตรัสว่า **“นี่คือ กายของเรา ที่จะมอบเพื่อท่าน จงทำดังนี้ เพื่อระลึกถึงเราเถิด”** ท่านเองเดียวกัน เมื่อเลี้ยงอาหารค่ำเสร็จแล้ว พระองค์ทรงหยิบถ้วยเหล้าองุ่น ตรัสว่า **“ถ้วยนี้คือพันธสัญญาใหม่ด้วยโลหิตของเรา (หรือ ‘นี่เป็นถ้วยโลหิตของเรา โลหิตแห่งพันธสัญญาใหม่...’) ทุกครั้งที่ท่านดื่ม ถ้วยเหล้าองุ่นนี้ จงทำเพื่อระลึกถึงเราเถิด”** (1 คร. 11:23-25)

เอกสารอีก 3 ฉบับ คือพระวรสาร 3 เล่มที่เล่าเรื่องนี้ คือ ลูกา 22:13-20, มาระโก 14:16-25, และมัทธิว 26:19-29

จากการศึกษาเปรียบเทียบเอกสารทั้ง 4 ฉบับดังกล่าว ก็พอเพียงที่จะสรุป และเห็นชัดแจ้งว่า บรรดาอัครสาวกผู้เป็นพยานรู้เห็นการกระทำ และพระวาจาของพระคริสตเจ้า ได้เห็นความสำคัญของการ **“ทำดังนี้....”** ของพระเยซูเจ้า นั่นคือทำสิ่งซึ่งพระเยซูเจ้าทรงกระทำ และทรงสั่งให้พวกท่านทำสืบไป

พึงสังเกตว่าการกระทำดังกล่าวของพระเยซูเจ้านั้น กระทำโดยอาศัยกรณีแวดล้อมและพิธีการของชาวยิว และทำให้เกิดความหมายใหม่ กล่าวคือ

1) เมื่อเริ่มรับประทานอาหารค่ำ (ซึ่งเวลานั้นเป็นงานเลี้ยงฉลองปัสกาของชาวยิว พระเยซูเจ้าได้ทรงปฏิบัติและทรงตั้งพิธีปัสกาใหม่) นักบุญลูกาเล่าถึงการดื่มเหล้าองุ่น ถ้วยแรก ซึ่งมีความหมายถึงการมองถึงจุดหมายปลายทางชั้นสมบูรณ (Eschatology) (ลก. 22:17-18) นักบุญลูกาเล่าถึงงานเลี้ยงปัสกาแบบเดิม ซึ่งเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงคำสดุดีสรรเสริญพระเจ้า อย่างไรก็ตาม ตอนนี้เราไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพิธีใหม่ที่พระเยซูเจ้าทรงตั้งขึ้น

2) ในเวลาเริ่มรับประทานอาหารค่ำฉลองปัสกาของชาวยิวเช่นกัน ขณะที่ในพิธีของพวกยิวมีการกล่าวถวายพรแด่พระเจ้าสั้นๆ สำหรับขนมปังไม่ใส่เชื้อ (ยิสต์) พระเยซูเจ้าทรงปฏิบัติเช่นเดียวกัน โดยให้ความหมายใหม่ การกระทำของพระองค์เป็นไปดังนี้ คือ

- ทรง **หยิบ** ขนมปัง
- กล่าวคำภาวนา **ถวายพร** พระเจ้า
- ทรง **บีบ** ขนมปังออก
- **ประทาน** ให้บรรดาสาวก
- ตรัส โดยมีสาระสำคัญว่า **“รับเอาไปกินให้ทั่วกัน นี่เป็นกายของเรา**

เราจะมอบเพื่อท่าน”

³⁸ ราว ค.ศ.55

3) เมื่อใกล้จบการเลี้ยงปัสกาของชาวยิว-ตามที่นักบุญเปาโลและลูกาเขียนเล่าไว้อย่างเจาะจง - เป็นเวลาที่ตามพิธีฉลองปัสกาของชาวยิว มีการถวายพรแด่พระเจ้าอีกคนหนึ่ง สำหรับเหล้าองุ่นถ้วยที่สามที่ผสมน้ำนิดหน่อย พระเยซูเจ้าก็ทรงกระทำคล้ายกัน กล่าวคือ

- ทรง **หยิบ** ถ้วยเหล้าองุ่น
- กล่าว **คำภาวนาแห่งการขอบพระคุณ**
(ภาษากรีก : Eucha-ristes) ³⁹
- **ประทาน** ให้บรรดาสาวก
- ตรัสว่า **“รับถ้วยนี้ไปดื่มให้ทั่วกัน นี่เป็นถ้วยโลหิตของเรา โลหิตแห่งพันธสัญญาใหม่”** ลงท้ายด้วยคำสั่งว่า **“จงทำดังนี้ เพื่อระลึกถึงเราเถิด”**

พระศาสนจักร นับตั้งแต่สมัยอัครสาวกเป็นต้นมา การทำตามคำสั่งของพระเยซูเจ้าในเรื่องนี้อย่างเป็นทางการ **พิธีการ** จึงรวมการกระทำดังกล่าวของพระเยซูเจ้าเข้าไว้

4 ประการที่สำคัญในพิธีบูชามิสซาดังนี้คือ

1. หยิบปังและถ้วยเหล้าองุ่น
2. กล่าวคำภาวนาสดุดี – ขอบพระคุณ (บทขอบพระคุณ) ⁴⁰
3. บีบปัง
4. แจกจ่ายปังและเหล้าองุ่นให้บรรดาสัตบุรุษ ⁴¹

1.3.3 การถือปฏิบัติในสมัยต่อๆ มา

พิธีบูชามิสซา ซึ่งบัดนี้ประกอบด้วยภาคสำคัญ 2 ภาค คือภาควจนพิธีกรรม และภาคศีลมหาสนิทนั้น ตั้งแต่แรกเริ่มทีเดียว อาจประกอบด้วยภาคศีลมหาสนิทเท่านั้น ก็มีดังจะเห็นได้จากหลักฐานของนักบุญยูสตินมรณสักขี (ราว ค.ศ. 150) ที่เขียนเล่าไว้ว่า หลังจากมีพิธีล้างบาปแล้วก็ถวายบูชามิสซาด้วยภาคศีลมหาสนิทเลย โดยไม่มีการอ่านพระวาจาของพระเจ้าในภาควจนพิธีกรรม ⁴² ถึงกระนั้นก็ดี ในหนังสือเล่มเดียวกันบทที่ 67 กล่าวว่า ในวันอาทิตย์ ชุมชน

³⁹ ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า Eucharist ที่ใช้ในภาษาไทยว่า “ศีลมหาสนิท” นั่นเอง ซึ่งถ้าแปลตรงตัวอักษรต้องว่า “ศีลแห่งการขอบพระคุณ”

⁴⁰ แน่่อนว่าการกล่าวคำภาวนาขอบพระคุณ (บทขอบพระคุณ) นั้นต้องถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นการทวักความถึงการกอบกู้มนุษยชาติของพระเจ้า ทั้งยังเป็นการถือตามคำสั่งของพระเยซูเจ้าที่ว่า “จงทำดังนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด” ด้วย

⁴¹ ฟังสังเกตว่าในการเลี้ยงใดๆ จะต้องมีการกระทำที่สำคัญ 3 อย่างคือ การเตรียมขนมปัง (ข้าว) และเหล้าองุ่น (เครื่องดื่ม) – แบ่งปันแจกจ่าย - และดื่มกิน

⁴² I Apologia c. 65 ss.

คริสตังได้ร่วมกันประกอบพิธีบูชามิสซา โดยเริ่มต้นด้วยภาควจนพิธีกรรม แล้วจึงภาคศีลมหาสนิท ฉะนั้นเราจึงลงความเห็นได้ว่า ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 2 เป็นต้นมา มิสซาประกอบด้วยภาคสำคัญ 2 ภาคอยู่แล้วจนถึงปัจจุบัน

1.3.4 สมัยปัจจุบัน

จากการที่มี “ขบวนการพิธีกรรม” (Liturgical Movement) ที่เบลเยียม, เยอรมนี ฯลฯ ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 จึงทำให้เกิดการตื่นตัวกันมากในด้านพิธีกรรม จนกระทั่งมาถึงจุดสุดยอดในสมัยสังคายนาแห่งวาติกันที่ 2 ซึ่งได้ออกบทบัญญัติให้ปฏิรูปแก้ไขปรับปรุงพิธีกรรมใหม่หมด อาจสรุปการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมาดังต่อไปนี้

- 1) สมณสาสน์ของสมเด็จพระสันตะปาปา ปีโอที่ 10 “Mediator Dei” ค.ศ. 1947 ซึ่งให้แนวเทววิทยาในด้านพิธีกรรมที่สำคัญยิ่งฉบับหนึ่ง
- 2) สมเด็จพระสันตะปาปา ปีโอที่ 10 ทรงบัญญัติให้ปรับปรุงพิธีวันเตรียมก่อนฉลองปัสกา (Celebratio Vigiliae Paschalis) ในปี ค.ศ. 1951
- 3) แก้ไข ประมวลกฎเกณฑ์พิธีกรรม (rubrica) ในสมัยสมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ที่ 23 ค.ศ. 1958
- 4) สังคายนาแห่งวาติกันที่ 2 ประกาศสังฆธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรม ในปี ค.ศ. 1963
- 5) ตั้งสภาที่ปรึกษา (Consilium) เกี่ยวกับการประยุกต์สังฆธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรมให้สำเร็จลุล่วงในปีค.ศ. 1964
- 6) หนังสือพิธีกรรมต่างๆ ที่ปรับปรุงแก้ไขใหม่ ซึ่งมีหนังสือมิสซาใหม่ ที่เรียกว่า “Missale Romanum ฉบับเปาโลที่ 6 “ ในปี ค.ศ. 1970 รวมอยู่ด้วย

ข้อความสำคัญในพระคัมภีร์ (Bible) ที่บ่งชี้ เกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์ กับศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้คือ

- พระเยซูเจ้าตรัสว่า “เราเป็นปังทรงชีวิต ที่ลงมาจากสวรรค์ ใครกินปังนี้จะมีชีวิตอยู่ตลอดไป” (ยน. 6:51) หรือ มก. 14:22-25; ลก. 22:7-20
- ระหว่างอาหารมื้อนั้น พระเยซูเจ้าทรงหยิบขนมปัง และเมื่อถวายสาธุการแล้ว ทรงหักให้เหล่าสาวก ตรัสว่า “จงรับไปกินเถิด นี่เป็นกายของเรา” แล้วทรงหยิบถ้วย โมนธาพระคุณ แล้วส่งให้เขา ตรัสว่า “จงรับไปดื่มทุกคนเถิด ด้วยงานนี้เป็นโลหิตของเรา เป็นพันธสัญญา เพื่อคนบาปเป็นอันมาก เราบอกท่านทั้งหลายว่า เราจะไม่ได้ดื่มน้ำแห่งผลเถาองุ่นอีก จนวนันนั้นมาถึง คือวันที่เราจะดื่มกับพวกท่านในแผ่นดินแห่งพระบิดาของเรา (มธ. 26:26-28)

ศีลมหาสนิท (มธ. 26:26-28) มีสัญลักษณ์ภายนอกของการใช้สื่อบุคคลในพิธีกรรม คือ
 บั๊งและเหล้าองุ่นที่ได้รับการเสก / คำภาวนา
 นัยตรง เป็นอาหารและเครื่องดื่ม สามารถเลี้ยงชีวิตมนุษย์
 นัยแฝง เป็นพระกายและพระโลหิตของพระคริสต์เจ้าอาหารเลี้ยงชีวิต
 ฝ่ายจิตวิญญาณ

สรุป

1. ศีลมหาสนิทนี้ เป็นหัวใจและจุดสุดยอด ของชีวิตของพระศาสนจักร เนื่องจากว่าพระคริสต์เจ้าทรงเชื่อมโยงพระศาสนจักร และสมาชิกทั้งมวลของพระศาสนจักรของพระองค์ในศีลมหาสนิท กับเครื่องบูชาแห่งการสรรเสริญและการขอบพระคุณ ที่ถวายแด่พระบิดาเจ้าครั้งเดียวตลอดไปบนไม้กางเขน โดยทางเครื่องบูชาที่พระองค์ทรงพระหรรษทาน แห่งความรอดของพระองค์คือ พระศาสนจักร
2. การฉลองศีลมหาสนิทมีองค์ประกอบต่อไปนี้เสมอคือ การประกาศพระวาจาของพระเจ้า การขอบพระคุณต่อพระเจ้าพระบิดา สำหรับคุณความดีทั้งปวงของพระองค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการประทานพระบุตรของพระองค์ การเสกบั๊งและเหล้าองุ่น และการเข้าไปมีส่วนร่วมใน งานเลี้ยงทางพิธีกรรม ในการพระกายและพระโลหิต ขององค์พระผู้เป็นเจ้าองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ตั้งขึ้นเป็นการถวายบูชาอันเดียวกัน
3. ศีลมหาสนิทเป็นการระลึกถึงปัสกาของพระคริสต์เจ้า นั่นคือ ผลงานแห่งความรอดที่ทำให้สำเร็จสมบูรณ์โดยทางชีวิต การสิ้นพระชนม์ และการกลับคืนชีพของพระคริสต์เจ้า เป็นผลงานซึ่งทำให้เป็นปัจจุบันโดยกิจการทางพิธีกรรม
4. บาทหลวง (Priest) ที่ได้รับการบวชอย่างถูกต้องเท่านั้น สามารถเป็นประธานพิธีมิสซาและเสกบั๊งและเหล้าองุ่นเพื่อให้กลายเป็นพระกายและพระโลหิตขององค์พระผู้เป็นเจ้า
5. เครื่องหมายสำคัญของศีลมหาสนิทนั้น คือบั๊งที่ทำจากเมล็ดข้าว และเหล้าองุ่นซึ่งได้มีการวิงวอน ขอพระพรของพระจิตเจ้า เนื้อของถวายนี้ และบาทหลวง (Priest) เอย่ถ้อยคำการเสกที่พระคริสต์เจ้าได้ทรงกล่าวไว้ระหว่างอาหารค่ำมื้อสุดท้าย "นี่เป็นกายของเราที่จะมอบเพื่อท่าน...นี่เป็นโลหิตของเรา...."

1.4 ศีลกำลัง

ศีลกำลัง คือ ศีลศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งประทานพระจิตเจ้าพร้อมกับพระคุณพิเศษของพระองค์ให้แก่เรา ทำให้เราเป็นคริสตชนอย่างสมบูรณ์ เป็นทหารของพระเยซูคริสต์เจ้าและพระศาสนจักร พระจิตเจ้าจะประทับกับผู้รับ โดยการเจิมน้ำมันคริสมาบนหน้าผากซึ่งเป็นสัญลักษณ์

ของการประทาน พระจิตเจ้าพร้อมกับพระคุณ และด้วยการปกมือเหนือศีรษะของผู้รับของผู้ประกอบพิธี พร้อมกับกล่าวคำภาวนาว่า “จงรับเครื่องหมายของพระจิตเจ้า ซึ่งพระบิดาประทานให้”

พระคุณของพระจิตมี 7 ประการ ดังนี้

- 1) พระดำริ ทำให้เรา รู้.....ของพระเป็นเจ้า
- 2) สติปัญญา “ เข้าใจในสิ่งที่เราต้องเชื่อ และต้องปฏิบัติ
- 3) ความคิดอ่าน “ ตัดสินใจตามจิตตารมณ์ของความเชื่อในกรณียาก
- 4) กำลัง “ ต่อสู้กับศัตรูฝ่ายวิญญาณ
- 5) ความรู้ “ รู้อัตถ์ความจริงแห่งพระศาสนา
- 6) ความศรัทธา “ รักพระเป็นเจ้า ในฐานะที่พระองค์เป็นพระบิดา
- 7) ความยำเกรง “ เคารพพระเป็นเจ้า และกลัวจะทำเคืองพระทัย

“ผู้มีหน้าที่ประกอบพิธีศีลกำลัง ตามปรกติคือมุขนายก (Bishop)” และถ้าถือตามแนวคำสอนโดยทั่วไปของสภาสังคายนาว่าติกันที่ 2 คำว่า “มุขนายก (Bishop)” ในที่นี้หมายถึงมุขนายก (Bishop) ผู้ปกครองท้องถิ่นนั้นๆ นั่นเอง “ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นว่าเรื่องนี้เกี่ยวพันถึงการที่พระจิตเจ้าเสด็จลงมาครั้งแรกในวันพระจิตเสด็จ กล่าวคือเมื่อได้รับพระจิตแล้ว พวกอัครสาวกได้เชิญพระจิตเสด็จมามายังบรรดาสตบรูชต่อไป ด้วยการปกมือดังนี้ การรับพระจิตเจ้าโดยอาศัย ศาสนาบริการของมุขนายก (Bishop) จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้ได้รับศีลกำลัง มีความผูกพันอยู่กับพระศาสนจักรอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น”

หนังสือพิธีศีลกำลังยังระบุผู้มีสิทธิประกอบพิธีนี้ตามตำแหน่งหน้าที่ (ipso iure) อีกดังต่อไปนี้

- 1) ผู้รั้งตำแหน่งประมุขสังฆมณฑล หรือมิสซังที่ไม่เป็นมุขนายก (Bishop) (Administrator Apostolicus) อัคราธิการคณะนักบวชบางคณะ (Praelatus vel Abbas nullius) สังฆรักษ์ (Vicarius et praefectus Apostolicus) ผู้รักษาการแทนมุขนายก (Bishop) (Vicarius Capitularis) บุคคลเหล่านี้เฉพาะในเขตปกครองและในระหว่างดำรงตำแหน่ง
- 2) บาทหลวง (Priest) ที่มีสิทธิ์ตามหน้าที่ในการประกอบพิธีศีลล้างบาปให้แก่ผู้ใหญ่หรือเด็กที่มีอายุเรียนคำสอนแล้ว หรือรับคริสตศาสนิกชนผู้ใหญ่ในกายอื่นที่รับศีลล้างบาปถูกต้องแล้วเข้ามาเป็นคาทอลิก
- 3) ในกรณีฉุกเฉินคนใกล้ตาย ถ้าหามุขนายก (Bishop) ไม่ได้ บุคคลต่อไปนี้ มีสิทธิประกอบ ศีลกำลัง คือ เจ้าอาวาสและผู้มีตำแหน่งเทียบเท่า (parochi et vicarii paroeciales) หรือถ้าทั้งสองไม่อยู่ คุณพ่อบัณฑิต (vicarii cooperators) , คุณพ่อดูแลศาสนสมบัติ

(vicarii oeconomi), คุณพ่อปลัดรักษาการ (vicarii substituti) ปลัดผู้ช่วย (vicarii adiutores)⁴³
 ถ้านุคคลเหล่านี้ไม่อยู่ บาทหลวง (Priest) ทุกท่านที่ไม่ถูกโทษใดๆ ของพระศาสนจักร

1.4.2 ประวัติและที่มา

“เมื่อทราบข่าวว่า ชาวสะมาเรียได้รับพระวาจาของพระเจ้าแล้ว คณะอัครสาวกซึ่งอยู่ในกรุงเยรูซาเล็ม จึงใช้เปโตรและยอห์นไปหาเขา เมื่อสาวกทั้งสองมาถึงแล้ว ก็ได้ภาวนาเพื่อสืบทอดบิชอปใหม่จะได้รับพระจิต เพราะพระจิตยังมีได้เสด็จมาเหนือผู้ใดเลย ด้วยว่าเขาเพียงแต่ได้รับศีลล้างบาป เดชะพระนาม ของพระเยซูเจ้าเท่านั้น สาวกทั้งสองจึงปกมือเหนือพวกเขา และพวกเขาก็ได้รับพระจิตเจ้า”⁴⁴

“เมื่อวันเทศกาลเพ็นเทคอสเตมาถึง พวกบรรดาอัครสาวกได้อยู่รวมกันในที่แห่งหนึ่ง ในทันใดนั้นมีเสียงมาจากฟ้า เหมือนเสียงพายุกล้ำสั่นก้องทั่วตึกที่พวกเขาั่งอยู่ มีเปลวไฟสีฐานเหมือนลิ้นปรากฏแก่เขากระจายอยู่บนเขาสิ้นทุกคน เขาเหล่านั้นก็ประกอบด้วยพระวิญญาณบริสุทธิ์ จึงตั้งต้นพูดภาษาอื่นๆ ตามที่พระวิญญาณบริสุทธิ์ทรงโปรดให้พูด”⁴⁵

1.4.3 การถือปฏิบัติต่อมา

พิธีศีลกำลัง⁴⁶ ก็เช่นเดียวกับพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ที่ปรับปรุง หลังจากสังคายนาว่าติกันที่ 2 ที่ปกติประกอบในระหว่างพิธีบูชามิสซา หลังภาควจนพิธีกรรม ผู้รับศีลกำลังมาขึ้นอยู่เฉพาะหน้ามุขนายก (Bishop) โดยการนำหรือเบิกตัวของบาทหลวง (Priest) เจ้าอาวาสหรือคนอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสอนอบรม (อาจเป็นบาทหลวง (Priest) อนุบาทหลวง (Decon) หรือครูสอนคำสอนก็ได้) ถ้าผู้รับศีลกำลังเป็นเด็ก บิดามารดาหรือพ่อแม่ทูนหัวเป็นผู้นำเข้ามา มีการเรียกชื่อ ผู้รับศีลกำลังเป็นรายตัว (ยกเว้นถ้ามีจำนวนมากเกินไป)

ต่อจากนั้น มุขนายก (Bishop) จะเทศน์เตือนใจ โดยหยิบยกข้อความจากบทอ่านใน พระคัมภีร์ (Bible) มาอธิบาย และทำให้ผู้รับศีลกำลังตลอดจนทุกคนได้เข้าใจทราบ

⁴³ สำหรับประเทศไทย ไม่นิยมตำแหน่งต่างๆ มากมายเช่นนี้ ปกติวัดหนึ่งๆ ก็มีเพียงตำแหน่งเจ้าอาวาส และคุณพ่อปลัด

(อาจจะมิปลัดที่ 1, ที่ 2...)

⁴⁴ (กจ. 8:14-17)

⁴⁵ (กจ. 2:1-4)

⁴⁶ Pontificale Romanum ex decreto... Pauli PP.VI promulgatum: Ordo Confirmationis.Ed. Typica, Typis Polyglottis Vaticanis 1971 “จารีตศีลกำลัง” ,คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ พ.ศ.2516

ซึ่งถึงธรรมชาติของศีลนี้ หรือเทศน์จากข้อความตัวอย่างมีไว้ในหนังสือพิธีเอง (เลข 22) ต่อจากนั้น เป็นการเชื่อเชิญให้ละทิ้งปีศาจและยืนยันศรัทธาซึ่งเป็นการรื้อฟื้นความมั่นคงสัญญาศีลล้างบาป... ที่เกี่ยวกับพระจิตได้ ว่าดังนี้

“ลูกเชื่อถึงพระจิตเจ้าผู้บันดาลชีวิต และในวันนี้เสด็จมาถึงลูกอย่าง
นำอัศจรรย์ ทางศีลกำลังเหมือนที่ได้เสด็จมาถึงพวกอัครสาวกที่กรุงเยรูซาเล็มหรือ”

- “ลูกเชื่อ”

หลังบทสรุปประกาศยืนยันศรัทธา มุขนายก (Bishop) กล่าวเชิญชวน
สัตบุรุษให้ภาวนาอุทิศแก่ผู้รับศีลกำลัง ต่อจากนั้นท่านพร้อมกับบาทหลวง (Priest) ผู้ช่วยทุกคน⁴⁷
ปกมือเหนือผู้รับศีลกำลัง แต่มุขนายก (Bishop) ผู้เดียวภาวนาบทอัญเชิญพระจิตเสด็จลงมา
ต่อจากนั้น เป็นพิธีสำคัญของศีลศักดิ์สิทธิ์ คือการเจิมผู้รับศีลกำลังด้วยน้ำมันคริสมา โดยใช้
ปลายนิ้วหัวแม่มือขวาจุ่มน้ำมัน คริสมาทำเครื่องหมายไม้กางเขนบนหน้าผากผู้รับศีล ซึ่งในเวลา
เดียวกันหนังสือพิธีกล่าวว่า เป็นการปกมือในตัวด้วย⁴⁸ มุขนายก (Bishop) ตบแก้มเบาๆ
พลางกล่าวว่า “ขอลูกจงมีสันติสุข” ส่วนผู้รับศีลตอบว่า “ขอท่านจงมีด้วยเทอญ” ขณะทำพิธีเจิม
พร้อมกับปกมื่อดังกล่าว พ่อแม่ทูนหัวจะวางมือขวาบนบ่าผู้รับศีลต่อไปเป็นบทภาวนาเพื่อมวลชน⁴⁹
และดำเนินพิธีมิสซาต่อไปจนจบ

ข้อความสำคัญในพระคัมภีร์ (Bible) ที่บ่งชี้ เกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์ กับศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้คือ

- “บรรดาอัครสาวกที่กรุงเยรูซาเล็ม ส่งเปโตรและยอห์นไปหาชาวสะมาเรีย

เมื่อทราบว่าเขาได้รับพระวาจาของพระเจ้าแล้ว เมื่อเปโตรและยอห์นไปถึง ได้อธิษฐานภาวนา
สำหรับ ชาวสะมาเรียเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับพระจิตเจ้า เพราะยังไม่มีผู้ใดรับองค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น

⁴⁷ การให้บาทหลวงที่ช่วยในพิธี ปกมือพร้อมกับมุขนายกนั้นเป็นเรื่องใหม่ไม่เคยมีมาก่อน

⁴⁸ คูสมณกฤษฎีกา (Constitutio Apostolica) ว่าด้วยพิธีศีลกำลัง ระบุว่า “ศีลกำลังกระทำโดย
การเจิมน้ำมันคริสมาบนหน้าผาก ซึ่งทำโดยมือที่กาง พร้อมกับกล่าวว่า ‘...จงรับเครื่องหมาย
พระจิตเจ้า ซึ่งพระบิดาประทานให้’ (SACRAMENTUM CONFIRMATIONIS CONFERTUR
UNTIONEM CHRISMATIS IN FRONTE , QUE FIT MANUS IMPOSITIONE, ATQUE PER
VERBA: “ACCIPES SIGNACULUM DONI SPIRITUS SANCTI” (p 14)สมณกฤษฎีกาฉบับนี้
ยังกล่าวว่า การปกมือพร้อมกับคำภาวนาก่อนหน้านั้น แม้มีใช้ส่วนสำคัญยิ่งกว่าของศีลศักดิ์สิทธิ์
แต่ก็มีความสำคัญเพื่อทำให้พิธีครบถ้วน และทำให้เข้าใจความหมายของศีลศักดิ์สิทธิ์มากขึ้น

⁴⁹ ซึ่งนับว่าผิดแผกกับแบบแผนในพิธีศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ เพราะปกติบทภาวนาเพื่อมวลชนนี้จะกระทำก่อน
ภาคสำคัญของศีลศักดิ์สิทธิ์ ไม่ใช่กระทำภายหลัง

เปโตรและยอห์น จึงได้ปกมือเหนือเขาทั้งหลาย และเขาเหล่านั้นก็ได้รับพระจิตเจ้า” (กจ. 8:14-17, 9:17-19, 10:5, 19:5; ทต. 3:4-8)

ศีกกำลัง (กจ. 8: 14-17) มีสัญลักษณ์ภายนอกของการใช้สื่อในพิธีกรรมคือ

การปกมือเหนือผู้รับ / การเจมน้ำมันคริสมา / คำภาวนา

นัยตรง การมอบอำนาจหน้าที่ กำลังในการทำหน้าที่ของศิลาที่ได้รับ

นัยแฝง การมอบพระจิตเจ้าพร้อมทั้งพระคุณพิเศษ 7 ประการ

สรุป

1. ศีกกำลังทำให้พระหรรษทานแห่งศีกล้างบาปสมบูรณ์ เป็นศีกศักดิ์สิทธิ์ที่ประทานพระจิตเจ้า เพื่อให้เราหยั่งรากลึกกลงในการเป็นบุตรพระเจ้ายิ่งขึ้น ทำให้เราวมเข้ากับพระคริสตเจ้าได้อย่างมั่นคงยิ่งขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ของเรากับพระศาสนจักรเข้าแข็งยิ่งขึ้น เชื่อมโยงเราไว้กับภารกิจของพระองค์และช่วยให้เราเป็นพยานความเชื่อคริสตชนด้วยวาจาและกิจการ
2. ศีกกำลังประทับตราฝ่ายจิตที่ลบล้างไม่ออกลงในวิญญาณคริสตชน เหมือนศีกล้างบาป เพราะฉะนั้น จึงรับศีกศักดิ์สิทธิ์ได้เพียงครั้งเดียวในชีวิตเท่านั้น
3. ผู้สมควรรับศีกกำลังซึ่งบรรลुकิดหาเหตุผลได้ ต้องประกาศความเชื่อ อยู่ในสถานภาพพระหรรษทาน มีความตั้งใจที่จะรับศีกศักดิ์สิทธิ์นี้และเตรียมที่จะรับบทบาทเข้าเป็นสาวก และเป็นประจักษ์พยานถึงพระคริสตเจ้าทั้งในชุมชนพระศาสนจักร และความรับผิดชอบฝ่ายโลก

1.5 ศีลบวช

ศีลบวช หรือศีลอนุกรม คือ ศีกศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งบวชเสกบุคคลให้เป็นบาทหลวง (Priest) และมอบอำนาจพร้อมด้วยพระหรรษทานแก่ท่าน เพื่อจะได้ทำหน้าที่ศักดิ์สิทธิ์โดยดี โดยมี การอภิเษก ที่มองเห็นภายนอกคือ การปกมือเหนือผู้รับการอภิเษก และกล่าวคำอภิเษกว่า “บัดนี้โปรดหลังพลังจากพระองค์ คือพระจิตผู้ทรงศักดิ์ดานุภาพนี้มายังผู้เลือกสรรของพระองค์ พระจิต ซึ่งพระองค์ได้โปรดประทานให้แก่พระบุตรเยซูคริสตเจ้า พระจิตซึ่งพระบุตรเองได้ประทานแก่บรรดาอัครสาวก ผู้สร้างพระศาสนจักร ณ ที่ต่างๆ เพื่อสรรเสริญถวายเกียรติแด่พระนามของพระองค์โดยไม่หยุดหย่อน”

การบวชเป็นบาทหลวง (Priest) ถือเป็นพระหรรษทานพิเศษ เพราะว่าบาทหลวง (Priest) ได้ดำเนินชีวิตเลียนแบบพระเยซูคริสตเจ้าทั้งครบ เพื่อเสริมมงคลของพระเป็นเจ้า และเพื่อความรอดของวิญญาณ

หน้าที่ของบาทหลวง (Priest) ก็คือการอภิบาลสัตบุรุษ บันดาลความศักดิ์สิทธิ์ ให้กับ
ประชากร เช่น การถวายบูชามิสซา โปรดศีลศักดิ์สิทธิ์ สวดภาวนา นอกจากนั้นยังมีหน้าที่ เป็น
ประกาศก ประกาศพระวาจาของพระเป็นเจ้า สอนคำสอน

1.5.1 ประวัติและที่มา

ระหว่าง 3 ปี พระเยซูเจ้าทรงอบรมอัครสาวก เมื่อทรงตั้งศีลมหาสนิทแล้ว
ก็ทรงมอบอำนาจสิทธิ์ซึ่งพระองค์แก่เขาด้วย ต่อมาหลังจากเสด็จกลับคืนพระชนม์ชีพ พระองค์ทรง
มอบหมายให้อัครสาวกมีอำนาจยกบาปได้ และพระองค์ยังตรัสกับบรรดาอัครสาวกว่า “เราจะอยู่กับ
ท่านจนสิ้นพิภพ” ⁵⁰

“เจ้าทั้งหลายจงออกไปทั่วโลก ประกาศข่าวประเสริฐแก่ชาวโลกทุกคน
ผู้ใดเชื่อและรับบัพติศมาแล้วก็จะรอด แต่ผู้ใดไม่เชื่อจะต้องถูกปรับโทษ มีคนเชื่อที่ไหน หมายถึง
เหล่านี้จะบังเกิดขึ้นที่นั่น คือเราเขาจะขับผีออกในนามของเรา เขาจะพูดภาษาแปลกๆ เขาจะจับงูได้
ถ้าเขากินยาพิษอย่างใด จะไม่เป็นอันตรายแก่เขา และเขาวางมือบนคนไข้ คนป่วย แล้วเขาเหล่านั้น
ก็จะหายจากโรค” ⁵¹

1.5.2 สมัยแรกเริ่ม

ซึ่งการสืบทอดได้ทำมาตั้งแต่สมัยบรรดาอัครสาวก โดยการเลือกและรูปแบบ
ที่แสดงให้เห็นก็คือ การปกมือ “ดังนั้นอัครสาวกได้แต่งตั้งมุขนายก (Bishop) และบาทหลวง (Priest)
เพื่อสืบตำแหน่งแทนต่อๆ มาการแต่งตั้งครั้งแรกคือ ตั้งมัทธีอัสแทนยูดาส ผู้ทรยศ” ⁵²

1.5.3 การถือปฏิบัติต่อๆ มา

เราสามารถแบ่งการบวชออกเป็น 3 ขั้นด้วยกันคือ

1. มุขนายก (Bishop)
2. บาทหลวง (Priest)
3. อนุบาทหลวง (Decon)

⁵⁰ (มธ. 26:20)

⁵¹ (มก. 16: 15-18)

⁵² (กจ. 1:26)

พิธีบวชมุขนายก (Bishop) สมัยดั้งเดิม

จากหนังสือพิธีบวชใน Traditio Apostolica ของ Hippolytus⁵³ ทำให้เราพอทราบได้บ้างว่าการบวชสมัยดั้งเดิม ในคริสต์ศตวรรษที่ 3 เป็นไปอย่างไร เพราะมีการบรรยายพิธีการต่างๆ ไว้ กล่าวคือ การบวชมุขนายก (Bishop) นั้นกระทำเมื่อท่านผู้นั้นได้รับเลือกจากประชาคมทั้งหมด พิธีกระทำกันในวันอาทิตย์โดยมีประชาสัตบุรุษ, บาทหลวง (Priest) และมุขนายก (Bishop) โกลัเคียงมาร่วมพิธีโดยพร้อมเพรียงกัน บรรดามุขนายก (Bishop) เริ่มปกมือเหนือศีรษะผู้รับเลือก โดย “ทุกคนสำรวจเรียบ ภาวนาใน (หัว) ใจ เพื่อขอพระจิตเสด็จลงมา” ครั้นแล้วมุขนายก (Bishop) ท่านหนึ่ง “ซึ่งได้รับการขอร้องจากทุกคน” กล่าวบทภาวนาอวยพรอภิเษก “พร้อมกับปกมือเหนือศีรษะท่านผู้นั้นที่เป็นมุขนายก (Bishop) แล้ว” ในคำภาวนานั้น มีการขอพระผู้เป็นเจ้าได้โปรดประทานพระจิตมายังผู้รับเลือก เหมือนดังที่ได้ประทานแก่บรรดาอัครสาวกโดยทางพระคริสตเจ้า ต่อจากนั้น ก็แจ้งให้มุขนายก (Bishop) ใหม่ทราบถึงหน้าที่ต่างๆ ของพระมุขนายก (Bishop) ซึ่งได้แก่การ “เลี้ยงดูฝูงแกะศักดิ์สิทธิ์, ปฏิบัติหน้าที่สูงส่งสูงสุดโดยรับใช้พระเจ้าทั้งกลางวันกลางคืน, ขอสมนาโทษและถวายเครื่องบูชาของพระศาสนจักรศักดิ์สิทธิ์, อภัยบาป, แต่งตั้งหน้าที่การงานต่างๆ, แก้ปัญหาต่างๆ, ใช้อำนาจตามที่บรรดาอัครสาวกได้รับมา” และสุดท้ายขอให้มุขนายก (Bishop) ใหม่ “เป็นที่พอพระทัยของพระเจ้าด้วยความมีใจอ่อนหวานและบริสุทธิ์ในการถวายเครื่องหอมแด่พระองค์” หลังจากคำภาวนาบทนี้ มุขนายก (Bishop) ใหม่ได้รับการสวมกอด (แสดงความรักความยินดี) และการคำนับจากที่ประชุมทั้งหมดแล้วนั้น อนุบาทหลวง (Decon) นำเครื่องบูชา “ซึ่งท่านปกมือเครื่องบูชาพร้อมกับคณะสงฆ์ทั้งหมด และกล่าวคำภาวนาเสกศีลมหาสนิท” นั่นคือ หลังพิธีบวช มีพิธีถวายบูชามิสซาต่อเนื่องกันไปจนจบพิธี

พิธีบวชบาทหลวง (Priest) สมัยดั้งเดิม

สำหรับพิธีบวชบาทหลวง (Priest) หนังสือ Traditio Apostolica ของ Hippolytus⁵⁴ บรรยายว่า ประกอบด้วยการปกมือเหนือศีรษะผู้รับเลือกจากมุขนายก (Bishop) “โดยบาทหลวง (Priest) อื่นๆ ก็ถูกตัวท่าน (ผู้นั้น) ด้วยนิกิริยาการเช่นเดียวกัน” และมีคำภาวนาของมุขนายก (Bishop) ขอพระผู้เป็นเจ้าประทาน “พระจิตแห่งพระหรรษทานและความคิดอ่านสุขุม” (Spiritus gratiae et consilii) แห่งความเป็นบาทหลวง (Priest) “เพื่อท่าน (ผู้นี้) จะช่วย

⁵³ Hippolytus, La tradition apostolique, 2 ed.B.Botte,Munster,Aschendorff
1963 ,2-3 pp.4-11

⁵⁴ ดู Hippolytus, La tradition apostolique 7, op. cit. pp. 20-22

ปกครองประชากรด้วยใจบริสุทธิ์ ดังที่พระองค์ ได้ทรงทำเช่นเดียวกับประชากรที่เลือกสรรของพระองค์ และที่ทรงสั่งให้โมเสสเลือกบรรดา **ผู้อาวุโส** (presbyteros)⁵⁵ บทภาวนาบทนี้ คล้ายกับ บทภาวนาสำหรับบวชมุขนายก (Bishop) แสดงให้เห็นว่า บาทหลวง (Priest) มีส่วนร่วมในหน้าที่ของมุขนายก (Bishop) เช่นกัน บทภาวนาลงท้ายด้วยการสวดอุทิศแก่ คณะสงฆ์ทั้งหมด “เพื่อท่านจะรักษาชีวิตหน้าที่แห่งพระหรรษทาน และเป็นผู้เหมาะสมในการรับใช้พระด้วยความเชื่อและมีใจเรียบง่าย”

พิธีบวชอนุบาทหลวง (Decon) สมัยดั้งเดิม

ตามคำบรรยายพิธีบวชอนุบาทหลวง (Decon) ของ Hippolytus กล่าวว่า อนุบาทหลวง (Decon) จะต้องได้รับเลือกจากประชาสัตบุรุษ (เช่นเดียวกับมุขนายก (ishop) และบาทหลวง (Priest)) ในพิธี “มุขนายก (Bishop) เท่านั้น ที่ปกมือเหนือศีรษะท่าน (ผู้นั้น) เพราะอนุบาทหลวง (Decon) ไม่ได้บวชเพื่อบาทหลวง (Priest) แต่เพื่อรับใช้ในงานศาสนบริการ (ministerium) ของมุขนายก (Bishop) ตามที่ท่านจะสั่งการ ความจริง ท่านเองไม่อยู่ในกลุ่มที่ปรึกษาของคณะสงฆ์ แต่ดำเนินการและแจ้งให้มุขนายก (Bishop) ทราบ ในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นที่ต้องทราบ...”⁵⁶ ในคำภาวนาอภิเษกของมุขนายก (Bishop) ในพิธีบวชอนุบาทหลวง (Decon) ได้ร้องขอพระจิตโปรดพระหรรษทานและความกระตือรือร้นแก่ท่านผู้นั้นเพื่อรับใช้พระศาสนจักร และนำของถวายมายังโต๊ะศักดิ์สิทธิ์หรือพระแท่นบูชา

1.5.4 สมัยปัจจุบัน

พึงสังเกตว่า พิธีบวชที่ปรับปรุงในปัจจุบัน ได้แสดงให้เห็นว่าการบวชทั้ง 3 ขั้นนั้น มีสิ่งคล้ายกันอยู่ 3 ประการคือ

1. การปกมือเหนือผู้รับการเลือก
2. คำภาวนาอภิเษก

⁵⁵ คือผู้ซึ่งทำหน้าที่ “บาทหลวง” ในสมัยต่อมา

⁵⁶ ในพิธีบวชอนุบาทหลวง (Decon) ปัจจุบันนี้เท่านั้น ที่บ่งว่าอนุบาทหลวง (Decon) เป็นศาสนบริการของบาทหลวง ซึ่งนับว่าเป็น “วิวัฒนาการ” ทางด้านเทววิทยาในด้านนี้

3. พิธีปลีกย่อยอื่นๆ ประกอบ เช่น การเจิมน้ำมันศักดิ์สิทธิ์, การมอบเครื่องหมายบอกตำแหน่งหน้าที่ ทำให้เราเข้าใจว่าการบวชทั้ง 3 ขั้นนี้ เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์หนึ่งเดียวอย่างแท้จริง⁵⁷

ข้อความสำคัญในพระคัมภีร์ (Bible) ที่บ่งชี้ เกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์กับศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้ คือ

- นักบุญเปาโล กล่าวกับทิโมธีศิษย์ของท่านว่า “ข้าพเจ้าจึงเตือนความจำท่าน เพื่อปลุกพระพรของพระเจ้าให้เป็นไฟที่รุ่งโรจน์ขึ้นอีก พระพรนี้ท่านได้รับมาโดยการปกมือของข้าพเจ้า (2ทธ.1:6)

- “ถ้าใครไฝฝั้นจะปกครองดูแลเขา ก็ปรารถนากิจการที่ดีงาม” (1ทธ.3:1)

- ท่านกล่าวกับติตัสว่า “ข้าพเจ้าปล่อยท่านไว้ที่เกาะครีต เพื่อให้ท่านจัดการเรื่องที่ยังค้างให้เรียบร้อย และเพื่อแต่งตั้งกลุ่มผู้อาวุโสปกครองกลุ่มคริสตชนทุกๆ เมืองตามวิธีการที่ข้าพเจ้าได้บอกไว้ (ทต. 1:5)

- เรื่องการเป็นชั้นที่ (มธ.19:3-12 ; มก. 10:2-12)

ศีลบวช (มก. 16: 15-18)) มีสัญลักษณ์ภายนอกของการใช้สื่อในพิธีกรรมคือ

การปกมือ / การเจิมน้ำมันคริสมา / คำภาวนา

นัยตรง การมอบอำนาจหน้าที่ กำลังในการทำหน้าที่ของศีลฯ ที่ได้ับ

นัยแฝง การมอบพระคุณและหน้าที่สงฆ์ของพระเจ้า

สรุป

1. พระศาสนจักรทั้งมวลเป็นประชากรสงฆ์ สัตบุรุษทั้งปวงมีส่วนสังฆภาพของพระคริสตเจ้าอันเนื่องมาจากศีลล้างบาป การมีส่วนร่วมนั้นเรียกกันว่า “สังฆภาพทั่วไปของบรรดาผู้มีความเชื่อ” ยังมีการ มีส่วนร่วมกับภารกิจของพระคริสตเจ้าอีกบนพื้นฐานและการบริการรับใช้ เป็นการมีส่วนร่วมของศาสนบริกรที่โปรดให้โดยศีลบวช ซึ่งมีหน้าที่คือ ให้บริการในนามพระคริสตเจ้าท่ามกลางชุมชน

⁵⁷ ในหนังสือพิธีบวช (Pontificale Romanum.... ฉบับ ค.ศ.1968) ได้วางลำดับพิธีบวชดังนี้

อนุบาทหลวง (Decon) - บาทหลวง (Priest) – มุขนายก (Bishop) เนื่องจากสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 ได้รื้อฟื้นความเป็นประธานของมุขนายก (Bishop) ขึ้นมาใหม่

เราจึงเห็นควรศึกษาพิธีบวชตามความสำคัญจากมากไปน้อย คือ พิธีบวชมุขนายก

(Bishop) – บาทหลวง (Priest) – อนุบาทหลวง (Decon) ตามลำดับ

2. สังฆภาพด้านศาสนบริกรนั้น แตกต่างในสาระสำคัญกับสังฆภาพทั่วไปของบรรดาผู้มีความเชื่อ เนื่องจากว่าให้อำนาจศักดิ์สิทธิ์เพื่อรับใช้บริการผู้มีความเชื่อ ศาสนบริกรที่ได้รับแต่งตั้งนั้นปฏิบัติกรให้บริการแก่ประชากรของพระเจ้า โดยทางการสั่งสอน ถวายเครื่องบูชา

พระเจ้า และปกครองอภิบาล

3. มุขนายก (Bishop) ได้รับความครบครันแห่งศีลบวชอย่างสมบูรณ์ เข้าในคณะมุขนายก (Bishop) และทำให้ท่านเป็นประมุขที่แลเห็นประจักษ์ ของพระศาสนจักรท้องถิ่นซึ่งได้มอบหมายไว้กับท่าน มุขนายก (Bishop) ในฐานะผู้สืบตำแหน่งต่อจากอัครสาวก มีส่วนในการรับผิดชอบการแพร่ธรรมคารวกิจของพระศาสนจักร ทั้งหมดภายใต้การบังคับบัญชาของพระสันตะปาปา

ผู้สืบตำแหน่งต่อจากนักบุญเปโตร

4. พระศาสนจักรโปรเตสแตนต์ให้กับผู้ชายที่รับศีลล้างบาปแล้วเท่านั้น ซึ่งเจตคติสำหรับการปฏิบัติศาสนบริกรนั้นได้เป็นที่ยอมรับอย่างเหมาะสม ศีลนี้เป็นอำนาจของพระศาสนจักรที่จะรับผิดชอบ และสิทธิที่จะเรียกใครก็ได้มารับศีลบวชนี้

1.6 ศีลสมรส

ศีลสมรสหรือศีลกล่าว คือ ศีลศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งรวมชายหญิงสองคนต่อหน้าพระเป็นเจ้า เพื่อจะได้สร้างครอบครัวคริสตังค์ เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ทำให้การแต่งงานของชายหญิงที่เป็นคาทอลิก โดยการแสดงความสมัครใจของคู่แต่งงาน ที่จะใช้ชีวิตในฐานะสามีภรรยาจนตลอดชีวิต ต่อหน้าพระศาสนจักรจักรและชุมชนคริสตชน โดยการจับมือขวาของกัน และกันแล้วแสดงความสมัครใจต่อหน้าศาสนบริกรของพระศาสนจักร กล่าวว่า “ข้าพเจ้า.....ขอรับคุณ.....เป็น (สามี/ภรรยา) และขอสัญญาว่าจะถือซื่อสัตย์ต่อคุณ ทั้งในยามทุกข์และยามสุข ทั้งในเวลาสบายดีและป่วยไข้ และจะรักยกย่องให้เกียรติคุณจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เสด็จพระนามพระบิดา และพระบุตร และพระจิต” ทำให้คู่แต่งงานเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยสายสัมพันธ์แห่งความรัก ได้รับพระคุณในการดำเนินชีวิตครอบครัว

1.6.1 ประวัติและที่มา

พระเยซูเจ้าทรงตั้งศีลสมรสขึ้น เมื่อครั้งเสด็จไปร่วมงานแต่งงานที่เมืองคานา⁵⁸ และอีกครั้งหนึ่งตามคำบอกเล่าของท่านนักบุญมัทธิวว่า “วันหนึ่งขณะที่พระเยซูเจ้ากำลังเทศนา ในท่ามกลางฝูงชน มีพวกฟาริสีเข้ามาทูลถามพระองค์หวังจะจับผิดว่า ‘สามีจะหย่า

⁵⁸ (ยน. 2:2-12)

กับภรรยาเพราะเหตุใดก็ตามได้หรือไม่? พระเยซูเจ้าตรัสตอบว่า ‘บุตรจะละจากบิดามารดา ไปผูกพันกับภรรยาของตน และทั้งสองจะกลายเป็นเนื้อเดียวกัน ดังนั้นก็ไม่ใช่สองคนอีกแล้ว

แต่กลายเป็นคนเดียวเท่านั้น มนุษย์ไม่มีสิทธิแยกสิ่งที่พระเจ้าทรงรวมไว้’ พระเยซูเจ้าทรงเสริมว่า ‘ใครๆ ที่หย่ากับภรรยาแล้วไปแต่งงานใหม่ ก็ทำผิดประเวณี และผู้ใดแต่งงานกับหญิงที่ถูกหย่า ก็ทำผิดประเวณีเหมือนกัน’⁵⁹

1.6.2 สมัยแรกเริ่ม

งานแต่งงานของสังคมที่ไม่ใช่คริสตศาสนิกชน

ในบทนี้ไม่สามารถจะกล่าวถึงประวัติความเป็นมาโดยละเอียดได้ เหตุว่า สังคม แต่ละหมู่เหล่า, ศาสนพิธีกรรม, ต่างมีประวัติความเป็นมาที่แตกต่างกันไปตามยุคสมัย สภาพท้องที่ และสภาพการณ์ของวัฒนธรรมและศาสนา ในที่นี้ จะพยายามกล่าวถึงวิวัฒนาการ ที่สำคัญอย่างกว้างๆ รวมกันไปที่นั่น

กล่าวตามหลักมานุษยวิทยาแล้ว มนุษย์เป็น “สัตว์สังคม” ที่ขึ้นแก่หลายๆ อย่างด้วยกัน กล่าวคือ วงศ์ตระกูล, การเกี่ยวพันระหว่างชายหญิง, อายุ, ตลอดจนความเป็นอยู่ของ แต่ละบุคคลด้วย ธรรมชาติของมนุษย์มักต่อสู้กันระหว่างเผ่าพันธุ์กลุ่มหนึ่งกับอีกกลุ่มหนึ่ง และ เผ่าพันธุ์กลุ่มหนึ่งๆ เกิดขึ้นได้เพราะมนุษย์มี “จิตสำนึกว่าเป็นเชื้อชาติสายเดียวกัน” เหตุว่ามนุษย์ ทุกคนอยากจะร่วมพวกพ้องเป็นหนึ่งเดียวกับผู้ที่คล้ายตน ไม่ว่าทางเชื้อสาย, ภาษา, วัฒนธรรม และ ไม่คบค้าสมาคมกับ “คนแปลกหน้า” ด้วยแนวโน้มดังนี้สังคมทุกประเภทจึงเกิดมีพี่น้องร่วมสกุลเดียว (clans) เผ่า (tribes) , ชาติ และแม้กระทั่งคณะนักบวช และศาสนา

แก่นของสังคมมนุษย์ทั้งหลายนั้น อยู่ที่ครอบครัวและส่วนประกอบอันเป็น รากฐาน สำคัญของชีวิตนั้น ก็คือความแตกต่างของเพศทั้งสองนั่นเอง มนุษย์คือการรวมกัน ระหว่างชายและหญิง “พระเจ้าสร้างมนุษย์...ชายและหญิงพระองค์ทรงสร้างมา” (ปฐมก. 1:27) ...” คนผู้นี้”(เอวา) ... เป็นกระดูกของกระดูกของข้า (อาดัม) และเนื้อจากเนื้อของข้า... ดังนั้น ผู้ชายจึงละบิดามารดามาอยู่กินกับภริยาของตน และเขาทั้งสองกลายเป็นเนื้อเดียว (= เชื้อสายวงศ์ตระกูล, พี่น้อง) (ปฐมก. 2:23-24) บุรุษและสตรีซึ่งตกลงปลงใจรักใคร่กัน จึงสร้างครอบครัวใหม่ แล้วบังเกิดลูกหลานสืบตระกูลของตน

ทางมานุษยวิทยาเช่นกัน ได้ชี้ให้เห็นถึงความจริงว่าการแต่งงานเป็นสิ่งที่มิ ปรากฏทั่วไปทุกแห่งหนและเสมอไป ประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าการแต่งงานมีหลายแบบหลายวิธี แต่กล่าวโดยสรุปรวมๆ แล้ว การแต่งงานเป็นการร่วมเป็นหนึ่งเดียวของ 2 เพศ ที่เมื่อเกิดบุตร จากมารดาแล้ว ก็เป็นที่ทราบจากคนทั่วไปว่าเป็นบุตรที่ถูกต้องตามกฎหมายของบิดา การแต่งงาน

⁵⁹ (มธ. 18:3-9)

เป็นการฉลองเสมอ แม้ว่าจะเป็นไปอย่างเรียบง่าย ในชนบางหมู่เหล่าก็ตาม จากประวัติศาสตร์ เราเห็นว่าในงาน แต่งงานย่อประกอบด้วยพิธีรับรองและสัญลักษณ์มากมาย

1.6.3 การถือปฏิบัติต่อๆ มา

ระยะคริสต์ศตวรรษที่ 3 หรือต้นคริสต์ศตวรรษที่ 4 เราไม่พบหลักฐาน ที่แสดงว่า มีการแต่งงานอย่างเป็นพิธีรับรองในโบสถ์⁶⁰ นักประวัติศาสตร์ลงความเห็น ว่า คริสต์ศาสนิกชน ต่างถือธรรมเนียมการแต่งงานตามขนบธรรมเนียมของท้องถิ่น⁶¹

หลักฐานที่สำคัญเขียนโดย Tertulian ในงานเขียนชื่อ Ad uxorem 2, 8.

ที่ว่า “ unde suffuciamus ad enarrandum felicitatem eius matrimonii quod ecclesia conciliat et confirmat oblatio et obsignat benedictio , angeli renuntiat, Pater rato habet.” ควรตีความหมายจากหลักฐานนี้ว่า เป็นการแสดงให้เห็นถึงสภาพการณ์ในเวลานั้นว่า ใน คริสต์ศตวรรษแรกๆ คริสต์ศาสนิกชนคงไม่ได้เลือกแต่งงานกับคริสตศาสนิกชนด้วยกันเท่านั้น อย่างในกรณีี่พูดถึงใน Ad uxorem เป็นการพูดถึงการแต่งงานของสตรีที่เป็นคริสตังค์ กับคนต่างศาสนาว่า การแต่งงานจะต้องเป็นการแต่งงานของสังคมพระคริสต์เจ้าแทนพระ Juno Pronuba:”quod ecclesia conciliat” “quod confirmat oblatio”:เป็นการแต่งงานที่ยืนยัน โดยบูชามิสซา แทนที่การบูชา พระอื่น ; ”quod obsignat benedictio” : เป็นการแต่งงาน ซึ่งประทับตรารับรองโดยการอวยพร (ของสังคมคริสตชน) ; “quod angeli renuntiat” : เป็น การแต่งงานซึ่งเทพสวรรค์ป่าวประกาศ; ”quod Pater rato habet” : ซึ่งพระบิดาอนุมัติ อาจสรุป ได้ว่าในกรณีนี้ Tertulian ไม่ได้ตั้งใจหมายถึงการแต่งงานที่โบสถ์โดยมีพิธีสงฆ์ แต่หมายถึง การแต่งงานแบบธรรมเนียมโรมัน ที่นำมาใช้ใน แวดวงคริสตชน แต่ยืนยัน (confirm) ในขั้นสุดท้าย เมื่อแต่งงานแล้ว ไม่ใช่ด้วยพิธีถวายเครื่องบูชาแด่พระ Lares (พระภูมิเจ้าที่ประจำบ้าน) แต่ด้วยพิธี บูชามิสซาที่บ้านหรือที่โบสถ์

คริสตศาสนิกชนในคริสต์ศตวรรษแรกๆ (ส่วนมากเป็นทาสหรือคนจน) ถือประเพณีหมั้นและแต่งงานแบบในถิ่นนั้นๆ (ส่วนมากกับคนต่างศาสนา)⁶² โดยร่วมถวายบูชามิสซา แทนซึ่งมักกระทำที่บ้านตามธรรมเนียมแต่งงานสมัยนั้น ซึ่งมุขนายก (Bishop) และบาทหลวง

⁶⁰ ที่เรียกกันในภาษาอังกฤษว่า a Ministerial Ecclesiastical Liturgy of Matrimony

⁶¹ ดูตัวอย่าง Tertulian (ประมาณ ค.ศ.155-220) พูดถึงแหวนใน De Idololatria, บทที่ 16 และใน Apologeticum 6,4: พูดถึงการใช้ผ้าคลุมศีรษะเจ้าสาว และการสัญญาแต่งงาน การจูบของ คู่บ่าวสาวและการส่งมือขวา ใน De Oratione 22 นอกจากนั้นยังพูดถึงประเพณีอื่นๆ เช่น การหมั้น เป็นต้น

(Priest) ไม่ได้คัดค้านหรือต่อต้านประเพณีแต่งงานที่บ้าน หรือ “พิธีของครอบครัว” (Family Marriage) แต่อย่างใด เพียงแต่สงสัยว่า จะต้องถือการแต่งงานนั้นมีความสัมพันธ์กับ พระคริสตเจ้าแทนพระเจ้าอื่น (พระภูมิเจ้าที่ประจำบ้าน – Lares) ตามที่พวกโรมันถือกัน

ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 4 เป็นต้นมา ประวัติศาสตร์ได้ชี้ให้เห็นว่า การแต่งงานแบบที่บ้าน หรือ “พิธีของครอบครัว” (Family Marriage) ของคริสตศาสนิกชนนั้น ได้ค่อยๆ กลายมาเป็นการแต่งงานที่โบสถ์ หรือ “พิธีของวัด” (Church Marriage) มากขึ้น ทั้งนี้ มีเหตุที่เป็นไปตามวิวัฒนาการของสังคมวัด หรือศาสนจักรในยุโรปตะวันตกด้วย

บรรดามุขนายก (Bishop) และบาทหลวง (Priest) ได้ใส่ใจและกวาดขัน ในเรื่องพันธะตามหน้าที่หรือความสัตย์ซื่อต่อกันและความสมัครใจ (Consent) ของคู่บ่าวสาว ในพิธีแต่งงานเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพื่อเห็นแก่คนจนและทาสเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในเวลานั้นยังไม่ได้รับสิทธิทางกฎหมายและอยู่ในสภาพที่ถูกกดขี่⁶² พระศาสนจักรให้ถือว่าการแต่งงานเป็นการกระทำที่ให้ ผลทางกฎหมายและสิทธิแก่ทุกๆ คน ไม่ว่าไพร่ผู้ดี การเน้นถึงสิทธิทางกฎหมายผัวเมีย และการยินยอมนี้ต้องกระทำอย่างเปิดเผย มี ญาติพี่น้องเป็นพยาน มีการลงทะเบียน การสัญญา การให้สินสอดของหมั้น ตลอดจนมีพิธีรับรอง ในพิธีกรรม เช่นการแห่แห่นการส่งตัวเจ้าสาว การสวมแหวน การจับมือให้สัญญา ฯลฯ บทภาวนาต่างๆ ในพิธีเองก็เน้นสอนในเรื่อง ความสมัครใจ คำมั่นสัญญา ความสัตย์ซื่อต่อกัน หน้าที่ของสามีภรรยาเป็นสำคัญ

เวลาล่วงเลยมา เมื่อยุโรปกลายเป็น “ชาติคริสตชน” ไปแล้ว รัฐเองก็ประสงค์ ให้มีทะเบียนคู่สมรสไว้เป็นหลักฐาน เพื่อคุ้มครองชีวิตคู่สามีภรรยา และป้องกันการมีชู้และโสเภณี บาทหลวง (Priest) ตามโบสถ์ต่างๆ จึงได้รับมอบหมายจากรับให้จดทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน ไม่ใช่ เพราะเป็นความสะดวกสำหรับรัฐเท่านั้น แต่เพราะว่าพวกพระเท่านั้นที่รู้จักเขียนอ่าน⁶⁴

จากสาเหตุหลายประการ รวมทั้งความสะดวกด้วย การแต่งงานซึ่งนับแต่ บัดนั้นไป จะต้องมีบาทหลวง (Priest) อยู่ร่วมด้วยในฐานะเป็นพยานสำคัญ ได้เริ่มงานพิธีที่ซุ้มหน้า ประตูโบสถ์ (Vestibule) หรือหน้าโบสถ์เองการแต่งงานยังคงมีรูปแบบแต่งงานที่บ้าน หรือ “พิธีของ

⁶² ต่อมาจึงเป็นการแต่งงานระหว่างคริสตชนด้วยกันโดยเฉพาะเท่านั้น (ส่วนหนึ่งมาจากความรู้สึกทางมานุษยวิทยาว่า มนุษย์ต้องการสัมพันธ์กับผู้ที่เหมือนตน ในกรณีนี้คือคริสตชนกับคริสตชนด้วยกัน

⁶³ เพื่อลดการมี นาง (หรือ นาย) บำเรอ ที่เป็นทาสหรือยากจนที่พวกผู้ดีมีเงินทั้งชายหญิงมัก ประพฤติกัน

⁶⁴ ฉะนั้นภาษาฝรั่ง clerks ที่แปลว่าเสมียน (คือผู้รู้หนังสือ) นั้น เพี้ยนมาจากคำว่า Clergy ซึ่ง แปลว่าพระ

ครอบครัว” อยู่ แม้ว่าจะไม่จัดงานที่บ้านแล้วก็ตาม บาทหลวง (Priest) เป็นเพียงพยานสำคัญ ที่ลงทะเบียนการแต่งงานและอวยพรคู่บ่าวสาวเท่านั้น พิธีอื่นๆ เช่นการสวมแหวน การให้สินสอด ของหมั้น การส่งตัวเจ้าสาวเท่านั้น ฯลฯ เป็นหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวตามประเพณี

ของแต่ละท้องถิ่น บาทหลวง (Priest) เพียงแต่ ใฝ่ดูและเป็นพยาน จนกระทั่งมาในคริสต์ศตวรรษ ที่ 11 หรือ 12 เท่านั้น ที่บาทหลวง (Priest) เริ่ม “ประกอบ” หน้าที่ต่างๆ ของพิธีแต่งงานเสียเอง แทนสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว ประกอบกับการมีพิธีแต่งงานในระหว่างมิสซา ทำให้งานแต่งงาน ซึ่งเป็น “พิธีของครอบครัว” (Family Marriage) กลายเป็น “พิธีของวัด” หรือพระศาสนจักรไป (Church Marriage)

1.6.4 สมัยปัจจุบัน

พิธีสมรสในพระศาสนจักรตั้งแต่ไหนแต่ไรมา มีลักษณะเรียบง่าย กล่าวคือ มีการแสดงความสมัครใจของคู่บ่าวสาว และการมอบตัวให้แก่กันและกัน และพระศาสนจักร ได้นำพิธีนี้มากระทำในระหว่างพิธีบูชามิสซา

พิธีสมรสประกอบหลังภาควจนพิธีกรรมในมิสซา เหมือนกับพิธีศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ บทอ่านในมิสซาศีลสมรส มีให้เลือกมากมาย น่าสังเกตว่า บทอ่านจากพระคัมภีร์ (Bible) ภาคพันธสัญญาเดิมนั้น ส่วนมากจะเหมาะสำหรับสัตบุรุษที่ได้เรียนรู้พระคัมภีร์ (Bible) มาบ้างพอสมควร⁶⁵

1) ในพิธีสมรสเอง

เน้นถึงความเข้าใจในพันธะของการแต่งงาน, เสรีภาพของการตกลงปลงใจ และการมอบตัวให้แก่กันและกัน การประกาศการตกลงปลงใจ ต่อหน้าธารกำนัลนี้เองแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกภายในใจของคู่สมรส และดังนั้นจึงเป็นเครื่องหมายของศีลศักดิ์สิทธิ์⁶⁶

2) การเสกแหวนและสวมแหวน

แหวนซึ่งคู่บ่าวสาวสวมให้แก่กันและกันในพิธีนั้น มีกำเนิดมาจากพิธีหมั้น (sponsalia) ซึ่งก็คือแหวนนั่นเอง ในสมัยกลาง “เป็นเครื่องหมายแห่งความรักและความซื่อสัตย์” ดังที่บทเสกแหวนในพิธีว่าไว้⁶⁷

⁶⁵ ไม่เป็นการยากที่จะหาลับตามองเห็นปฏิกิริยาของผู้ไม่มีความรู้ทางพระคัมภีร์ (Bible) ภาคพันธสัญญาเดิม เมื่อได้ฟังบทอ่านที่ว่า “ข้าได้ยินเสียงของบอดรัก...กำลังกระโดดบนภูเขา...”

⁶⁶ ดูหนังสือพิธีสมรส เลข23-26

⁶⁷ ดูหนังสือเล่มเดียวกัน เลข 27-28

มิสซาตามปกติ

3) การอวยพรแก่คู่บ่าวสาว

หลังสวดบท “ข้าแต่พระบิดา” เว้นไม่สวดบท “โปรดเถิดพระเจ้าข้า”
แต่บาทหลวง (Priest) เชิญชวนสัตบุรุษภาวนาขอพระผู้เป็นเจ้าได้โปรดอวยพรแก่คู่บ่าวสาว
บทภาวนานี้มีให้เลือกถึง 3 บท (บทแรกเป็นบทเดิม ซึ่งมาจากหนังสือพิธีกรรมสมัยโบราณ
(Sacramentarium) ส่วน 2 บทหลังที่แต่งขึ้นใหม่นั้น ใช้ภาษาที่ทุกคนเข้าใจ – มีการวอนขอให้
เจ้าสาวเป็นภรรยาและมารดาที่ดี และให้เจ้าบ่าวเป็นสามีที่ซื่อสัตย์ต่อภรรยา และเป็นบิดาที่ดี)⁶⁸

4) การอวยพรก่อนจบพิธี

ตอนปลายมิสซา ก่อนจะอวยพรแก่สัตบุรุษ บาทหลวง (Priest) อวยพร
เจ้าบ่าวเจ้าสาว อีกครั้งหนึ่ง⁶⁹

ข้อความสำคัญในพระคัมภีร์ (Bible) ที่บ่งชี้ เกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์กับศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้คือ

- นักบุญเปาโลกล่าวว่า “สามีจงรักภรรยา ดังที่พระคริสตเจ้าทรงรักพระศาสนจักร
และทรงพลีพระองค์เพื่อพระศาสนจักร ธรรมล้ำลึกประการนี้ยิ่งใหญ่นัก ข้าพเจ้าหมายถึง
พระคริสตเจ้ากับพระศาสนจักร” (อฟ. 5:25,32)
- คำถามเกี่ยวกับการหย่าร้าง (มธ. 19:3-12)

ศีลสมรส (มธ. 19: 3-12)) มีสัญลักษณ์ภายนอกของการใช้สื่อในพิธีกรรมคือ การแลกเปลี่ยน

ความสมัครใจของคู่สมรส ต่อหน้าศาสนบริกร และพยาน / คำกล่าว

นัยตรง แสดงเจตนาของการใช้ชีวิตร่วมกันของคู่สมรส ขอผู้แทนพระและมนุษย์
เป็นพยาน

นัยแฝง การขอรับพระพรแห่งการดำเนินชีวิตคู่ (แบบครอบครัวคริสตชน)

สรุป

1. พันธสัญญาการแต่งงานซึ่งชายและหญิงสร้างชีวิต และความรักร่วมกัน
อย่างใกล้ชิดระหว่างเขาทั้งสองนั้น พระผู้สร้างได้ตั้งขึ้นและมอบให้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติเฉพาะ ได้ตั้งขึ้น

⁶⁸ ดูหนังสือเล่มเดียวกัน เลข 33 และ 120-121

⁶⁹ ดูหนังสือเล่มเดียวกัน เลข 125-127

ตามธรรมชาติของมัน เพื่อความดีของคู่สามีภรรยา เช่นเดียวกับการให้กำเนิด และให้กำเนิด
อบรมลูกหลาน พระคริสต์เจ้าทรงยกการแต่งงานระหว่างผู้รับศีลล้างบาปไปสู่ศักดิ์ศรีแห่งศีล
ศักดิ์สิทธิ์⁷⁰

2. ศีลสมรสเป็นเครื่องหมายของการผูกพันของพระคริสต์เจ้า และของพระศาสนจักร
ศีลนี้ ให้พระพรหวนแก่ผู้บ่าวสาวให้รักกันด้วยความรัก ซึ่งพระคริสต์เจ้าได้ทรงรักพระศาสนจักร
ของพระองค์ พระพรหวนของศีลนี้ ทำให้ความรักแบบมนุษย์ของสามีภรรยาสมบูรณ์ ทำให้
ความเป็นหนึ่งเดียวกันที่ไม่อาจแยกกันได้ของเขามั่นคง และชำระเขาให้บริสุทธิ์ในการเดินทาง
สู่ชีวิตถาวร⁷¹

3. การแต่งงานอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ กล่าวคือ อยู่บนน้ำใจที่จะมอบตัวเอง
เป็น ของขวัญแก่กันและกันและอย่างแน่นอน เพื่อสู่เป้าหมายที่จะดำเนินชีวิต ตามสัญญา
ที่จะดำเนินชีวิตที่ซื่อสัตย์และบังเกิดผล

4. การแต่งงานใหม่ของผู้หย่าร้างนั้น ในขณะที่คู่ที่ถูกต้องตามกฎหมายยังมีชีวิตอยู่
เป็นการละเมิดแผนการและบัญญัติของพระเจ้าที่พระคริสต์เจ้าได้ทรงสั่งไว้ เราไม่ได้แยกเขา
ออกจากพระศาสนจักร แต่พวกเขาไม่สามารถไปรับศีลมหาสนิทได้ เขาจะดำเนินชีวิตคริสตชน
ของเขา ให้การอบรมศึกษาลูกๆ ของเขาในความเชื่อเป็นพิเศษ

1.7 ศีลเจิมคนไข้

ศีลเจิมคนไข้ คือ ศีลศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งบรรเทาวิญญานและร่างกายของผู้ป่วยในกรณี
อันตรายใกล้จะตาย ประทานพระคุณทั้งด้านร่างกายและวิญญานให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อช่วยเหลือ
ให้กำลังใจคนป่วยให้ยอมรับสภาพธรรมชาติของร่างกายภายใต้ความหวังในความเชื่อว่า เมื่อได้รับ
ศีลศักดิ์สิทธิ์นี้แล้วเขาจะได้รับความบรรเทา โดยบาทหลวงจะเจิมน้ำมันเจิมคนไข้ บนหน้าผาก ฝ่ามือ
ของคนป่วยเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการให้กำลังใจ และการประทับอยู่ของพระเจ้า พร้อมกับคำภาวนาว่า
“อาศัยการเจิมอันศักดิ์สิทธิ์นี้ อาศัยพระเมตตาอันล้นพ้นของพระองค์ ขอพระเป็นเจ้าทรงช่วยท่านด้วย
พระพรหวนของพระจิต, ขอพระองค์ทรงช่วยท่านให้พ้นบาป อีกทั้งทรงพระกรุณาบรรเทาทุกข์
และช่วยให้อด” เป็นการประทานพระคุณแห่งความบรรเทาทางกาย (เพื่อรักษาความเจ็บป่วย หากเป็นที่พอ
พระทัยของพระ) และพระคุณฝ่ายจิตวิญญาน ให้มั่นคงในพระสัญญาแห่งชีวิตนิรันดร์ที่มีสันติสุข
กับพระ

⁷⁰ กฎหมาย 1055 ข้อ 1, พระศาสนจักรในโลกสมัยใหม่ ข้อ 48.1

⁷¹ DS 1799

ศิลปินคนใช้นี้บรรเทาผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ บรรเทาทางร่างกาย ให้ความเจ็บไข้ลดน้อยลงหรือหายไป บรรเทาทางจิตใจ ให้มีสภาพที่แข็งแรงสามารถต่อสู้กับปีศาจได้

1.7.1 ประวัติและที่มา

พระเยซูเจ้าทรงตรัสว่า “จงตื่นเฝ้า เหตุว่าท่านไม่รู้เวลาที่พระผู้เป็นเจ้าจะเสด็จมา” ⁷² ฐิไว้เถิดว่า ถ้าพ่อบ้านรู้เวลาที่ขโมยจะมา เขาก็จะคอยระมัดระวังมิให้มันเข้าบ้าน

ฉะนั้น ท่านจงเตรียมพร้อมไว้เสมอ เหตุว่าความตายจะมาเยี่ยมท่านดุจดั่งโจรผู้ร้าย ซึ่งจะมาในเวลาที่ท่านไม่คาดฝันเลย” ⁷²

1.7.2 สมัยแรกเริ่ม

แม้ว่าจะมีการพูดถึงศิลปินคนใช้อย่างค่อนข้างชัดเจน ในจดหมายของนักบุญยากอบ (5:14-16) แต่หลังจากนั้นไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้อีกเลย จนถึงต้นคริสต์ ศตวรรษที่ 3 ในหนังสือ *Traditio Apostolica* (V) ของ Hippolytus

นักบุญยากอบเขียนไว้ว่า “มีใครในพวกท่านเจ็บป่วย จงเชิญผู้อาวุโสจากกลุ่มคริสตชน ให้มาภาวนาเหนือเขา เจิมเขาด้วยน้ำมันในพระนามของพระผู้เป็นเจ้า คำภาวนาด้วยความเชื่อจะช่วยผู้ป่วยให้รอด และพระผู้เป็นเจ้าจะทรงทำให้เขาหายโรค ถ้าเขาอยู่ในบาป ก็จะได้รับกรอภัย (ยก.5:14-16)

ตามเนื้อความในจดหมายนักบุญยากอบดังกล่าว แสดงว่าพิธีเจิมคนไข้ ในสมัยนั้นมืองค์ประกอบต่างๆ ของศีลศักดิ์สิทธิ์ครบถ้วน กล่าวคือมีคณะสงฆ์ร่วมในพิธี⁷³ มีคำภาวนา, การเจิมคนไข้ด้วยน้ำมันศักดิ์สิทธิ์ การทำให้คนไข้ “รอด” และ “หายจากโรค” (ยก.5:15) และ ถ้าจำเป็นก็มีการอภัยบาปแก่คนไข้

1.7.3 การถือปฏิบัติต่อๆ มา

ตามหลักฐานที่ปรากฏในหนังสือ *Traditio Apostolica* (V) ของ Hippolytus มีการเสกน้ำมันศักดิ์สิทธิ์ (หลังบัพทขอบพระคุณ ในมิสซา) เพื่อให้คนเจ็บป่วยใช้ทาหรือดื่ม ในพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์ของ Serapion (*Sacramentarium Serapionis*) (ราวปลายคริสต์ศตวรรษที่ 4) ก็มีระบุไว้ว่า น้ำมันสำหรับเจิมคนไข้ได้รับการเสกแบบเดียวกัน ⁷⁴

⁷² (ลก. 12)

⁷³ ตั้งแต่สมัยแรกๆ ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 13 เป็นปกติที่บาทหลวงจะประกอบพิธีร่วมกันหลายๆ ท่าน

⁷⁴ *Sacramentarium Serapionis*, XVII, ed. Funk *Constitutiones Apostolicae*, vol. II, ppp.

น่าสังเกตว่า ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 1-5 มีการเจิมคนไข้อยู่สองแบบ คือ “แบบส่วนตัว” ทำโดยคนไข้เองหรือญาติพี่น้อง (โดยใช้น้ำมันศักดิ์สิทธิ์มาทาหรือดื่ม) วิธีปกติใช้ในกรณีเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ และต้องการรักษาโรคฝ่ายกายเสียมากกว่า ส่วนอีกแบบหนึ่ง ประกอบการเจิมโดยบาทหลวง (Priest) หรือมุขนายก (Bishop) ใช้ในกรณีเจ็บหนัก และต้องการความช่วยเหลือฝ่ายวิญญาณด้วย ซึ่งแบบนี้เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์อย่างใดก็ได้ ในระยะแรกๆ ไม่มีการเห็นความแตกต่างกันอย่างแน่ชัด เพราะคำสอนเกี่ยวกับเรื่องศีลศักดิ์สิทธิ์ยังไม่ได้พัฒนาไปไกล

ในสาส์นของสมเด็จพระสันตะปาปา อินโนเซนต์ที่ 1 (สิ้นพระชนม์ ค.ศ. 417) ที่มีถึง Decentius แห่ง Gubbio, (416) ได้ให้อรรถาธิบายบทจดหมายของนักบุญยากอบและกล่าวว่าเป็นที่แน่ชัดว่าสัตบุรุษที่เจ็บป่วยได้รับการเจิมด้วยน้ำมันและน้ำมันนั้นคือน้ำมันคริสมา⁷⁵ นอกนั้นยังมีคำภานาเสกน้ำมันใน หนังสือเยลาเซียน (Sacramentarium Gelasianum)⁷⁶ ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 5 และต่อมาในหนังสือพิธีของมุขนายก (Bishop) (Pontificale Romanum, ค.ศ. 1596) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ตามหลักฐานและคำสอนเช่นนี้ เห็นได้ว่าเป็นการเน้นถึงการ รักษา และเป็นการรักษา *ตัวบุคคลทั้งครบ* (totus homo) : ร่างกาย จิตใจ และวิญญาณ และน้ำมันที่ใช้ทาหรือเจิมก็เป็นสัญลักษณ์หมายถึงการรักษาอยู่แล้ว

ต่อมา ในคริสต์ศตวรรษที่ 10 พิธีเจิมคนไข้ได้ถูกนำมาสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับการใช้โทษบาป และความตาย ปัจจุบัน พระศาสนจักรได้หวนนำคำสอนในพิธีเยลาเซียน ที่เน้นถึงการรักษา *ตัวบุคคลทั้งครบ* ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจ และวิญญาณ มาสอนอีกครั้งหนึ่ง ดังที่ปรากฏในพิธีเจิมคนไข้ในปัจจุบัน

1.7.4 สมัยปัจจุบัน

พิธีเจิมคนไข้ โดยปกติมีส่วนประกอบต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) บาทหลวง (Priest) ทักทายและถ้าเห็นสมควร เอนำน้ำเสกพรหมคนไข้กับห้อง⁷⁷

⁷⁵ Denzinger, 17th ed. (1928) ,. No. 99

⁷⁶ Ed. Mohlberg, no. 382, p.61 น่าสังเกตการเรียกน้ำมันที่ใช้เจิมคนไข้ว่า “น้ำมันคริสมา” อีกครั้งหนึ่ง เหมือนในสมัยสมเด็จพระสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ 1

⁷⁷ ดู “พิธีและอภิบาลคนเจ็บป่วย ,คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย ค.ศ. 1984, หน้า 19 (ข้อ 64 เป็นต้นไป)

นักบุญ

- 2) คำปราศรัยสั้นๆ ซึ่งรวมถึงการทำความถึงข้อความในจดหมาย

ยากอบ บทที่ 5:14-16

- 3) การสารภาพความผิดบาปต่างๆ ไป (เช่นบทข้าพเจ้าขอสารภาพ...)
หรือการสารบาป ของคนไข้ ถ้าหากไม่ได้กระทำมาก่อน
- 4) บทอ่านจากพระคัมภีร์ (Bible) และเทศน์เตือนใจสั้นๆ ถ้าสามารถทำได้
- 5) บทรำวงวินพระผู้เป็นเจ้าสำหรับคนไข้และพยาบาลผู้ดูแลคนไข้
- 6) การปกมือเหนือศีรษะคนไข้เสียบบ
- 7) การเสกน้ำมันสำหรับเจิมคนไข้ (กรณีจำเป็น) หรือมิฉะนั้นเป็นการภาวนา
การภาวนาขอพระคุณแบบพวกยิว (“ขอถวายพระพร”) สำหรับ
พระเมตตาของพระองค์ ในการบำบัดความเจ็บป่วยของมนุษย์
- 8) การเจมน้ำมันแก่คนไข้บนหน้าผากและบนมือทั้งสอง พร้อมกับกล่าวว่า
“อาศัยการเจมอันศักดิ์สิทธิ์นี้ อาศัยพระเมตตาอันล้นพ้นของพระองค์
ขอพระเจ้าทรงช่วยท่านด้วยพระพรของท่านของพระเจ้า
- อาแมน
ขอพระองค์ทรงช่วยท่านให้พ้นบาป อีกทั้งทรงกรุณาบรรเทาทุกข์
และช่วยให้รอด
- อาแมน”

- 9) บทภาวนาของบาทหลวง (Priest บท Collect) ซึ่งมีให้เลือก
เหมาะแก่สภาพต่างๆ ของคนไข้, บทข้าแต่พระบิดา และถ้าคนไข้จะรับ
ศีลมหาสนิท ก็ให้รับตอนนี้ จบลงด้วยการอวยพรแบบพิเศษเฉพาะ

พิธีเจิมคนไข้ปัจจุบัน มีโครงสร้างต่างๆ ของพิธีศักดิ์สิทธิ์ครบถ้วน กล่าวคือ
ภาควจนพิธีกรรม, คำภาวนา และการประกอบศีลศักดิ์สิทธิ์เอง พิธีทั้งหมดเป็นแบบมองไปยัง
ที่ตัวบุคคลมากขึ้นกว่าแบบเดิม มุ่งไปที่คนเจ็บไข้และผู้ดูแลพยาบาล และนำเสนอว่าเกือบทุกๆ ภาค
ของพิธีนี้ เน้นถึงอำนาจแห่งการรักษาความเจ็บป่วยต่างๆ (ทั้งร่างกาย จิตใจ และวิญญาณ) อาศัย
ศีลศักดิ์สิทธิ์นี้

ข้อความสำคัญในพระคัมภีร์ (Bible) ที่บ่งชี้ เกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์กับศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้คือ

- “ท่านใดเจ็บป่วยจงเชิญบรรดาผู้อาวุโสของกลุ่มคริสตชนมาให้ท่านเหล่านั้น
อธิษฐาน เพื่อผู้ป่วยในพระนามขององค์พระผู้เป็นเจ้า คำอธิษฐานภาวนาด้วย
ความเชื่อจะช่วยผู้ป่วยให้รอดชีวิต องค์พระผู้เป็นเจ้าจะช่วยผู้ป่วยให้ลุกขึ้นได้ และ

ถ้าเขากระทำบาป เขาก็จะได้รับการอภัย” (ยก.5:14-15)

- พลังแห่งการภาวนา (ยก. 5:13-18 ; ลก. 11:5-13)

ศีลเจมคนไข้ (ยก.5:14-15)) มีสัญลักษณ์ภายนอกของการใช้สื่อในพิธีกรรมคือ
การเจมผู้ป่วยด้วยน้ำมันศักดิ์สิทธิ์ / คำภาวนาด้วยความเชื่อ

นัยตรง การให้กำลังใจทั้งทางกาย และจิตวิญญาณ

นัยแฝง การให้พระคุณพิเศษของพระในยามเจ็บป่วย หรืออาจอันตรายแห่งชีวิต
ให้พระคุณการรักษาฝ่ายร่างกายด้วย หากเป็นที่พอพระทัยของพระเจ้า

สรุป

1. ศีลเจมคนป่วยมีเป้าหมายเพื่อโปรดประทานพระพรหรรษาพิเศษให้คริสตชน ซึ่งประสบปัญหาความลำบากที่ติดมากับสภาพการเจ็บหนักและความชราภาพ
2. เวลาที่เหมาะสมเพื่อรับศีลเจมคือ เวลาที่สัตบุรุษเริ่มจะพบว่าตกอยู่ในภัยถึงตายแน่นอนเพราะอาการป่วยไข้หรือชราภาพ
3. ทุกครั้งที่คริสตชนได้รับโรคภัยเจ็บไข้อย่างหนัก เขาสามารถได้รับศีลเจมคนป่วย และหลังจากที่ได้รับศีลเจมแล้ว ปรากฏว่าอาการป่วยยังไข้ยังหนักอีก ก็ยังรับได้อีก
4. พระพรหรรษาพิเศษของศีลเจมคนป่วย มีดังนี้
 - ทำให้ผู้ป่วยเป็นหนึ่งเดียวกับพระมหาทรมานของพระคริสตเจ้า เพื่อผลบุญของตน และของพระศาสนจักรทั้งมวล
 - พละกำลัง สันติสุขและความกล้าหาญ เพื่อทนทุกข์ทรมานของอาการป่วยไข้หรือความชราภาพอย่าง คริสตชน
 - การอภัยบาป ถ้าผู้ป่วยไม่สามารถรับศีลอภัยบาปได้
 - การฟื้นฟูสุขภาพจิตดั้งเดิม ถ้าสิ่งนี้เป็นประโยชน์ต่อความรอดฝ่ายวิญญาณ
 - การตระเตรียมการผ่านไปสู่ชีวิตนิรันดร์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลของการใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ในพิธีกรรม ในด้านของบาทหลวง
ในฐานะเป็นผู้เข้ารหัส (Encoder12) มีเจตนาอย่างไรใน การใช้สื่อดังกล่าว
พร้อมทั้งความคาดหวังในการสื่อความหมาย

1. ข้อมูลของบาทหลวง คนที่ 1

ปัจจุบันนี้ บาทหลวงท่านนี้มี อายุ 51 ปี เป็นคนฉะเชิงเทราโดยกำเนิด บิดามารดา เป็นคริสชนเดิม ในครอบครัวท่านมีพี่น้องทั้ง 7 คน ตัวท่านเองเป็นคนที 6 และมีพี่น้องบางคน เป็นนักบวชในคริสตศาสนาด้วยด้วยบิดา-มารดา เป็นคนมีความเชื่อศรัทธาที่ดีมาก จึงได้ส่งให้ลูกๆ ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก บาทหลวงเองได้เรียนชั้นประถมที่โรงเรียนดาราสมุทร ฉะเชิงเทรา จากนั้นก็ไปศึกษาชั้นมัธยมที่โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา หลังจากนั้นได้รับการศึกษา เพื่อที่จะ เป็นนักบวช โดยไปศึกษาเกี่ยวกับด้านปรัชญา / เทวศาสตร์ ที่วิทยาลัย แสงธรรม สามพราน นครปฐม หลังจากนั้นคณะนักบวชที่ท่านสังกัดอยู่ได้ส่งท่านไปศึกษาต่อที่ Holy Redeemer Collage, USA และ MA Counseling California, USA เมื่อกลับมาได้รับใช้พระศาสนจักรในฐานะ บาทหลวง [Religious Priest] ตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 23 ปี โดยเป็นบาทหลวง ที่ เป็นนักพัฒนาและมีเทคนิคในการเทศน์ ท่านจะทำให้สัตบุรุษมีความเชื่อความศรัทธาในพระเจ้า ท่านทำงานในที่หลายๆ แห่ง เช่นทางภาคอีสานจังหวัดหนองคาย, อุตรธานี, ขอนแก่น และ ทางกรุงเทพฯ ก็ที่วัดพระมหาไถ่ ซอยร่วมฤดี และโรงเรียนนานาชาติร่วมฤดีวิเทศศึกษา มีนบุรี คนนี้ ท่านดำรงตำแหน่งที่สำคัญในคณะนักบวชของท่านเอง เนื่องจากการที่ท่านมีประสบการณ์มากมาย

ท่านยังมีอุดมการณ์ ที่จะเป็นสงฆ์ที่ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อช่วยดวงวิญญาณทุกคนให้รอด โดยการใช้สื่อพิธีกรรมตามที่พระศาสนจักรได้กำหนดและสื่ออื่นๆ ที่ช่วยสนับสนุนงานการสอน ของท่านตามสภาพแวดล้อม และมีความต้องการที่จะให้สัตบุรุษเข้าใจความหมายในพิธีกรรม แต่ละอย่างโดยการนำความหมายเหล่านั้น ไปประยุกต์ให้เข้ากับการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน แต่มี ความคิดที่ว่า สัตบุรุษยังมีความเข้าใจความหมายในพิธีกรรมไม่เพียงพอ ที่ปฏิบัติไปก็เพราะ ทำไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีเท่านั้น และเห็นว่าพิธีกรรมแต่ละอย่างดีอยู่แล้ว สภาพแวดล้อม ต่างๆ มีผลต่อการใช้สื่อและสามารถส่งผลต่อฝ่ายจิตใจได้ด้วยด้วย เช่นบรรยากาศที่เงียบสงบ ช่วยให้มีสมาธิ อาคารสถานที่(โบสถ์)ซึ่งใช้ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ต้องสะอาด มีระเบียบ งดงาม มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร รวมทั้งสถานที่ตั้งที่สามารถเดินทางมาสะดวก

2. ข้อมูลของบาทหลวง คนที่ 2

บาทหลวงท่านนี้ อายุ 45 ปี เป็นคนกรุงเทพฯ บิดา-มารดาเป็นคริสตชนเดิม ครอบครัวมีสมาชิก 12 ท่าน บิดามารดามีความเชื่อความศรัทธามาก และอบรมให้ลูกๆ มีความเชื่อความศรัทธาในพระภายในครอบครัว มีสมาชิกบางคนได้อุทิศตน โดยการบวชเป็นนักบวชหญิง (ซิสเตอร์) ด้วยเช่นกัน ท่านได้รับการศึกษาในชั้นประถมที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล, มัธยมที่โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา, และได้เข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยแสงธรรม โดยจบปริญญาตรี ปรัชญา/เทวศาสตร์ ได้รับการอบรมก่อนที่บวชเป็นบาทหลวง ตามลำดับขั้นตอนของพระศาสนจักร เป็นเวลา 9 ปี ขณะนี้ท่าน ได้ทำงานในพระศาสนจักรในฐานะบาทหลวงของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มาเป็นเวลา 18 ปี โดยเริ่มที่วัดนักบุญเปโตร สามพราน, วัดคาทอลิกในต่างจังหวัดอีก 2-3 แห่ง รวมทั้งอาสนวิหารอัสสัมชัญ และวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ซึ่งในการทำงานในแต่ละที่ พระศาสนจักรเป็นผู้กำหนดให้ไปนั้น บาทหลวงได้กระทำด้วยความเชื่อศรัทธาในหน้าที่ต่อพระศาสนจักรเป็นอย่างดี

ท่านมีอุดมการณ์อันแน่วแน่ที่จะรับใช้พระ โดยผ่านทางบุคคลรอบข้างอย่างเต็มความสามารถ แม้ว่าจะมีข้อบกพร่องตามวิสัยมนุษย์บ้างก็ตาม ท่านก็พยายามปรับปรุงแก้ไขเสมอ ขณะเดียวกันก็ได้ใช้สื่อพิธีกรรม ซึ่งเป็นสื่อหลักในการสืบทอดความเชื่อความศรัทธาของสัตบุรุษอย่างเต็มความสามารถ พร้อมทั้งพยายามอธิบาย ชี้ให้เห็นความหมายต่างๆ ตามที่พระศาสนจักรกำหนดอย่างดี เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจอันนำไปสู่ความเชื่อที่ถูกต้องและมีการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อแบบคริสตชน โดยพยายามอธิบายความหมายให้ชัดเจนตามสภาพวุฒิภาวะของสัตบุรุษ ว่าความหมายของศีลศักดิ์สิทธิ์หรือพิธีกรรมมีความหมายอย่างไร และยังได้พยายามใช้สื่ออื่นๆ ที่มีอยู่ในสถานการณ์ นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อประโยชน์ของบรรดาสัตบุรุษที่ได้รับการมอบหมายจากมุขนายกให้ดูแลรับผิดชอบ

ท่านเองมีความคาดหวังว่าผู้ที่มีความเชื่อจะได้รับพระพรและดำเนินชีวิตอย่างดี จากสื่อต่างๆ ที่ได้รับ โดยการปฏิบัติตามคำสอนของพระศาสนจักรและประยุกต์ให้เข้ากับการดำเนินชีวิตในแต่ละวันให้ได้จริงๆ น้อยไม่เป็นไร แต่ขอให้ดีจริง มันคงจริง แล้วปริมาณก็จะค่อยๆ สะสมเพิ่มขึ้นเอง และท่านมีความเห็นว่าสัตบุรุษมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการใช้สื่อต่างๆ ค่อนข้างมาก มีบางเรื่องที่ต้องใช้จิตอารมณ์มากกว่าเป็นการทำตามธรรมเนียมเท่านั้น จารีตพิธีกรรมแต่ละอย่าง คืออยู่แล้ว, สภาพแวดล้อมต่างๆ มีผลต่อการใช้สื่อและการรับสารของสัตบุรุษด้วย โดยเฉพาะ ความพร้อมของสถานที่ประกอบพิธี สิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไป เช่น บรรยากาศที่ตั้งของวัด ความพร้อมในการบริการของศาสนบริกรของพระศาสนจักร และอาจมีอุปสรรคใดในการใช้สื่ออื่นๆ บ้างก็ต้องพยายามประยุกต์และใช้เท่าที่เป็นไปได้ และสามารถส่งผลให้สัตบุรุษมีความเชื่อมากยิ่งขึ้น และขึ้นอยู่กับความสม่ำเสมอ และความพร้อมของสัตบุรุษและบาทหลวงเอง ในการร่วมประกอบพิธีกรรมบ่อยๆ ด้วย

3. ข้อมูลของบาทหลวง คนที่ 3

บาทหลวงท่านนี้ อายุ 45 ปี เป็นคนเกาะใหญ่โดยกำเนิด บิดา-มารดา เป็นคาทอลิกเดิม มีความเชื่อความศรัทธาต่อศาสนามาก เพราะมีความคุ้นเคยกับบาทหลวงและโบสถ์ที่บ้านเกิดของท่านตั้งอยู่ โดยส่งบาทหลวงให้รับการศึกษาในโรงเรียนในเครือคาทอลิก เพื่อว่าจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับคำสอนอย่างต่อเนื่อง จนถึงระดับปริญญาตรี ได้ศึกษาที่วิทยาลัยแสงธรรม สามพราน จันทบุรี ปริญญาตรี ศศบ.ทางสาขารัฐบาลและเทววิทยา ในขณะที่เรียนนั้น ได้รับการอบรมตามลำดับขั้นตอนที่พระศาสนจักรกำหนดต่อจากนั้น ก็ได้รับการบวชเป็นบาทหลวงและรับใช้พระศาสนจักรจนถึงปัจจุบัน พร้อมทั้งศึกษาต่อด้านการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมเวลาทำงานได้ได้ 18 ปี โดยเริ่มงานที่วัดต่างๆ ในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และช่วยงานที่วัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ด้วยเป็นประจำ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นคุณพ่อเจ้าวัด ภายในจังหวัดกรุงเทพฯ

ขณะที่ทำงานนั้น บาทหลวงก็มีอุดมการณ์ที่จะทำงานเพื่อความดีของผู้อื่น และรับใช้สังคม ได้ใช้สื่อต่างๆตามที่พระศาสนจักรกำหนดไว้ โดยให้ความหมายและความเข้าใจเกี่ยวกับพิธีกรรมต่างๆ ผ่านทางสื่อพิธีกรรมที่พระศาสนจักรกำหนดและสามารถนำมาประยุกต์ให้เข้ากับการดำเนินชีวิตของสัตบุรุษ ท่านมีความเห็นว่าสัตบุรุษจะมีความเข้าใจมากขึ้นเมื่อมาร่วมพิธีกรรมสม่ำเสมอ, มีความไว้วางใจว่าพระทรงช่วยเหลือเราตลอดเวลา, พิธีกรรมควรจะเป็นแบบไทยมากขึ้น, สภาพแวดล้อมมีผลต่อการใช้สื่อ, ปัญหาของการใช้สื่อก็คือสภาพที่แตกต่างกันของสัตบุรุษ พระคัมภีร์ (Bible) เป็นสื่อที่ให้ความหมายของความเชื่อความศรัทธา, เกณฑ์การวัดความเชื่อ ความศรัทธาและการมีจริยธรรมคือ ความสงบสุขของสังคม

สื่อสัญลักษณ์ที่ใช้ในพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ มีผลต่อการดำเนินชีวิตของสัตบุรุษเป็นอย่างมาก โดยมีข้อสังเกตว่าสื่อที่ใช้ในพิธีกรรมนั้นให้ความหมายฝ่ายจิตใจเป็นอย่างมาก และส่งผลบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ที่พระเจ้าประทานให้มนุษย์จริง และยังส่งเสริมการดำเนินชีวิตคริสตชนในโลกปัจจุบันของเขาได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ทำให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข

สรุปแบบสอบถามบาทหลวง (Priest)

สิ่งที่เหมือนกัน

บาทหลวงมาจากครอบครัว ที่มีความคุ้นเคยกับโบสถ์มาก ทำให้เกิดความเชื่อ ความศรัทธาที่ดี มีการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งวิชาการและความรู้ทางด้านศาสนา พวกท่านเป็นผู้มีน้ำใจในการทำหน้าที่บาทหลวงเพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้าผ่านทางการใช้ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ในหน้าที่การงานของท่าน คือการดูแลเอาใจใส่ การโปรดศีลศักดิ์สิทธิ์ การเทศน์สอน การสอน คำสอน การสวดมนต์ภาวนา การเจริญชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับความเชื่อศรัทธา ได้ใช้สื่อตามที่พระศาสนจักรกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ โดยพยายามอธิบายความหมายให้ชัดเจน ขณะประกอบพิธีกรรมนั้นๆ ให้คำอธิบายเพิ่มเติม ตามสภาพภูมิภาวะของสัตบุรุษเพื่อจะได้รู้และเข้าใจความหมาย ผลที่เกิดขึ้นจริงคือความศักดิ์สิทธิ์ พระพรที่ได้รับจากพระเจ้า และนำคำสอนของพระโดยคำอธิบายที่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของ พระเยซูคริสตเจ้า

ไปประยุกต์ให้เข้ากับการดำเนินชีวิตในแต่ละวันอย่างจริงจัง รวมทั้งยังมีความเข้าใจกับสภาพ ความเป็นอยู่ ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ของการใช้สื่อ การรับสื่อ และสังคมของบรรดาสัตบุรุษ เป็นอย่างดี มีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการใช้สื่อสัญลักษณ์และพิธีกรรมว่าดีอยู่แล้ว โดยอธิบาย ความหมายให้ชัดเจนตามความเหมาะสม และเกณฑ์ที่ใช้วัดความเชื่อความศรัทธาคือ การปฏิบัติ ที่แสดงออก หรือการร่วมศาสนกิจต่างๆ

สิ่งที่ต่างกัน

ก็มีระดับการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงานในพระศาสนจักร สถานที่ที่ทำงาน และความเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจพิธีกรรมและศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ของสัตบุรุษที่ได้รับ ความสนใจ ในเรื่องปัจจัยแวดล้อมอาจให้ความมุ่งเน้นมากน้อยต่างกันแต่ก็ใกล้เคียงกันมาก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการถอดรหัส (Decoder) ของชาวคริสต์ ในเรื่องพิธีกรรมดังกล่าว

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 1 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 25 ปี เพศชาย ในสมัยเด็กได้ศึกษาที่โรงเรียนคลองกุ่มในระดับชั้นประถมศึกษา และได้เรียนต่อที่โรงเรียนบางกะปิในระดับชั้นมัธยมศึกษา จากนั้นก็ได้ไปศึกษาต่อปริญญาตรี ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐ มิใช่ โรงเรียนในเครือคาทอลิก จึงไม่ได้เรียนคำสอน แต่เป็นคริสตชนแต่เกิด มีค้อยได้ใส่ใจเกี่ยวกับศาสนาเท่าที่ควร ปัจจุบันมีสถานภาพโสดยังไม่แต่งงาน ขณะนี้ทำงานเป็นโปรแกรมเมอร์ รับสร้าง โปรแกรมให้กับลูกค้าทั่วไป เนื่องจากอาชีพนี้เองทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับลูกค้า เพราะทางบ้านเป็น คริสตชน ได้มีการปลูกฝังสั่งสอนตั้งแต่เด็กให้มีความรักกับคนทุกคนจึงทำให้อาชีพดำเนินไปได้ ซึ่งแต่เดิมครอบครัวมีฐานะยากจน แต่ทางครอบครัวได้อบรมสั่งสอนให้มี ความรัก ให้ภัยด้วย การปฏิบัติแบบนี้ ทำให้ฐานะปานกลาง มีรายได้พอมีพอใช้

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากต่อ ศีลศักดิ์สิทธิ์เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป และศีลมหาสนิท เนื่องจากสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และได้เข้าร่วมพิธีอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นกิจวัตรอันจำเป็น ส่วนศีลกำลัง ศีลสมรส ศีลบวช และศีลเจิมคนไข้ มี ความเข้าใจน้อยที่สุด เนื่องจากไม่ค่อยได้สัมผัส นานๆ จะพบสักครั้ง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 8

ความเชื่อความศรัทธาจากการร่วมพิธีกรรม	ทำให้เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่าพระพรสัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่าพระพรช่วยชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ยความเชื่อศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	4	5	19	4.750
2. ศีลอภัยบาป	5	5	4	4	18	4.500
3. ศีลมหาสนิท	5	5	4	4	18	4.500
4. ศีลกำลัง	5	5	3	4	17	4.250
5. ศีลบวช	5	5	3	5	18	4.500
6. ศีลสมรส	5	5	4	4	18	4.500
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	4	4	18	4.500
คะแนนรวม	35	35	26	30		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	3.715	4.286		
ค่าเฉลี่ยรวม						4.500

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม จากการอบรมสั่งสอนที่ครอบครัวปลูกฝังเป็นแบบอย่าง คือทุกสัปดาห์จะต้องไปแก้บาปรับศีล พร้อมทั้งมีการให้อภัย จึงทำให้ธุรกิจของเขาดำเนินไปได้ด้วยดี และรองลงมาคือจะต้องมีความยุติธรรม พร้อมทั้งการแบ่งปันให้กับคนรอบข้าง แต่เขาก็ยังมีค่อนข้างน้อย

การสัมภาษณ์เชิงลึกในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 9

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	3	4	2	2	1	5	17	2.833
- ด้านความยุติธรรม	5	1	4	4	1	4	19	3.167
- ด้านการให้อภัย	3	4	4	5	4	2	22	3.667
- ด้านการแบ่งปัน	4	5	1	5	2	2	19	3.167

ค่าเฉลี่ยรวม 3.209

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 10

คนที่ 1	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ อย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้า มีอยู่จริง	พระที่ พระเจ้าให้ สัมฤทธิ์ ผลได้จริง	พระที่ พระเจ้า ให้ช่วยเหลือ ชีวิตฝ่ายจิต วิญญาณ	เชื่อใน ประสิทธิผล ของศีล ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่ อยู่เสมอ	ความรัก ความ เมตตา	ความ ยุติธรรม	การ ให้อภัย	การ แบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	26	30	17	19	22	19
เฉลี่ย	5.000	5.000	3.715	4.286	2.833	3.167	3.667	3.167
.	มาก ที่ สุด	มาก ที่ สุด	เกือบจะ ค่อนข้าง ข้างมาก	ค่อนข้าง มาก	เกือบจะ ปาน กลาง	ปาน กลาง	เกือบจะ ค่อนข้างม าก	ปาน กลาง

ค่าเฉลี่ย

4.500

3.209

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบ การประกอบ พิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ คือบาทหลวงได้ให้ความสำคัญในประเด็นที่น่าสนใจซึ่งเป็นองค์ประกอบที่น่าจะทำให้สัตบุรุษเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีหลักปฏิบัติ และบังเกิดผลดีมากที่สุดเท่าที่สามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับที่มาก บ้าง น้อยบ้างตามความเห็นของสัตบุรุษเป็นลำดับดังนี้คือ บาทหลวงพยายามทำตามข้อกำหนด ของจารีตพิธีกรรมมาก จนบางทีมองข้ามความเข้าใจของผู้ร่วมพิธีไปบ้าง พิธีกรรมต้องเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีและศักดิ์สิทธิ์ตามประสิทธิผลของพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์นั้นๆ โดยท่านได้พยายามหาองค์ประกอบต่างๆ มาช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างมาก และเราต้องพยายามเป็นคนดี มีคุณธรรมอย่างเต็มความสามารถของตน และยังใช้สีหน้า น้ำเสียงเพื่อเน้นความสำคัญ ของขั้นตอนต่างๆ อย่างครบถ้วน นอกนั้นในเรื่องของการปฏิบัติตามกฎจารีตพิธีกรรม การบันทึกลง ความศักดิ์สิทธิ์ก็ได้ให้ความสนใจเช่นกันแต่น้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ที่เขาสังเกตในการเข้าร่วมพิธีกรรม ในแต่ละพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่า ความเชื่อความศรัทธาหมายถึงการที่บุคคลมีความเชื่อในพระเจ้าสูงสุดจิตใจ และมีความพร้อมที่จะ ปฏิบัติตามในชีวิตประจำวัน การมีจริยธรรมคือการมีสิ่งที่ดีงามในการดำเนินชีวิต คือมีคุณธรรม ความดีตามหลักการของพระศาสนา เป็นสิ่งที่ต้องอยู่ในตัวบุคคล

การดำเนินชีวิตในแต่ละวัน มีความจำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับความเชื่อที่ตนมี ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความเชื่อความศรัทธาและการปฏิบัติจริงในชีวิตให้มากที่สุด โดยมี ความเห็นว่า เมื่อคนเราต้องอยู่ร่วมกัน การกระทำต้องมีความรอบคอบ มีความรักความเมตตา แบ่งปันและเอาใจใส่กันและกันให้มากๆ ต้องพยายามทำในสิ่งที่ควรทำและเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุด แล้วในเวลานั้น โดยอิงกับหลักพระธรรมคำสอนที่สืบเนื่องมาจากความเชื่อของตนที่มีส่วนความเห็น ด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เห็นว่ามีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว แต่ควรมีการให้รายละเอียดคือการอธิบายและวิพากษ์ให้เหมาะสมมากขึ้น ก็จะเกิดประโยชน์แก่สัตบุรุษมากขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 2 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 24 ปี เพศชาย การศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สถานภาพโสด อยู่ในกิจกรรมของวัดเป็นเยาวชนช่วยกิจกรรมต่างๆของ วัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ บางกะปิ กรุงเทพฯ มีอาชีพขายผลไม้ ได้ทำการค้าขายผลไม้แบบนี้ตั้งแต่บรรพบุรุษซึ่งแต่เดิมมีฐานะปานกลาง แต่ในปัจจุบันฐานะได้เปลี่ยนไปเป็นมีอันจะกิน อาศัยความเชื่อความวางใจในพระ ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมที่บาทหลวงสั่งสอนให้ถ่ายทอดให้กับลูกหลาน ทำให้เกิดจริยธรรมที่น่ายินดีส่งผลทำให้การค้ารุ่งเรือง

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม เข้าใจมากศิลปะ หลายข้อและเชื่อมั่นในศีลอุบายบาป ศีลมหาสนิท อันเป็นกิจวัตรที่คริสตชนพึงปฏิบัติเป็นประจำ มีความเชื่อมั่นถึงการพัฒนาจิตวิญญาณจากการร่วมพิธีกรรม ส่วนการร่วมพิธีศิลป์บวช เมื่อมีโอกาส จะทำให้ตระหนักในการพัฒนาจิตจนสามารถบวชได้

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศิลปคดีสิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 11

ความเชื่อความศรัทธาจากการร่วมพิธีกรรม	ทำให้เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่าพระพรสัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่าพระพรช่วยชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ยความเชื่อศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	4	4	4	4	16	4.000
2. ศีลอุบายบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	4	4	4	4	16	4.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	3	3	3	3	12	3.000
7. ศีลเจิมคนไข	5	5	4	4	18	4.500
คะแนนรวม	31	31	30	30		
ค่าเฉลี่ย	4.429	4.429	4.286	4.286		

ค่าเฉลี่ยรวม

4.357

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

2. จากการเข้าร่วมพิธีกรรมต่างๆ มีผลให้การดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมด้านความยุติธรรม รู้จักแบ่งปันในชีวิต จึงทำให้มีการใกล้ชิดกับคนในครอบครัว สังเกตพฤติกรรมของคนในครอบครัว ทำให้ส่งผลการดำเนินชีวิตทางธุรกิจด้วยการแบ่งปัน ไม่เน้นกำไรเกินสูงกว่าความจำเป็น ทำให้มีลูกค้ามาก มีความยุติธรรม ส่วนด้านความรักความเมตตาและการให้อภัย มีอยู่ระดับปานกลาง

การสัมภาษณ์เชิงลึกในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 12

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	2	2	2	2	3	4	15	2.500
- ด้านความยุติธรรม	4	2	4	4	3	4	21	3.500
- ด้านการให้อภัย	1	4	2	4	2	3	16	2.667
- ด้านการแบ่งปัน	4	5	4	5	1	4	23	3.833

ค่าเฉลี่ยรวม 3.125

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 13

คนที่ 2	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีล ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	31	31	30	30	15	21	16	23
เฉลี่ย	4.429	4.429	4.286	4.286	2.500	3.500	2.667	3.833
หมายเหตุ	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก	เกือบจะปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยรวม

4.357

3.125

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้พยายามปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างครบถ้วน แม้ว่าจะเข้าใจได้ไม่ทั้งหมดก็ตาม และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแสดงออกทางการดำเนินชีวิตประจำวันของคริสตชนด้านการใช้สีหน้า น้ำเสียงก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งเช่นกัน ทำให้รู้ เข้าใจเนื้อหาที่บาทหลวงอยากเน้น อธิบายเพิ่มขึ้น การปฏิบัติตามขั้นตอนที่เหมาะสม ทำให้เกิดการบันทึความศักดิ์สิทธิ์ได้จริง ไม่ว่าผู้ร่วมพิธีจะเข้าใจทั้งหมดหรือไม่ก็ตามที่สำคัญ ความพร้อมของผู้เข้าร่วมพิธีต้องพยายามให้มาก ส่วนที่เห็นว่าเน้นน้อยคือการสอนว่าควรต้องปฏิบัติตามกฎพิธี เพราะกระทำอยู่แล้ว รวมถึงการร่วมพิธีกรรมทำให้บุคคลสามารถมีจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรมที่ดี เกิดขึ้นเองตามกระบวนการถ่านทอดผ่านสื่อ ความเชื่ออยู่แล้ว

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึงความรู้สึกมั่นใจในสิ่งที่เราเชื่อ นำมาเป็นที่ยึดถือ เป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจในการทำหน้าที่การงานต่างๆ ในแต่ละวัน การมีจริยธรรมคือ การกระทำที่ถูกต้องตามความรู้สึกดีๆ ตามที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ใหญ่ ไม่ผิดขนบธรรมเนียมประเพณีที่ติงามของสังคม และไม่ขัดกับกฎหมายของบ้านเมือง

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ มีความเห็นว่า ถ้าเราไม่เชื่อใครเราคงไม่คบหาสมาคมกับเขา แต่ถ้าเรามีความเชื่อ คือเชื่อมั่นในคนนั้นแล้ว เราก็พร้อมที่จะอยู่กับเขา และดำเนินชีวิตไปในทางเดียวกัน ชีวิตจริงก็สามารถทำตามที่เราคิดได้อย่างดีพอสมควร คือต้องวางใจในพระเจ้า จัดเวลาและลำดับความสำคัญของการทำกิจการต่างๆ อย่างเหมาะสมในแต่ละวัน โดยยึดหลักมั่นคงในความรักามพระมีต่อเรา และเราต้องตอบสนองความรักในชีวิตของเรา และต้องพยายามเป็นแบบอย่างที่ดีต่อกันและกัน เป็นต้น ผู้ใหญ่ต้องเป็นแบบอย่างด้านจริยธรรมให้ผู้น้อยด้วย

ส่วนความเห็นด้านการใช้สัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ มีความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่แล้ว เพราะเข้าใจจากการเรียนรู้ทางการเรียนคำสอน การอบรมของบาทหลวงและผู้สอนคำสอน จึงเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ตามสมควร

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 3 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 21 ปี เพศหญิง การศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ขอนแก่น สถานภาพโสด อยู่ในกิจกรรมของวัด เป็นเยาวชน วัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ อาชีพขายเครื่องประดับที่เป็นของเล่นสำหรับสตรีวัยรุ่น และเคยมีประสบการณ์เป็นอาสาสมัครช่วยเด็กที่มีปัญหาตามมูลนิธิต่างๆ

1. จากความเชื่อของศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ ในเรื่องของ การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม พบว่ามีความเชื่อและความเข้าใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเท่าๆ กัน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากมีความคุ้นเคยและใกล้ชิดจากครอบครัวที่มีความเชื่ออยู่ มีความรักในพระ และมีสมาชิกในครอบครัวเป็นบาทหลวงด้วย ทำให้เกิดความซึมซับเข้าใจได้อย่างสูง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 14

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	35	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000		
ค่าเฉลี่ยรวม						5.000

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. ความเชื่อความศรัทธาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะเห็นได้ว่าเป็นผู้ที่มีความยึดมั่น และแสดงออกทางจริยธรรมในเรื่องของความยุติธรรมเป็นสิ่งแรกและมีมากที่สุด ทั้งนี้ส่วนหนึ่ง มาจากการที่ได้อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัว ได้ร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ จนทำให้เกิด ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จนทำให้นำมาปฏิบัติอย่างถูกต้องจนเกิดมีความยุติธรรมสูง

การสัมภาษณ์เชิงลึกในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรมได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 15

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
1. ความรัก ความเมตตา	5	5	3	2	1	4	20	3.333
2. ความยุติธรรม	5	2	2	5	3	4	21	3.500
3. การให้อภัย	2	5	2	5	1	4	19	3.167
4. การแบ่งปัน	4	2	2	5	3	2	18	3.000
ค่าเฉลี่ยรวม							3.250	

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับ การดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 16

คนที่ 3	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีล ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่ อยู่เสมอ	ความรัก ความเมตตา	ความ ยุติธรรม	การ ให้อภัย	การ แบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	35	20	21	19	18
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000	3.333	3.500	3.167	3.000
หมายถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม				5.000	3.250			

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ท่านได้ให้ความสำคัญของขั้นตอนต่างๆ ของพิธีกรรมที่ต้องดำเนินไปอย่างดีและถูกต้องตามขั้นตอนของจารีต โดยสัตบุรุษต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ของการมาร่วมพิธีตามสมควร และเน้นว่าความศักดิ์สิทธิ์แท้ต้องการการดำเนินชีวิตจริงในแต่ละวันด้วย โดยท่านพยายามอธิบายโดยใช้องค์ประกอบต่างๆ มาช่วยอธิบายเสริมถึงความหมายต่างๆ ของสัญลักษณ์ในพิธีกรรมนั้นๆ ส่วนในเรื่องของการให้สีหน้าท่าทางภายนอกก็มีบ้างตามสมควร แม้ว่าสัตบุรุษจะเข้าใจได้ไม่ทั้งหมดก็ตาม แต่ก็ยังต้องพยายามเป็นคนดีมีศีลธรรมให้ดีที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ การประกอบพิธีกรรม ได้บันดาลความศักดิ์สิทธิ์แน่นอนแต่จะเกิดผลมากขึ้นอยู่กับสัตบุรุษด้วย

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึงการที่เราวางใจในสิ่งนั้นๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนทางวัตถุใดๆ มีความมั่นใจที่มั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลง การมีจริยธรรมคือ การมีข้อเตือนใจภายใน เป็นจิตที่คอยเตือนตนเอง ในการคิด ตระหนักถึงความดี ไม่ดี ก่อนการตัดสินใจกระทำกิจการ

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ มีความสอดคล้องว่าพระเป็นเจ้าเป็นความประเสริฐที่สุดที่เรามี เพราะพระองค์เป็นองค์ความดีงามพร้อมและสมบูรณ์ เราสามารถมีความไว้วางใจได้ดีที่สุด เราจึงต้องพยายามดำเนินชีวิตในแนวทางของพระเจ้า โดยพยายามมีคุณธรรมที่สำคัญ เรื่องความรักความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัยและการแบ่งปันให้ดีที่สุด จัดความสำคัญ คุณค่าให้ดีๆ โดยให้ความรักเป็นหลักพื้นฐาน แม้จะมีความอ่อนแอตามประสามนุษย์เช่นความเห็นแก่ตัวเข้ามาเป็นปัจจัยก็ตาม เราก็ต้องพยายามยับยั้งไว้ตามสมควร

ส่วนความเห็นด้านการใช้สัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เห็นว่าแนวทางการใช้สัญลักษณ์ทางพิธีกรรมของพระศาสนจักรดีแล้ว มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน คือที่วัดใดก็ใช้พิธีในแนวทางเดียวกัน แม้ว่าการอธิบายและความเด่นชัดอาจต่างไปบ้างตามลักษณะของผู้ประกอบพิธี คือบาทหลวง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 4 คริสตชนเดิม อายุ 21 ปี เพศหญิง เคยศึกษาในระดับ ประถม มัธยมศึกษาที่โรงเรียนนักบุญเปโตร สามพราน และมาเรียนต่อชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียน ราชนีบุรณะ นครปฐม ขณะนี้กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยแสงธรรม สถานภาพ โสด ได้ร่วมกิจกรรมของพระศาสนจักรโดยตลอด เช่น เป็นนักขับร้องเพลงศักดิ์สิทธิ์ในพิธีกรรม เป็นผู้อ่าน พระคัมภีร์ในพิธีกรรม และปัจจุบันยังเป็นพลมารีของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ โดยกิจกรรมนี้ นอกเหนือจากการสวดภาวนาแล้ว ยังมีการเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ ผู้ป่วย หรือกระทั่งผู้ที่มีหมดหวัง ในชีวิต สามารถให้คำแนะนำ บริक्षा หรือบรรเทาใจให้กับบุคคลอื่นได้อีก จะเห็นได้ว่าศาสนา คาทอลิกเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีความสนใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของวัดได้ โดยอิสระแล้วแต่ ความสมัครใจ ปัจจุบันมีอาชีพขายหมู (เจ้าของกิจการ)

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากต่อ ศิลศักดิ์สิทธิ์ เช่นศีลล้างบาป ซึ่งได้รับมาตั้งแต่วัยเด็ก พอโตขึ้นก็เรียนคำสอนและได้รับศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท และศีลกำลัง ทั้งนี้เพราะเป็นครอบครัวคาทอลิกมาตั้งแต่กำเนิด สืบทอดมาจาก บรรพบุรุษ ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติศาสนกิจที่มีต่อศาสนาโดยตลอด จนกลายเป็นกิจวัตรอันจำเป็น ส่วนศีลอื่นๆ นั้น เมื่ออย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะมีส่วนร่วมกับพระศาสนจักรน้อยลง เช่น พิธีศีลบวช ศีลสมรส และศีลเจมคนไข้ มีความเข้าใจค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ค่อยได้สัมผัสกัน นานๆ ครั้งจะได้พบสักครั้งหนึ่ง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 17

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	4	4	4	5	17	4.250
6. ศีลสมรส	3	4	4	4	15	3.750
7. ศีลเจมคนไข้	4	5	5	5	19	4.750
คะแนนรวม	31	33	33	34		
ค่าเฉลี่ย	4.429	4.714	4.714	4.857		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.679

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ แสดงออกทางจริยธรรม รู้จักการให้อภัยกับผู้อื่นค่อนข้างมาก ส่วนด้านการแบ่งปัน ความรักความเมตตา และความยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 18

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
1. ความรัก ความเมตตา	5	3	4	3	2	5	22	3.667
2. ความยุติธรรม	5	2	3	5	3	4	22	3.667
3. การให้อภัย	3	5	4	5	3	3	23	3.833
4. การแบ่งปัน	5	5	1	5	2	3	21	3.500

ค่าเฉลี่ยรวม 3.667

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 19

คนที่ 4	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่ให้พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	31	33	33	34	22	22	23	21
เฉลี่ย	4.429	4.714	4.714	4.587	3.667	3.667	3.833	3.500
หมายถึงถึง	ค่อนข้างมาก	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยรวม

4.107

3.667

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงเห็นความสำคัญของการดำเนินชีวิตศักดิ์สิทธิ์คือตามความหมายของพิธีกรรมนั้นๆ โดยพยายามนำองค์ประกอบของพิธีมาอธิบายให้เด่นชัดยิ่งขึ้นมากกว่าการสังเกตและเข้าใจเองตามบทภาวนาของพิธี ต่อมาคือความพร้อมตามสมควรของผู้เข้าร่วมพิธีกรรมในด้านต่างๆ ด้วยทั้งทางกายและจิตใจ นอกนั้นก็เป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีกรรมโดยเคร่งครัดเพื่อความหมายที่ดีเป็นลำดับ และเป็นการบันทึกลงความศักดิ์สิทธิ์ด้วย เพื่อช่วยให้เราเป็นคนดีมีจริยธรรม ศีลธรรมในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน โดยเน้นสิ่งต่าง ๆ ทางสีหน้าท่าทางและน้ำเสียงด้วย ไม่ใช่เพียงการทำตามจารีตให้จบๆ ไปเท่านั้น

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การเชื่อศรัทธาในพระเจ้า ปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ เป็นต้นผ่านทางบทบัญญัติต่าง ๆ และคำแนะนำของพระศาสนจักร เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันที่ดี การมีจริยธรรมคือการมีแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเกิดขึ้นภายในชีวิตเรา ในหนทางที่ดีและถูกต้อง

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ สามารถทำให้เราสามารถบรรลุถึงเป้าหมายของการดำเนินชีวิตในโลกนี้เพื่อมุ่งสู่สุขและสันติ คือสวรรค์นิรันดร์ แต่ทว่าในชีวิตจริง ยังต้องพยายามนำเอาหลักแห่งความรักพระและเพื่อนพี่น้องมาเป็นแนวทางเสมอ ต้องพยายามลำดับคุณค่าความสำคัญต่างๆ ให้มากขึ้น เพราะความไม่เข้าใจกัน อาจมาจากความจริงใจ เปิดใจต่อกันน้อยไป ต้องให้ความเคารพต่อบุคคลมากขึ้นทั้งของตนเองและผู้อื่นที่อยู่รอบข้าง

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ ส่วนมากก็ได้อยู่แล้ว อาจเป็นเพราะความพร้อมบ้างของผู้ร่วมพิธีกรรม หรือการเตรียมของบาทหลวงเองก็ด้วย อาจทำให้การใช้สื่อสัญลักษณ์ต่างๆ สร้างความเข้าใจได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 5 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 40 ปี เพศชาย ได้รับการศึกษาขั้นสูงสุดในระดับปริญญาตรี การศึกษาศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกประวัติศาสตร์ เป็นคริสตชนตั้งแต่เกิด สถานภาพปัจจุบันแต่งงานแล้ว มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพระศาสนจักร คือเป็นพลมารี (ทหารของแม่พระ) สังกัดวัดพระมารดาเนจจานูเคราะห์ ปัจจุบันประกอบอาชีพประดิษฐ์ดอกไม้จากดินญี่ปุ่น (เจ้าของกิจการ)

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากในศีลมหาสนิท ซึ่งเป็นส่วนที่หล่อหลอมบำรุงจิตใจ เพราะเป็นศีลที่เรียบง่าย ส่วนให้ความสนใจน้อยคือศีลกำลัง ซึ่งอาจเป็นเพราะสามารถรับได้ครั้งเดียวในชีวิต ส่วนศีลล้างบาป ศีลสมรส ศีลเจิมคนไข้ ศีลอภัยบาป และศีลบวช เป็นศีลที่เข้าใจ และให้ความสำคัญน้อยกว่าศีลมหาสนิท

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 20

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	4	5	19	4.750
2. ศีลอภัยบาป	5	4	5	4	18	4.500
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	4	4	4	17	4.250
5. ศีลบวช	5	5	4	4	18	4.500
6. ศีลสมรส	5	5	5	4	19	4.750
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	4	19	4.750
คะแนนรวม	35	33	32	30		
ค่าเฉลี่ย	5.000	4.714	4.571	4.286		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.643

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ หรือเป็นผู้ที่ได้รับด้วยตนเอง จึงแสดงออกทางจริยธรรม มีความยุติธรรมค่อนข้างมาก การให้อภัย ความรักความเมตตา อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน เป็นส่วนหนึ่งของข้อคำสอน และนำมาแบ่งปันกัน

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 21

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
1. ความรัก ความเมตตา	5	1	5	3	4	5	23	3.833
2. ความยุติธรรม	4	2	5	2	2	5	20	3.333
3. การให้อภัย	2	4	5	4	2	5	22	3.667
4. การแบ่งปัน	2	4	1	5	2	5	19	3.167

ค่าเฉลี่ยรวม 3.500

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีมีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 22

คนที่ 5	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระผู้มีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิภาพของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	33	32	30	23	20	22	19
เฉลี่ย	5.000	4.714	4.571	4.286	3.833	3.333	3.667	3.167
หมายถึง	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวม

4.643

3.500

4. พิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวง ผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้
 บาทหลวงได้พยายามปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีกรรมต่างๆ อย่างครบถ้วน เพราะเป็นการบันทึกลง
 ความศักดิ์สิทธิ์ มีการอธิบายความหมายตามสมควร แม้เราไม่สามารถเข้าใจได้ทั้งหมด
 ก็ตาม แต่ทว่าก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมตัวของเราเองด้วยเช่นกัน บาทหลวงก็ได้พยายามเสริม
 คำอธิบายมากขึ้นตามโอกาสด้วย โดยผ่านทาง การแสดงออกทางสีหน้าท่าทางหรือแม้กระทั่ง
 น้ำเสียง ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อการดำเนินชีวิตเป็นคนดีมีศีลธรรม ซึ่งเป็นการดำเนินชีวิตที่มีจริยธรรม
 แสดงออกซึ่งความศักดิ์สิทธิ์จากการร่วมพิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์ ไม่ใช่เพียงการร่วมและปฏิบัติตามกฎ
 พิธีเท่านั้น

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่า
 ความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การไว้วางใจในพระเป็นเจ้าว่าพระองค์คือองค์แห่งความรักและ
 ความดีงามทุกประการ เราจึงมั่นใจที่จะยึดถือและให้พระองค์เป็นหลักในการดำเนินชีวิต การมี
 จริยธรรมคือ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความจริงใจ และความสัตย์ซื่อต่อสิ่งที่เรา
 ยึดมั่นเป็นแนวทางชีวิต สิ่งนี้เกิดขึ้นภายในจิตวิญญาณของเราเองผ่านทางความเชื่อและความรู้
 ความเข้าใจที่เราได้

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เกิดขึ้นเพราะมีพระเจ้าเป็นศูนย์กลางของ
 การดำเนินชีวิต แต่การปฏิบัติจริงในแต่ละวันนั้น ด้วยเหตุที่ว่าพื้นฐานชีวิตที่แตกต่างกันตามสมควร
 เราต้องพยายามประพฤติดี ทำดีต่อทุกคน มีการสวดภาวนาทุกวัน ต้องมีน้ำใจต่อกันและกัน
 มากขึ้น เอาใจใส่ รับผิดชอบ ช่วยเหลือทุกๆ คน โดยยึดพระธรรมคำสอนเป็นแนวทาง มีพระอยู่ใน
 จิตใจเสมอ

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ มีความเห็น
 ว่ามีการใช้สัญลักษณ์ที่เข้าใจได้ง่ายๆ ด้วยตัวของมันเอง และประกอบกับ คำภาวนามาให้
 ความหมายเองอยู่แล้วก็ดี การอธิบายเสริมเพิ่มเติมจากบาทหลวงด้วย เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและ
 เหมาะสมแล้ว

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 6 จากกลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 6 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 35 ปี เพศชาย ขณะนี้ได้แต่งงานมาเป็นเวลา 8 ปีแล้ว ภรรยาและลูกจึงได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ การมาวัดอย่างสม่ำเสมอ เมื่อตอนวัยรุ่นได้มาศึกษาที่โรงเรียนช่างกล ปทุมวัน ในระดับชั้น ปวช. แต่ก็มีส่วนร่วมกับศาสนิกเสมอ ประกอบกับจบมาใหม่ๆ ยังไม่มีงานทำจึงหันมาทำธุรกิจส่วนตัว และคอยช่วยกิจกรรมของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์อย่างสม่ำเสมอ

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม เขามีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี เพราะเขาได้ศึกษามาและร่วมพิธีการรับศีลกับภรรยาในทุกโอกาสที่จะอำนวย มีความเข้าใจว่าศีล มีความสำคัญต่อตนเองและคนรอบข้างเป็นอย่างมาก รวมไปถึงทางร่างกาย ฝ่ายจิตวิญญาณของผู้รับ โดยเฉพาะศีลสมรส เขาจะต้องรับเพียงครั้งเดียวในชีวิต

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 23

ความเชื่อความศรัทธาจากการร่วมพิธีกรรม	ทำให้เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่าพระพรสัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่าพระพรช่วยชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ยความเชื่อศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	35	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000		

ค่าเฉลี่ยรวม 5.000

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรมของเขาเด่นชัดมากในด้านความรักความเมตตา รองลงมาคือการแบ่งปัน แต่ก็ไม่ทิ้งความความยุติธรรมและการให้อภัย แก่ผู้ที่ทำไม่ดีกับเขา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 24

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	2	5	3	4	24	4.000
- ด้านความยุติธรรม	4	2	4	4	2	4	20	3.333
- ด้านการให้อภัย	1	5	4	4	3	3	20	3.333
- ด้านการแบ่งปัน	4	5	4	5	2	3	23	3.833
ค่าเฉลี่ยรวม							3.625	

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 25

คนที่ 6	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	35	24	20	20	23
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000	4.000	3.333	3.333	3.833
หมายถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยรวม

5.000

3.625

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้ให้ความสำคัญด้านการเตรียมการพิธีกรรมตามขั้นตอน ความพร้อมอย่างเหมาะสมของผู้ร่วมพิธีกรรมก็จำเป็น เพราะการตั้งใจร่วมพิธีและฟังคำอธิบายความหมายพิธีกรรม ที่บาทหลวงได้พยายามเสริมเพื่อสร้างความเข้าใจส่งผลถึงการดำเนินชีวิตเป็นคนดี มีศีลธรรมจริยธรรมมากขึ้นด้วย คือการเน้นด้วยสีหน้าท่าทาง แม้บางครั้งอาจเรียบๆ ไปบ้างก็ตาม แต่ก็บันดาลความศักดิ์สิทธิ์แก่เราแน่นอน แม้ว่าจะไม่สามารถเข้าใจได้ไม่ทั้งหมดก็ตาม

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง สิ่งที่เราเคารพ ให้ความไว้วางใจ และยึดเอาเป็นที่หนึ่งของชีวิต พร้อมด้วยความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามอยู่เสมอด้วยความเต็มใจ การมีจริยธรรมคือ สิ่งดีงามที่ควรปฏิบัติ และไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของกลุ่มชน

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ มีความเห็นว่าเราเชื่อสิ่งใดเราก็ควรต้องปฏิบัติตามนั้น แต่อาจปฏิบัติจริงได้ไม่ทั้งหมด อาจเนื่องด้วยความรู้ความเข้าใจ อาจพลาดได้บ้างตามสมควร จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยเมื่อปฏิบัติมากก็เป็นแรงเพิ่มพูนความเชื่อศรัทธามากขึ้นด้วยเช่นกัน

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ พบว่า มีการใช้สื่อสัญลักษณ์ดีพอสมควร และควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจเสริมให้มากขึ้นด้วยแนวทางอื่นๆ อีก ก็จะช่วยได้มากถึงความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเพื่อส่งผลถึงการดำเนินชีวิตที่ดียิ่งขึ้นอีก

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 7 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 7 เป็นเพศ หญิง อายุ 37 ปี มีสถานภาพโสด บรรพบุรุษเป็นคริสตชนดั้งเดิม เป็นคนกรุงเทพฯ ครอบครัวเป็นผู้ศรัทธาต่อศาสนาอย่างมาก ไม่ว่าที่ได้มีการฉลองวัดหรือศาสนกิจ ครอบครัวนี้จะไปร่วมพิธีกรรมเป็นเนืองนิจ เมื่อตอนยังเล็กบิดา-มารดา ได้ส่งเข้าเรียนที่โรงเรียนพระแม่มารีย์ จนถึงชั้นมัธยม 3 และได้มาศึกษาต่อที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ จนถึงชั้นมัธยม 6 ในขณะที่เรียนนั้นได้เรียนคำสอนและได้เข้าวัดอย่างสม่ำเสมอ จนปัจจุบันได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ และประกอบกิจพิธีสม่ำเสมอ ปัจจุบันเขาได้เป็น เจ้าของกิจการ คือเลี้ยงหมูขายส่ง

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากต่อทุกๆ ศีลฯ ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษและตัวเขามีความเชื่อความศรัทธาและปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอจนถือเป็นกิจวัตรอันจำเป็น ถ้าวันใดไม่สามารถมาวัดได้จะมีความรู้สึกเป็นทุกข์ใจ เพราะเขาคิดว่าการมาวัดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับฝ่ายจิตวิญญาณ ได้มาร่วมพิธีกรรม ได้มารับฟังคำสั่งสอนของพระในขณะที่เป็นผู้เทศน์ รับรู้และเข้าใจในศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท ศีลกำลัง เพราะเขาได้รับรู้และสัมผัสมาตั้งแต่เด็ก ส่วนศีลบวช และศีลสมรส พอเข้าใจ เพราะเคยไปร่วมงานเนื่องจากเป็นคนศรัทธา ส่วนศีลเจิมคนไข้ อาจจะเข้าใจ เพราะมีผู้ใหญ่อยู่รอบข้าง แต่ตนเองยังไม่เคยรับ

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 26

ความเชื่อความศรัทธาจากการร่วมพิธีกรรม	ทำให้เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่าพระพรสัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่าพระพรช่วยชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ยความเชื่อศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	35	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000		

ค่าเฉลี่ยรวม 5.000

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม มีความเข้าใจในศิลปะต่างๆ และเชื่อว่าการมีความศรัทธาจากการร่วมพิธีกรรมจะส่งผลไปให้ชีวิตมีความสุข และจะต้องเป็น การให้อภัย และการแบ่งปันรวมไปถึงความยุติธรรม ส่วนด้านความรักความเมตตาจิตใจสำนึก ค่อนข้างน้อย

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 27

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	2	3	4	1	2	17	2.833
- ด้านความยุติธรรม	4	1	4	5	1	5	20	3.333
- ด้านการให้อภัย	3	3	4	5	1	5	21	3.500
- ด้านการแบ่งปัน	3	5	2	5	1	5	21	3.500

ค่าเฉลี่ยรวม 3.292

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีมีความเชื่อความศรัทธา ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับ การดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 28

คนที่ 7	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	35	17	20	21	21
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000	2.833	3.333	3.500	3.500
หมายถึงถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	เกือบจะปานกลาง	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยรวม

5.000

3.292

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงเน้นว่าผู้ร่วมพิธีต้องเตรียมพร้อมในการมาร่วมพิธีกรรมต่างๆ การดำเนินไปตามขั้นตอนต่างๆ ของพิธีกรรมนั้นๆ ละเลยไม่ได้เพราะแต่ละตอนให้ความหมายต่อการดำเนินชีวิต เราต้องแสดงออกทางการดำเนินชีวิตจริง เพราะพิธีกรรมทำให้เป็นคนศักดิ์สิทธิ์ มีจริยธรรม บาทหลวงอธิบายเพิ่มเติมทางสีหน้าท่าทางเพื่อความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และท่านได้ใช้น้ำเสียงเน้นความสำคัญบางจุดที่ต้องการเน้น ส่วนการปฏิบัติตามความเข้าใจนั้น อาจเข้าใจพิธีกรรมไม่ทั้งหมดก็ไม่ใช่ไร รับเอาเท่าที่สามารถของเรา แต่ยังคงความศักดิ์สิทธิ์เสมอ

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การเชื่อในพระเจ้า และไว้วางใจในพระองค์ เชื่อฟังและพยายามปฏิบัติตามคำสอนของพระเจ้า การมีจริยธรรมคือ การตั้งมั่นอยู่ในธรรมบัญญัติของพระเจ้า เป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นสิ่งที่อยู่ในตัวของเรามนุษย์ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยวิถีทางต่างๆ การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เพราะเมื่อเราเชื่อในพระเจ้าและพยายามทำตามที่พระเจ้าสอน พระจะอวยพรให้เรามีความสุขและสันติ แม้ว่าบางครั้งของชีวิตอาจทำใจยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นบางประการไม่ได้บ้างก็ตาม หรืออาจไม่อยากกระทำ ไม่กล้ากระทำ ต้องแก้ไขด้วยการภาวนา ทบทวนความตั้งใจ กล้ารับความจริงที่ดีมากขึ้น

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เห็นว่าได้อยู่แล้ว แต่ถ้ามีการเสริมความรู้ความเข้าใจในพิธีกรรมเพิ่มมากขึ้นกว่านี้อีก ก็จะมีผลดียิ่งขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 8 จากกลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 8 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 35 ปี เพศหญิง ได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมและมัธยมที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนแวนต์ เป็นคริสตชนตั้งแต่เกิด สถานภาพโสด มีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ โดยเป็นนักขับร้องเพลง ศักดิ์สิทธิ์ในพิธีกรรม สังกัดวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ขณะนี้ประกอบอาชีพขายประกันชีวิตของบริษัท เอ ไอ เอ

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากต่อทุกศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ เนื่องจากเป็นลูกกำพร้า ในวัยเด็กจึงได้มาอยู่กับนักบวชหญิง (ผู้ถือศีลบนทางคาทอลิก) เป็นผู้อุปการะดูแล ให้การศึกษาทางด้านวิชาการ และมีบาทหลวง ให้การศึกษาทางด้านศาสนา จึงมีความใกล้ชิดและผูกพันกับผู้ดูแล ทำให้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ ถือเป็นกิจวัตรอันจำเป็น การดำเนินชีวิตจึงแสดงออกอย่างสอดคล้องถูกต้อง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 29

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	35	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000		

ค่าเฉลี่ยรวม

5.000

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ หรือเป็นผู้ที่ได้รับด้วยตนเอง จึงเต็มเปี่ยมไปด้วยความเชื่อ ซึ่งซึมซับมาจากวัยเด็ก ส่งผลต่อการแสดงออกทางจริยธรรม ด้วยการให้ความรักความเมตตา นอกนั้นด้านความยุติธรรม การแบ่งปัน และการให้อภัย ก็อยู่ในระดับใกล้เคียงกับความรักความเมตตาเช่นกัน เมื่อมีความเชื่อมักแสดงออกด้วยความรักซึ่งเป็นหัวใจคำสอนของศาสนา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 30

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	2	4	5	4	2	4	21	3.500
- ด้านความยุติธรรม	4	2	2	5	2	4	19	3.167
- ด้านการให้อภัย	2	4	4	4	2	4	20	3.333
- ด้านการแบ่งปัน	4	4	2	4	2	4	20	3.333

ค่าเฉลี่ยรวม 3.333

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเหนือกว่าปานกลางเล็กน้อย

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 31

คนที่ 8	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	35	21	19	20	20
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000	3.500	3.167	3.333	3.333
หมายถึงถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	เกือบจะค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวม

5.000

3.333

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้ให้ความสำคัญว่าชีวิตคริสตชนต้องแสดงออกในชีวิตจริงทุกวันแต่ทั้งนี้ผู้ร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ต้องมีความพร้อมของตนเองพอสมควร โดย บาทหลวงแสดงออกทางพิธีกรรม ซึ่งสื่อนำทางและการใช้เสียง เพื่อเน้นความสำคัญพิเศษอย่างสม่ำเสมอ ส่วนในด้านความเข้าใจโดยปฏิบัติ พิธีกรรมตามกฎหมาย เป็นการทำให้เกิดความครบถ้วนเพื่อบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ และทำให้เราเป็นคนดี มีศีลธรรม โดยบาทหลวงพยายามหาองค์ประกอบต่างๆ มาช่วยอธิบาย ให้เข้าใจความหมายมากยิ่งขึ้น และแม้ว่าเราจะเข้าใจมากหรือน้อย ก็ให้ความสำคัญแต่ไม่มากนัก และก็ยังปฏิบัติไปตามขั้นตอนของพิธีกรรมที่กำหนดไว้

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การที่บุคคลมีความเชื่อ ความไว้วางใจในสิ่งที่ตนนับถือ และเชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งดี ให้คุณตนเองและบุคคลที่อยู่รอบข้าง แก่เราตามความเหมาะสม เราจึงเกิดความเชื่อความศรัทธาในสิ่งนั้น การมีจริยธรรมคือ การปฏิบัติสิ่งดีงามในชีวิตประจำวัน จนกระทั่งเกิดเป็นนิสัยที่ดี เกิดประโยชน์ที่ดีกับ

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เนื่องจากการได้รับการปลูกฝังพระธรรมคำสอนให้ดำเนินชีวิตที่ดีตั้งแต่เด็กๆ และปฏิบัติมาโดยตลอดอย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ ซึ่งเป็นแรงผลักดันในการปฏิบัติอีกทางหนึ่ง ในชีวิตจริง ก็ต้องพยายามมากขึ้นแม้จะมีข้อบกพร่องบ้าง ก็ต้องพยายามโดยอาศัยหลักแห่งความรักตามคำสอน ช่วยโน้มนำให้ปฏิบัติให้มากที่สุด และด้วยแบบอย่างของบุคคลที่อยู่รอบข้าง ในการดำเนินชีวิตที่ดี เป็นต้น ผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่สอนเองด้วย

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ บางอย่างก็เข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง แม้จะได้ติดตามการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม ของบาทหลวงก็ตาม เพราะขีดจำกัดของความรู้ ของเราแต่ละคนอาจมีความรู้ไม่เท่ากัน แต่ส่วนมากก็เข้าใจได้ดี

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 9 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 9 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 74 ปี เพศชาย จบการศึกษาระดับชั้นมัธยม 6 (ม. ปลาย) โรงเรียนอัสสัมชัญบางรัก เป็นคริสตชนตั้งแต่เกิด สถานภาพเป็นหม้าย เป็นสัตรีของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ประกอบอาชีพขายขนมประเภทขนมเคี้ยวน้ำตาลลม ที่บ้าน (เจ้าของกิจการ)

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากต่อทุกๆ ศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษ มีความเชื่อและปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอจนถือเป็นกิจวัตรอันจำเป็นในการดำเนินชีวิต ละเลยไม่ได้ ส่วนศิลบทรมีความเข้าใจค่อนข้างน้อยเพราะไม่ค่อยได้สัมผัส นานๆ จะได้ร่วมพิธี

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 32

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลั่ง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	4	4	4	17	4.250
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	34	34	34		
ค่าเฉลี่ย	5.000	4.857	4.857	4.857		

ค่าเฉลี่ยรวม

4.893

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา ที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ หรือเป็นผู้ที่รับด้วยตนเอง จึงแสดงออกทางจริยธรรมมากที่สุดในด้านการแบ่งปัน ซึ่งก็เป็นหนึ่งในข้อสำคัญของหลักคำสอน นอกจากนี้ด้านความรักความเมตตา การให้อภัย และความยุติธรรม เป็นส่วนที่รองลงมา เพราะอยู่คนเดียวมี ซึ่งก็มีสาเหตุมาจากการเป็นหม้าย

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 33

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	4	4	1	4	1	1	15	2.500
- ด้านความยุติธรรม	5	1	4	5	1	5	21	3.500
- ด้านการให้อภัย	1	5	5	5	1	4	21	3.500
- ด้านการแบ่งปัน	5	5	2	5	3	5	25	4.167
ค่าเฉลี่ยรวม								3.417

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 34

คนที่ 9	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	34	34	34	15	21	21	25
เฉลี่ย	5.000	4.857	4.857	4.857	2.500	3.500	3.500	4.167
หมายถึง	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยรวม

4.893

3.417

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้ให้ความสำคัญด้านการดำเนินชีวิตของสัตบุรุษซึ่งเป็นเครื่องหมายศักดิ์สิทธิ์ของพิธีกรรม ที่ได้ประกอบขึ้น ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ผู้ร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ ต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมของตนเองตามความเหมาะสม สิ่งที่บาทหลวงได้เน้นรองลงมา คือ หอองค์ประกอบอื่น เพื่อให้ได้ช่วยเข้าใจพิธีมากยิ่งขึ้น ซึ่งรวมถึงการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางและน้ำเสียง และแม้ว่าจะเข้าใจได้ไม่ทั้งหมด แต่ก็ได้คงความศักดิ์สิทธิ์ เพราะได้ปฏิบัติตามแนวทางจารีต อย่างครบถ้วน

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อ ความศรัทธา หมายถึง การที่เรามีความเชื่อในองค์ความดี และมีความศรัทธาในการปฏิบัติในทางแห่งความดีนั้น การมีจริยธรรมคือ แนวทาง ข้อประพฤติปฏิบัติ ในคุณธรรมความดี มีกฎระเบียบแบบแผน ข้อบังคับแน่นอน

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ คือการมีความเชื่อในพระเจ้า มีความเคารพในสิ่งดี และดำเนินชีวิตในแนวทางนั้น ในแต่ละวัน สามารถทำได้ แต่ไม่ผู้สมบูรณ์ครบถ้วน เพราะกระแสของสังคมโลก ที่ทำให้เรามักกระทำกิจการที่สวนทางกับพระธรรม คำสอน ที่เรามีความเชื่อในองค์พระเจ้า ดังนั้นเราต้องพยายามทบทวน ถึงความเชื่อของเราบ่อยๆ และมีข้อตั้งใจที่จะพยายาม ดำเนินไป ในแนวทางนั้น โดยอาจมีการเตือนสอน กันและกันอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ มีความเห็นว่า มีแนวทาง กระบวนการ ซึ่งทำให้รู้และเข้าใจความหมาย ของสัญลักษณ์ที่ใช้ในเวลานั้น พร้อมทั้งความศักดิ์สิทธิ์ที่เกิดขึ้นเมื่อประกอบพิธีกรรม อย่างเป็นระบบระเบียบอยู่แล้ว

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 10 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 10 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 85 ปี เพศชาย การศึกษาระดับประถม 4 โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก สถานภาพแต่งงาน อยู่ในกิจกรรมของวัดพระมารดาเนจจานูเคราะห์ (เป็นคณะกรรมการสภาวัด) ขณะนี้ได้เกษียณตัวเองออกจากการคุมการเงินการจัดซื้อของหมู่บ้านโชคชัย ปัญญทรัพย์ (เจ้าของกิจการ)

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากต่อศีลล้างบาป เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง เชื่อว่าพระจะสัมฤทธิ์ผลอย่างมากใน ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท ศีลสมรส และศีลเจิมคนไข้ ด้วยวัยที่ผ่านมานานกับประสบการณ์ที่ได้รับ จึงเห็นจริง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 35

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	4	4	18	4.500
3. ศีลมหาสนิท	5	5	3	4	17	4.250
4. ศีลกำลัง	5	4	3	3	15	3.750
5. ศีลบวช	5	4	3	3	15	3.750
6. ศีลสมรส	5	5	4	3	17	4.250
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	3	2	15	3.750
คะแนนรวม	35	33	25	24		
ค่าเฉลี่ย	5.000	4.714	3.571	3.429		

ค่าเฉลี่ยรวม

4.179

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรมด้านการแบ่งปันมีมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีน้อยกว่า การแบ่งปันนิดหน่อย ความรักความเมตตาอยู่ในระดับน้อยที่สุด จึงทำให้ค่าเฉลี่ยปานกลาง

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 36

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	5	1	1	1	18	3.000
- ด้านความยุติธรรม	4	1	4	5	2	3	19	3.167
- ด้านการให้อภัย	1	5	5	5	1	5	22	3.667
- ด้านการแบ่งปัน	5	5	3	4	5	5	27	4.500

ค่าเฉลี่ยรวม 3.584

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 37

คนที่ 10	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีล ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่ อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	33	25	24	18	19	22	27
เฉลี่ย	5.000	4.714	3.571	3.429	3.000	3.167	3.667	4.500
หมายถึง	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยรวม

4.179

3.584

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้ให้ความสำคัญตามลำดับ คือ การเน้นให้เราดำเนินชีวิตอย่างศักดิ์สิทธิ์จริง ในทุกๆ วันแห่งชีวิต ท่านพยายามให้องค์ประกอบต่างๆ มาอธิบายให้เราเข้าใจมากยิ่งขึ้นซึ่งรวมถึงการใช้สื่อนำทาง การเน้นน้ำเสียงในส่วนที่สำคัญกว่าตอนอื่นๆ และพยายามทำตามข้อกำหนดจริตพิธีกรรมอย่างครบถ้วน นอกนั้นในด้านการปฏิบัติตามขั้นตอนก็ดี การเตรียมพร้อมของผู้ร่วมพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ก็ดี ทำให้เราเป็นคนดี มีศีลธรรม ส่วนที่เน้นน้อยก็เป็นในด้านการการปฏิบัติตามข้อกำหนดและการบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ที่เกิดขึ้นแม้ไม่เข้าใจทั้งหมดก็ตาม

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่า ความเชื่อ ความศรัทธา หมายถึง การเชื่อในสิ่งที่เรารู้จัก สิ่งที่เราเคารพนับถือ และสามารถเป็นแบบแผนในการทำมาความดี หลีกหนีความชั่วร้ายต่างๆ ได้ การมีจริยธรรมคือการมีคุณธรรมที่ดีทางศาสนาที่มีอยู่ในจิตใจมนุษย์เป็นพื้นฐาน

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เป็นสิ่งที่ต้องพยายามให้มากที่สุดเพราะ เป็นสิ่งที่ที่ดี เป็นสิ่งที่พระทรงสอนเราอยู่เสมอ เป็นต้นเมื่อเราไปร่วมพิธีกรรมและฟังพระวาจาของพระเจ้า ส่วนการปฏิบัติตามแนวความคิดในชีวิตจริงแล้ว อาจทำได้ไม่ทั้งหมด เพราะสภาพปัจจัยแวดล้อมที่แตกต่างกัน แม้เรื่องเดียวกัน ต้องยอมรับว่าบางทีที่ตัดสินใจแตกต่างกันออกไปได้ แต่ก็ได้พยายามทบทวนพระธรรมคำสอน และได้รับการเตือนสอนอยู่เสมอ ทั้งบุคคลที่อยู่รอบข้างหรือบาทหลวงเองด้วยเมื่อเรามีโอกาสฟังพระวาจาและบทเทศน์สอนของท่าน

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ มีความเห็นว่า มีระบบระเบียบ ขั้นตอนที่ดีอยู่แล้ว

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 11 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 11 เป็นคริสตชนเดิม อายุ 61 ปี เพศหญิง สถานภาพแต่งงาน เป็นเวลา 38 ปีได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมและมัธยมที่โรงเรียนรักรัษีวิทยา และได้ศึกษาต่อที่วิทยาลัยครู จันทระเกษม คณะเทคโนโลยีและวิศวกรรมทางการศึกษา เป็นคริสตชนนานกว่า 56 ปีแล้ว ได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมต่างๆ ของพระศาสนจักร และเป็นครูคำสอนของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์อีกด้วย ปัจจุบันได้ประกอบอาชีพขาย – จัดดอกไม้ ในและนอกสถานที่

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากต่อศีลศักดิ์สิทธิ์ ทุกศีลศักดิ์สิทธิ์ เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท ศีลกำลัง ศีลสมรส และศีลเจมคนไข เนื่องจากได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ และได้เข้าร่วมพิธีอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ถือเป็นกิจวัตรอันจำเป็น ยกเว้นศีลบวชที่มีความเข้าใจค่อนข้างยาก เนื่องจากไม่ค่อยได้มีโอกาสสัมผัส มากนัก นานๆ จะได้พบสักครั้ง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 38

ความเชื่อความศรัทธาจากการร่วมพิธีกรรม	ทำให้เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่าพระพรสัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่าพระพรช่วยชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ยความเชื่อศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	4	5	19	4.750
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจมคนไข	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	34	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	4.875	5.000		

ค่าเฉลี่ยรวม

4.964

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ การแสดงออกทางจริยธรรมในทุกด้านใกล้เคียงกัน แต่ในด้านที่มากที่สุดก็คือในด้านการแบ่งปัน สอนให้รู้จักการให้กับคนที่อยู่รอบข้าง ส่วนด้านการให้อภัย ด้านความรักความเมตตา ค่อนข้างมาก และด้านที่น้อยที่สุดคือด้านความยุติธรรม

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 39

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	4	5	2	2	2	20	3.333
- ด้านความยุติธรรม	5	1	2	4	2	5	19	3.167
- ด้านการให้อภัย	2	4	5	5	1	4	21	3.500
- ด้านการแบ่งปัน	4	4	2	4	4	4	22	3.667

ค่าเฉลี่ยรวม 3.417

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับมากกว่าปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 40

คนที่ 11	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	34	35	20	19	21	22
เฉลี่ย	5.000	5.000	4.857	5.000	3.333	3.167	3.500	3.667
หมายถึงถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	มากที่สุด	ปานกลาง	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยรวม

4.964

3.417

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้เน้นความพร้อมในด้านต่างๆ ของสัตบุรุษมากทีเดียวทั้งภายในและภายนอก และเราต้องดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความเชื่อที่เราได้รับรวมทั้งความศักดิ์สิทธิ์ในการดำเนินชีวิตด้วย รองลงมาที่ท่านสนใจคือการอธิบายเพิ่มเติม จากบทภาวนาของพิธีกรรม การเน้นด้วยสีหน้าท่าทาง และน้ำเสียง ในตอนต่างๆ ที่สำคัญกว่าตอนอื่นๆ ท่านก็ได้พยายามเน้นเป็นอย่างมากเพื่อให้เราเข้าใจมากขึ้น ส่วนในด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ขั้นตอนของพิธีกรรมทั้งครบเป็นเรื่องราวรองลงมาอีกระดับหนึ่ง เพื่อให้เราเป็นคนดีมีศีลธรรม เพราะพิธีกรรมได้บันดาลความศักดิ์สิทธิ์แก่สัตบุรุษ จะโดยรู้ตัว เข้าใจมากหรือน้อยก็ตามที่

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง ความเชื่อสัตย์ ความจริงใจในสิ่งที่เราเคารพนับถือสูงสุด มีความไว้วางใจมอบทุกอย่างที่เราจะกระทำ ตลอดจนการดำเนินชีวิตทุกๆ วัน การมีจริยธรรม คือ การคิดและการกระทำในสิ่งที่ดี มีคุณธรรมตรงตามหลักการของศาสนาของตน ซึ่งอยู่ในกรอบอันดีงามของสังคม ไม่ขัดกันเอง

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ จะทำให้เรามีความเจริญก้าวหน้าทั้งฝ่ายกายและวิญญาณ ผ่านการกระทำด้วยความเชื่อที่ถูกต้อง ในชีวิตจริงทำได้ดีเพราะมีพระเป็นศูนย์กลางของการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน อันเนื่องมาจากการสวดภาวนา อ่านพระวาจา และรับศีลศักดิ์สิทธิ์สม่ำเสมอเท่าที่เป็นไปได้ ต้องพยายามรู้จักรับผิดชอบ พุศุคในเรื่องคุณค่าที่แท้จริงของชีวิต สภาพสังคมปัจจุบัน ลดความเห็นแก่ตัวลงให้มาก

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เห็นว่าเป็นการกระทำสัญลักษณ์ที่ให้ความหมาย ความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ ผลของการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ถูกต้องดี

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 12 คริสตชนเดิม อายุ 53 ปี เพศหญิง การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จากโรงเรียนจิรากรนิเทศวิทยา กรุงเทพฯ สถานภาพแต่งงาน เป็นสภากาชาด, พลมารี, และครูชิล
ของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ประกอบอาชีพเป็นตัวแทนประกันชีวิต บริษัท เอ ไอ เอ จำกัด

1. การรับรู้ความหมาย การใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากที่สุด
ศีกกำลังและศีกสมรส เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริงอย่างมากในศีกกำลัง ศีกบวช ศีกสมรส และ
ศีกเจิมคนไข้ เชื่อว่าพระพรสัมฤทธิ์ผลในศีกกำลัง ศีกสมรส ศีกเจิมคนไข้ เชื่อว่าพระพรช่วยชีวิต
ฝ่ายจิตวิญญาณอย่างมากในศีกกำลัง ศีกสมรส และศีกเจิมคนไข้ ด้วยวัยและประสบการณ์
จึงได้เห็นความจริงมากขึ้น

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีกศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 41

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีกล้างบาป	3	3	3	3	12	3.000
2. ศีกอภัยบาป	4	4	4	4	16	4.000
3. ศีกมหาสนิท	4	4	4	4	16	4.000
4. ศีกกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีกบวช	5	4	4	4	17	4.250
6. ศีกสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีกเจิมคนไข้	5	5	5	4	19	4.750
คะแนนรวม	31	30	30	29		
ค่าเฉลี่ย	4.429	4.286	4.286	4.143		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.286

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. ความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม ในด้านความรักความเมตตา มาก การแบ่งปันน้อย แต่ความยุติธรรมใกล้เคียงกับการให้อภัย

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 42

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	5	4	1	3	23	3.833
- ด้านความยุติธรรม	4	3	4	5	1	5	22	3.667
- ด้านการให้อภัย	2	4	4	5	1	5	21	3.500
- ด้านการแบ่งปัน	3	4	1	5	1	5	19	3.167

ค่าเฉลี่ยรวม 3.542

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 43

คนที่ 12	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้านิโอมุข	พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	31	30	30	29	23	22	21	19
เฉลี่ย	4.429	4.286	4.286	4.143	3.833	3.667	3.500	3.167
หมายถึง	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวม

4.286

3.542

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงเน้นความพร้อมของสัตบุรุษที่มาร่วมพิธีกรรม พยายามทำตามขั้นตอนต่างๆ อย่างไม่ละเลยตอนใดเลย โดยเน้นด้วยสีหน้าท่าทาง การเน้นเสียงในตอนต่างๆ ที่สำคัญเป็นพิเศษ และต้องแสดงออกถึงสิ่งเหล่านี้คือความเชื่อที่เป็นการดำเนินชีวิตจริง ท่านพยายามหาองค์ประกอบรอบด้านมาอธิบายให้เราเข้าใจถึงความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ให้ละเอียด และง่ายขึ้นต่อการเข้าใจ และเป็นการทำตามขั้นตอนเพื่อบันทึกลงความศักดิ์สิทธิ์ มีศีลธรรมในชีวิตให้มาก พร้อมทั้งใช้การเน้นสีหน้าท่าทางและน้ำเสียงมาช่วยในที่สุด

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธา หมายถึง การเชื่อและเห็นด้วยกับคำสั่งสอนของพระเจ้า ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา ที่จะพยายามดำเนินชีวิตตามพระธรรมคำสอนนั้น การมีจริยธรรมคือการประพฤติในสิ่งที่ดี และถูกต้องตามหลักพระธรรมคำสอนของพระศาสนา

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เพราะเห็นดีด้วยกับคำสอนของพระเยซูเจ้า องค์ศาสดา และพบว่า เป็นความดีงามที่เอามาปฏิบัติ ก็เกิดความสุขและสันติในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันนี้ ทำให้จิตใจสบายมีสุขจริงๆ ในชีวิตจริง หากมีความเชื่อมากก็ปฏิบัติได้มากตามไปด้วย และต้องพยายามฝึกตนในการปฏิบัติคุณธรรมต่างๆ ให้มากในชีวิต เป็นต้นในเรื่องการแบ่งปันตามที่พระเยซูเจ้าทรงสอน

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เป็นการเรียนรู้ผ่านทางสื่อสัญลักษณ์ที่เราต้องพยายามเข้าใจให้ลึกซึ้ง และปฏิบัติตามด้วยความเชื่อมั่น และด้วยความพากเพียร เป็นสิ่งที่ให้ความหมายดีมาก

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 13 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 13 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 24 ปี เพศชาย การศึกษาระดับชั้นมัธยม 6 ที่โรงเรียนสะเพ็งพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันอาศัยอยู่ใกล้กับวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ จึงเกิดศรัทธาต่อศาสนา และได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และบาทหลวงคอยให้การดูแลเอาใจใส่ จึงมีความศรัทธามาก จึงได้กลับใจหันมาพึ่งพาศาสนาเป็นแกนหลักของชีวิต ปัจจุบันยังเป็น โสด และยึดอาชีพเป็นช่างกุญแจช่างกุญแจ (เจ้าของกิจการ) เป็นคริสตชนที่ได้รับความรักความอบอุ่นจากครอบครัว มีความเชื่อความศรัทธาในศาสนา จึงร่วมการปฏิบัติต่างๆทางศาสนา จนเป็นกิจวัตรอันจำเป็น

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากในศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ เพราะฟังผ่านการรับศีลฯ มาใหม่ๆ จากการอบรมสั่งสอนของผู้สอนศาสนา บาทหลวง และผู้ใกล้ชิด แต่เขายังอาจไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับศีลเจมคนไข้ ศีลบวช เพราะไม่ค่อยได้สัมผัส จะพบนานๆ ครั้ง ส่วนศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท และศีลกำลังจะพบเห็นอยู่บ่อยครั้ง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 44

ความเชื่อความศรัทธาจากการร่วมพิธีกรรม	ทำให้เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่าพระพรสัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่าพระพรช่วยชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ยความเชื่อศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	35	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000		

ค่าเฉลี่ยรวม 5.000

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. ความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรมด้วยศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ ทำให้เขามีความเชื่อต่อพระว่าจะทำให้เขาสัมฤทธิ์ผลต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้การดำเนินชีวิตของเขากลายเป็นคนใหม่ในสายตาของคนรอบข้าง จริยธรรมในด้านความรักความเมตตาค่อนข้างมาก รองลงมาคือการให้อภัย ด้านความยุติธรรม และที่น้อยที่สุดคือการแบ่งปัน

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 45

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	5	3	3	3	24	4.000
- ด้านความยุติธรรม	5	2	3	4	4	3	21	3.500
- ด้านการให้อภัย	3	4	5	5	3	3	23	3.833
- ด้านการแบ่งปัน	4	4	2	4	3	3	20	3.333

ค่าเฉลี่ยรวม 3.667

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธาในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

ตารางที่ 46

คนที่ 13	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	35	24	21	23	20
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000	4.000	3.500	3.833	3.333
หมายถึงถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวม

5.000

3.667

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงเน้นการดำเนินชีวิตตามความเชื่อที่ได้รับค่อนข้างมากที่สุด พร้อมทั้งในเรื่องการดำเนินตามขั้นตอนอย่างครบถ้วนด้วย เพราะขั้นตอนที่กระทำทำให้เราเป็นคนดี มีศีลธรรม และเราต้องมีความพร้อมตามสมควรในการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ มีการให้ความเข้าใจเพิ่มทางองค์ประกอบต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนช่วยให้เข้าใจมากขึ้น เช่นสื่อน้ำท่าทาง น้ำเสียงที่ใช้เน้นตามขั้นตอนต่างๆ ด้วย

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การที่ยอมรับให้พระเจ้าเข้ามาเป็นผู้นำในการเป็นทั้งผู้ดำเนินจิตวิญญาณ เป็นผู้นำในการดำเนินชีวิตประจำวันทุกๆ เรื่อง การมีจริยธรรมคือ การที่เราดำเนินชีวิตอย่างมีสติ มีความรับผิดชอบ ถูกต้อง มีวินัยทั้งในตนเองและในสังคมที่เราดำเนินอยู่ การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เพราะความเชื่อที่ดีและถูกต้องสามารถนำมาให้เราดำเนินไปในหนทางชีวิตที่ดีในสังคม เป็นพิเศษในเรื่องความรักและสันติ การดำเนินชีวิตจริงในแต่ละวันเป็นไปได้มาก เพราะว่าจากการมีพระเป็นหลัก และจากคำสอนที่ว่ารักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง เป็นสิ่งที่นำมาใคร่ครวญอยู่เสมอ ทำให้เราทำให่มากที่จะมีชีวิตที่ดี สอดคล้องกับความเชื่อในพระธรรมคำสอน

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เป็นการทำให้เรามีความเข้าใจผ่านทางสื่อที่แสดงออกมาในพิธีกรรม เป็นการทบทวน เมื่อร่วมพิธีกรรมนั้นบ่อยๆ เพื่อเตือนตนให้ยึดมั่นในพระเจ้า เพิ่มความเชื่อให้มั่นคงมากยิ่งขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 14 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 14 คริสตชนใหม่ อายุ 21 ปี เพศชาย สถานภาพโสด
ในวัยเด็กได้เข้าศึกษาที่ โรงเรียนปริษานุศาสน์ และศึกษาต่อชั้นมัธยมที่โรงเรียนชลราษฎรบำรุง
เป็นคริสตชนมา 15 ปีแล้ว เป็นเยาวชนของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ คอยช่วยเหลือ
งานวัดตลอด ทั้งงานฉลองวัด แม่พระ หรือคริสต์มาส ขณะนี้ประกอบอาชีพประดิษฐ์สิ่งของ
จากเศษวัสดุจำหน่าย (เจ้าของกิจการ) ได้นำสิ่งของต่างๆ มาจำหน่ายด้วยความรัก ได้เห็นแบบอย่าง
ของคริสตชนที่ปฏิบัติด้วยความรัก จึงดำรงชีวิตด้วยความรัก

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากที่สุด
คือศีลล้างบาปและศีลอภัยบาป มีความเชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริงมากที่สุด ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป
ศีลมหาสนิท ศีลเจิมคนไข้ เชื่อว่าพระพรสัมฤทธิ์ผลมากในศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป เชื่อว่าพระพร
ช่วยชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณมากในศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท ศีลกำลัง ศีลบวช
ศีลสมรส ศีลเจิมคนไข้ เชื่อถึงการดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่ และมีความศรัทธาในพิธีกรรมในระดับ
ดีมาก

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 47

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	4	5	5	19	4.750
4. ศีลกำลัง	4	4	5	4	17	4.250
5. ศีลบวช	4	4	5	4	17	4.250
6. ศีลสมรส	4	4	5	4	17	4.250
7. ศีลเจิมคนไข้	5	4	5	5	19	4.750
คะแนนรวม	32	30	35	32		
ค่าเฉลี่ย	4.571	4.286	5.000	4.571		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.607

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางการดำเนินชีวิต ค่อนข้างมากในด้านของความรัก ได้สัมผัสความรัก ความเมตตา ทำให้สามารถนำเศษวัสดุมาประดิษฐ์เพื่อจำหน่าย เห็นคุณค่าของเศษวัสดุต่างๆ ที่คนอื่นไม่เห็น และนำมาทำให้เกิดคุณค่าขึ้นใหม่จนจำหน่ายได้

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 48 การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	5	2	3	4	24	4.000
- ด้านความยุติธรรม	5	1	3	4	2	5	20	3.333
- ด้านการให้อภัย	3	4	5	5	2	3	22	3.667
- ด้านการแบ่งปัน	4	4	1	5	3	3	20	3.333
ค่าเฉลี่ยรวม							3.583	

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 49

คนที่ 14	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ อย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามี อยู่จริง	พระที่ พระเจ้าให้ สัมฤทธิ์ ผลได้จริง	พระที่ พระเจ้า ให้ช่วยเหลือ ชีวิตฝ่ายจิต วิญญาน	เชื่อใน ประสิทธิผล ของศีล ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่ อยู่เสมอ	ความรัก ความ เมตตา	ความ ยุติธรรม	การ ให้อภัย	การ แบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	32	30	35	32	24	20	22	20
เฉลี่ย	4.571	4.286	5.000	4.571	4.000	3.333	3.667	3.333
หมายถึง	เกือบจะ มากที่สุด	ค่อนข้าง มาก	มาก ที่ สุด	เกือบจะ มากที่สุด	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	เกือบจะ ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง

ค่าเฉลี่ยรวม

4.607

3.583

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้เน้นการดำเนินชีวิตที่แสดงออกซึ่งความเชื่อมากที่สุด รวมถึงการพยายามปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์นั้นๆ ให้ครบถ้วน ร่องมาได้แก่ การเตรียมตัวอย่างดีพร้อมตามสมควร เพื่อจะได้บังเกิดผลดี คือเป็นคนดี มีศีลธรรม เป็นการบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ให้แก่เรา แม้ว่าบางที่เราอาจไม่เข้าใจทั้งหมดของความหมายก็ตาม บาทหลวงก็ได้พยายามนำองค์ประกอบต่างๆ มาอธิบายเพิ่มเติมเท่าที่ท่านสามารถ และตามที่เราจะสามารถรับไว้ได้ด้วย ส่วนในด้านการใช้สีหน้าท่าทาง และน้ำเสียงเน้นบางตอนในพิธีกรรมนั้น ท่านก็ได้ใช้ตามสมควร

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึงความไว้วางใจในพระเจ้า ในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้คำนึงถึงสิ่งที่พระเจ้าสอน ต้องกล้าตัดสินใจจากความเชื่อที่เรามี ทำให้เรามีจิตใจที่ตั้งงามต่อทุกคนที่อยู่รอบข้าง การมีจริยธรรมคือ การมีกฎระเบียบวินัยในการปฏิบัติสิ่งต่างๆ ในชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งงาม ทำให้เรามีความสุข และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่อยู่รอบข้างในสังคมด้วย

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ ด้วยความไว้วางใจที่เป็นหลักยึดเหนี่ยวในจิตใจ ทำให้สามารถมีความเข้มแข็งมากขึ้นในการตัดสินใจ และกระทำสิ่งต่างๆ ที่บางทีเป็นสิ่งที่ยากในชีวิต การยึดเอาคุณธรรม ความรักความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย และการแบ่งปัน ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เด่นในพระศาสนาศาสดาศาสดาปฏิบัติมาดำเนินชีวิต ทำให้เรามีความสุขที่ดำเนินในแนวทางที่พระเจ้าทรงสอน แม้ว่าในชีวิตจริงอาจทำได้ไม่ครบทั้งหมด จะด้วยเหตุปัจจัยใดก็ตาม หากเราสวดภาวนา ทบทวนพระวาจา พระจะช่วยเราให้เปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตให้มาอยู่ในหนทางที่ดีและถูกต้อง และเป็นคนที่ใช้ชีวิตใหม่ในความดีอยู่เสมอได้ด้วยวิถีทางของพระองค์แน่นอน

ส่วนความเห็นด้านการใช้สัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ มีความเห็นว่าเป็นสิ่งที่สูงและศักดิ์สิทธิ์จริง ควรรับด้วยความเชื่อมั่น พยายามปฏิบัติในชีวิตจริง และเป็นการเตือนตนในเรื่องความเชื่อด้วย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 15 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 15 เป็นคริสตชนใหม่กลับใจ อายุ 23 ปี เพศหญิง สถานภาพ โสด ได้เข้าศึกษาในระดับชั้นประถมที่โรงเรียนคลองกุ่ม และศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่โรงเรียนบางกะปิ จากนั้นได้ศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เป็นคริสตชนมานาน 3 ปีแล้ว ขณะนี้ประกอบอาชีพเป็นพนักงานธนาคาร ยู โอ บี รัตนสิน การเงินและสินเชื่อ เป็นสมาชิกของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ เป็นหัวหน้าของกลุ่มเยาวชน เนื่องจากเป็นพนักงานที่เกี่ยวกับการเงินและสินเชื่อ พบกับลูกค้าที่มีปัญหาที่จะสวดภาวนา และสัมผัสกับคริสตชนที่แสดงออกทางการดำเนินชีวิต ทำให้ใช้ชีวิตใหม่โดยการเป็นผู้นำในการดำเนินชีวิต

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม ทำให้เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง ในศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ ซึ่งศีลฯ ทั้ง 7 ประการนั้นจะส่งผลในการดำเนินชีวิต ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท ศีลบวช ศีลสมรส ศีลเจมคนไข้ ทำให้เชื่อว่าพระพรช่วยชีวิต ฝ่ายจิตวิญญาณ ทำให้เชื่อว่าการดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่ต้องอาศัยศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ ส่วนศีลที่เข้าใจน้อยคือศีลกำลัง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 50

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	4	19	4.750
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	4	4	18	4.500
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	34	33		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	4.857	4.714		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.893

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรมที่มากที่สุดคือด้านความรัก ความเมตตา ส่วนความยุติธรรม การแบ่งปัน และการให้อภัย มีค่าน้อยที่สุด เพราะเราต้องต่อสู้ดิ้นรนกับปัญหาของลูกค้า

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 51

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	4	4	4	2	4	23	3.833
- ด้านความยุติธรรม	4	2	4	4	3	4	21	3.500
- ด้านการให้อภัย	2	4	2	4	4	2	18	3.000
- ด้านการแบ่งปัน	3	5	2	4	2	4	20	3.333

ค่าเฉลี่ยรวม 3.417

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 52

คนที่ 15	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	34	33	23	21	18	20
เฉลี่ย	5.000	5.000	4.857	4.714	3.833	3.500	3.000	3.333
หมายถึงถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวม

4.893

3.417

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้เน้นความสำคัญมากเรื่องของการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความเชื่อ และพระพรที่ได้รับผ่านทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์โดยเราต้องพยายามปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ของจารีตพิธีกรรมให้ดีๆ และผู้ร่วมพิธีกรรมต่างๆ ก็ต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้านตามสมควรด้วย เพื่อจะทำให้ความรู้ความเข้าใจผ่านสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมนั้น กลายเป็นความเชื่อที่มั่นคงอันยังผลถึงการดำเนินชีวิตที่เกิดผลดี ท่านพยายามเน้นประเด็นที่สำคัญๆ ด้วยน้ำเสียงที่หนักแน่น นอกนั้นยังพยายามหาองค์ประกอบต่างๆ มาช่วยอธิบายทำให้เข้าใจมากขึ้น เพื่อเป็นคนดี มีศีลธรรม ส่วนในเรื่องอื่นๆ คือการใช้สื่อนำทาง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เป็นการบันทึความศักดิ์สิทธิ์ให้เรา แม้ว่าเราจะรู้หรือไม่รู้ หรือเข้าใจมากน้อยเพียงใดก็ตาม

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธา หมายถึง การมีความไว้วางใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามในสิ่งที่เราเชื่อด้วยความมั่นคงแน่วแน่ การมีจริยธรรมคือ สิ่งดีงามที่มนุษย์พึงมี ซึ่งปกติจะอยู่ภายในจิตใจของเรา ที่ได้รับมาจากการสั่งสอนจนมีความเชื่อ เป็นแนวทางด้านจริยธรรม คุณธรรมความดีที่ศาสนาได้สอนไว้

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ คือถ้าเราเชื่อในสิ่งที่ดีที่สุดในความคิดเห็นของเรา เราจึงเชื่อศรัทธาและพยายามดำเนินชีวิตไปในแนวทางนั้นๆ คือมีคุณธรรมที่ดีปรากฏในการดำเนินชีวิตของตน ในสภาพความเป็นจริงแห่งชีวิต เราก็ต้องพยายามแม้ว่าอาจไม่ครบสมบูรณ์ทั้งหมดก็ตาม เพราะความอ่อนแอของมนุษย์มีอยู่ก็ตามอาศัยความเชื่อว่าคุณความช่วยเหลือด้านจิตใจผ่านการสวดภาวนา จะทำให้เราสามารถทำได้ดียิ่งขึ้น แม้ว่าจะอยู่ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปก็ตาม ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เป็นการใช้สื่อสัญลักษณ์ที่ช่วยให้เราสามารถทบทวนความจริงของพระพรของพระเป็นเจ้า ความเชื่อที่เรามีต่อพระเจ้านั้นคงยิ่งขึ้น มีความหมายที่ดี

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 16 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 16 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 20 ปี เพศหญิง ได้จบการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนมารีย์วิทยา สดหีบ สถานภาพโสด เป็นสัตรีของวัด พระมารดานิจจานุเคราะห์ เป็นคริสตชนมานาน 3 ปี ประกอบอาชีพ ขายกาแฟ (เจ้าของกิจการ) เนื่องจากประกอบอาชีพขายกาแฟ ทำให้ล้มผล และใกล้ขีดสนทนสนมกับลูกค้าที่เป็นคริสตชน ทำให้ได้รับการชื่นชมความศักดิ์สิทธิ์ ต้องแสดงออกทางการดำเนินชีวิต ต้องแสดงออกทาง การดำเนินชีวิตด้วยการแบ่งปัน

1. การรับรู้ความหมาย การใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมากที่สุด ในศัลศักดิ์สิทธิ์ทุกศัล เช่นศัลมหาสนทน เป็นกรรรับพระเยซูเจ้าเข้ามาประทบอยู่ในตัวเรา และ ศัลกำลัง เป็นกรรรับพระจิตเจ้าเข้ามาอยู่กับเรา โดยพระเจ้าเปรียบเหมือนแสงสว่างส่องนำทาง ทำให้เราปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศัลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 53

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศัลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศัลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศัลมหาสนทน	5	5	5	5	20	5.000
4. ศัลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศัลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศัลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศัลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	35	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000		

ค่าเฉลี่ยรวม 5.000

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม ในด้านการแบ่งปันมาก โดย การรู้จักเป็นผู้ให้ ซึ่งก็เป็นส่วนสำคัญของพระธรรมคำสอน ส่วนด้านที่รองลงมาคือความยุติธรรม และการให้อภัย ส่วนด้านความรักความเมตตา มีน้อย

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 54

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	4	2	5	1	2	3	17	2.833
- ด้านความยุติธรรม	5	2	4	5	1	5	22	3.667
- ด้านการให้อภัย	1	5	5	5	2	5	23	3.833
- ด้านการแบ่งปัน	5	5	4	5	3	5	27	4.500
ค่าเฉลี่ยรวม								3.708

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 55

คนที่ 16	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีล ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่ อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	35	17	22	23	27
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000	2.833	3.667	3.833	4.500
หมายถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	เกือบจะปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม				5.000				3.708

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงเน้นการดำเนินชีวิตควรต้องมีความสอดคล้องกับความเชื่อมากที่สุด เป็นการแสดงออกซึ่งชีวิตที่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมที่ดี ต้องมีการเตรียมตัวพร้อมตามสมควร ปฏิบัติพิธีกรรมตามขั้นตอนที่เหมาะสมที่จารีตกำหนดไว้แล้ว พร้อมทั้งใช้องค์ประกอบที่จำเป็นเข้ามาช่วยเสริมความเข้าใจมากขึ้น ไม่ว่าในเรื่องน้ำเสียงเน้นประเด็นหรือสีหน้าท่าทางก็ตาม ส่วนเรื่องความเข้าใจทั้งครบของความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แม้เรารู้ และเข้าใจได้ไม่ทั้งหมดก็ไม่เป็นไร เท่าที่สามารถ เพราะพิธีกรรมยังคงบันทึลความศักดิ์สิทธิ์อย่างครบครันอยู่เสมอ

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง ความท้าทายในจิตวิญญาณของมนุษย์ ที่มุ่งมองไปยังสิ่งที่เรามองไม่เห็นแต่อาศัยความรู้ความเข้าใจมาประกอบทำให้เกิดความเชื่อ ศรัทธาต่อบุคคลด้วยความเต็มใจ การมีจริยธรรมคือ มาตรฐานของคุณธรรมที่บ่งชี้ถึงความถูกต้อง ความดีงามที่พึงปฏิบัติในชีวิตที่ประพฤติปฏิบัติ

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ คือการกระทำทุกช่่วยนาที่ของชีวิต เราเชื่ออย่างไรเราก็ปฏิบัติดังนี้ และในชีวิตจริง ความคิดนี้เป็นการปฏิบัติจริงได้เป็นอย่างมาก เพราะจากพระธรรมคำสอนที่แนะนำให้เราเอาใจใส่กันและกัน และยังสอนเรื่องของความยุติธรรม ความรัก การแบ่งปัน ซึ่งทำให้เราสามารถมีความสุข สันติ ยินดีในชีวิตจริงของเราได้

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เห็นว่าเป็นพิธีกรรมที่ใช้องค์ประกอบต่างๆ ของการใช้สื่อที่ดีพอสมควรแล้ว

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 17 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 17 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 40 ปี เพศชาย การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนประจำจังหวัดกำแพงเพชร สถานภาพ แต่งงาน เป็นเวลา 15 ปีแล้ว เป็นคริสตชนมานาน 1 ปี ในกิจกรรมของพระศาสนจักร ได้เป็นวัดบุรุษของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ และยังเป็นพลมารี (ทหารของแม่พระ) อีกด้วย ประกอบอาชีพ ค้าขายรถยนต์ หลังจากเป็นคริสตชน ทำให้กิจการค้าขายดีขึ้น เพราะได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ และเข้าใจการดำเนินชีวิต

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม เข้าใจมากที่สุด ในเรื่องศีลล้างบาป ศีลมหาสนิท และศีลบวช เพราะเนื่องจากเป็นคริสตชนใหม่จึงเรียนรู้ และสัมผัสศีล เหล่านี้ แต่ก็มีบางศีลที่อาจจะยังไม่ค่อยเข้าใจคือ พิธีกรรมศีลบวช และศีลเจิมคนไข้ เพราะอาจยังไม่เคยสัมผัสศีลๆ นี้มาก่อน

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 56

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	4	19	4.750
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	4	5	19	4.750
5. ศีลบวช	5	5	4	4	18	4.500
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	4	5	19	4.750
คะแนนรวม	35	35	32	33		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	4.571	4.714		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.821

หมายเหตุ 5 = มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรมมีมากที่สุดคือการแบ่งปัน การให้อภัย ความยุติธรรม และด้านความรักความเมตตา เป็นอันดับรองลงมา เพราะจะช่วยทำให้ กิจการค้าขายของเขาดีขึ้น เมื่อเขาได้ร่วมปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 57

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	1	1	1	1	14	2.333
- ด้านความยุติธรรม	5	2	5	5	1	5	23	3.833
- ด้านการให้อภัย	2	5	4	5	1	5	22	3.667
- ด้านการแบ่งปัน	5	5	1	5	5	5	26	4.333
ค่าเฉลี่ยรวม							3.542	

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุดซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 58

คนที่ 17	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	32	33	12	22	23	26
เฉลี่ย	5.000	5.000	4.571	4.714	2.333	3.667	3.833	4.333
หมายถึงถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	ค่อนข้างน้อย	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก
ค่าเฉลี่ยรวม				4.821	3.542			

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้เน้นการเตรียมตัวของผู้เข้าร่วมพิธีพอสมควร การดำเนินพิธีกรรมตามแบบแผนที่กำหนด การหาองค์ประกอบอื่นๆ เข้ามาช่วยให้รู้และเข้าใจความหมายของพิธีกรรมมากขึ้น โดยเน้นด้วยทั้งการทำทาง เสียงที่ใช้หนักเบาเพื่อเน้นข้อความสำคัญในพิธีกรรม และนอกนั้นสิ่งที่เกิดขึ้น ทางพิธีกรรมคือ การบันทึกลงความศักดิ์สิทธิ์นั้น คือการให้เราได้ดำเนินชีวิต ให้สมกับพระพรที่เราได้รับจากพระเจ้าในแต่ละวัน ด้านความรู้ความเข้าใจทั้งหมดเป็นเรื่องรอง

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การมีความเชื่อมั่นในสิ่งที่เราเคารพนับถือว่าเป็นความดี คือองค์พระเจ้าตามที่พระศาสนาได้สอน เป็นการแสดงความไว้วางใจ และทำตามแนวทางชี้แนะของพระเจ้า เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้เป็นสุขเมื่อกระทำตาม การมีจริยธรรมคือ เป็นสิ่งที่มีความดี ถูกกำหนดด้วยพระธรรมของศาสนาเพื่อเราจะได้นำปฏิบัติในการดำเนินชีวิต จะได้เกิดความสุขของตนเองและสังคมโดยรวม

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงความเชื่อในองค์พระเจ้าของเราเรียนรู้ และรู้จัก ทำให้เกิดความมั่นใจกับตนเองว่ามีความเชื่อจริง โดยชีวิตจริงเราต้องอาศัยกฎแห่งความรัก ความเข้าใจ การแบ่งปันเข้ามาช่วยให้เราสามารถดำเนินไปตามแนวทางแห่งความเชื่อ มโนธรรมจะได้เป็นสุข แม้ผิดพลาดอาจเกิดขึ้นได้ก็ตาม สำคัญอยู่ที่ความพยายามทำเป็นน้ำใจที่เรามีต่อสิ่งที่เราเชื่อ

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เป็นเครื่องมือที่บันทึกลงความศักดิ์สิทธิ์จริง สร้างศรัทธา ความเชื่อ และความหวังให้มั่นคงยิ่งขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 18 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 18 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 38 ปี เพศชาย สถานภาพโสด การศึกษา ม.ศ. 3 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เป็นพลมารีของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ประกอบอาชีพขายเครื่องนอน (เจ้าของกิจการ) เนื่องจากว่าเป็นคริสตชนใหม่ ได้ใกล้ชิดกับครูที่เป็นคริสตชน และได้ครูเป็นแบบอย่าง จึงได้ดำเนินชีวิตด้วยความรัก สามารถดำรงชีพอยู่ได้ทั้งตนเอง และครอบครัว

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม เข้าใจมากที่สุดในทุกศิลปะ เนื่องการเพิ่งจะเข้ามาเป็นคริสตชน จึงได้รับการอบรมเรียนคำสอนมาไม่นาน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการจึงมีมาก

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 59

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	35	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000		

ค่าเฉลี่ยรวม 5.000

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม ค่อนข้างมากในด้าน ความยุติธรรมและตามมาด้วยความเมตตา การแบ่งปัน และที่น้อยคือในด้านการให้อภัย

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 60

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	4	4	4	2	1	4	19	3.167
- ด้านความยุติธรรม	4	2	4	5	2	5	22	3.667
- ด้านการให้อภัย	1	4	2	5	3	2	17	2.833
- ด้านการแบ่งปัน	4	5	4	4	1	3	21	3.500
ค่าเฉลี่ยรวม								3.292

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 61

คนที่ 18	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ อย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามี อยู่จริง	พระที่ พระเจ้าให้ สัมฤทธิ์ ผลได้จริง	พระที่ พระเจ้า ให้ช่วยเหลือ ชีวิตฝ่ายจิต วิญญาณ	เชื่อใน ประสิทธิผล ของศีล ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่ อยู่เสมอ	ความรัก ความ เมตตา	ความ ยุติธรรม	การ ให้อภัย	การ แบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	35	19	22	17	21
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000	3.167	3.667	2.833	3.500
หมายถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	ปาน กลาง	เกือบจะ ค่อนข้าง มาก	เกือบจะ ปาน กลาง	เกือบจะ ค่อนข้าง มาก
ค่าเฉลี่ยรวม				5.000	3.292			

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวง ผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้เน้นความสำคัญประการต้น คือความพร้อมของผู้ร่วมพิธีกรรมต่างๆ การปฏิบัติตามขั้นตอนจารีตอย่างดี และทำให้เกิดความเชื่อที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตประจำวันตามพระพรที่ตนเองได้รับจริงๆ นอกนั้นท่านยังได้ใช้องค์ประกอบภายนอกต่างๆ เข้ามาช่วยให้เกิดบรรยากาศความรู้ความเข้าใจในพิธีกรรมนั้นมากขึ้นตามสมควรอีกด้วย ทำให้เป็นคนดีมีศีลธรรม ส่วนความเข้าใจทั้งครบนั้นก็เน้นบ้างรวมทั้งการใช้สีหน้าท่าทาง น้ำเสียงหนักเบาเพื่อเน้นส่วนที่สำคัญของพิธีกรรม

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง ความมีศรัทธาและความไว้วางใจในพระเจ้า เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจแก่บุคคล ที่โน้มนำให้เราทำความดีหลีกเลี่ยงความชั่ว และพยายามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กันและกัน การมีจริยธรรมคือ การประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม รู้จักการวางตนและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติคุณธรรมความดีที่ศาสนาได้สอนไว้

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เรามีพระเจ้าเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ดีแล้ว เราเชื่อเราก็จะดำเนินตามเพื่อได้รับรางวัลแห่งชีวิตตามความเชื่อที่เราหวังไว้ พระเจ้าทรงเป็นแบบอย่างของการให้มากกว่ารับ เราจึงต้องเลียนแบบตาม จะได้มีความสุขตามที่พระเจ้าทรงสอน การปฏิบัติตามแนวความคิดนี้เป็นไปได้หากว่าเราหมั่นบังคับตน คือฝึกตนให้กระทำความดีผ่านคุณธรรมต่างๆ ที่พระเจ้าสอนและให้แบบอย่าง เราก็จะมีความสุขแท้จริง โดยต้องสละตนเองให้มากขึ้น

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เห็นดีด้วยกับการใช้สื่อสัญลักษณ์ดังกล่าวในพิธีกรรมศิลปศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ เพราะว่าบางอย่างเข้าใจได้โดยตามพิธีกรรมนั้นๆ และการอธิบายของบาทหลวง ทำให้เข้าใจและก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในความช่วยเหลือของพระเจ้ามากขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 19 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 19 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 32 ปี เพศ หญิง สถานภาพ แต่งงาน เป็นเวลา 8 ปีแล้ว ได้รับการศึกษาถึงระดับชั้น มัธยม 6 โรงเรียนบางกะปิ เป็นสัตบุรุษ วัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ปัจจุบันประกอบอาชีพขายอาหารญวน เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับเพื่อนๆ ที่เป็นคริสตชน ทำให้เกิดความประทับใจ และดำเนินชีวิตเหมือนกับคนที่ตนรัก ด้วยความรักความเมตตา

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม มีความเข้าใจมาก ในศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท ศีลกำลัง และ ศีลสมรส ยกเว้นศีลบวชและศีลเจิมคนไข้ ยังมีความเข้าใจน้อย เพราะได้แต่ศึกษา ยังไม่ค่อยได้มีโอกาสสัมผัส นานๆจะมีสักครั้ง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 62

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	4	4	4	17	4.250
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	4	4	18	4.500
คะแนนรวม	35	34	33	33		
ค่าเฉลี่ย	5.000	4.857	4.714	4.714		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.821

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา ที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ หรือเป็นผู้ที่รับด้วยตนเอง จากการเรียนรู้ และจากความประทับใจของเพื่อนคริสตชนจึงดำเนินชีวิต โดยการแสดงออกทางจริยธรรมด้านความรักความเมตตา และพร้อมที่จะแบ่งปัน การให้อภัย พร้อมทั้งมีความยุติธรรม

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 63

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	2	5	3	4	24	4.000
- ด้านความยุติธรรม	4	2	4	4	2	4	20	3.333
- ด้านการให้อภัย	1	5	4	4	4	4	22	3.667
- ด้านการแบ่งปัน	3	5	2	4	2	4	20	3.333
ค่าเฉลี่ยรวม							3.583	

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 64

คนที่ 19	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	34	33	33	24	20	22	20
เฉลี่ย	5.000	4.857	4.714	4.714	4.000	3.333	3.667	3.333
หมายถึง	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม				4.821	3.583			

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้เน้นความสำคัญประการต้น คือความพร้อมของผู้ร่วมพิธีกรรมต่างๆ การปฏิบัติตามขั้นตอนจารีตอย่างดี และทำให้เกิดความเชื่อที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตประจำวันตามพระพรที่ตนเองได้รับจริงๆ นอกนั้นท่านยังได้เฝ้าองค์ประกอบภายนอกต่างๆ เข้ามาช่วยให้เกิดบรรยากาศความรู้ความเข้าใจในพิธีกรรมนั้นมากขึ้นตามสมควรอีกด้วย ทำให้เป็นคนดีมีศีลธรรม ส่วนความเข้าใจทั้งหมดนั้นก็เน้นย้ำรวมทั้งการใช้สีหน้าท่าทาง น้ำเสียงหนักเบาเพื่อเน้นส่วนที่สำคัญของพิธีกรรม

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง ความมีศรัทธาและความไว้วางใจในพระเจ้า เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจแก่บุคคล ที่โน้มนำให้เราทำความดีหลีกเลี่ยงความชั่ว และพยายามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กันและกัน การมีจริยธรรมคือ การประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม รู้จักการวางแผนและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติ คุณธรรมความดีที่ศาสนาได้สอนไว้

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เรามีพระเจ้าเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ดีแล้ว เราเชื่อเราก็จะดำเนินตามเพื่อได้รับรางวัลแห่งชีวิตตามความเชื่อที่เราหวังไว้ พระเจ้าทรงเป็นแบบอย่างของการให้มากกว่ารับ เราจึงต้องเลียนแบบตาม จะได้มีความสุขตามที่พระเจ้าทรงสอน การปฏิบัติตามแนวความคิดนี้เป็นไปได้หากว่าเราหมั่นบังคับตน คือฝึกตนให้กระทำความดีผ่านคุณธรรมต่างๆ ที่พระเจ้าสอนและให้แบบอย่าง เราก็จะมีความสุขแท้จริง โดยต้องสละตนเองให้มากขึ้น

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เห็นดีด้วยกับการใช้สื่อสัญลักษณ์ดังกล่าวในพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ เพราะว่าบางอย่างเข้าใจได้เลยตามพิธีกรรมนั้นๆ และการอธิบายของบาทหลวงทำให้เข้าใจและก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในความช่วยเหลือของพระเจ้ามากขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 20 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 20 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 34 ปี เพศ หญิง สถานภาพ แต่งงาน ซึ่งก็แต่งงานมาได้ 15 ปีแล้ว จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนประจำจังหวัด เป็นคริสตชนนาน 7 เดือน เป็นสัตรีของของกลุ่มวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ปัจจุบันประกอบอาชีพ ค้าขายรถยนต์ และขายประกันรถยนต์ (เจ้าของกิจการ) หลังจากกลับมาเป็นคริสตชน ทำให้กิจการค้าขายเจริญรุ่งเรือง มีฐานะที่ดีขึ้น เพราะได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ เพราะเข้าใจการดำเนินชีวิต

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม เข้าใจมากที่สุดในเรื่องศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท และศีลสมรส ส่วนศีลฯ อื่นๆ เช่นศีลกำลัง ศีลบวช และศีลเจิมคนไข้ อาจเข้าใจแต่ยังไม่มากนัก เพราะยังไม่ค่อยมีโอกาสได้สัมผัส แต่ถ้าไม่เข้าใจมากๆ ก็จะไปสอบถามจากบาทหลวง หรือผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับศีลฯ นั้นๆ โดยทันที

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 65

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	4	4	4	17	4.250
5. ศีลบวช	5	4	4	4	17	4.250
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	4	4	4	17	4.250
คะแนนรวม	35	32	32	32		
ค่าเฉลี่ย	5.000	4.571	4.571	4.571		

ค่าเฉลี่ยรวม

4.679

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา เกี่ยวกับศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท ศีลสมรส ว่าทำให้พระมีอยู่จริง และทำให้พระพรสัมฤทธิ์ผลทั้งฝ่ายกายและวิญญาณ ในการดำเนินชีวิตใหม่ ส่วนศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ก็มีความเชื่อ แต่ไม่ค่อยเด่นชัดมากนัก เพราะอาจได้รับความรู้แต่ยังขาดความเข้าใจ ทำให้การแสดงออกทางจริยธรรม ด้านการแบ่งปัน เติบโตที่สุด ส่วนความรัก ความเมตตา ความยุติธรรม และการให้อภัย เป็นสิ่งที่ตามมา

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 66

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	4	2	1	1	18	3.000
- ด้านความยุติธรรม	5	1	2	5	1	5	19	3.167
- ด้านการให้อภัย	1	5	5	5	1	5	22	3.667
- ด้านการแบ่งปัน	5	5	1	5	5	5	26	4.333
ค่าเฉลี่ยรวม								3.542

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 67

คนที่ 20	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	32	32	32	18	19	22	26
เฉลี่ย	5.000	4.571	4.571	4.571	3.000	3.167	3.667	4.333
หมายถึงถึง	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	ปานกลาง	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	ค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยรวม

4.679

3.542

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้เน้นความสำคัญของการดำเนินชีวิตจริงให้สอดคล้องกับความเชื่อที่เกิดขึ้น จากพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ ยิ่งผู้ร่วมพิธีกรรมมีความพร้อมมากเท่าไรก็เกิดผลดีมากเท่านั้น เพราะพิธีกรรมเป็นการทำตามขั้นตอน ตามคำสอนของพระเจ้าและพระศาสนจักร เพื่อบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ นับเป็นพระพรความช่วยเหลือของพระที่มีต่อเรา โดยท่านพยายามให้องค์ประกอบอื่นๆ เท่าที่เป็นไปได้มาช่วยเสริมอธิบายความเข้าใจในพิธีกรรมมากขึ้น ทั้งสิ้นหน้าท่าทาง การใช้เสียงเน้นข้อความสำคัญเป็นต้น รองลงมาทำยังทำให้เราเข้าใจว่า การดำเนินตามพิธีกรรมอย่างดี ทำให้บันดาลความศักดิ์สิทธิ์ แม้ว่าเราจะเข้าใจได้ไม่ครบถ้วนก็ตาม

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การเอาหลักคำสอนของศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตอย่างมั่นคง ด้วยความเชื่อมั่น เพื่อก่อให้เกิดความสุขกับทุกๆ คนและตนเองด้วย การมีจริยธรรมคือ คุณงามความดีที่ถูกกำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมกันปฏิบัติตาม เพื่อความสงบ ความสุขในการดำเนินชีวิตในโลกนี้

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เป็นการปฏิบัติที่เราต้องกระทำตามความเชื่อของตน เพราะเป็นปกติของคน เชื่ออย่างไรก็ปฏิบัติอย่างนั้น แต่เราต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นความเชื่อที่ต้องมีรากฐานมาจากความจริงด้วย แต่อย่างไรก็ดี เราทุกคนมีความอ่อนแอ จึงต้องพยายามปฏิบัติคุณธรรมตามคำแนะนำของพระเจ้าและพระศาสนจักรอย่างสม่ำเสมอด้วย จึงเป็นแนวทางแห่งชีวิตที่มีความสุขแท้ได้

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เป็นสื่อที่ทำให้เกิดความหวังในความเชื่อ เพิ่มศรัทธาเพราะพระพร ความศักดิ์สิทธิ์ที่พระเจ้าประทานให้กับเราเพื่อช่วยเหลือให้ทำดีหนีชั่วได้อย่างดีและมีความสุขแท้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 21 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 21 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 70 ปี เพศ ชาย สถานภาพ แต่งงาน เป็นเวลา 40 ปีแล้ว จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นคริสตชนมาเป็นเวลา 1 ปี เคยเป็นแพทย์มาก่อน แต่ตอนนี้เกษียณแล้ว เป็นหนึ่งในสมาชิกวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับภรรยามาตลอด จึงทำให้เกิดการซึมซับการดำเนินชีวิตของภรรยา ที่เป็นคริสตชนที่ดี ที่แสดงออกด้วยการแบ่งปัน และที่สำคัญเขาก็เคยเป็นแพทย์มาก่อนด้วย

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรมเข้าใจมากในศีลล้างบาป และศีลเจิมคนไข้ เพราะเพิ่งจะได้สัมผัส ส่วนศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ มีความรู้ แต่ยังไม่เข้าใจลึกซึ้ง และค่อนข้างน้อยเนื่องจากยังไม่ได้สัมผัส

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 68

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	4	4	4	4	16	4.000
3. ศีลมหาสนิท	5	4	5	5	19	4.750
4. ศีลกำลัง	5	4	4	4	17	4.250
5. ศีลบวช	5	5	4	5	19	4.750
6. ศีลสมรส	5	3	5	5	18	4.500
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	34	30	32	33		
ค่าเฉลี่ย	4.857	4.286	4.571	4.714		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.607

หมายเหตุ 5 = มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา การแสดงออกทางจริยธรรมมากที่สุดคือการแบ่งปัน ซึ่งเป็นเพราะเคยเป็นแพทย์มาก่อน ในชีวิตสมรสจึงมีการให้อภัยรองลงมา ส่วนด้านความรัก ความเมตตา ความยุติธรรม เป็นส่วนที่ตามมา ทำให้ชีวิตในครอบครัวมีความสุข

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 69

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	5	3	1	1	20	3.333
- ด้านความยุติธรรม	5	1	2	5	2	5	20	3.333
- ด้านการให้อภัย	4	5	2	5	2	5	23	3.833
- ด้านการแบ่งปัน	5	5	2	5	5	5	27	4.500
ค่าเฉลี่ยรวม							3.750	

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 70

คนที่ 21	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	34	30	32	33	20	20	23	27
เฉลี่ย	4.857	4.286	4.571	4.714	3.333	3.333	3.833	4.500
หมายถึง	เกือบจะมากที่สุด	ค่อนข้างมาก	เกือบจะมากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	ปานกลาง	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม				4.607	3.750			

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงได้เน้นความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อที่ได้รับผ่านทางพิธีกรรมในชีวิตประจำวัน การทำตามขั้นตอนของพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ ความพร้อมของผู้ร่วมพิธีกรรมก็สำคัญ การใช้องค์ประกอบต่างๆ มาเสริมก็มีความจำเป็นในการเข้าใจมากขึ้น เช่นการให้กริยาท่าทาง น้ำเสียง เพื่อเน้นความสำคัญพิเศษ ส่วนที่ให้ความสำคัญรองลงมาก็คือในเรื่องของความเข้าใจของสัตบุรุษทั้งหมด อาจไม่ครบสมบูรณ์แต่ก็ยังบันดาลความศักดิ์สิทธิ์และพระพรให้แก่เราได้เช่นกัน

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การที่คนเราประทับใจ มั่นใจในสิ่งนั้นๆ ทำให้จิตใจของคนเรายอมรับในสิ่งที่สอนว่าเป็นความดี นำมาซึ่งความสุข และควรยึดเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของตน การมีจริยธรรมคือ ความดีงามทุกอย่างที่เราควรมีในตัวของเรา กล่าวคือมีคุณธรรมที่ดีตามหลักพระธรรมคำสอนเพื่อก่อให้เกิดความสุขแก่ชีวิตตนเองและสังคมด้วย

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เป็นการดำเนินชีวิตตามความเชื่อ มีความเชื่อเป็นเสมือนความสว่างนำทางชีวิตของเรา เชื่ออย่างไร เห็นดีอย่างไร ก็ดำเนินชีวิตไปตามนั้นเพราะเป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องตามกันไป

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เห็นว่ามีความเหมาะสม สง่างามและบันดาลความศักดิ์สิทธิ์จริง มีผลต่อความเชื่อและการดำเนินชีวิตในแต่ละวันด้วย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 22 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 22 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 57 ปี เพศ ชาย สถานภาพโสด จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ เป็นคริสตชนมานาน 27 ปี เป็นสัตบุรุษของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ปัจจุบันประกอบอาชีพขายเฟอร์นิเจอร์ (เจ้าของกิจการ) ได้แสดงความศรัทธาหรือออกมาในการดำเนินชีวิต ปรับเปลี่ยนวิธีการขายสินค้า ทำให้ไม่ชอบเขา ให้ความยุติธรรมต่อลูกค้า ไม่เอาเปรียบ

1. การรับรู้ความหมายของการใช้สื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรมมีความเข้าใจมาก ต่อ ศีลศักดิ์สิทธิ์ เช่น ศีลล้างบาป ศีลกำลัง ศีลบวช และศีลสมรส เนื่องจากได้มีโอกาสเรียนรู้ แต่ยังไม่เข้าใจลึกซึ้ง ส่วนศีลอภัยบาป ศีลมหาสนิท และศีลเจมคนไข้ มีความเข้าใจค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ค่อยได้สัมผัส นานๆ จะพบสักครั้ง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 71

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	4	19	4.750
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	4	19	4.750
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจมคนไข้	5	5	5	4	19	4.750
คะแนนรวม	35	35	35	32		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	4.571		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.893

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา ที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ จึงแสดงออกทางจริยธรรมมากที่สุดในด้านความยุติธรรม และด้านการให้อภัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของคำสอน นอกจากนี้ยังมีความรักความเมตตาและการแบ่งปันในระดับปานกลาง เนื่องจากสภาพแวดล้อมของครอบครัว

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 72

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	4	5	2	1	2	19	3.167
- ด้านความยุติธรรม	5	3	2	4	2	5	21	3.500
- ด้านการให้อภัย	3	3	4	5	2	4	21	3.500
- ด้านการแบ่งปัน	3	3	2	5	2	2	17	2.833
ค่าเฉลี่ยรวม								3.250

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 73

คนที่ 22	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	32	19	21	21	17
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	4.571	3.167	3.500	3.500	2.833
หมายถึงถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	เกือบจะมากที่สุด	ปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวม

4.893

3.250

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงให้ความสำคัญของการดำเนินชีวิตจริงที่ศักดิ์สิทธิ์ ในแต่ละวัน อันเป็นผลจากการร่วมพิธีกรรมอย่างดี มีความเตรียมพร้อมของผู้ร่วมพิธี เพื่อเป็นคนที่ประกอบคุณงามความดี มีศีลธรรมอย่างเหมาะสม ความเข้าใจก็ควรมีให้มากแม้ว่าจะไม่ทั้งหมดก็ตาม ความศักดิ์สิทธิ์คือพระพรของพระยังคงอยู่ และช่วยเหลือเราอยู่เสมอ แม้ว่าจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตามที่ บาทหลวงได้นำเสนอองค์ประกอบอื่น มาช่วยอธิบายบ้างตามสมควร รวมถึงการใช้น้ำเสียง กริยาท่าทางต่างๆ ก็มีบ้างตามสมควร

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่า ความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การที่บุคคลมอบตนเองทั้งหมด กับการเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเห็นว่าดีที่สุดในชีวิต การมีจริยธรรมคือ ข้อกำหนดที่เมื่อปฏิบัติและทำให้เกิดความสุข ความเจริญในชีวิตของบุคคลนั้น เป็นต้นในเรื่องคุณธรรม ความดีงาม

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เมื่อเชื่อในคำสอนของศาสนาก็จะดำเนินชีวิตตามแนวนั้น เพราะแน่ใจว่าเป็นสิ่งที่ดี ทำให้เรามีความสุขได้จริง

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เป็นสิ่งที่ดีอยู่แล้ว

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 23 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 23 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 53 ปี เพศ หญิง สถานภาพ หม้าย ได้จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ เป็นสมาชิกของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ ปัจจุบันประกอบอาชีพขายจากกันห้องน้ำ (เจ้าของกิจการ) เมื่อมาเป็นคริสตชนได้แสดงความศรัทธาที่สอดคล้องกับความเชื่อ ทำให้เศรษฐกิจของครอบครัว พื้นคื่นชีพหลังจากทรุดมาเป็นเวลานาน

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 7 ประการ เนื่องจากได้รับการศึกษาอยู่ในโรงเรียนคาทอลิกมาตั้งแต่เด็กจึงได้สัมผัสบ่อย และมีความเข้าใจมากที่สุดในทุกศีล

ตารางที่ 74

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	5	20	5.000
2. ศีลอภัยบาป	5	5	5	5	20	5.000
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	5	5	20	5.000
6. ศีลสมรส	5	5	5	5	20	5.000
7. ศีลเจิมคนไข้	5	5	5	5	20	5.000
คะแนนรวม	35	35	35	35		
ค่าเฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000		

ค่าเฉลี่ยรวม 5.000

หมายเหตุ 5 = มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. มีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม มากที่สุดคือการแบ่งปัน ความยุติธรรมมีในระดับปานกลาง และความรักความเมตตาค่อนข้างไปทางน้อย คล้ายกับยังไม่ เข้าใจถึงการแบ่งปันและความยุติธรรม น่าจะมีพื้นฐานในด้านความรักความเมตตา

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 75

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	3	4	3	4	1	2	17	2.833
- ด้านความยุติธรรม	5	2	4	5	1	5	22	3.667
- ด้านการให้อภัย	4	1	3	4	3	5	20	3.333
- ด้านการแบ่งปัน	3	5	3	4	3	4	22	3.667
ค่าเฉลี่ยรวม								3.375

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีความเชื่อความศรัทธา ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในระดับเกือบจะค่อนข้างมาก

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 76

คนที่ 23	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามีอยู่จริง	พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ	ความรักความเมตตา	ความยุติธรรม	การให้อภัย	การแบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	35	35	35	17	22	23	30
เฉลี่ย	5.000	5.000	5.000	5.000	2.833	3.667	3.833	5.000
หมายถึงถึง	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	เกือบจะปานกลาง	เกือบจะค่อนข้างมาก	เกือบจะค่อนข้างมาก	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม				5.000	3.375			

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวง ผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงเน้นการเตรียมพร้อมของสัตบุรุษที่มาร่วมพิธีมาก และยังเน้นด้วยว่า เมื่อรับพระพรผ่านทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์และ ต้องดำเนินชีวิตให้เป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรมต่างๆ ตามที่พระเจ้าและพระศาสนจักรแนะนำ เพื่อแสดงออกซึ่งความเชื่อที่ถูกต้องและมั่นคง โดยท่านพยายามอธิบายเสริมให้เข้าใจมากขึ้นด้วยองค์ประกอบต่างๆ นอกเหนือจากที่พิธีจารีตกำหนดไว้ นอกนั้นยังให้ความสำคัญของอกปกรียา ท่าทาง คำพูดในพิธีกรรมด้วย เพื่อเน้นความสำคัญ เข้าใจมากขึ้นซึ่งสิ่งเหล่านี้ บันดาลความศักดิ์สิทธิ์ให้เรามนุษย์อย่างแท้จริง แม้ว่าจะเข้าใจได้ไม่ทั้งหมดก็ตาม แต่บังเกิดผลซึ่งเป็นพระพรของพระเจ้าแก่เรา

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง การมีใจยึดมั่น หรือยึดถือเอาเป็นหลักแห่งความดีงามทุกประการ ควรแก่ความเชื่อและนำไปปฏิบัติ การมีจริยธรรมคือ การปฏิบัติธรรมที่ดีที่พระสอนเป็นนิสัยในการดำเนินชีวิตที่เรียนกว่าเป็นคนดี

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เมื่อมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เราเชื่อมั่นตามสมควรแล้ว การนำเอาหลักธรรม คุณธรรมต่างๆ มาใช้ในชีวิต จึงเป็นเครื่องมือช่วยให้เราเป็นคนมีความเชื่อที่แท้จริง คือมีชีวิตตามความเชื่อของตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้ด้วยชีวิตจริง และแม้เราจะดำเนินชีวิตผิดพลาดไปจากความเชื่อบ้างก็ตาม เราก็สามารถกลับมาอยู่ในแนวทางประพฤติปฏิบัติที่ดีและถูกต้องได้ โดยอาศัยการทบทวนพระธรรมคำสอน และการเตือนสอนกันและกันด้วยความรัก

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ มีความเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นสื่อที่เราเห็นและรับรู้ เข้าใจได้ โดยผ่านทางสัญลักษณ์นั้นๆ ทำให้เราเข้าใจถึงพระพรความช่วยเหลือของพระผ่านทางพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ มากขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ 24 กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่ 24 เป็นคริสตชนใหม่ อายุ 48 ปี เพศ หญิง สถานภาพ แต่งงาน จบการศึกษาจากวิทยาลัยครู จันทระเกษม คณะครุศาสตร์บัณฑิต เป็นสัตรีของวัดพระมารดา นิจจานุเคราะห์ ปัจจุบันประกอบอาชีพทำ-ขายขนม (เจ้าของกิจการ) โดยเริ่มจากขายขนมเด็ก - ขนมปัง ก็ได้สัมผัสอย่างใกล้ชิดกับคริสตชนที่ปฏิบัติศาสนกิจเป็นกิจวัตรอันจำเป็น จนทำให้ตนเองมาเป็นคริสตชนโดยสมบูรณ์แบบ และปฏิบัติตนตาม จนกลายมาเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมและแบ่งปัน ส่งผลให้การค้าขายเล็กๆ น้อยๆ สามารถพุงฐานะให้รับกับภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้ได้

1. การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม เข้าใจมากที่สุด ในศีลมหาสนิทและศีลกำลัง ส่วนค่อนข้างมาก ในศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป และศีลบวช ส่วนน้อย ที่สุดคือ ศีลสมรส และศีลเจมคนไข้ เพราะโอกาสสัมผัสยังมีน้อย ไม่ค่อยมีโอกาสได้สัมผัส นานๆ จะได้สัมผัสสักครั้ง

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

ตารางที่ 77

ความเชื่อ ความศรัทธา จากการร่วม พิธีกรรม	ทำให้เชื่อ ว่าพระเจ้า มีอยู่จริง	ทำให้เชื่อว่า พระพร สัมฤทธิ์ผล	ทำให้เชื่อว่า พระพร ช่วยชีวิต ฝ่ายจิต วิญญาณ	ทำให้เชื่อว่าการ ดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่	รวม	เฉลี่ย ความ เชื่อ ศรัทธา
1. ศีลล้างบาป	5	5	5	4	19	4.750
2. ศีลอภัยบาป	4	5	5	4	18	4.500
3. ศีลมหาสนิท	5	5	5	5	20	5.000
4. ศีลกำลัง	5	5	5	5	20	5.000
5. ศีลบวช	5	5	4	4	18	4.500
6. ศีลสมรส	5	4	4	4	17	4.250
7. ศีลเจมคนไข้	5	4	4	4	17	4.250
คะแนนรวม	35	33	32	30		
ค่าเฉลี่ย	5.000	4.714	4.571	4.286		

ค่าเฉลี่ยรวม 4.607

หมายเหตุ 5= มากที่สุด, 4 = ค่อนข้างมาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

2. การมีความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม มากที่สุด คือการแบ่งปัน และปานกลางคือ ด้านการให้อภัย และยุติธรรม ส่วนด้านความรักความเมตตาน้อยที่สุด

การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 78

การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมจากกรณีศึกษาทั้งสาม							รวม	เฉลี่ย
- ด้านความรักความเมตตา	5	5	4	1	1	1	17	2.833
- ด้านความยุติธรรม	5	1	2	4	5	5	22	3.667
- ด้านการให้อภัย	2	5	5	5	1	5	23	3.833
- ด้านการแบ่งปัน	5	5	5	5	5	5	30	5.000
ค่าเฉลี่ยรวม							3.833	

หมายเหตุ 5= มีมากที่สุด, 4 = มีค่อนข้างมาก, 3 = มีปานกลาง, 2 = มีน้อย, 1 = มีน้อยที่สุด

3. ภาพโดยรวมพบว่ามีมีความเชื่อความศรัทธา ในระดับเกือบจะมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ในดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความเชื่อความศรัทธากับการดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ตารางที่ 79

คนที่ 24	ระดับเฉลี่ยความเชื่อ / ศรัทธา				ระดับเฉลี่ยการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ อย่างมีจริยธรรม			
	พระเจ้ามี อยู่จริง	พระที่ พระเจ้าให้ สัมฤทธิ์ ผลได้จริง	พระที่ พระเจ้า ให้ช่วยเหลือ ชีวิตฝ่ายจิต วิญญาณ	เชื่อใน ประสิทธิผล ของศีล ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนิน ชีวิต เป็นคนใหม่ อยู่เสมอ	ความรัก ความ เมตตา	ความ ยุติธรรม	การ ให้อภัย	การ แบ่งปัน
คะแนน	35	35	35	35	30	30	30	30
ได้	35	33	32	30	17	22	20	22
เฉลี่ย	5.000	4.714	4.571	4.286	2.833	3.667	3.333	3.667
หมายถึง	มากที่สุด	เกือบจะ มากที่สุด	เกือบจะ มากที่สุด	ค่อนข้าง มาก	เกือบจะ ปาน กลาง	เกือบจะ ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	เกือบจะ ค่อนข้าง มาก

ค่าเฉลี่ยรวม

4.607

3.833

4. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัตบุรุษได้สังเกตและประเมินองค์ประกอบการประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ บาทหลวงให้ความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของผู้ที่จะร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ในทุกๆ ด้าน ทั้งภายนอกและภายในจิตใจของสัตบุรุษ ที่ให้ความสำคัญรองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อที่เกิดขึ้นจากการร่วมพิธีกรรมต่างๆ โดยเหตุที่เป็นพิธีกรรมที่ดำเนินไปตามขั้นตอนที่เหมาะสม มีการนำเอาองค์ประกอบอื่นที่เหมาะสมเข้ามาเสริมอธิบาย ทำให้เกิดความเข้าใจและความเชื่อในการบันทาลความศักดิ์สิทธิ์มากยิ่งขึ้น การใช้น้ำเสียน้ำ และกิริยาทางทางในพิธีกรรมก็ถูกให้ความสำคัญ เน้นตามสมควร เพื่อเพิ่มความสำคัญเฉพาะข้อความที่ต้องการเน้นมากกว่าปกติ

5. การประมวลการให้ความหมาย และแนวทางการดำเนินชีวิตจริงของสัตบุรุษ พบว่าความเชื่อความศรัทธาหมายถึง สิ่งที่เราให้ความเชื่อมั่น ไว้วางใจ เป็นที่หนึ่งในชีวิต พร้อมที่จะดำเนินชีวิตตามแนวทางแห่งความเชื่อนั้นเต็มความสามารถ การมีจริยธรรมคือ ประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ดีงามในสังคมของตน ชัดต่อระเบียบประเพณี

การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ เป็นธรรมดาเมื่อเราเชื่อสิ่งใดเรามักปฏิบัติตามความเชื่อนั้น และหากปฏิบัติไม่ได้ทั้งหมด ก็หมายถึงว่ามีอุปสรรคหรือปัจจัยบางประการเข้ามาในชีวิต การหมั่นทบทวน ฝึกหัดปฏิบัติจนเป็นนิสัยที่ดี เป็นการทำให้ชีวิตอยู่ในคุณธรรมความดีอย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ด้วยความเอาใจใส่ทบทวนพระธรรมคำสอน

ส่วนความเห็นด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี ช่วยให้เราเข้าใจถึงพระพรของพระที่มาถึงชีวิตเรา ผ่านทางสื่อพิธีกรรมมากยิ่งขึ้น เป็นการเสริมความเชื่อและความมั่นใจในพระเจ้ามากขึ้น

ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการร่วมพิธีกรรม ศิลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ

สัตบุรุษทั้ง 24 คน ภาพโดยรวมพบว่า สัตบุรุษมีความเชื่อ ความศรัทธา ผ่านทางพิธีกรรม ศิลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการมีความใกล้เคียงกันมากที่สุด และถ้าจะลำดับความมากน้อยสามารถจัดลำดับโดยเฉลี่ยคือ ศีลมหาสนิท เพราะมีความเชื่อผ่านทางพิธีกรรมที่พระเป็นเจ้า โดยพระเยซูคริสต์เจ้าเสด็จมาประทับอยู่กับเรามาผ่านทางการรับศีลมหาสนิท คือ บัง และเหล้าองุ่น เป็นอาหารเลี้ยงชีวิตฝ่ายวิญญาณของสัตบุรุษ บังเกิดผลให้กำลังด้านจิตวิญญาณของเรามาอย่างชัดเจน และเนื่องด้วยมีการประกอบพิธีกรรมนี้ทุกวัน และหรือทุกวันอาทิตย์ดังที่เรามากได้ยินว่า ชาวคริสต์ต้องไปโบสถ์เพื่อร่วมพิธีกรรม พิธีบัง (ศีลมหาสนิท) ทำให้เกิดการรับรู้จากการทำซ้ำๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องสำหรับสัตบุรุษ ต่อมาคือศีลล้างบาป ทำให้มีชีวิตใหม่เป็นคนใหม่ในฐานะ เป็นบุตรของพระเจ้าเพราะการรับศีลล้างบาป ทำให้เกิดใหม่ในพระเจ้า เปลี่ยนสภาพของชีวิตให้สูงขึ้น คือละม้ายคล้ายกับภาพลักษณ์ของพระเจ้าจริง รองลงมาคือ ศีลอภัยบาป เพราะเป็นการประทานพระเมตตาของพระเจ้าต่อเราซึ่งเป็นคนบาป มีความบกพร่องในการดำเนินชีวิตในโลกนี้ โดยอภัยบาปที่มนุษย์ได้กระทำหลังได้รับศีลล้างบาปแล้ว เป็นพระเมตตาของพระเจ้าที่มีต่อเราตลอดไป เมื่อเราเป็นทุกข์ กลับใจ ใช้โทษบาปความผิดบกพร่องนั้นๆ ด้วยความสุจริตใจ ทำให้เกิดความเชื่อในพระเจ้าและพระพรของพระองค์ ที่ทำให้ชีวิตสามารถเริ่มต้นใหม่ ในคุณงามความดีและพระพรของพระเจ้า อยู่เสมอ ลำดับต่อมาคือพิธีกรรมศีลเจิมคนไข้ เพราะความเชื่อของสัตบุรุษโดยเฉพาะผู้ป่วย ผู้อยู่ในอันตรายแห่งชีวิต และพร้อมทั้งบุคคลที่อยู่รอบข้างบุคคลเหล่านี้ คือถ้าได้รับพระพรของพระเจ้าผ่านทางศีลฯ นี้ เขาจะสามารถมีกำลังต่อสู้กับปีศาจ และความชั่วร้ายในช่วงสุดท้ายของชีวิตในโลกนี้ได้อย่างดีและเข้มแข็ง สามารถผ่านความตายในโลกนี้และกลับมีชีวิตใหม่ หลับพักผ่อนกับองค์พระเจ้าอย่างมีสุขและสันติ เพื่อรอคอยการกลับคืนชีพของร่างกายและวิญญาณ ซึ่งเป็นสภาพชีวิตใหม่ที่รุ่งเรือง มีความสุขตลอดนิรันดร์พร้อมกับพระเจ้า ลำดับต่อมาคือพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ พิธีสมรส ซึ่งสัตบุรุษส่วนมากจะดำเนินชีวิตครอบครัว การเข้าประกอบพิธีดังกล่าวทำให้เขารับรู้ถึงพระพรที่ได้รับผ่านทางพิธีกรรมนี้ ซึ่งเป็นพิธีที่บันดาลความศักดิ์สิทธิ์ ได้รับพระพรของพระเจ้าเพื่อดำเนินชีวิตครอบครัวคริสตชนอย่างดี มีพรที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในลักษณะดังกล่าว ลำดับต่อมาคือพิธีกรรมศีลกำลังที่ทำให้เขาได้รับพระพรที่ต้องทำหน้าที่เป็นคริสตชนที่ดีและสมบูรณ์ เป็นพยานยืนยันถึงองค์พระเจ้าด้วยการดำเนินชีวิตเป็นคริสตชนที่ดำเนินตามคำสอน แบบอย่างที่เราเห็นจากพระเยซูเจ้าทรงมอบให้ เป็นการประกาศพระวรสาร (ข่าวดีของพระเจ้า) ด้วยชีวิต และที่สุด พิธีกรรมศีลบวช แม้มีบุคคลที่ถวายเป็นชีวิตของตนในฐานะศาสนบริกรของพระศาสนจักร สงฆ์ของพระเจ้า คนกลางระหว่างพระกับมนุษย์ที่แลเห็นได้ แม้พิธีนี้อาจเกิดขึ้นปีละไม่บ่อยครั้งนัก ซึ่งหมายถึงการไปร่วมพิธีกรรมดังกล่าว สัตบุรุษ

ก็มีความสำนึกถึงพระเมตตาของพระเจ้า ที่ประทานพระพรและบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ให้กับเขา ผ่านทางการทำหน้าที่ของผู้รับศีลบวช คือทำหน้าที่สงฆ์ (บันดาลความศักดิ์สิทธิ์) ประกาศ (ประกาศ และเทศน์สอนเรื่องพระเจ้า) และกษัตริย์ (ปกครอง ดูแลเอาใจใส่บรรดาสัตบุรุษให้ ดำเนินชีวิตในความเชื่อแท้ที่ถูกต้อง) โดยผ่านทางารรับศีลศักดิ์สิทธิ์ หรือร่วมพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 7 ประการของชาวคริสต์ เป็นการยืนยันความเชื่อความศรัทธาในองค์พระเจ้า พระองค์ทรงดำรงอยู่ ทรงพระเมตตา รัก และห่วงใยมนุษย์อยู่เสมอ โดยประทานพระพรช่วยเหลือใน การดำเนินชีวิตในรูปแบบต่างๆ คือ ชีวิตครอบครัว ชีวิตโสด ชีวิตที่ถวายแด่พระในฐานะผู้รับใช้ พิเศษ คือ การเป็นสงฆ์ของพระเจ้า และเป็นการให้พระพร บันดาลความศักดิ์สิทธิ์ ทำให้มีชีวิต ที่ดี เข้มแข็งขึ้นทั้งทางกายและจิตวิญญาณอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นบุคคลใหม่ที่ได้รับการฟื้นฟู ชีวิตของตนในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ อย่างต่อเนื่องตามวุฒิภาวะของสัตบุรุษขณะดำเนินชีวิต ในโลกนี้

การมีความเชื่อความศรัทธา โดยมีการแสดงออกทางการดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรมของ ชาวคริสต์

คือการมีคุณธรรมด้าน ความรักความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย และ การแบ่งปัน จากการศึกษาวิจัยพบภาพโดยรวมว่า เมื่อบรรดาคริสต์ชนหลังจากได้ร่วมพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการแล้ว มีการรับรู้ เข้าใจ และพยายามดำเนินชีวิตของตนให้สอดคล้องกับ ความเชื่อความศรัทธาที่ตนได้รับจากพิธีกรรมต่างๆ สามารถลำดับความมากน้อยดังนี้คือ สัตบุรุษมี การดำเนินชีวิตแห่งการแบ่งปันมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่า จากความสำนึกถึงการเป็นบุตรของพระเจ้า เดียวกันโดยพิธีกรรมศีลล้างบาป มีพระเจ้าพระบิดาเดียวกัน และคำสอนของพระเยซูเจ้าที่สอนว่า เราทุกคนเป็นพี่น้องกันในความเชื่อเดียวกัน ต้องรัก เห็นใจ ช่วยเหลือ ให้อภัยกันและกันตาม ความสามารถ ทั้งในด้านวัตถุ และแม้กำลังใจที่มอบให้แก่กัน หรือแม้การคิดถึงกันในการภาวนา ทุกครั้งก็ตาม

ส่วนในคุณธรรมด้านการให้อภัยแก่กันและกันก็เกิดขึ้นมากเช่นกัน เพราะจากการได้รับการอภัยความผิดบาป และความบกพร่องของตนเองจากพระเจ้าผ่านทางศีลอภัยบาป และการสวดภาวนา บทข้าแต่พระบิดา ซึ่งเป็นบทภาวนาที่สำคัญ ที่พระเยซูเจ้าเองทรงสอนและมีบันทึก ไว้ในพระคัมภีร์ [Bible] โดยเฉพาะข้อความในบทภาวนาที่ว่า “โปรดอภัยความผิดของข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้ายกให้อภัยผู้อื่น” ทำให้เกิดความสำนึกถึงพระคุณพระเมตตา รักและการให้อภัยของ พระเจ้า ต่อเขาเอง ทำให้สัตบุรุษ สามารถดำเนินชีวิตแห่งการให้อภัยง่ายและมากขึ้นอยู่เสมอ

อันดับรองลงมาคือคุณธรรมด้านความยุติธรรม ทั้งนี้เพราะพระธรรมคำสอนผ่าน ศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ มีเนื้อหาการสอนให้ดำเนินชีวิตตามความเป็นจริง ความจริงจะทำให้เขาให้เป็นไท จึงเกิดความสำนึกว่าต้องดำเนินชีวิตตามความจริง ขั้นน้อยที่สุดคือตามความยุติธรรมนั่นเอง เพราะการผิดต่อความยุติธรรม ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อพระเจ้า ทำให้เขาเป็นคนบาป ไม่เหมาะสมจะรับพระพรของพระเจ้า ต้องมีการชำระบาปด้วยการรับศีลอภัยบาป คือเป็นทุกข์ กลับใจ ใช้โทษบาป เพื่อหลังจากที่ได้ผ่านชีวิตในโลกนี้ไปแล้ว เขาจะได้รับผลของการดำเนินชีวิตนี้ เป็นชีวิตใหม่ที่มีสุขและสันติกับพระเจ้าตลอดนิรันดร์ สัตบุรุษทุกคนจึงพยายามเต็มความสามารถในการดำเนินชีวิตเป็นคริสตชนที่ดี โดยปฏิบัติตามคำสอน บทบัญญัติอย่างดี เพื่อดำเนินชีวิตในโลกนี้ไปสู่เป้าหมายที่ดีและถูกต้องตามความเชื่อของคริสตชน

ที่สุดในเรื่องคุณธรรมความรักความเมตตา ก็ยังอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นกัน แต่เนื่องด้วยสภาพของเศรษฐกิจ และสังคม อาจมาผลกระทบบ้างที่ส่งผล ทำให้การดำเนินชีวิตแห่งความรักความเมตตาน้อยกว่าคุณธรรมในด้านอื่นๆ ด้วยธรรมชาติของมนุษย์เองที่ค่อนข้างมีความเห็นแก่ตัว ตนเองต้องมาก่อน แต่อาศัยการสอนผ่านทางพระวาจา และกำลังที่ได้รับจากการประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ ทำให้สัตบุรุษมีการดำเนินชีวิตในด้านนี้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อความศรัทธา กับ การดำเนินชีวิตมีจริยธรรมของชาวคริสต์

ภาพโดยรวมจากการศึกษาวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรรมศีลมหาสนิท และจริยธรรมในด้านคุณธรรมการแบ่งปัน มีมาก เพราะเนื้อหาคำสอนของศีลมหาสนิท เป็น การแบ่งปันทุกอย่างจากองค์พระเจ้าเพื่อเรามนุษย์ เป็นพิเศษในเรื่องของความรักความเมตตา จึง ทำให้สัตบุรุษ มีการดำเนินชีวิตจริยธรรมด้านการแบ่งปันมากที่สุดเช่นเดียวกัน แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าตัดขาดความสัมพันธ์กับเรื่องอื่นๆ โดยสิ้นเชิง แต่ยังคงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันตามลำดับที่รองลงมาเท่านั้น แม้ในเรื่องพิธีกรรมศีลบวช กับจริยธรรมด้านความรักความเมตตา เมื่อดูในรายละเอียด ก็ยังพบว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างมากเช่นกัน

คริสตชนได้สังเกตว่าบาทหลวงได้ให้ความสำคัญในเรื่องต่างๆ เมื่อเขาไปร่วมพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ดังนี้

บาทหลวง ได้พยายามสอนขณะประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ และให้ความรู้ความเข้าใจในโอกาสต่างๆ แก่สัตบุรุษมากที่สุด ว่า เมื่อรับศีลศักดิ์สิทธิ์แล้ว เราต้องพยายามดำเนินชีวิต ให้สอดคล้องกับความจริงที่ตนเองได้รับ โดยแสดงออกในการดำเนินชีวิตจริงทุกวัน และด้วยความสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้รับพระพร และมีชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็งมากขึ้นในความเชื่อ ความศรัทธามากยิ่งขึ้นทุกๆ วันแห่งชีวิต โดยผู้ร่วมพิธีกรรมต้องมีการเตรียมพร้อมอย่างเหมาะสม ในการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ หรือร่วมพิธีก็ตาม เพื่อจะได้รับผลอย่างแท้จริง โดยบาทหลวงพยายามให้องค์ประกอบภายนอกต่างๆ มาช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจให้มากขึ้น อีกทั้งใช้ กาลเทศะที่เหมาะสมในการให้คำสอนที่ดีและถูกต้องมากยิ่งขึ้นเสมอ โดยอาศัยการเน้นความสำคัญของบริบท เนื้อหาที่จำเป็นและองค์ประกอบด้วย โดยพยายามดำเนินพิธีกรรมตามจารีตพิธีที่พระศาสนจักรได้กำหนดไว้อย่างดี และครบถ้วน เพื่อประโยชน์ของผู้ร่วมพิธีมากที่สุด ด้วยการประกอบพิธีอย่างตั้งใจจริง อาการที่แสดงออกทั้งด้านการกระทำ และสีหน้าก็ตาม เป็นการประกอบพิธีกรรมอย่างสำรวม ซึ่งหมายถึงความศักดิ์สิทธิ์ที่บาทหลวงเองเป็นรูปหมาย เพื่อให้สัตบุรุษเป็นผู้ที่พยายามดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีจริยธรรม แบบชาวคริสต์อย่างแท้จริง มีคุณธรรม ความรักความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย และการแบ่งปันมากที่สุดเท่าที่เขาสามารถ แม้ว่าหลายครั้งสัตบุรุษจะไม่สามารถเข้าใจได้ทั้งหมดก็ตาม แต่เท่าที่รับรู้ ถ้าพยายามปฏิบัติจริงๆ ก็จะได้ผลดี เพราะในแง่หนึ่ง การประกอบพิธีอาจเป็นไปตามขั้นตอนของจารีตที่อาจทำให้สัตบุรุษ เข้าใจยากหรือไม่เข้าใจก็เป็นได้ แต่ด้วยความเป็นหนึ่งเดียวทั่วพระศาสนจักรคาทอลิก จารีตและ กฎเกณฑ์ต่างๆ ก็ยังจำเป็นอยู่เช่นกัน

ความรู้ความเข้าใจของสัตบุรุษที่ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยและจากการเก็บข้อมูล

1. เรื่องความเชื่อความศรัทธาต่อพระเจ้า หมายถึง การวางใจ เชื่อในพระเจ้า และพยายามดำเนินชีวิตตามพระธรรมคำสอน ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและบุคคลที่อยู่รอบข้าง เป็นการที่บุคคลมีความเชื่อและไว้วางใจในสิ่งที่ตนเองเคารพนับถือด้วยความเชื่อมั่นว่าดี นำมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่ดีได้จริง โดยให้ความเคารพ เชื่อมั่น ยกให้เป็นหนึ่งของชีวิต พร้อมทั้งจะปฏิบัติด้วยความตั้งใจที่ดี และเป็นสิ่งที่ทำทนายของชีวิตเป็นต้นฝ่ายจิตวิญญาณ โดยทุ่มเทตนเองให้กับความเชื่อนี้

2. แนวความคิดเรื่องจริยธรรมแบบชาวคริสต์ คือคุณธรรมด้าน ความรักความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย และการแบ่งปัน เป็นสิ่งที่ดีงามที่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อความสุขของตนเองและบุคคลที่อยู่รอบข้าง เป็นคุณธรรมความดีที่แสดงออกมาในการดำเนินชีวิตผ่านทางความเชื่อความศรัทธา ซึ่งอันที่จริงเป็นกฎระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับ ข้อควรปฏิบัติ ในชีวิตแต่ละวัน ซึ่งทุกคนมีอยู่บ้างแล้วตามสภาพแวดล้อม การอบรมจากแหล่งความรู้ที่เข้ามาสู่การรับรู้ของบุคคล และสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าและเข้มแข็งได้ในทุกๆ ด้าน ด้วยการหมั่นฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

3. การดำเนินชีวิตสอดคล้องกับความเชื่อ มีเหตุผลมาจาก ความเชื่อมั่นในสิ่งใด ก็จะพยายามปฏิบัติตามนั้น คำสอนของพระก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่โน้มนำให้เกิดการดำเนินชีวิตตามคำสอน เป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินชีวิตเพื่อมีสุขและสันติ ตามความเชื่อมั่น ความเคารพ ที่ได้รับการสอนเสมอมา และสามารถผ่านอุปสรรคต่างๆ ที่มีในชีวิตได้ด้วยความเชื่อมั่น

4. ความเห็นทางด้านการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ เมื่อร่วมพิธีกรรม ทำให้รู้และเข้าใจ ยิ่งบ่อยเท่าไรก็มีความเข้าใจมากขึ้นผ่านทางสื่อเหล่านั้น และพบว่ามีความเห็นว่าเป็นการใช้สื่อที่ดีและเหมาะสมอยู่แล้ว บรรดาสัตบุรุษต้องพยายามร่วมพิธีกรรมให้มากยิ่งขึ้น เพราะทำให้เราได้สามารถทบทวนถึงกิจการที่เรากำลังร่วมพิธีกรรมอยู่นั้น ทำให้เกิดความเชื่อ ความศรัทธา ความหวัง ความมั่นใจในพระเจ้ามากขึ้น ทำให้เกิดความหมายในการดำเนินชีวิตปัจจุบันอย่างดี เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของชีวิตที่ถูกต้อง สิ่งเหล่านี้ ถูกสืบทอดมาถึงเราด้วยคำสอนและการดำเนินชีวิตที่เป็นแบบอย่างของบรรพบุรุษ เป็นต้นในเรื่องการไปร่วมประกอบศาสนกิจ โดยเฉพาะพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์

5. การปฏิบัติตนตามแนวความคิดข้างต้น เป็นไปได้มากน้อย ขึ้นอยู่กับความเชื่อในพระเจ้า มีพระเป็นศูนย์กลางในการดำเนินชีวิต พยายามมีจริยธรรมด้านความรักความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย และการแบ่งปัน ให้มากยิ่งขึ้น โดยคำแนะนำ สั่งสอนของผู้ใหญ่ การฝึกตนอย่างดีและสม่ำเสมอ แต่ก็พยายามเต็มความสามารถ เพราะขึ้นกับปัจจัยแวดล้อมของแต่ละคนด้วย เช่นความอ่อนแอตามประสามนุษย์ จิตสำนึก การเปิดใจ จริ่งใจต่อกัน ทัศนคติแบบอย่างที่ดีพบ และความสม่ำเสมอในการปฏิบัติและการร่วมพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์

สรุปภาพรวม 24 คน

การที่เป็นคริสตชน ทั้งคริสตชนเดิมและคริสตชนใหม่ ได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลที่ใกล้ชิด บุคคลที่ตนรัก ทำให้การปฏิบัติตนละม้ายกลายเป็นชีวิตของบุคคลที่ตนเองเอาเป็นแบบฉบับในชีวิต ทำให้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต สัมพันธ์กับศาสนกิจ ด้านความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม ในด้านความเชื่อมากขึ้นอยู่กับการได้สัมผัส ถ้าสิ่งใดได้ปฏิบัติเป็นกิจวัตรอันจำเป็น ก็เข้าใจและเชื่อมากที่สุด การเลี้ยวความเชื่อความศรัทธาที่วามาก หรือน้อยที่สุด เฉพาะบุคคล มาจากการสัมภาษณ์

การรับรู้ความหมาย ของการใช้สื่อ สัญลักษณ์ มีความเข้าใจมากแทบทุกศิลปะ เว้นศิลปะวาท ศิลปกรรม และศิลปะคนไข้ ก็เนื่องมาจากขาดการสัมผัส และวัยต่างกัน ให้ความสนใจต่างกัน เช่นวัยรุ่นยังไม่แต่งงาน ศิลปกรรมก็ให้ความสนใจน้อย ไม่เหมือนกับศิลปะที่ปฏิบัติ อย่างสม่ำเสมอ เป็นกิจวัตรอันจำเป็น

การมีความเชื่อ - ความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรม ส่วนใหญ่สอดคล้องกับ ความเข้าใจในแต่ละศิลปะ เป็นต้นการแบ่งปัน ความยุติธรรม และความรักความเมตตา ความเชื่อ ความศรัทธาด้านฝ่ายจิต ค่อนข้างมาก แสดงออกทางจริยธรรมปานกลาง เนื่องจากการดำเนินชีวิต ไม่สอดคล้องกับความศักดิ์สิทธิ์

การสัมภาษณ์พบว่า บาทหลวง ผู้ประกอบพิธี ให้ความสำคัญมากในด้าน ผู้เข้าร่วมพิธี ต้องมีความพร้อม และความศักดิ์สิทธิ์ต้องแสดงออกการดำเนินชีวิต

พบว่าทั้งคริสตชนเดิมและคริสตชนใหม่ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่นแม้มีอุปสรรคก็สามารถนำความศรัทธามาเสริม ทำให้ผ่านพ้นวิกฤตไปได้

สามารถพบภาพรวมได้ว่า

ศีลมหาสนิท ทำให้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมมากที่สุด ทั้งนี้เพราะศีลนี้มีส่วนทำให้ตัวเองได้ใกล้ชิดกับพระ มีพระเป็นเพื่อนกับเรา เราต้องการพระองค์ เราจึงปฏิบัติตามพระองค์ และสามารถรับศีลศักดิ์สิทธิ์ได้บ่อยครั้ง ทำให้ความศักดิ์สิทธิ์แสดงออกด้วยการดำเนินชีวิต ส่งผลออกทางธุรกิจ แม้มีอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ ยืนหยัดต่อไป ส่วนศีลที่น้อยที่สุด

คือศิลปินกำลังนั้น เป็นศิลปินที่ดีที่ลึกซึ้ง โอกาสสัมผัสมีไม่มาก และสามารถรับศิลปะนี้ได้
เพียงครั้งเดียวในชีวิต และการประกอบพิธีกรรมศิลปินกำลังนี้พบน้อยมาก

ความเชื่อความศรัทธา แสดงออกทางจริยธรรมในแต่ละคน ไม่ว่าจะเป็นคริสตชนเดิม
หรือคริสตชนใหม่ บางครั้งก็ไม่สอดคล้อง เพราะบางครั้งก็เป็นเรื่องของจิตใจ การแสดงออก
ความศักดิ์สิทธิ์ในการดำเนินชีวิต จึงไม่สัมพันธ์กันแต่ไม่ต่างกันมากนัก ทำให้การดำเนินชีวิต
เศรษฐกิจแม้ล้มลงก็สามารถมีกำลังใจให้อยู่ แบ่งปัน ให้ความยุติธรรมและความรักได้

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย สรุป และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการสืบทอดจากสื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ของชาวโรมันคาทอลิก พบว่า ความเชื่อความศรัทธาของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งแบบอย่างชีวิตที่ปฏิบัติอย่างถูกต้อง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี ไม่ว่าจะเป็นด้านครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติ ท่ามกลางสภาพของสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองที่กำลังเจริญเติบโตและก้าวหน้า ทั้งทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ จะเห็นได้ว่าสิ่งที่สำคัญคือ คุณธรรม — จริยธรรม ซึ่งทางพระศาสนจักรถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ บรรดาสัตบุรุษของวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ คลองจั่น กรุงเทพฯ ผู้ที่ทำการศึกษามีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลหลักฐาน ที่มาและประวัติของศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการของศาสนาคริสต์ (ศาสนิกชนนิกายโรมันคาทอลิก) ทราบว่ามีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในเรื่องความหมายของ สัญลักษณ์ในพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ประการ ว่ามีความสอดคล้อง การสื่อความหมายมากนักน้อย เพียงใด เพราะสัญลักษณ์เป็นส่วนสำคัญในการทำให้พิธีกรรมสมบูรณ์ขึ้น การถ่ายทอด สัญลักษณ์ของพิธีกรรม อยู่ในระดับที่ตรงกับเจตนาของบาทหลวง ในการประกอบพิธีกรรม นำคริสตชนสู่ความเชื่อความศรัทธา และการมีจริยธรรมมากขึ้นเพียงใด ในการดำเนินชีวิต ประกอบธุรกิจของคริสตชนคาทอลิก มีปัจจัยบางอย่างที่แตกต่างกัน

ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงเล็งเห็นว่า การศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมายของ พิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการของชาวคริสต์เป็นอย่างไร ตั้งแต่กระบวนการถ่ายทอดการใช้ สื่อ สัญลักษณ์ต่างๆ คือการใช้สื่อทางพิธีกรรม เพื่อให้ชาวคริสต์ได้ทราบถึงความหมาย ให้ตรงกับ เจตนารมณ์ของบาทหลวง (Priest) มากน้อยเพียงใด และความสอดคล้องของการเข้ารหัส และ ถอดรหัสนี้ สามารถนำชาวคริสต์ที่มีความเชื่อความศรัทธาไปสู่การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและมั่นคง ไม่ว่าจะเป็นชีวิตส่วนตัวหรือด้านธุรกิจ จะต้องมีความรู้คุณธรรมและจริยธรรม แต่จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมบุคคลรอบข้าง แต่ถ้ามีคุณธรรมจริยธรรมมาก ก็สามารถทำให้บุคคลนั้นๆ ดำเนินชีวิตของเขาเป็นไปด้วยความเข้มแข็งมั่นคง ทั้งต่อตนเองและสังคม และพร้อมที่จะไปสู่ ความสำเร็จในบั้นปลายของชีวิต เมื่อครอบครัวประสบความสำเร็จแล้ว นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ประชาชาติก็ต้องมีความมั่นคงไปด้วย กระบวนการสืบทอดต่างๆ ของพิธีกรรมเกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ ในชุมชนชาวคริสต์คาทอลิกนั้นบรรดาบาทหลวง เป็นผู้ประกอบพิธีกรรม จึงมีหน้าที่เป็น ผู้ส่งสาร ที่สำคัญที่ต้องตระหนักถึงความจริงที่เกิดขึ้น มั่นคงและถูกต้องในการถ่ายทอด

ด้วยการใช้สื่อสัญลักษณ์ ที่พระศาสนจักรคาทอลิกได้กำหนดเป็นพิเศษ ในเรื่องของศีลศักดิ์สิทธิ์ เพื่อนำไปสู่ความเชื่อความศรัทธาที่ถูกต้อง ดังนั้น กระบวนการสืบทอด จากการสื่อสัญลักษณ์ ทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ ของชาวคริสต์การมีชีวิตแห่งความเชื่อ ความศรัทธา และมีจริยธรรม ต้องเทียบเคียงกับพระคัมภีร์ (Bible) และธรรมเนียมประเพณี (Tradition) ของพระศาสนจักร

สรุปผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ประวัติความเป็นมาของการใช้สื่อสัญลักษณ์ในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ของชาวคริสต์ (โรมันคาทอลิก) ซึ่งได้แก่ ศีลล้างบาป, ศีลอภัยบาป, ศีลมหาสนิท, ศีลกำลัง, ศีลบวช, ศีลสมรสและศีลเจิมคนไข้ ศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการ มีพระเยซูเจ้าเป็นผู้แต่งตั้งขึ้นเมื่อประมาณสองพันปีก่อน โดยมี**พระคัมภีร์ (Bible)** ซึ่งบรรดาอัครสาวกได้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน แสดงที่มาได้อย่างชัดเจน ศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการนั้น ได้มีการสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน จาก**ทฤษฎีและแนวความคิดความเชื่อเฉพาะกลุ่ม** ซึ่ง โรคิช (Rokeach, 1973) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการถือปฏิบัติที่ทำอย่างสม่ำเสมอ ไม่เปลี่ยนแปลง เพราะเห็นว่ามันมีค่าและเป็นสิ่งที่ดีงาม และจาก**ทฤษฎีจิตวิทยา** ซึ่ง เพจ และ โทมัส (Page, T.G. and Thomas, 1977) ได้กล่าวว่าประสบการณ์ที่ได้รับมา มีส่วนในการตอบสนองเช่นกัน ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียน พบว่าคริสตชนตั้งแต่สมัยแรกเริ่ม ได้ปฏิบัติและสืบทอดต่อกันมาถึงปัจจุบัน โดยทฤษฎีต่างๆ ที่ได้กล่าวอ้างถึงนั้น มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และสามารถรับรู้โดยการมองเห็น ร่วมปฏิบัติ เป็นต้น ศีลศักดิ์สิทธิ์แต่ละประการนั้น มีประวัติความเป็นมาแตกต่างกัน ตามวาระต่างๆ ดังนี้

1.1 **ศีลล้างบาป** พระเยซูเจ้าทรงเป็นผู้ตั้งศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้ขึ้น โดยที่บันทึกไว้ในพระคัมภีร์ (Bible) ว่า “ถ้าผู้ใดไม่ได้เกิดใหม่ด้วยน้ำและพระจิต ผู้นั้นจะเข้าแผ่นดินสวรรค์ไม่ได้” (ยน. 3:1-8) ในสมัยแรกเริ่มบรรดาสาวกโปรดศีลล้างบาปให้แก่ผู้มีความเชื่อในพระเจ้า นักบุญเปาโลเสริมความหมายว่า ควรเน้นการสำนึกกลับใจเข้าไปด้วย สมัยต่อมาเมื่อผู้ขอรับศีลนี้มากขึ้นแต่พื้นฐานความเชื่อไม่ดีจึงให้มีการเตรียมตัวเรียนคำสอน อบรม และฝึกหัด พร้อมทั้งอ่านพระวาจา และเทศนาเตือนใจ เข้ามาร่วมด้วย ปัจจุบันผู้ขอรับศีลล้างบาปต้องประกาศละทิ้งปีศาจ และยอมรับความเชื่อ (คำสอน) เสียก่อน แล้วจึงดำเนินตามจารีตพิธีกรรมของศีลล้างบาปได้ และผลของศีลล้างบาปคือมีชีวิตใหม่ที่ปราศจากบาป ทำให้เป็นคริสตชนอย่างเป็นทางการ และสามารถรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ต่อไปได้

1.2 ศิลอภัยบาป พระเยซูเจ้าทรงตั้งศิลอภัยบาป ตามที่มีบันทึกในพระคัมภีร์ (Bible) ว่า “ถ้าท่านจะยกความผิดบาปของผู้ใด ความผิดบาปนั้นก็จะถูกยกเสีย และถ้าท่านจะให้ความผิดบาปติดอยู่กับผู้ใด ความผิดบาปนั้นก็จะติดอยู่กับผู้นั้น” (ยน.20:22-23) ในสมัยแรกใช้การตักเตือนแบบพี่น้อง การว่ากล่าวตักเตือนแบบพี่น้อง คือ จะมีการภาวนาในที่ประชุมและการสารภาพบาป และรับเข้ามาในสังคมคริสตชนใหม่ และในสมัยต่อมา เริ่มมีแบบแผน คือสวดภาวนา พิจารณาบาป เป็นทุกข์ถึงบาป สารภาพบาปกับศาสนบริกร รับกิจใช้โทษ พระศาสนจักรอภัยบาป ปัจจุบันใช้จารีตพิธีกรรมอย่างมีแบบแผนแน่นอน ตามคำสอนของพระศาสนจักร ผลของศิลอภัยบาปคือ ยกบาปและเป็นการคืนดีระหว่างคนบาปกับพระเป็นเจ้าและมนุษย์

1.3 ศิลมหาสนิท พระเยซูเจ้าทรงตั้งขึ้น (ลก. 22 12-20) ไปลบเอาเอง “จงรับไปกินให้ทั่วกัน” สมัยแรกเริ่มบรรดาอัครสาวกได้กระทำพิธีนี้ต่อมา โดยมีการภาวนา อ่านพระคัมภีร์ (Bible) ไบเบิล และกระทำพิธีบิบัง (พิธีศิลมหาสนิท) ร่วมกัน ต่อมา มีการแยกพิธีนี้เป็น 2 ภาค คือ ภาคพระวาจาและศีลศักดิ์สิทธิ์ ปัจจุบันมีการใช้จารีตพิธีกรรม อย่างมีแบบแผนโดยศิลมหาสนิท เป็นประดุจอาหารเลี้ยงชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ ทำให้มีกำลังในการทำความดี หลีกหนีความชั่วร้ายต่าง ๆ ตามพระธรรมคำสอนของพระเยซูคริสตเจ้า

1.4 ศิลกำลัง พระเยซูเจ้าทรงมอบพระจิตเจ้า พร้อมกับพระคุณพิเศษ 7 ประการ คือพระดำริ สถิตปัญญา ความคิดอ่าน กำลัง ความรู้ ความศรัทธา ความยำเกรง ให้กับบรรดาอัครสาวก (กจ. 2 1-4) การถือปฏิบัติทำในระหว่างพิธีมิสซา หลังภาควจนพิธีกรรม โดยมุขนายกเป็นผู้ประกอบพิธีตามปกติ พระศาสนจักรจึงกำหนดให้คริสตชนที่มีอายุพอเรียนคำสอน และมีความเข้าใจในศาสนาพอสมควรแล้วมีวุฒิภาวะของความเป็นผู้ใหญ่ คือสามารถดำเนินชีวิตเป็นพยานยืนยันถึงชีวิตและกิจการของพระเยซูคริสตเจ้าได้ในการดำเนินชีวิตของตน

1.5 ศิลบวช พระเยซูเจ้าทรงมอบหน้าที่ จากบันทึกในพระคัมภีร์ (Bible) (มก. 16 15-18) สมัยแรกเริ่มมีการปกมือมอบอำนาจในระดับ มุขนายก และบาทหลวง ต่อมาเพิ่มอนุบาทหลวง เข้าไปด้วย พระศาสนจักรปัจจุบันก็ได้ใช้วิธีแบบเดียวกัน โดยพิจารณาจากการศึกษา ความรู้ความศรัทธา ความตั้งใจที่จะรับใช้พระเป็นเจ้าและเพื่อนมนุษย์ในฐานะสงฆ์ของพระเป็นเจ้า คือบาทหลวง โดยที่มุขนายก [Bishop] รับรองบุคคลนั้น และทำพิธีบวชแก่บุคคลนั้นเพื่อทำหน้าที่สงฆ์ของพระเป็นเจ้า (บาทหลวง) คือทำหน้าที่ ปกครอง (กษัตริย์) เทคนิสอน (ประกาศก) และการบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ (สงฆ์) ใช้จารีตการบวชโดยมุขนายก ปกมือเหนือผู้รับการเลือกให้เป็นบาทหลวงหรืออนุบาทหลวง คำภาวนาอภิเษกและพิธีปลีกย่อยอื่นๆ เพื่อเป็นเครื่องหมายของตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งบรรดาอัครสาวกจะเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งแทนต่อไป กันมา และทำการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำหน้าที่ที่มอบหมายในการทำงาน ของพระศาสนจักรในฐานะศาสนบริกร

1.6 ศิลสมรส พระเยซูเจ้าทรงตั้งขึ้น โดยมีบันทึกไว้ในพระคัมภีร์ (Bible) ว่า “บุตรจะละจากบิดามารดา ไปผูกพันกับภรรยาของตน และทั้งสองจะกลายเป็นเนื้อเดียวกัน ดั่งนี้ก็ไม่เป็นสองคนอีกแล้วแต่กลายเป็นคนเดียวเท่านั้น มนุษย์ไม่มีสิทธิ์แยกสิ่งที่พระเจ้าทรงรวมไว้” (มธ. 18:3-9) การถือปฏิบัติต่อๆ มา ไม่มีบันทึกแน่ชัด เพราะถือตามธรรมเนียมประเพณีตามแต่ละท้องถิ่น แต่ต้องมีบาทหลวงเป็นพยาน ต่อมาในปัจจุบันพระศาสนจักรได้กำหนดให้พิธีสมรส เป็นการแสดงความสมัครใจของคู่บ่าวสาว และการมอบตัวให้แก่กันและกันต่อหน้าศาสนบริกรของพระศาสนจักรและพยาน คริสตชนอีกสองคน และนำพิธีสมรสนี้เข้ามาอยู่ในระหว่างพิธีบูชามิสซาขอบพระคุณ ทำให้คู่สามีภรรยา ได้รับพระพรแห่งการดำเนินชีวิตครอบครัวที่จำเป็นจากพระเป็นเจ้า

1.7 ศิลเจิมคนไข้ พระเยซูเจ้าทรงตั้งศีลนี้ขึ้นโดยมีบันทึกในพระคัมภีร์ (Bible) ว่า “ถ้าท่านปกมือเหนือผู้ใด เขาก็จะหายจากโรค” (มก. 15 18) “ใครในพวกท่านเจ็บป่วย จงเชิญผู้อาวุโสจากกลุ่มคริสตชน ให้มาภาวนาเหนือเขา เจิมเขาด้วยน้ำมันในพระนามของพระผู้เป็นเจ้า คำภาวนาด้วยความเชื่อจะช่วยผู้ป่วยให้รอด และพระผู้เป็นเจ้าจะทรงทำให้เขาหายโรค ถ้าเขาอยู่ในบาป ก็จะได้รับกรอภัย” (ยอ.5:14-16) ซึ่งบรรดาสาวกของพระเยซูคริสต์เจ้าได้กระทำสืบต่อกันมา โดยภาวนา และเจิมน้ำมันในพระนามพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งในสมัยปัจจุบัน ก็มีพิธีกรรมคล้ายๆ กับสมัยก่อน คือมีการสวดภาวนาและเจิมน้ำมันศักดิ์สิทธิ์ที่หน้าผากและบนฝ่ามือ เพื่อเป็นเครื่องหมายของการให้พระพร และกำลังทั้งทางกายและวิญญาณแก่ผู้ป่วย เป็นต้นเมื่ออยู่ในอันตรายแห่งชีวิต

2. กระบวนการถ่ายทอดสัญลักษณ์ต่างๆ ในพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ”

พระศาสนจักรได้กำหนดให้บาทหลวง (Priest) เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ซึ่งพิธีกรรมเหล่านั้นถือว่าเป็นการแสดงออกผ่านทางเครื่องหมายต่างๆ โดยพระศาสนจักรได้มีสัญลักษณ์ (Sign/ Matter) และรูปแบบ (Form) เป็นแบบแผนเดียวกัน ซึ่งตามทฤษฎีสัญญะวิทยาของ F. De Sussure ที่ได้กล่าวว่า ภาษา (วัจนภาษา Verbal และ อวัจนภาษา Non-verbal) เป็นสัญญาณอย่างหนึ่งเช่นกัน ซึ่งในที่นี้ประกอบด้วย น้ำเสียง วิธีการพูด การแสดงออกทางสีหน้า สายตาและท่าทางด้วย และในทฤษฎีการสื่อสาร ที่ เดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo) ได้เสนอทฤษฎี SMCR ในปี พ.ศ. 2503 หน้า 32 ที่กล่าวเกี่ยวกับผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร เป็นกระบวนการพื้นฐานของการสื่อสาร ผู้เขียนพบว่า ทฤษฎีต่างๆ ที่อ้างมานั้น มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคริสตชนกลุ่มตัวอย่างด้วย

2.1 ศิลล้างบาป ซึ่งในปัจจุบันมีสัญลักษณ์ (Sign/Matter) คือ การเทน้ำบนศีรษะของผู้ที่รับศีล 3 ครั้ง โดยมีการกล่าวคำภาวนาว่า (Form) “ข้าพเจ้าของล้างท่านเดชะพระนามพระบิดา และพระบุตร และพระจิต”

2.2 ศิลอภัยบาป ในปัจจุบันมีสัญลักษณ์ (Sign/Matter) เป็นที่บ่งบอกว่า เป็นภาพ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ การสวดภาวนาขอพรพระ พิจารณาบาป สารภาพบาป เป็นทุกข์ถึงบาป และตั้งใจให้โทษบาป ซึ่งถือว่าเป็นการเยียวยาชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ และสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งก็คือ การปกมือของผู้บาทหลวงเหนือผู้รับการสารภาพ โดยรูปแบบการภาวนา (Form) มีดังนี้ “พระเป็นเจ้าพระบิดาผู้ทรงเมตตา ได้ทรงทำให้โลกดีขึ้นกับพระองค์ อาศัยการสิ้น พระชนม์ และการกลับคืนชีพของพระบุตร และทรงส่งพระจิตเพื่ออภัยบาปมนุษย์ ขอพระองค์ประทานพระเมตตาและสันติสุขแก่ท่านอาศัยศาสนบริการของพระศาสนจักร ข้าพเจ้าจึงอภัยบาปทั้งสิ้นของท่าน เดชะพระนามพระบิดา และพระบุตร และพระจิต ”

2.3 ศิลมหาสนิท ซึ่งเราจะเห็นการเสกได้ ในพิธีบูชามิสซาขอพระคุณในรูป (Sign/Matter) ของปังและเหล้าองุ่น คำภาวนาที่ใช้ (Form) ก็คือ “รับนี้ไปกินให้ทั่วกัน นี่เป็นกายของเราที่จะมอบเพื่อท่าน” และ “รับถ้วยนี้ไปดื่มให้ทั่วกัน นี่เป็นถ้วยโลหิตของเรา โโลหิตแห่งพันธสัญญาใหม่อันยืนยง โโลหิตซึ่งจะหลั่งออกเพื่ออภัยบาป สำหรับท่านและมนุษย์ทั้งหลาย จงทำการนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด”

2.4 ศิลกำลัง สัญลักษณ์ (Sign/Matter) ที่เราสามารถเห็น รับรู้ ในพิธีก็คือ การปกมือของมุขนายกเหนือผู้รับศีล และการเจิมน้ำมันคริสมา เป็นทางเซน ที่หน้าผากของผู้รับ คำภาวนา (Form) ที่ใช้ก็คือ “โปรดประทานพระจิตมาเหนือผู้รับใช้ของพระองค์ เพื่อจะได้มีกำลัง เข้มแข็งในการประกาศความเชื่อ” และ “จงรับเครื่องหมายของพระจิตเจ้า ซึ่งพระบิดาเจ้าประทานให้

2.5 ศิลบวช โดยการปกมือ (Sign/Matter) ของ มุขนายก (Bishop) เหนือผู้รับศีล และเจิมน้ำมันศักดิ์สิทธิ์ที่ฝ่ามือ พร้อมทั้งคำภาวนาอภิเษก และมอบอำนาจหน้าที่สงฆ์ คำภาวนาอภิเษก (Form) ตามจารีตมีดังนี้ “บัดนี้ โปรดหลังพลังของพระองค์ คือพระจิตผู้ทรงศักดิ์นาภาพนี้มายังผู้เลือกสรรของพระองค์พระองค์ ซึ่งพระองค์ได้โปรดประทานให้แก่พระบุตรเยซูเจ้า พระจิตซึ่งพระบุตร เองได้ประทานให้แก่บรรดาอัครสาวกผู้สร้างพระศาสนจักร ณ ที่ต่างๆ เพื่อสรรเสริญ ถวายเกียรติแด่พระนามของพระองค์โดยไม่หยุดหย่อน”

2.6 ศิลสมรส เราสามารถรับรู้กระบวนการถ่ายทอดศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้ได้จากการเข้าร่วมพิธีสมรสของศาสนคริสต์ ซึ่งสัญลักษณ์ (Sign/Matter) นั่นก็คือ การประกาศให้คำมั่นสัญญามอบตัวให้แก่กันและกัน ของคู่สามีภรรยา ซึ่งทั้งคู่จะปฏิญาณ (Form) ว่า

“ข้าพเจ้า.....ขอบคุณ..... เป็น (สามี / ภรรยา) จะใช้ชีวิตร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเธอ ทั้งในเวลาเจ็บป่วยและเวลาสบาย รักและยกย่องให้เกียรติจนกว่าชีวิตจะหาไม่”

2.7 ศิลเจมคนไข้ ศิลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้มีสัญลักษณ์ (Sign/Matter) คือ การเจมน้ำมันเจมคนไข้ที่หน้าผากและฝ่ามือ ส่วนรูปแบบคำสวดภาวนา (Form) ก็คือ “อาศัย การเจมอันศักดิ์สิทธิ์นี้ อาศัยพระเมตตาอันล้นพ้นของพระองค์ ขอพระเป็นเจ้าทรงช่วยท่าน ด้วยพระพรของท่านของพระจิต, ขอพระองค์ทรงช่วยท่านให้พ้นบาป อีกทั้งทรงพระกรุณาบรรเทาทุกข์ และช่วยให้รอด”

3. การรับรู้ความหมายศิลปศักดิ์สิทธิ์ของชาวคริสต์ และความเชื่อความศรัทธา มีผลต่อการดำเนินชีวิตทางธุรกิจ

ชาวคริสต์ส่วนมากได้รับการอบรม สั่งสอน ด้านศาสนามาตั้งแต่อายุน้อย คือตั้งแต่เด็กและได้รับอย่างต่อเนื่องตามลำดับของวุฒิภาวะ ในเรื่องของคำสอน, พระคัมภีร์ (BIBLE), พิธีกรรมต่างๆ, บทสวดภาวนาต่างๆ รวมทั้งการร่วมปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ ที่จริงแล้ว พระศาสนจักรคาทอลิกก็มีจารีตที่เป็นสากลเป็นแบบแผนหนึ่งเดียว ซึ่งคริสตชนจะได้รับสิ่งต่างๆ เหล่านี้เหมือนกัน แต่ความตั้งใจ ความเข้าใจ ความสม่ำเสมอ หรือสิ่งที่ได้รับจากพิธีกรรมตรงตามเจตนาของผู้ประกอบพิธีกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของตัวคริสตชนในแต่ละคนเอง ซึ่งโดยส่วนมากแล้ว ชาวคริสต์รับรู้ และให้ความหมายของศิลปศักดิ์สิทธิ์สอดคล้องกับเจตนาของบาทหลวง ผู้ประกอบพิธี ทำให้มีความเชื่อความศรัทธาที่ถูกต้อง มีพระเป็นศูนย์กลางในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการดำเนินชีวิตทางธุรกิจก็เป็นไปแบบมีจริยธรรมของชาวคริสต์ คือด้วยความรักความเมตตา ความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย และการแบ่งปัน ส่วนกรณีที่ไม่สอดคล้องนั้น อันเกิดจากการไม่รู้ ไม่เข้าใจ หรือการให้ความหมายคลาดเคลื่อนไป คริสตชนและบาทหลวง (หรือผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อความศรัทธา ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรมพอสมควร) ก็จะมาสนทนากัน ซึ่งในที่นี้ ก็จะตรงตาม**ทฤษฎีการสื่อสาร** ที่ เค เลวิน (K. Lewin, 1947) ได้พูดถึงการสื่อสารแบบ สองทาง คือ สามารถรับและส่งข้อมูลได้ หรือเปลี่ยนข้อมูลกันได้นั่นเอง เพื่อเพิ่มความเข้าใจที่ถูกต้องให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ของตัวบุคคล ซึ่งไม่อยู่ในลักษณะของการตอรอง แต่เข้าใจกับการดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมในเวลานั้นมากกว่า

หลังจากที่ผู้เขียนได้ออกไปทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน ผลที่ออกมาค่อนข้างดีทีเดียว เพราะระบบการสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกเป็นระบบระเบียบ พิธีกรรมต่างๆ ก็เป็นหนึ่งเดียวกัน ได้รับการอบรมจากครอบครัวตั้งแต่เด็กและยังต่อเนื่องเมื่อมาเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนคาทอลิก และด้วยความสม่ำเสมอของการเข้าร่วมศาสนกิจแม้ในบางพิธีกรรม จะไม่ค่อย

ได้มีโอกาสเข้าร่วมบ่อยๆ เช่นพิธีศีลบวช หรือพิธีรับศีลกำลัง แต่ก็ได้รับการอบรม จากการเรียน คำสอนและแบบอย่างของผู้ที่รับ ใน**ทฤษฎีจิตวิทยาเรื่องการโน้มน้าวใจ** ที่กล่าวถึงการทำซ้ำ แสดงให้เห็นบ่อย สามารถที่จะทำให้นมนุษย์ได้รับการถ่ายทอดสิ่งเหล่านั้นได้ นั่นทำให้เราเห็นว่า ถ้าได้รับการถ่ายทอดในสิ่งที่ดี ก็จะปฏิบัติในสิ่งที่ดี หรือได้รับการถ่ายทอด สิ่งดีๆ มามาก

เนื่องจากผลที่ออกมาค่อนข้างดีถึงดีมาก ผู้ทำการวิจัยมีความสงสัยว่า เป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจ ของกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ (เพราะต่างก็เป็นเจ้าของกิจการ) ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจ ที่ค่อนข้างดี ทำให้พวกเขามีเวลาเข้าร่วมศาสนกิจ เมื่อมาร่วมพิธีบ่อยๆ ก็ทำให้เกิดความเชื่อ ความศรัทธา รวมทั้งดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรม ในด้านความรักความเมตตา ความยุติธรรม การแบ่งปัน และการให้อภัย ได้อย่างและเป็นอย่างดี ดังนั้น จึงไปทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม โดยหาผู้ที่ ประกอบกิจการส่วนตัว แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะจาก**ทฤษฎีจิตวิทยา** ที่ A.H. Maslow ได้กล่าวว่า มนุษย์ก็คือคน คนก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่ เพราะความต้องการของมนุษย์โดยธรรมชาติ และยังได้พูดถึงเรื่องความละโมภ ทำให้มีพลังในการกระทำในสิ่งต่างๆ หรือ ความต้องการพื้นฐานในขณะนั้นๆ อาจทำให้เขาไม่ดำเนินชีวิตโดยมีคุณธรรมเป็นหลักได้ โดย ผู้ทำการวิจัย ได้หาข้อมูลเพิ่มด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกอีกเป็นจำนวน 4 – 5 คน พบว่า ถึงแม้พวกเขาจะไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเท่าที่ควร พวกเขาก็ยังมีความเชื่อความศรัทธา ดำเนินชีวิตด้วยจริยธรรม พอลองดูประวัติของพวกเขาแล้ว พบว่าเขาก็มาจากครอบครัวคริสตชนที่มีความเชื่อความศรัทธา ได้รับการปลูกฝังให้มีความเชื่อตั้งแต่เด็ก จึงทำให้พบว่าถ้าได้รับการ ปลูกฝังที่ดีด้านความเชื่อศรัทธา ถึงแม้จะประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ ก็ยังดำเนินชีวิตตามความเชื่อที่ได้รับมา

4. ความแตกต่างของคริสตชน มีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต

จากการที่ได้ออกไปสัมภาษณ์กลุ่มคริสตชนตัวอย่าง ผู้วิจัยได้พบว่าความแตกต่างของ คริสตชนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว มีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต โดยเริ่มจากคริสตชนเดิม และคริสตชนใหม่ จะเห็นได้ว่าคริสตชนเดิมนั้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 7 ประการค่อนข้างมาก แต่จะมีความเฉื่อยชา เพราะสภาพความเคยชิน ที่มีมาตั้งแต่เด็ก ส่วนคริสตชนใหม่นั้น ถึงความรู้ความเข้าใจในพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์จะมีบ้างพอสมควร แต่ ไม่มากนัก ก็ยังมีความกระตือรือร้นมากกว่า เพราะเพิ่งจะได้รับการอบรมสั่งสอน อายุก็เป็นอีก ปัจจัยที่ทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างกัน เพราะคนที่มีอายุน้อย การรับรู้ และการสัมผัสยังมีไม่มาก ทำให้ความเข้าใจมีบ้าง แต่ก็ยังไม่มากนัก แต่สำหรับผู้ที่มีอายุแล้ว

ประสบการณ์ก็มีมาก การรับรู้และการสัมผัสก็มากด้วย ทำให้มีความเข้าใจในค่อนข้างมาก ส่วนการศึกษานั้น ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะผู้ที่มีการศึกษาที่สูง ก็จะสามารถรับรู้และเข้าใจอะไรได้เร็วและง่ายกว่าผู้ที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวก็เป็นอีกส่วนที่สำคัญ จะเห็นว่า ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี ไม่ต้องดิ้นรนเท่าไรนัก จะมีเวลามาร่วมปฏิบัติศาสนกิจบ่อย ส่วนผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยจะสู้ดีนัก จะมีการต่อสู้ดิ้นรนมากกว่า แม้จะไม่มีเวลาที่จะมาร่วมปฏิบัติศาสนกิจบ่อยนัก แต่จากการปลุกฝังของบรรพบุรุษ, ตัวอย่างที่ดี, และคำสั่งสอนของพระศาสนจักร ทำให้พวกเขายังมีความเชื่อความศรัทธา ในด้านบทบาทของบาทหลวง ในพิธีกรรมนั้นมีอิทธิพลต่อสัตบุรุษด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางสีหน้า, น้ำเสียงที่ใช้ในขณะประกอบพิธีกรรม หรืออริยาบทต่างๆ ของตัวบาทหลวงเอง ก็มีส่วนด้วยกันทั้งสิ้น สุดท้ายก็คือสภาพของสถานที่ที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม คริสตชนบางคนได้ให้ความสำคัญกับส่วนนี้มาก เพราะมนุษย์เองก็ต้องการความสะดวกสบาย เช่น ถ้าวัดไหนความสะดวกสบาย บริเวณวัดมีความสวยงาม น่าเชิญชวนให้เข้าไปร่วมศาสนกิจ สัตบุรุษก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับทางวัดอย่างดี แต่ถ้าวัดไหนไม่มีสิ่งที่น่าเชิญชวน หรือจะดึงดูดสัตบุรุษได้ สัตบุรุษก็ไม่ค่อยอยากที่จะให้ความร่วมมือกับทางวัด เป็นต้น ซึ่ง**ตามทฤษฎีจิตวิทยาการสื่อสาร** คือวิชาว่าด้วยกลไก และระบบทางกายภาพ ชีวภาพ จิตใจ และพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการเก็บ การส่ง และการรับข่าวสาร เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการสื่อสารประเภทต่างๆ ในชีวิตและสังคม ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับเหตุผลดังกล่าวเช่นกัน ส่วนด้านเพศของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นั้น พบว่าไม่มีผลใดๆ ต่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต

ในการศึกษาวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์นี้ มีความจริงที่สำคัญ ที่ควรตระหนักเสมอว่า พระศาสนจักรคาทอลิกเป็นสถาบันที่เกิดขึ้นจากความศรัทธา เชื่อมมั่นในองค์พระเยซูคริสตเจ้า พื้นฐานของสถาบันนี้คือ ความผูกพันระหว่างบุคคลหนึ่งกับองค์พระเยซูคริสตเจ้า ด้วยความเลื่อมใสศรัทธา และด้วยจิตใจที่เป็นอิสระในการตัดสินใจสร้างความผูกพันนี้ และเนื่องจากเป็นสถาบันและเป็นสังคมของผู้มีศรัทธาเชื่อมั่นที่มาร่วมกัน จึงต้องมีความชัดเจน แน่วแน่ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในการแสดงความเลื่อมใสศรัทธานี้ ยึดมั่นในคุณลักษณะ 4 ประการ

ของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก คือพระศาสนจักรมีความเป็นหนึ่งเดียว มีความศักดิ์สิทธิ์
มีความเป็นสากล และสืบเนื่องมาจากบรรดาอัครสาวกของพระเยซูคริสตเจ้า อย่างต่อเนื่องตลอดมา
(บทภาวนาสัญลักษณ์ของอัครสาวก)

คุณสมบัติทั้ง 4 ประการ ซึ่งเป็นความศรัทธาของเราคริสตศาสนิกชนคาทอลิก
แสดงออก อย่างเปิดเผยในการประกอบพิธี หรือร่วมพิธีกรรม ของพระศาสนจักรคาทอลิก
พระศาสนจักรนี้โดยผู้มีอำนาจหน้าที่ ตามความศรัทธาเชื่อมั่นของศาสนิกทุกคน จะเป็นผู้ชี้แนะ
และกำหนด กฎระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติศาสนกิจและพิธีกรรมต่างๆ ที่เป็นศาสนกิจทางการ
และประกอบร่วมกัน ส่วนในการปฏิบัติศาสนกิจส่วนตัวเป็นความศรัทธาของแต่ละคน โดย
ไม่ออกนอกกลุ่มนอกทางของความศรัทธาเชื่อมั่นทางด้านพระธรรมคำสอน เพราะเป็นความจริงที่ต้องมี
ความสอดคล้องร่วมกันระหว่างพระสัจธรรมคำสอน และพระธรรมปฏิบัติ ในการปฏิบัติของบรรดา
คริสตศาสนิกทุกคน

ในการปฏิบัติพิธีกรรม พระศาสนจักรคาทอลิกจะเป็นผู้กำหนด ทั้งระเบียบต่างๆ
ในพิธีกรรม และเรื่องของเวลา หรือเทศกาลการฉลองต่างๆ ในรอบปี ทั้งนี้ ก็เพื่อศาสนิกทุกท่าน
จะได้รับรู้ เข้าใจ และมีส่วนร่วมในการนมัสการ สรรเสริญและถวายเกียรติแด่พระเจ้าอย่าง
พร้อมเพรียง และบังเกิดความมั่นใจในศาสนกิจที่ตนปฏิบัติ อาจมีบางท่านได้ให้ความเห็นโต้แย้งว่า
ปัจเจกบุคคลควรมีอิสระในการแสดงความภักดีของตน ซึ่งก็เป็นความจริงส่วนหนึ่ง แต่ก็ต้องยอมรับ
ด้วยมิใช่หรือว่า คนเรามีชีวิตอยู่ทุกเรื่อง หรือแนใจในการตัดสินใจทุกครั้ง แต่เราต้องการการชี้แนะ
การตักเตือน และความมั่นใจในการปฏิบัติของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ
ศรัทธา ความเลื่อมใสในองค์พระเจ้า ที่สายตาของเราไม่อาจมองเห็นหรือสัมผัสได้

พระศาสนจักรคาทอลิก เป็นพระศาสนจักรหนึ่งเดียว ศักดิ์สิทธิ์ สากล และ
สืบเนื่องมาจากอัครสาวก ดังคำสั่งของพระเยซูเจ้าที่ได้มอบภารกิจของพระองค์ที่มาจากพระเป็นเจ้า
ที่พระองค์เองได้เริ่มไว้แล้ว ให้แก่บรรดาผู้มีความเชื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาอัครสาวกของพระองค์
(มธ.10.5-10,28.19) ในการประกาศข่าวดีของพระเจ้า ที่มีมาถึงมนุษย์ทุกคน โดยบรรดาอัครสาวก
ตระหนักถึงหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในฐานะของ สงฆ์ (บันดาลความศักดิ์สิทธิ์) ประกาศก (ผู้พูด
ในนามพระเจ้า คือเทศน์ สอน) กษัตริย์ (ปกครองดูแลเอาใจใส่ผู้มีความเชื่อในพระเจ้า)
โดยผ่านทางหัวหน้าของบรรดาอัครสาวกซึ่งพระเยซูเจ้าทรงแต่งตั้ง (ยน.21.15-19) คือพระสันตะปาปา
แห่งกรุงโรม ซึ่งเป็นศูนย์กลางของพระศาสนจักรคาทอลิก ปัจจุบันคือสมเด็จพระสันตะปาปา

ผู้แทนของพระเยซูเจ้าในโลกนี้ ได้พยายามสืบทอดความเชื่อ พระธรรมคำสอนอย่างเที่ยงตรง ภายใต้การนำของพระจิตเจ้า (ลก.24.44-49, ยน.14.25-26)) พระศาสนจักรคาทอลิกจึงเป็น พระศาสนจักรสากลตามความหมาย คือสำหรับทุกคน และด้วยชีวิตที่ผูกพันกับพระเยซูเจ้า จึงได้อธิบาย สอนถึงความจริงที่ตนเองได้รับ และถ่ายทอดผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระคัมภีร์ ศีลศักดิ์สิทธิ์ และธรรมเนียมประเพณีศักดิ์สิทธิ์ของพระศาสนจักร [St.Irenaeus c.130 - c.200]

พระศาสนจักรโดยผู้มีอำนาจในการสืบทอดความเชื่อจึงมีการประชุมสัมมนา และเป็นที่รู้จักว่า พระสังคายนา เป็นระยะๆ อย่างเหมาะสม ได้มีการทำความเข้าใจ ศึกษา อธิบาย ตีความ และประมวลเป็นข้อกำหนด จารีตพิธีกรรม เพื่อความเป็นหนึ่งเดียว ดังนั้น การประกอบพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 7 ประการ จึงได้มีการกำหนด จารีตพิธีกรรม สื่อสัญลักษณ์ และการให้ความหมายของการใช้สื่อดังกล่าว อย่างเฉพาะเจาะจง เป็นคำสอนของพระศาสนจักรสากล พระศาสนจักรท้องถิ่น จึงได้รับเอามาถ่ายทอด เพื่อเป็นวิถีทางหนึ่งของการสืบทอดความเชื่อ จากสื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม “ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” ไปสู่ความเชื่อศรัทธาและการดำเนินชีวิต อย่างมีจริยธรรม (รวมทั้งชีวิตทางธุรกิจ) ของชุมชนชาวคริสต์อย่างมั่นคงและเข้มแข็ง

“พระศาสนจักรถือเสมอมาทุกแห่งทุกสมัย และยังถือต่อไปว่า พระวรสารทั้งสี่ (ส่วนหนึ่งของพระคัมภีร์ [Bible]) มีกำเนิดมาจากบรรดาอัครสาวก สิ่งที่บรรดาอัครสาวกประกาศ สอนตามพระบัญชาของพระคริสตเจ้านั้น ในเวลาต่อมา พระจิตเจ้าทรงดลใจให้ท่าน (อัครสาวก) และผู้ใกล้ชิดกับท่านได้บันทึกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มอบต่อมาให้เรา เป็นรากฐานความเชื่อ นั่นคือ พระวรสารสี่แบบ โดย มัทธิว มาร์โก ลูกา และยอห์น” (สังฆธรรมนูญเรื่องการเผย (ความจริง) ของพระเป็นเจ้า ข้อ 18)

จึงพบว่า เป็นการใช้อยู่สื่อสัญลักษณ์ที่เป็นหนึ่งเดียวกันทั่วโลกในเรื่องพิธีกรรม แม้ว่าพระศาสนจักรท้องถิ่นสามารถดัดแปลงพิธีกรรมได้ตามความเหมาะสม หรือประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นก็ตาม แต่เนื้อหา บริบท ของพิธีกรรมดังกล่าวยังคงอยู่อย่างสมบูรณ์ นับว่าเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นประการสำคัญประการหนึ่งของพระศาสนจักรคาทอลิกที่น่าสนใจมากทีเดียว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อ ๆ ไป

จากการศึกษาเรื่อง “กระบวนการสืบทอดจากการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางพิธีกรรม ศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ” เห็นได้ว่ากระบวนการสืบทอดความเชื่อศรัทธาจากการใช้สื่อสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในพิธีกรรม ซึ่งเป็นสื่อหลักที่ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามจุดประสงค์ของผู้ตั้ง ศีลศักดิ์สิทธิ์เอง คือพระเยซูคริสต์เจ้า และด้วยความรู้ความเข้าใจการตีความถ่ายทอดอย่างเที่ยงตรง มีระบบระเบียบ เป็นหนึ่งเดียวกัน ทำให้มีความเชื่อความศรัทธาและจริยธรรม ในการดำเนินชีวิตจริงในทุกๆ ด้านของคริสตชน รวมทั้งด้านธุรกิจด้วย เป็นการทำให้บุคคล มีความเชื่อตามคำสอนของพระศาสนา และดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมอย่างแท้จริงในชีวิต ชุมชน สังคม ทั้งส่วนย่อยและส่วนรวม จะมีความสุขทั้งกายและจิตใจมีความมั่นคง มีความสม่ำเสมอ ในการประพฤติปฏิบัติคุณงามความดี อันยังผลถึงความมั่นคง ของการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบัน

เพื่อจะส่งเสริมให้สัตบุรุษ มีความรู้ความเข้าใจในด้านศาสนาอย่างดีและมั่นคงมากขึ้น อย่างกว้างขวาง ควรจะมีการศึกษาแนวทางการใช้สื่ออื่นๆ อีกเช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยู โทททัศน์ สื่อบทเพลงคาทอลิก หรือสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เพื่อที่จะรู้และเข้าใจถึงวิธีการ ความเหมาะสม ประสิทธิภาพของสื่อแต่ละอย่างในการเข้าถึงบุคคลเป้าหมายตามปัจจัยแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้บุคคล หรือชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ และดำเนินชีวิตโดยมีคุณธรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม ตามสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคลหรือชุมชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กองควบคุมพืชเสพติด. **การใช้สื่อประเพณีดั้งเดิมของชาวเขาเผ่าเย้า เผ่าลีซอ เผ่ากะเหรี่ยง.**

กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่และโครงการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่สูง
ไทย (WIF)

กาญจนา แก้วเทพ. **การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค.** กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์
จำกัด, 2542.

กาญจนา แก้วเทพ. **การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์,
2541.

คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย, **พิธีศิลป์วพระสงฆ์และสังฆานุกร** (แปลใช้เป็น
การชั่วคราว)

คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย 1984, **พิธีศิลป์ล้างบาป**, จำรัสการพิมพ์ 2527.

คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย 1980, **จารีตศิลป์กัณฑ์บาป**, จำรัสการพิมพ์ 2523.

คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย 1973, **จารีตศิลป์กำลัง**, จำรัสการพิมพ์ 2516.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **พิธีมิสซาบูชา
ขอบพระคุณ**, โรงพิมพ์อัสสัมชัญ ครั้งที่ 1 . 2002.

คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย 1992, **พิธีเจิมและอภิบาลคนเจ็บป่วย**, เชนต์เทเรซา
การพิมพ์ 2535.

คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย 1984, **พิธีศิลป์สมรส**, จำรัสการพิมพ์ 2537.

จูเลีย พ. าส์. **ภาษาและท่าทาง** อุดมพงษ์ แปล กรุงเทพฯ เจริญ, 2538 **คำสอนเล่มครบ.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ บางรัก, 2502.

ชูศักดิ์ สิริสุทธิ. **คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกว่าด้วยศาสนสัมพันธ์.** กรุงเทพฯ:
บางปะกอกการพิมพ์, 2538.

บุญเลื่อน หมั่นทรัพย์, พระสังฆราช. ท่านเป็น “เกลียดongแผ่นดิน...แสงสว่างส่องโลก”.

..... ศาสนาหลังพัฒนามนุษย์. กรุงเทพฯ: สมาคมทอโลกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา,
2529.

ปอลที่ 6. การประกาศพระวรสารในโลกปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2531.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา บริษัทพิมพ์ดีจำกัด พิมพ์ครั้งที่ 2, 2543. แผนก
คำสอนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ภาค 3 “ชีวิต
ในพระคริสตเจ้า” CATECHISM OF THE CATHOLIC CHURCH, พิมพ์ครั้งที่ 3,
2541 แผนกคำสอนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, คำสอนเล่มครบ.

พัชนี เขยจรรยา และเมตตา ถิรนนท์. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์,
ครั้งที่ 5, 2541.

ศุภรศมี จิตติกุลเจริญ. ทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.

สภาอภิปาลวัดพระมารดานิจจานุเคราะห์, กรรมการ. ศูนย์รวมดวงใจสัตบุรุษวัดพระมารดา
นิจจานุเคราะห์ (คลองจั่น). ม.ป.ท., 2544.

สุโขทัยธรรมธิดา, มหาวิทยาลัย. ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย. เอกสารการสอนชุดวิชา
12304 หน่วยที่ 8-15, นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิดา, 2535.

อรรณพ ปิณฑนโอบาท. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.

อรุณีประภา หอมเศรษฐี. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2531. อัครวิทย์ สำราญ วงศ์เสงี่ยม **พิธีกรรม 1** (พิมพ์ครั้งที่ 3)
นครปฐม : โรงพิมพ์วิทยาลัยแสงธรรม, 2529.

อัครวิทย์ สำราญ วงศ์เสงี่ยม. **พิธีกรรม 2** (พิมพ์ครั้งที่ 3) นครปฐม : โรงพิมพ์วิทยาลัยแสงธรรม,
2529.

อัครวิทย์ สำราญ วงศ์เสงี่ยม **พิธีกรรม 3** (พิมพ์ครั้งที่ 3) นครปฐม : โรงพิมพ์วิทยาลัยแสงธรรม,
2529.

อัครวิทย์ สำราญ วงศ์เสงี่ยม. **พิธีกรรม 4** (พิมพ์ครั้งที่ 2) นครปฐม : โรงพิมพ์วิทยาลัยแสงธรรม,
2533.

อันดรูว์ สํารานู วงศ์เสงี่ยม. **พิธีกรรม 5** (พิมพ์ครั้งที่ 2) นครปฐม: โรงพิมพ์วิทยาลัยแสงธรรม, 2529.

วิทยานิพนธ์

เกศยุคนธ์ โพธิ์มาศ, ระบบการเข้ารหัสและถอดรหัสความหมายของ “สัญลักษณ์ตราสินค้าไทย”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโทศาสตร์ บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย, พ.ศ. 2545.

จิรมาศ ทัดนาจิต, การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติของพนักงานต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโทศาสตร์พัฒนการ บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย, พ.ศ. 2545.

Nilkhet, Thaiwat. The Value of the Belief in Phii Poota for the Isarn Catholics.

Unpublished Master's Thesis, Graduate School of Philosophy and Religious Studies, Assumption University, Bangkok, 1998.

ภาษาอังกฤษ

Books

Allan Bouley O.S.B. , *Catholic Rites Today* , The Liturgical Press, Collegeville, Minnesota U.S.A. Copyright. 1992.

Alston, William P. *Religious Belief and Philosophical Thought*. N.Y. : Harcourt, Brace & World, Inc. 1963.

Berger A.A. *Media Analysis Technique*, Sage, 1982.

Bressan, Luigi. *A Meeting of Worlds: The Interaction of Christian Missionaries and Thai Culture*. Bangkok : Assumption University Press, 2000.

Brown, Raymond E., Joseph A. Fitzmyer and Roland E. Murphy. (Eds.) *The New Jerome Biblical Commentary*. Bangalore : Theological Publications in India, 1991.

Coriden, James A., Thomas J. Green and Donald E. Heintschel. (Eds.) *The Code of Canon Law : A Text and Commentary*. N.Y. Paulist Press, 1985.

- De saussure, F. **Courses in General Linguistics**, London : Fontana, 1974.
- Flannery, Austin. **Vatican Council II : The Conciliar and Post Conciliar Documents**. Vol.1, Collegeville, MN : Liturgical Press, 1975.
- Freud, Sigmund. **Totem and Taboo**. Trans. By James Strachey, London : Routledge & Kegan Paul Ltd. 1975 (1950).
- Fuellenbach, John. **The Kingdom of God : The Central Message of Jesus Teachings in the Light of the Modern World**. Indore: Satprakashan Sanchar Kendra, 1993.
- John paul II. **Catechism of the Catholic Church**, London : Geoffrey chapman, 1994.
- Kung, Hans. **On Being A Christian**. N.Y. : Image Books, 1976.
- Lumsden, Gay and Donald Lumsden. **Communicating With Credibility and Confidence**. Belmont: Wadsworth Publishing Company,
- Martimort, Aime Georges. **The Signs of the New Covenant**. 2nd ed., Colegeville, Mennesota : The Liturgical Press, 1963.
- Maslow, A.H. **Motivation and Personality**, New York : Harper and Row, 1987.
- Mayot, Cham. **Corporate Responsibility : Social Contact-Based-Stakeholder Theory**. Assumption University, Bangkok 1997.
- Page, T.G. and J.B. Thomas. **International Dictionary of Education**. London : Nichols Publishing Company, 1977.
- Peirce C.S. **Collected Papers of C. Peirce**, C. Harshow & P. Weiss [eds.] Havard University Press, 1931.
- Rev. Peter Klein. **The Catholic source Book**, Copyright @ 2000 by BROWN –ROA, a division of Harcourt Brance & Company, Third Edition
- Ricoeur, Paul. **Hermeneutics and the Human Sciences**. John B. Thomson (Ed.), John B. Thomson, trans., N.Y. : Cambridge University Press, 1981.
- Ricoeur, Paul. **The Conflict of Interpretations**. James M. Edie (Ed.), Evanston : Northwestern University Press, 1974.

Ricoeur, Paul. **Lectures on Ideology and Utopia**. George H. Taylor (Ed.), New York : Columbia University Press, 1986.

Rokeach, M. **The nature of Human Values**, New York : Free Press, 1973

Wansbrough, Henry. (Ed.) **The New Jerusalem Bible**. Bombay : The Bombay Saint Paul Society, 1985.

Williamson, William B. **Decision in Philosophy of Religion**. Ohio:Charles E. Merrill Publishing Company, 1976.

ภาคผนวก

คำย่อ

พระคัมภีร์พระธรรมเก่า

ปฐก. หนังสือปฐมกาล

อพย. หนังสืออพยพ

อสย. อีสยาห์

พระคัมภีร์พระธรรมใหม่

มธ. พระวรสารโดยนักบุญมัทธิว

มก. พระวรสารโดยนักบุญมาร์โก

ลก. พระวรสารโดยนักบุญลูกา

ยน. พระวรสารโดยนักบุญยอห์น

กจ. กิจการอัครสาวก

ยก. จดหมายของนักบุญยากอบ

เอกสารของพระศาสนจักรคาทอลิก

NJBC New Jerome Biblical Commentary

C The Code of Canon Law (C. 1XX)

CCC. Catechism of the Catholic Church (CCC. 1XXX)

เอกสารสังคายนาวาติกันครั้งที่สอง

AG. = Decree on the Church's Missionary Activity
(กฤษฎีกาว่าด้วยการกิจการแพร่ธรรมของพระศาสนจักร, Ad Gentes)

DV. = Dogmatic Constitution on Divine Revelation
(พระสังฆธรรมนูญว่าด้วยการเปิดเผย, Dei Verbum)

GS. = Pastoral Constitution on the Church in the Modern World
(พระสังฆธรรมนูญด้านการอภิบาลว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกปัจจุบัน, Gaudium et Spes)

IM. = Decree on the Means of Social Communication
(กฤษฎีกาว่าด้วยเครื่องมือแห่งการสื่อสารในสังคม, Inter Mirifica)

LG. = Dogmatic Constitution on the Church
(พระสังฆธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักร, Lumen Gentium)

SC. = The Constitution on the Sacred Liturgy (พระสังฆธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรม, Sacrosanctum Concilium)

ตารางที่ 1 : Decoder ให้คะแนนความเชื่อ ศรัทธา อันสืบเนื่องมาจากศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ได้รับ

เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับของคำตอบในด้าน

- 1) พระเจ้ามีอยู่จริง
 - 2) พรที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง
 - 3) พรที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ
 - 4) เชื่อในประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ
-
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	แสดงว่า	มีความเชื่อศรัทธาสูงมาก
4	เห็นด้วย	แสดงว่า	มีความเชื่อศรัทธาค่อนข้างสูง
3	ปานกลาง	แสดงว่า	มีความเชื่อศรัทธาในระดับปานกลาง
2	ไม่เห็นด้วย	แสดงว่า	มีความเชื่อศรัทธาค่อนข้างน้อย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	แสดงว่า	มีความเชื่อศรัทธาน้อยมาก

*** หมายเหตุ การมีคุณธรรมในแต่ละด้านมีพื้นฐานมาจากพระคัมภีร์ (Holy Bible) และ
 ธรรมประเพณี (Tradition)

Sacrament / Faith

ศิลป์	ศรัทธาในการถ่ายทอดศิลป์ 7 ประการ ของพระ																				ผลฯ
	พระเจ้ามีอยู่จริง					พระที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง					พระที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ					เชื่อในประสิทธิภาพของศิลปศักดิ์สิทธิ์เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่อยู่เสมอ					
	สูง		กลาง		ต่ำ	สูง		กลาง		ต่ำ	สูง		กลาง		ต่ำ	สูง		กลาง		ต่ำ	
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
ศิลป์ล้างบาป		/				/					/					/					
ศิลป์อภัยบาป	/					/					/					/					
ศิลป์มหาสนิท	/					/					/					/					
ศิลป์กำลัง		/					/					/					/				
ศิลป์บวช																					
ศิลป์สมรส		/					/					/					/				
ศิลป์เจิมคนไข้																					

Decoder คนที่ 3
Sacrament / Faith

ศีล	ศรัทธาในการถ่ายทอดศีล 7 ประการ ของพระ																				ชลษ
	พระเจ้ามีอยู่จริง					พรที่พระเจ้าให้ สัมฤทธิ์ผลได้จริง					พรที่พระเจ้าให้ ช่วยเหลือชีวิต ฝ่ายจิตวิญญาณ					เชื่อในประสิทธิผล ของศีลศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนินชีวิต เป็นคนใหม่อยู่เสมอ					
	สูง	กลาง	ต่ำ	สูง	กลาง	ต่ำ	สูง	กลาง	ต่ำ	สูง	กลาง	ต่ำ	สูง	กลาง	ต่ำ						
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
ศีลล้างบาป		/					/					/					/				
ศีลอภัยบาป		/					/					/					/				
ศีลมหาสนิท	/					/					/					/					
ศีลก้าลัง		/					/				/					/					
ศีลบวช																					
ศีลสมรส			/						/				/				/				
ศีลเจิมคนไข้		/					/				/					/					

Decoder คนที่ 1 - 2 - 3

Sacrament / Faith

ศีล	ศรัทธาในการถ่ายทอดศีล 7 ประการ ของพระ																				ชุดฯ
	พระเจ้านิอัยยัจริง					พรที่พระเจ้าให้ สัมฤทธิ์ผลได้จริง					พรที่พระเจ้าให้ ช่วยเหลือชีวิต ฝ่ายจิตวิญญาณ					เชื่อในประสิทธิผล ของศีลศักดิ์สิทธิ์ เพื่อดำเนินชีวิต เป็นคนใหม่อยู่เสมอ					
	สูง	กลาง		ต่ำ	สูง	กลาง		ต่ำ	สูง	กลาง		ต่ำ	สูง	กลาง		ต่ำ					
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
ศีลล้างบาป		///				/	//				/	//				/	//				
ศีลอภัยบาป	//	/				//	/				/	//				//	/				
ศีลมหาสนิท	///					///					//	/				///					
ศีลกำลัง		///					///				/	//				//	/				
ศีลบวช																					
ศีลสมรส		/	/				/		/			/	/			//					
ศีลเจิมคนไข้		/					/					/				/					

กรณีศึกษาที่ 1

นายมหาลม สุขเกษม เป็นนักธุรกิจคาทอลิกซึ่งได้รับศีลล้างบาป รวมทั้งศีลฯ อื่นๆ ที่ฆราวาสควรรับทั่วไป ประสบความสำเร็จจากการค้าขายสินค้าชนิดหนึ่ง ประเภทเฟรนไชส์ จนไม่สามารถบริหารงานซึ่งกำลังเจริญเติบโตขึ้นทุกวันได้ จึงได้ว่าจ้างนายเจริญ งามการค้า ซึ่งเป็นคาทอลิกเมื่อตอนแต่งงาน เข้ามาช่วยในการบริหารงานของบริษัท หน้าที่ของนายเจริญ คือ เป็นผู้รับผิดชอบที่มีอำนาจเต็มในการเบิกจากเงินให้กับคู่ค้าและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท แห่งนี้ โดยที่นายมหาลม สุขเกษม ไม่ได้เข้ามามีส่วนในการเซ็นจ่ายเช็คแต่อย่างใดเพราะความไว้วางใจต่อกัน แต่นายมหาลม สุขเกษม จะเป็นผู้เก็บรวบรวมรายได้ทั้งหมดไว้ เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้กิจการของนายมหาลม สุขเกษม ดำเนินไปไม่ดีเท่าที่ควร ต่อมานายเจริญ งามการค้า ถูกตำรวจจับดำเนินคดี เรื่องจ่ายเช็คดังกล่าวถูกฟ้องล้มละลายเพราะเซ็นจ่ายเงินให้คู่ค้าของนายเจริญ งามการค้า โดยที่นายมหาลม สุขเกษม ไม่ได้สนใจเรื่องราวของนายเจริญแม้แต่น้อย เขาก็ยังพาภรรยาและลูกๆ ไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์และวันฉลองสำคัญ อย่างไรก็ตาม นายเจริญ งามการค้า ก็ไม่ได้คิดโกรธแค้นประการใด ยังดำรงตนเป็นคนดีในแวดวงคาทอลิกต่อไป

กรณีศึกษาที่ 2

นายวิชาญ ทรัพย์มาก เป็นคาทอลิกตั้งแต่เกิดประกอบอาชีพทางธุรกิจ ด้วยการเปิดร้านขายอะไหล่รถยนต์ ขณะเดียวกันก็รับจ้างซ่อมรถยนต์ทุกชนิดทั้งในและนอกสถานที่ เขาคิดว่าเขาต้องการเงินมากๆ ชีวิตของเขาและครอบครัวจะได้สบาย ในด้านครอบครัวเขามีลูกสาวกับภรรยาเดิม 1 คนชื่อ วิภา นายวิชาญแต่งงานใหม่กับนางสาวนุชนารถ ซึ่งนับถือคนละศาสนา ด้วยความที่ต้องทำมาหากินแข่งกับเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้นายวิชาญไม่ค่อยมีเวลาให้กับครอบครัวมากนัก เขาจึงมอบการอบรมเลี้ยงดูลูกสาวให้กับนุชนารถ ถึงจะมีเวลาน้อยเท่าไรก็ตามในวันอาทิตย์ เขาจะพาภรรยาและลูกสาวมาโบสถ์เป็นประจำ วิภาเกิดความรู้สึกว่าเหว่ทุกครั้งที่กลับบ้านหลังเลิกเรียนจะไม่พบพ่อ เมื่อวิภาเรียนอยู่ในชั้น ม.3 การเรียนเริ่มมีปัญหา ผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ทำให้นายวิชาญเกิดความรู้สึกไม่พอใจ ทุกครั้งที่พอกับลูกพบหน้ากันก็จะเกิดปากเสียงกันทุกครั้ง วิภาเล่าให้เพื่อนฟังว่าเธอเธอไม่ชอบพ่อ เพราะพ่อไม่เคยเข้าใจความรู้สึกของเธอเลย พ่อให้ทุกอย่างทั้งเงินทอง ข้าวของ แต่ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น วิภาหาทางออกโดยการเที่ยวเตร่กลับบ้านมืดๆ ค่ำๆ นายวิชาญโกรธมากถึงกับออกปากไล่วิภาออกจากบ้าน

กรณีศึกษาที่ 3

นางสาวรุ่งอรุณ ร่ำรวยเป็นคาทอลิก ได้แต่งงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายของศาสนาคาทอลิก กับนายเศรษฐี มีทรัพย์สิน จนตั้งครรรค์ได้หกเดือนจึงไปตรวจครรภ์กับหมอคาทอลิก ชื่อรักษา เมตตาจิต จากการตรวจสภาพร่างกายโดยทั่วไป แล้วหมอบอกว่านางรุ่งอรุณเป็นมะเร็งที่มดลูก ซึ่งถ้าจะรักษาก็ต้องได้รับการผ่าตัด ที่ส่งผลให้เด็กในครรภ์ต้องแท้งออกมา หมอรักษา เมตตาจิต จึงให้คำแนะนำกับนางรุ่งอรุณว่า ให้ตัดสินใจรับการผ่าตัดในทันที โดยที่ในความเป็นจริง เพราะหมอก็กำลังต้องการเงินเพื่อเอาไปใช้จ่ายสำหรับรักษาภรรยาตัวเองที่เป็นมะเร็งในมดเลือด สำหรับนายเศรษฐีซึ่งเป็นสามีของนางรุ่งอรุณ ต้องการรักษาชีวิตของภรรยาให้นานที่สุด ก็มีความเห็นเดียวกันกับหมอ แต่ตัวนางรุ่งอรุณกลับจะตัดสินใจไม่ทำการผ่าตัด จนกว่าลูกจะคลอดออกมาเสียก่อน

โดยยกตัวอย่างกรณีศึกษา

- 4.1 ด้านความรัก ความเมตตา
- 4.2 ด้านความยุติธรรม
- 4.3 ด้านการให้อภัย
- 4.4 ด้านการแบ่งปัน

เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับของคำตอบในด้าน

- 1) ความรัก ความเมตตา
- 2) ความยุติธรรม
- 3) การให้อภัย
- 4) การแบ่งปัน ดังนี้

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้สูงมาก
4 เห็นด้วย	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้ค่อนข้างสูง
3 ปานกลาง	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้ในระดับปานกลาง
2 ไม่เห็นด้วย	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้ค่อนข้างน้อย
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	แสดงว่า	มีคุณธรรมด้านนี้น้อยมาก

*** หมายเหตุ การมีคุณธรรมในแต่ละด้านมีพื้นฐานมาจากพระคัมภีร์ (Holy Bible) และ
ธรรมเนียมประเพณี (Tradition)

ตารางที่ 2 : Ethics Life (สำหรับผู้วิจัย เพื่อแยกแยะประเภทคุณธรรม)

แบบสอบถามสัตบุรุษ

ขอความร่วมมือผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้งสามกรณี โดยอาศัยหลักการ
ของคริสตศาสนาคาทอลิกเป็นมาตรฐาน

ระดับของการแสดงความคิดเห็นในตาราง

- ⑤ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ④ เห็นด้วย
- ③ ไม่แสดงความเห็น
- ② ไม่เห็นด้วย
- ① ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
กรณีศึกษาที่ 1 ด้านความรัก ความเมตตา 1. ท่านเห็นว่า นายมหาลาภ สุขเกษม ปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี 2. ท่านเห็นว่านายเจริญ งามการค้า ดำเนินปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี ด้านความยุติธรรม 3. นายมหาลาภ สุขเกษม ควรให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า 4. การที่นายมหาลาภ สุขเกษมไม่ให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้าเพราะว่าทุกอย่างเป็นไปอย่างยุติธรรม ด้านการให้อภัย 5. ท่านคิดว่านายเจริญ งามการค้าสมควรทำการฟ้องร้องนายมหาลาภ สุขเกษม 6. นายเจริญ งามการค้าคิดว่าการให้อภัยกับนายมหาลาภ สุขเกษมเป็นสิ่งดี					

ด้านการแบ่งปัน 7. การที่นายเจริญ งามการค้าไม่ฟ้องร้องนายมหาลาภ สุขเกษมเพราะนายเจริญ งามการค้า มีคุณธรรมความรัก 8. นายมหาลาภ สุขเกษม ควรให้การช่วยเหลือนายเจริญ งามการค้า เรื่อง ค่าใช้จ่ายบ้างตามสมควร กรณีศึกษา ที่ 2 ด้านความรักความเมตตา 9. ท่านคิดว่านายวิชาญเห็นฐานะการเงินในครอบครัวสำคัญที่สุด 10. ท่านเห็นว่านายวิชาญ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับการเป็นคริสตชนที่ดีในฐานะ หัวหน้าครอบครัว ด้านความยุติธรรม 11. ถ้าท่านเป็นวิภาจะเข้าใจพ่อซึ่งต้องหาเงินเลี้ยงครอบครัวในยุคปัจจุบัน 12. ท่านคิดว่านายวิชาญ ควรให้ความรักกับวิภา และใช้หลักของศาสนาให้มากกว่านี้ ด้านการให้อภัย 13. การที่วิภาคบเพื่อนออกเที่ยวมีด่า สาเหตุเกิดจากครอบครัว 14. ถ้าท่านเป็นวิชาญจะให้โอกาสในการแก้ไข ปรับปรุงตัว และหาสาเหตุของ ปัญหามากกว่าการไล่ลูกออกจากบ้าน ด้านการแบ่งปัน 15. ท่านคิดว่าการที่นายวิชาญให้ทรัพย์สิน เงินทองกับวิภาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง 16. นายวิชาญควรจัดสรรเวลาระหว่างงานกับครอบครัวอย่างเหมาะสมกว่านี้ กรณีศึกษาที่ 3 ด้านความรักความเมตตา 17. ท่านเห็นด้วยกับการตัดสินใจของหมอรักษา เมตตาจิตที่แนะนำให้นางรุ่งอรุณ รับการผ่าตัดเพื่อตนเองจะได้รับรายได้พิเศษ 18. การที่สามีของรุ่งอรุณสนับสนุนให้เธอรับการผ่าตัดเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง					
--	--	--	--	--	--

ด้านความยุติธรรม					
19. ท่านเห็นว่าหมอรักษา เมตตาจิตดำรงตนเป็นคริสตชนที่ดีอยู่แล้ว					
20. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาด้วยวิธีอื่นที่ไม่ต้องทำลายเด็กในครรภ์					
ด้านการให้อภัย					
21. ถ้าท่านเป็นนางรุ่งอรุณท่านจะรับการผ่าตัดตามคำแนะนำของหมอ					
22. ท่านเห็นว่านางรุ่งอรุณตัดสินใจผิดพลาดที่ไม่ทำการผ่าตัด					
ด้านการแบ่งปัน					
23. บาทหลวงไม่ควรโปรยศีลเจิมคนไข้ให้นางรุ่งอรุณ เพราะเธอกำลังจะร่วมมือกับหมอฆ่าลูกของเธอจากการผ่าตัดนั้น					
24. ถ้าท่านเป็นสามีของรุ่งอรุณ ท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาเด็กไว้จนคลอดเสียก่อนจึงทำการผ่าตัด					

แบบสอบถามสัตบุรุษ (คนที่ 1)

ขอความร่วมมือผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้งสามกรณี

โดยอาศัยหลักการของคริสตศานาคาทอลิกเป็นมาตรการ

ระดับของการแสดงความคิดเห็นในตาราง

- ⑤ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ④ เห็นด้วย
- ③ ไม่แสดงความเห็น
- ② ไม่เห็นด้วย
- ① ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>กรณีศึกษาที่ 1</u>					
1. ท่านเห็นว่า นายมหาลม สุขเกษม ควรปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดีกว่านี้					/
2. ท่านเห็นว่านายเจริญ งามการค้า ดำเนินปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี	/				
3. นายมหาลม สุขเกษม ควรให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า			/		
4. การที่นายมหาลม สุขเกษมไม่ให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า เพราะว่าทุกอย่างเป็นไปอย่างยุติธรรม				/	
5. ท่านคิดว่านายเจริญ งามการค้า สมควรทำการฟ้องร้องนายมหาลม สุขเกษม	/				
6. นายเจริญ งามการค้าคิดว่าการให้อภัยกับนายมหาลม สุขเกษม เป็นสิ่งดี		/			
7. การที่นายเจริญ งามการค้าไม่ฟ้องร้องนายมหาลม สุขเกษม เพราะนายเจริญ งามการค้ามีคุณธรรมความรัก		/			
8. นายมหาลม สุขเกษม ควรให้การช่วยเหลือนายเจริญ งามการค้า เรื่อง ค่าใช้จ่ายบ้างตามสมควร	/				

กรณีศึกษาที่ 2					
9. ท่านคิดว่านายวิชาญเห็นฐานะการเงินในครอบครัวสำคัญที่สุด	/				
10. ท่านเห็นว่านายวิชาญ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับการเป็นคริสตชนที่ดีในฐานะหัวหน้าครอบครัว		/			
11. ถ้าท่านเป็นวิภาจะเข้าใจพ่อซึ่งต้องหาเงินเลี้ยงครอบครัวในยุคปัจจุบัน		/			
12. ท่านคิดว่านายวิชาญ ควรให้ความรักกับวิภา และใช้หลักของศาสนาให้มากกว่านี้	/	/			
13. การที่วิภาคบเพื่อนออกเที่ยวมีด่า สาเหตุเกิดจากครอบครัว	/				
14. ถ้าท่านเป็นวิชาญจะให้โอกาสในการแก้ไข ปรับปรุงตัว และหาสาเหตุของปัญหามากกว่าการไล่ลูกออกจากบ้าน			/		
15. ท่านคิดว่าการที่นายวิชาญให้ทรัพย์สิน เงินทองกับวิภาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง			/		
16. นายวิชาญควรจัดสรรเวลาระหว่างงานกับครอบครัวอย่างเหมาะสมกว่านี้	/				
กรณีศึกษาที่ 3					
17. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรับการผ่าตัดเพื่อรักษาชีวิตตนเองและพร้อมกันนั้นก็ได้รับรายได้พิเศษด้วย	/				
18. การที่สามีของรุ่งอรุณสนับสนุนให้เธอรับการผ่าตัดเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง		/			
19. ท่านเห็นว่าหมอรักษา เมตตาจิตดำรงตนเป็นคริสตชนที่ดีอยู่แล้ว			/		
20. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาด้วยวิธีอื่นที่ไม่ต้องทำลายเด็กในครรภ์	/				
21. ถ้าท่านเป็นนางรุ่งอรุณท่านจะรับการผ่าตัดตามคำแนะนำของหมอ			/		
22. ท่านเห็นว่าการตัดสินใจของนางรุ่งอรุณฉลาดที่ไม่ทำการผ่าตัดเป็นสิ่งที่ดี			/		
23. บาทหลวงไม่ควรโปรดศีลเจิมคนไข้ให้นางรุ่งอรุณ เพราะเธอกำลังจะร่วมมือกับหมอฆ่าลูกของเธอจากการผ่าตัดนั้น				/	
24. ถ้าท่านเป็นสามีของนางรุ่งอรุณ ท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาเด็กไว้จนคลอดเสียก่อนจึงทำการผ่าตัด	/				

แบบสอบถามสัตบุรุษ (คนที่ 2)

ขอความร่วมมือผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้งสามกรณี
โดยอาศัยหลักการของคริสตศาสนาคาทอลิกเป็นมาตรการ

ระดับของการแสดงความคิดเห็นในตาราง

- ⑤ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ④ เห็นด้วย
- ③ ไม่แสดงความเห็น
- ② ไม่เห็นด้วย
- ① ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>กรณีศึกษาที่ 1</u>					
1. ท่านเห็นว่า นายมหาลม สุขเกษม ควรปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดีกว่านี้		/			
2. ท่านเห็นว่านายเจริญ งามการค้า ดำเนินปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี	/				
3. นายมหาลม สุขเกษม ควรให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า	/				
4. การที่นายมหาลม สุขเกษมไม่ให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า เพราะว่าทุกอย่างเป็นไปอย่างยุติธรรม				/	
5. ท่านคิดว่านายเจริญ งามการค้า สมควรทำการฟ้องร้องนายมหาลม สุขเกษม		/			
6. นายเจริญ งามการค้าคิดว่าการให้อภัยกับนายมหาลม สุขเกษม เป็นสิ่งดี	/				
7. การที่นายเจริญ งามการค้าไม่ฟ้องร้องนายมหาลม สุขเกษม เพราะนายเจริญ งามการค้ามีคุณธรรมความรัก	/				
8. นายมหาลม สุขเกษม ควรให้การช่วยเหลือนายเจริญ งามการค้า เรื่อง ค่าใช้จ่ายบ้างตามสมควร	/				

<u>กรณีศึกษาที่ 2</u>					
9. ท่านคิดว่านายวิชาญเห็นฐานะการเงินในครอบครัวสำคัญที่สุด	/				
10. ท่านเห็นว่านายวิชาญ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับการเป็นคริสตชนที่ดีในฐานะหัวหน้าครอบครัว	/				
11. ถ้าท่านเป็นวิภาจะเข้าใจพ่อซึ่งต้องหาเงินเลี้ยงครอบครัวในยุคปัจจุบัน	/				
12. ท่านคิดว่านายวิชาญ ควรให้ความรักกับวิภา และใช้หลักของศาสนาให้มากกว่านี้	/				
13. การที่วิภาคบเพื่อนออกเที่ยวมีด่า สาเหตุเกิดจากครอบครัว	/				
14. ถ้าท่านเป็นวิชาญจะให้โอกาสในการแก้ไข ปรับปรุงตัว และหาสาเหตุของปัญหามากกว่าการไล่ลูกออกจากบ้าน	/				
15. ท่านคิดว่าการที่นายวิชาญให้ทรัพย์สิน เงินทองกับวิภาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง	/				
16. นายวิชาญควรจัดสรรเวลาระหว่างงานกับครอบครัวอย่างเหมาะสมกว่านี้	/				
<u>กรณีศึกษาที่ 3</u>					
17. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรับการผ่าตัดเพื่อรักษาชีวิตตนเองและพร้อมกันนั้นก็จะได้รับรายได้พิเศษด้วย	/				
18. การที่มีสามีของรุ่งอรุณสนับสนุนให้เธอรับการผ่าตัดเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง	/				
19. ท่านเห็นว่าหมอรักษา เมตตาจิตดำรงตนเป็นคริสตชนที่ดีอยู่แล้ว	/				
20. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาด้วยวิธีอื่นที่ไม่ต้องทำลายเด็กในครรภ์	/				
21. ถ้าท่านเป็นนางรุ่งอรุณท่านจะรับการผ่าตัดตามคำแนะนำของหมอ	/			/	
22. ท่านเห็นว่าการตัดสินใจของนางรุ่งอรุณลาตที่ไม่ทำการผ่าตัดเป็นสิ่งที่ดี	/				
23. บาทหลวงไม่ควรโปรดศีลเจมคนไข้ให้นางรุ่งอรุณ เพราะเธอกำลังจะร่วมมือกับหมอฆ่าลูกของเธอจากการผ่าตัดนั้น	/				
24. ถ้าท่านเป็นสามีของนางรุ่งอรุณ ท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาเด็กไว้จนคลอดเสียก่อนจึงทำการผ่าตัด	/				

แบบสอบถามสัตบุรุษ (คนที่ 3)

ขอความร่วมมือผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้งสามกรณี
โดยอาศัยหลักการของคริสตศาสนาคาทอลิกเป็นมาตรการ

ระดับของการแสดงความคิดเห็นในตาราง

- ⑤ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ④ เห็นด้วย
- ③ ไม่แสดงความเห็น
- ② ไม่เห็นด้วย
- ① ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>กรณีศึกษาที่ 1</u>					
1. ท่านเห็นว่า นายมหาลม สุขเกษม ควรปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดีกว่านี้		/			
2. ท่านเห็นว่านายเจริญ งามการค้า ดำเนินปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี		/			
3. นายมหาลม สุขเกษม ควรให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า				/	
4. การที่นายมหาลม สุขเกษมไม่ให้การดูแลเอาใจใส่นายเจริญ งามการค้า เพราะว่าทุกอย่างเป็นไปอย่างยุติธรรม	/				
5. ท่านคิดว่านายเจริญ งามการค้า สมควรทำการฟ้องร้องนายมหาลม สุขเกษม		/			
6. นายเจริญ งามการค้าคิดว่าการให้อภัยกับนายมหาลม สุขเกษม เป็นสิ่งดี				/	
7. การที่นายเจริญ งามการค้าไม่ฟ้องร้องนายมหาลม สุขเกษม เพราะนายเจริญ งามการค้ามีคุณธรรมความรัก	/				
8. นายมหาลม สุขเกษม ควรให้การช่วยเหลือนายเจริญ งามการค้า เรื่องค่าใช้จ่ายบ้างตามสมควร		/			

<u>กรณีศึกษาที่ 2</u>					
9. ท่านคิดว่านายวิชาญเห็นฐานะการเงินในครอบครัวสำคัญที่สุด		/			
10. ท่านเห็นว่านายวิชาญ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับการเป็นคริสตชนที่ดีในฐานะหัวหน้าครอบครัว		/			
11. ถ้าท่านเป็นวิภาจะเข้าใจพ่อซึ่งต้องหาเงินเลี้ยงครอบครัวในยุคปัจจุบัน				/	
12. ท่านคิดว่านายวิชาญ ควรให้ความรักกับวิภา และใช้หลักของศาสนาให้มากกว่านี้		/			
13. การที่วิภาคบเพื่อนออกเที่ยวมีค่า สาเหตุเกิดจากครอบครัว				/	
14. ถ้าท่านเป็นวิชาญจะให้โอกาสในการแก้ไข ปรับปรุงตัว และหาสาเหตุของปัญหามากกว่าการไล่ลูกออกจากบ้าน		/			
15. ท่านคิดว่าการที่นายวิชาญให้ทรัพย์สิน เงินทองกับวิภาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง	/				
16. นายวิชาญควรจัดสรรเวลาระหว่างงานกับครอบครัวอย่างเหมาะสมกว่านี้	/				
<u>กรณีศึกษาที่ 3</u>					
17. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรับการผ่าตัดเพื่อรักษาชีวิตตนเองและพร้อมกันนั้นก็จะได้รับรายได้พิเศษด้วย		/			
18. การที่สามีของรุ่งอรุณสนับสนุนให้เธอรับการผ่าตัดเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง		/			
19. ท่านเห็นว่าหมอรักษา เมตตาจิตดำรงตนเป็นคริสตชนที่ดีอยู่แล้ว				/	
20. ถ้าท่านเป็นหมอรักษา เมตตาจิตท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณ รักษาด้วยวิธีอื่นที่ไม่ต้องทำลายเด็กในครรภ์		/			
21. ถ้าท่านเป็นนางรุ่งอรุณท่านจะรับการผ่าตัดตามคำแนะนำของหมอ		/			
22. ท่านเห็นว่าการตัดสินใจของนางรุ่งอรุณลาที่ไม่ทำการผ่าตัดเป็นสิ่งที่ดี				/	
23. บาทหลวงไม่ควรโปรดศีลเจมคนไข้ให้นางรุ่งอรุณ เพราะเธอกำลังจะร่วมมือกับหมอฆ่าลูกของเธอจากการผ่าตัดนั้น				/	
24. ถ้าท่านเป็นสามีของนางรุ่งอรุณ ท่านจะแนะนำให้นางรุ่งอรุณรักษาเด็กไว้จนคลอดเสียก่อนจึงทำการผ่าตัด				/	

สรุปผลการตอบแบบสอบถาม
ความเชื่อศรัทธา และ การมีชีวิตธุรกิจแบบมีจริยธรรม

บุคคลที่ 1

1. **สภาพบุคคล** : หญิง อายุ 19 ปี อาชีพ ทางธุรกิจ (ขายของชำหน้าร้าน)

2. **เกณฑ์ ระดับความคิดเห็น ด้านความเชื่อ ศรัทธา**

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	17 – 20	มาก
4 เห็นด้วย	14 – 16	ค่อนข้างมาก
3 ปานกลาง	9 – 12	ปานกลาง
2 ไม่เห็นด้วย	5 – 8	ค่อนข้างน้อย
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 – 4	น้อย

คะแนนที่ได้ด้านความเชื่อศรัทธา

	คะแนน	Mean
ด้านพระเจ้ามีอยู่จริง	18	4.5
ด้านพรที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	18	4.5
ด้านพรที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	17	4.25
ด้านความเชื่อในประสิทธิผลของศีลฯ เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	18	4.5

3. **เกณฑ์ ระดับความคิดเห็น ด้านการดำเนินชีวิตธุรกิจแบบมีจริยธรรม**

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	24 – 30	มากที่สุด
4 เห็นด้วย	19 – 23	ค่อนข้างมาก
3 ปานกลาง	13 – 18	ปานกลาง
2 ไม่เห็นด้วย	7 – 12	ค่อนข้างน้อย
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 – 6	น้อยที่สุด

คะแนนที่ได้ ด้านการดำเนินชีวิตธุรกิจแบบมีจริยธรรม

ด้านความรัก-ความเมตตา	21	คะแนน
ด้านความยุติธรรม	20	คะแนน
ด้านการให้อภัย	20	คะแนน
ด้านการแบ่งปัน	21	คะแนน

4. **สรุปผลการตอบแบบสอบถาม บุคคลที่ 1**

มีความเชื่อความศรัทธาในเกณฑ์สูงมากที่สุด การดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรม มีความรัก ความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัยและการแบ่งปัน ในระดับค่อนข้างมาก

สรุปผลการตอบแบบสอบถาม

บุคคลที่ 2

1. สภาพบุคคล ชาย อายุ 30 ปี อาชีพธุรกิจ ข้าราชการ

2. เกณฑ์ ระดับความคิดเห็น ด้านความเชื่อ ศรัทธา

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	21 – 30	มาก
4 เห็นด้วย	16 – 20	ค่อนข้างมาก
3 ไม่แสดงความเห็น	11 – 15	ปานกลาง
2 ไม่เห็นด้วย	6 – 10	ค่อนข้างน้อย
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 – 5	น้อย

คะแนนที่ได้ด้านความเชื่อ ศรัทธา

	คะแนน	Mean
ด้านพระเจ้ามีอยู่จริง	22	4.4
ด้านพรที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	23	4.4
ด้านพรที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	23	4.4
ด้านความเชื่อในประสิทธิผลของศีลเพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	23	4.4

3. เกณฑ์ ระดับความคิดเห็น ด้านการดำเนินชีวิตธุรกิจแบบมีจริยธรรม

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	24 – 30	มากที่สุด
4 เห็นด้วย	19 – 23	ค่อนข้างเห็นด้วย
3 ปานกลาง	13 – 18	ปานกลาง
2 ไม่เห็นด้วย	7 – 12	ค่อนข้างน้อย
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 – 6	น้อยที่สุด

คะแนนที่ได้ ด้านการดำเนินชีวิตธุรกิจแบบมีจริยธรรม

ด้านความรัก-ความเมตตา	26	คะแนน
ด้านความยุติธรรม	24	คะแนน
ด้านการให้อภัย	25	คะแนน
ด้านการแบ่งปัน	22	คะแนน

4. สรุปผลการตอบแบบสอบถาม คนที่ 2

มีความเชื่อ ศรัทธาสูงมาก การดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรม มีความรักความเมตตา ความยุติธรรม การให้อภัย อยู่ในระดับ 5 คือมีมาก แต่ในเรื่องของการแบ่งปัน อยู่ในระดับ 4 คือค่อนข้างมาก ดังนั้นอาจต้องมองในมุมมองอื่นๆ ว่า บุคคลที่ 3 นี้ ในทางธุรกิจประสบความสำเร็จมากน้อยเท่าใด ทำให้การแบ่งปันไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่

สรุปผลการตอบแบบสอบถาม

บุคคลที่ 3

1. สภาพบุคคล หญิง อายุ 45 ปี อาชีพธุรกิจ ขายอาหาร

2. เกณฑ์ ระดับความคิดเห็น ด้านความเชื่อ ศรัทธา

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	24 – 30	มาก
4 เห็นด้วย	19 – 23	ค่อนข้างมาก
3 ไม่แสดงความเห็น	13 – 18	ปานกลาง
2 ไม่เห็นด้วย	7 – 12	ค่อนข้างน้อย
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 – 6	น้อย

คะแนนที่ได้ด้านความเชื่อ ศรัทธา

คะแนน	Mean
ด้านพระเจ้ามีอยู่จริง	24 4
ด้านพรที่พระเจ้าให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง	23 3.8
ด้านพรที่พระเจ้าให้ช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	24 4.33
ด้านความเชื่อในประสิทธิผลของศีลฯ เพื่อดำเนินชีวิตเป็นคนใหม่	26 4.33

3. เกณฑ์ ระดับความคิดเห็น ด้านการดำเนินชีวิตธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	24 – 30
4 เห็นด้วย	19 – 23
3 ปานกลาง	13 – 18
2 ไม่เห็นด้วย	7 – 12
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 – 6

คะแนนที่ได้ ด้านการดำเนินชีวิตธุรกิจแบบมีจริยธรรม

ด้านความรัก-ความเมตตา	24	คะแนน
ด้านความยุติธรรม	19	คะแนน
ด้านการให้อภัย	18	คะแนน
ด้านการแบ่งปัน	22	คะแนน

4. สรุปผลการตอบแบบสอบถาม คนที่ 3

มีความเชื่อความศรัทธา ค่อนข้างมาก การดำเนินชีวิตแบบมีจริยธรรม ด้านความรัก ความเมตตา มีอยู่มาก ส่วนในเรื่องของความยุติธรรมและการแบ่งปัน มีค่อนข้างมาก สำหรับการให้อภัย มีในระดับปานกลาง

สรุปผลการตอบแบบสอบถาม
ด้านการดำเนินชีวิตด้านธุรกิจแบบมีจริยธรรม บุคคลที่ 1 – 2 – 3

1. **สภาพบุคคล** บุคคลที่ 1 หญิง อายุ 19 ปี มีอาชีพทางธุรกิจ ขายของชำหน้าร้าน
 บุคคลที่ 2 ชาย อายุ 30 ปี มีอาชีพทางธุรกิจ ขายรถจักรยาน
 บุคคลที่ 3 หญิง อายุ 45 ปี มีอาชีพทางธุรกิจ ขายอาหาร

2. **เกณฑ์**

ระดับความคิดเห็น

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	24 – 30	มาก
4 เห็นด้วย	19 – 23	ค่อนข้างมาก
3 ไม่แสดงความเห็น	13 – 18	ปานกลาง
2 ไม่เห็นด้วย	7 – 12	ค่อนข้างน้อย
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 – 6	น้อย

3. **คะแนนที่ได้**

ความคิดเห็น	บุคคลที่ 1	บุคคลที่ 2	บุคคลที่ 3
ด้านความรัก-ความเมตตา	21	26	24
ด้านความยุติธรรม	20	24	19
ด้านการให้อภัย	20	25	18
ด้านการแบ่งปัน	21	22	22

4. **สรุปผลการตอบแบบสอบถาม คนที่ 1-2-3**

ในภาพรวมเห็นว่าทั้ง 3 คน มีความรักความเมตตา ความยุติธรรมและการให้อภัย อยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องของการแบ่งปัน อยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่ถ้าจะย้อนกลับมามอง ภาพรวมของแต่ละคน พบว่าบุคคลที่ 1 คะแนนในแต่ละด้านไม่ค่อยดีนัก ดังนั้นอาจต้องพิจารณา ในส่วนอื่นๆ ประกอบ สำหรับบุคคลที่ 2 ทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงรู้จักมีความรักความเห็นใจ ผู้อื่น เข้าใจโลก รู้จักการให้ ส่วนบุคคลที่ 3 คะแนนสูงๆ ต่ำๆ และที่น้อยที่สุดคือการให้อภัย อาจแสดงให้เห็นว่า การมองโลกใช้อารมณ์เป็นเครื่องตัดสินมากกว่าเหตุผล และหลักของศาสนา

ตารางที่ 3 : ความสัมพันธ์ ความเชื่อ สู่ การดำเนินชีวิตทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรม
ของตัวอย่างทำ Pre-Test 3 คน

[illegible]

สรุป จากตารางการทดสอบ Pre-Test ในด้านความเชื่อศรัทธา และการดำเนินชีวิตทางธุรกิจแบบมีจริยธรรม ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการทดสอบแบบสอบถาม พบว่า

กลุ่มตัวอย่าง มีความเชื่อความศรัทธาค่อนข้างสูงจนถึงสูงมาก ส่งผลต่อเนื่องไปสู่การดำเนินชีวิตทางธุรกิจ แบบมีจริยธรรมไปสู่ระดับค่อนข้างสูงจนถึงสูงมาก อาจมีคุณธรรมบางประการอยู่ในระดับปานกลางบ้าง ก็เป็นเรื่องที่ต้องทำการศึกษาวิจัยอย่างลึกซึ้งในโอกาสต่อไป เพื่อทราบถึงเหตุปัจจัยที่แท้จริง ซึ่งเป็นไปได้ว่าเป็นกรณียกเว้น เพราะเป็นปัจเจกบุคคลและกรณีแวดล้อมที่อาจแตกต่างกันเป็นกรณีพิเศษ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นาย ศิริพจน์ สกุลทอง
วัน เดือน ปี เกิด	27 ธันวาคม 2500
การศึกษา	ประถมศึกษา : โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ
	มัธยมศึกษา : โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา
	พาณิชยการ : โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย กรุงเทพฯ
	อุดมศึกษา : วิทยาลัยแสงธรรม สามพราน
	ปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สาขาปรัชญา
การทำงาน	ศึกษาเพิ่มเติม : วิทยาลัยแสงธรรม สามพราน สาขาเทววิทยา
	ปี 2528 – ปัจจุบัน : บาทหลวง สังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ทำหน้าที่ตามวัดและโรงเรียนคาทอลิกต่างๆ ในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ